

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja MČ Bratislava – Jarovce

**Tento projekt je realizovaný s finančnou podporou
Európskej únie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
(ERDF) prostredníctvom JPD NUTS II Bratislava Cieľ 2,
ktorého riadiacim orgánom je
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR**

Spracovateľ PHSR:

FINSTRACO, s. r. o.

Pribinova 25

811 09 Bratislava

tel.: +421/2/5363 2894; fax: +421/2/5363 2895

e-mail: tferancova@finstraco.sk; jsikulova@finstraco.sk

www.finstraco.sk

OBSAH

I. ÚVOD

II. VÝCHODISKOVÁ ANALÝZA SÚČASNÉHO VÝVOJA

II. a. Charakteristika vývoja v externom prostredí Jaroviec – PESTLE ANALÝZA
Politické prostredie
Ekonomicko - sociálne prostredie
Technologické prostredie
Legislatívne prostredie
Environmentálne prostredie

II. b. Charakteristika vývoja interného prostredia Jaroviec – Sociálne – ekonomická analýza

- 2.1 Základná charakteristika a vybavenosť mestskej časti**
- 2.2 Sčítania obyvateľov, domov a bytov (SODB 2001)**
- 2.3 Výmera a využitie pôdy v mestskej časti**
- 2.4 Stav, pohyb a veková štruktúra obyvateľstva**
- 2.5 Byty a bytová výstavba**
- 2.6 Finančné hospodárenie MČ Bratislava - Jarovce**
- 2.7 Ekonomika v Bratislavskom kraji a v okrese Bratislava 5**
- 2.8 Nezamestnanosť**
- 2.9 Podnikateľské subjekty**
- 2.10 Predajná sieť a služby**
- 2.11 Cestovný ruch**
- 2.12 Školstvo a kultúra**
- 2.13 Životné prostredie**

III. SWOT ANALÝZA
Silné stránky Jaroviec
Slabé stránky Jaroviec
Príležitosti pre rozvoj Jaroviec
Ohrozenia pre rozvoj Jaroviec

IV. KLÚČOVÉ DISPARITY A HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA

Kľúčové disparity Jaroviec
Hlavné faktory rozvoja Jaroviec

V. STRATÉGIA ROZVOJA JAROVIEC

Vízia Jaroviec

Strategické ciele

Globálny strategický cieľ

Parciálne strategické ciele Jaroviec do roku 2013

Strategické priority Jaroviec vrátane opatrení a aktivít na ich zabezpečenie

VI. AKČNÝ PLÁN NA ZABEZPEČENIE IMPLEMENTÁCIE PROGRAMU

**VII. MONITORING IMPLEMENTÁCIE, PRIEBEŽNÉ HODNOTENIE
PROGRAMU A JEHO AKTUALIZÁCIA**

ZDROJ POUŽITÝCH INFORMÁCIÍ A ÚDAJOV

**Príloha č. 1 Prehľad podnikateľských subjektov v Mestskej časti Bratislava - Jarovce
podľa informácií z Univerzálneho registra SR**

Príloha č. 2 Vyhodnotenie prieskumu realizovaného medzi obyvateľmi Jaroviec

I. ÚVOD

Bohatá história Jaroviec, udržiavané tradície a kultúra viacnárodného prostredia, atraktivnosť zachovaného pokojného vidieckeho prostredia v kombinácii s pozíciou mestskej časti a zázemím hlavného mesta SR Bratislavy a zároveň výhodná geografická pozícia v blízkosti hraníc s Rakúskom a s Maďarskom vytvárajú pre Jarovce nemalý potenciál pre vlastný trvalo udržateľný rozvoj a pre kvalitný, zmysluplný a dôstojný život miestnych obyvateľov.

Úspešný rozvoj Jaroviec je nepochybne spätý so schopnosťou efektívne využívať svoj disponibilný rozvojový potenciál, identifikovať reálne možnosti a príležitosti a racionálne využívať dostupné zdroje, s cieľavedomým a s kvalifikovaným prístupom k svojmu rozvoju a k jeho dlhodobej udržateľnosti.

Mestá a obce na Slovensku sú samosprávnymi subjektmi, ich postavenie legislatívne upravuje Ústava Slovenskej republiky a predovšetkým zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. V intenciách uvedenej legislatívy je zakotvené právo a zároveň povinnosť municipalít zabezpečovať rozvoj svojho územia, realizovať programovacie činnosti týkajúce sa jednotlivých súčastí miestneho života a účelného hospodárenia s miestnymi ľudskými, prírodnými a inými zdrojmi nachádzajúcimi sa na ich území a mnohé ďalšie úlohy.

Vstup Slovenska do Európskej únie mal vplyv na podstatné zvýraznenie dôležitosti municipálnej politiky, systémového a programového prístupu k riadeniu rozvoja zvereného územia a v neposlednom rade na zvýraznenie zodpovednosti samosprávnych orgánov za miestny rozvoj a za vytváranie podmienok a predpokladov pre kvalitný život miestnych obyvateľov.

Kvalifikovaným, praxou overeným a optimálnym nástrojom municipálnej politiky pre programový prístup k riadeniu vlastného územia je strategické plánovanie a spracovanie komplexného koncepčného rozvojového dokumentu v podobe programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) a jeho cieľavedomá implementácia.

Spracovanie uvedeného strategického plánovacieho dokumentu municipalít má tiež oporu v zákone č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, resp. v novelizovanom znení – v zákone č. 351/2004 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. V intenciách uvedeného zákona je program hospodárskeho a sociálneho rozvoja považovaný za základný strednodobý programový dokument a za základný nástroj zabezpečenia podmienok pre trvalo udržateľný rozvoj daného subjektu. V súlade s uvedeným zákonom musí byť PHSR previazaný s príslušnými strategickými a programovými rozvojovými dokumentmi regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni, teda s Národným strategickým referenčným rámcom SR na roky 2007 -2013, s Národným plánom regionálneho rozvoja SR, s Operačným programom Bratislavský kraj, s relevantnými sektorovými operačnými programami, s iniciatívami Európskej únie a v neposlednom rade tiež s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského kraja a so Stratégiou rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy.

Vzhľadom na dôležitosť a závažnosť programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako strategického plánovacieho dokumentu je jeho spracovanie finančne podporované zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Jedná sa o program Jednotný programový dokument NUTS II Bratislava Cieľ 2, Priorita 1 - Podpora hospodárskej činnosti a trvalo udržateľného rozvoja cieľového územia, Opatrenie 1.5 Obnova a rozvoj obcí a zachovanie kultúrneho dedičstva. O uvedené zdroje sa predložením projektu úspešne uchádzala aj Mestská časť Bratislava – Jarovce a získala nenávratný finančný príspevok určený na spracovanie projektu – Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja MČ Bratislava – Jarovce v rozsahu

95 % oprávnených nákladov projektu. Spracovanie programu bolo zverené spoločnosti FINSTRACO, s. r. o., ktorá najlepšie obstála v procese verejného obstarávania. Uvedená spoločnosť preukázala kvalitné teoretické zázemie a bohaté praktické skúsenosti v oblasti strategického plánovania, problematiky európskych záležitostí, projektového financovania a marketingu. Metodika spracovania stratégií rozvoja je vlastnou metodikou spoločnosti FINSTRACO, s. r. o., pričom je v základných rámcoch kompatibilná s Metodickou príručkou Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR pre vypracovanie PHSR obcí.

Základným cieľom spracovania programu je vytvoriť systémovú bázu pre rast kvality života obyvateľov Mestskej časti Bratislava – Jarovce a predpoklady pre následnú cieľavedomú, systematickú a účinnú implementáciu do praktického života miestnych obyvateľov.

Predložený Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Jaroviec vytvára systémové a vzájomne previazané realistické predpoklady pre:

- optimálne a efektívne využitie rozvojového potenciálu Jaroviec a trvalo udržateľné skvalitnenie života jej obyvateľov
- aktívnu podporu rozvoja malého a stredného podnikania v obci v oblasti výroby a služieb, vrátane služieb pre cestovný ruch, a podporu kreovania nových pracovných príležitostí pre miestnych obyvateľov
- skvalitňovanie lokálnej infraštruktúry a zvyšovanie hodnoty municipálneho majetku
- zlepšovanie služieb pre obyvateľov a tiež pre návštevníkov Jaroviec
- skvalitňovanie životného prostredia
- rozvíjanie miestnych tradícií a zvykov, kultúry, športu a životných hodnôt obyvateľstva
- príspevanie k odstraňovaniu regionálnych územných disparít na Slovensku.

Spracovaný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je historicky prvým strategickým dokumentom, Jarovce dosiaľ nevyužívali tento základný rozvojový nástroj. Uvedený program je jednoznačným kvalitatívnym prínosom, nakoľko tvorí základný strategický plánovací dokument, ktorý sa stáva východiskom pre následnú systematickú realizáciu rozvojových aktivít. Spracovanie programu zároveň tvorí kvalifikovanú a realistickú predstavu a smerovanie Jaroviec v súlade so záujmami jej obyvateľov. Program odstraňuje absenciu programového prístupu a zároveň je základným systémovým nástrojom, s využitím ktorého sa zvolené samosprávne orgány Jaroviec budú pri výkone svojich činností starať o podporu rozvoja zverného územia a o potreby miestnych obyvateľov. Program vytvára kvalifikované predpoklady pre prílev investícií a pre aktívnejšie zapojenie Jaroviec do procesu čerpania prostriedkov z fondov Európskej únie.

Obdobie prípravy programu navyše vytvorilo predpoklady pre skvalitnenie a zintenzívnenie partnerskej komunikácie a spolupráce medzi participujúcimi subjektmi na lokálnej i regionálnej úrovni.

Samotné spracovanie programu je rozčlenené do dvoch základných etáp. Prvá etapa prác na spracovaní dokumentu bola zameraná na situačné analytické práce, ktorých výsledkom je lepšie a hlbšie poznanie východiskového stavu a tendencií vo vývoji externého prostredia na regionálnej i na národnej úrovni, identifikovanie problematických oblastí v živote Jaroviec, ale i rozvojového potenciálu a perspektívnych možností. Hlbšie poznanie príčin problémov vytvorilo kvalifikované východisko pre špecifikovanie možností ich odstránenia, resp. ich možnej eliminácie. Analýza určila „kde a v akom stave sa Jarovce nachádzajú“.

Na spracovanie analytickej časti nadviazali koncepčné práce, ktoré vyústili vo väzbe na identifikovaný východiskový vývoj do určenia cieľových predstáv o Jarovciach v strednodobom časovom horizonte. Zjednodušene povedané odpovedali na otázku „čo chcú Jarovce a jej obyvatelia dosiahnuť, kam chcú ísť“.

Implementačná časť spracovania projektu v podobe akčného plánu PHSR špecifikuje konkrétne spôsoby a cesty dosiahnutia strategických cieľov, odpovedá na otázku „ako a za akých podmienok môžu Jarovce dosiahnuť svoju víziu a vytýčené strategické ciele a priority“.

Z dlhodobého hľadiska je zrejmé, že až následná úspešná implementácia programu zabezpečí vyvážený komplexný rozvoj Jaroviec, vytvorí podmienky pre využitie vlastných zdrojov a príležitostí, elimináciu identifikovaných disparít, pre aktivizáciu obyvateľstva, pre rozvojové investície a pre nové pracovné príležitosti, pre rozvoj podnikania, pre skvalitnenie infraštruktúry a samosprávnych činností a teda pre celkové systematické zlepšovanie kvality života miestnych obyvateľov. Tým prispeje k zvýšeniu sociálnej a ekonomickej úrovne, k vyváženému rozvoju, k odstraňovaniu regionálnych disparít a k rastu konkurenčnej schopnosti aj na úrovni samotnej Bratislavy a celého Bratislavského samosprávneho kraja a samozrejme tiež na celoslovenskej úrovni.

Z uvedeného dôvodu je spracovaný PHSR otvoreným plánovacím dokumentom, ktorý sa bude pravidelne hodnotiť a aktualizovať vo väzbe na zmenené podmienky a potreby Jaroviec.

V úvodnej etape spracovania PHSR bol úspešne realizovaný prieskum zameraný na zistenie názorov miestneho obyvateľstva na všetky dôležité aspekty života v Jarovciach, na ich hodnotenie doterajšieho vývoja života v tejto mestskej časti a tiež na ich námety, stanoviská, pohľady a predstavy smerom do budúcnosti. Prieskumné dotazníky distribuované do každej domácnosti v Jarovciach boli zároveň jednou z informácií pre miestnych obyvateľov, že prebieha proces prípravy a spracovania programu a výzvou na spoluprácu v tejto oblasti. Výsledky tohto prieskumu tvorili dôležitý zdroj informácií pri spracovaní dokumentu. Vyhodnotenie prieskumu tvorí prílohu analytickej časti PHSR.

Spracovaný program PHSR MČ Bratislava – Jarovce nereflektuje uvažované plány, schválené v Územnom pláne Bratislavy z mája 2007, zamerané na vybudovanie nového veľkého sídliska na juhu Petržalky – Južné mesto v horizonte do roku 2017, ktoré by malo zasiahnuť aj kataster Jaroviec. Plánovaná výstavba presahuje časové obdobie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti Jarovce do roku 2013 a jej realizácia zásadným spôsobom zmení situáciu vo všetkých aspektoch života dnešných Jaroviec. Z uvedeného dôvodu bude v príhodnom čase, vo väzbe na realizáciu uvedeného plánu, potrebné premietnuť adekvátne zmeny vyplývajúce z dobudovania nového sídliska Južné mesto do strategického plánovacieho dokumentu Jaroviec.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja MČ Bratislava – Jarovce prerokovalo a schválilo dňa 1. júla 2008 Miestne zastupiteľstvo Mestskej časti Bratislava - Jarovce, čím sa tento program stal oficiálnym a záväzným rozvojovým dokumentom MČ Bratislava – Jarovce.

II. VÝCHODISKOVÁ ANALÝZA SÚČASNÉHO VÝVOJA

II. 1 Charakteristika vývoja v externom prostredí Jaroviec

Tzv. „Analýza PESTLE“ – hodnotiaca Politické prostredie, Ekonomicko - sociálne prostredie, Technologické trendy, Legislatívne prostredie a Environmentálne prostredie a vývojové trendy

Z pohľadu potreby úspešného identifikovania potenciálnych možností, príležitostí, či limitov a obmedzení je pre každý subjekt nesmierne dôležité poznať súčasný a predpokladaný vývoj celkového prostredia, v ktorom realizuje svoje aktivity. V prípade Mestskej časti Bratislava – Jarovce a iných samosprávnych subjektov je ťažiskovým operačným prostredím Slovensko. Toto prostredie vytvára dôležité a nevyhnutné predpoklady, priestor a podmienky pre úspešnú identifikáciu rozvojových možností municipálnych subjektov, vytvára tak príležitosti, ale i ohrozenia pre daný rozvoj, ktoré je potrebné špecifikovať a zohľadňovať pri tvorbe a predovšetkým pri následnej úspešnej realizácii ich programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Z uvedeného dôvodu je v praxi používaným nástrojom tzv. PESTLE analýza, ktorá využíva metodológiu systémovo postihujúcu všetky štandardné zložky externého prostredia, teda politické, ekonomické, sociálne, technologické, legislatívne a environmentálne prostredie. Podrobnou analýzou týchto prostredí sme dospeli k nasledovným zisteniam:

Politické prostredie

- Celkové sociálno-ekonomické, právne a inštitucionálne prostredie na Slovensku sa v ostatných rokoch postupne začalo štandardizovať a stabilizovať. Členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii, v NATO, v OECD, ale i pozícia nestáleho člena v Bezpečnostnej rade OSN posilnila medzinárodnú prestíž a akceptáciu Slovenska na medzinárodnej politickej scéne. Vďaka realizovaným systémovým zmenám a tiež v dôsledku vstupu krajiny do Európskej únie sa Slovensko stalo viac akceptovaným a konkurencieschopným, postupne vzrástla medzinárodná obchodná výmena a skvalitňoval sa regulačný rámec. Koncom roka 2007 vstúpilo Slovensko spolu s ďalšími „novými“ krajinami EÚ do schengenského priestoru, čím sa medzi vnútornými hranicami 22 členských krajín EÚ, Nórskom a Islandom vytvoril priestor pre voľný pohyb osôb a tovarov. Postupne sa rúcajú bariéry aj pre voľný pohyb pracovnej sily. V marci 2008 chce Slovenská republika podať oficiálnu žiadosť na vstup do eurozóny k 1. januáru 2009. Schválením žiadosti a zavedením eura Slovensko zavŕši svoje integračné úsilie;
- Po období 8 rokov vládnutia pravicovo orientovanej koalícnej vlády bol vývoj na domácej politickej scéne ťažiskovo spojený s predčasnými parlamentnými voľbami v roku 2006 a so vznikom novej vládnej koalície. Novovzniknutá sociálnodemokraticky orientovaná vláda deklarovala odklon od liberálnej hospodárskej politiky predchádzajúcej vlády a aktívnejšiu úlohu štátu pri riadení verejných vecí. Vo svojom programovom vyhlásení kladla dôraz na sociálne úlohy štátu a zdôrazňovala potrebu prehodnotenia rozbehnutého procesu systémových zmien vo väzbe na prijateľnú mieru sociálnej únosnosti. To naznačovalo riziko istej miery potenciálnej diskontinuity a možnosti smerovania k vyššej miere štátneho paternalizmu. Pozitívne však bolo odborníkmi vnímané, že nová vláda si

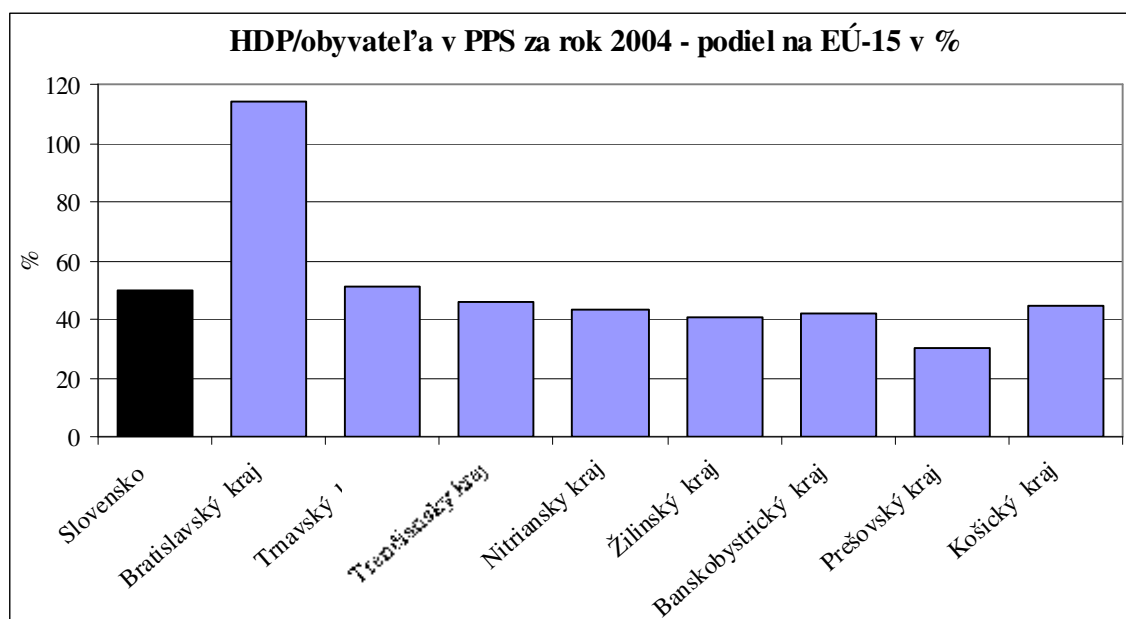
stanovila za cieľ udržať dynamiku ekonomického rastu nad úrovňou 5 % ročne a taktiež si osvojila dodržanie plánovaného termínu pre prijatie eura k 1. januáru 2009. Uvedené ciele ju zaviazali k takým hospodársko – politickým opatreniam, ktoré by mali s veľkou pravdepodobnosťou zabezpečiť dodržanie maastrichtských kritérií a teda aj istú potrebnú mieru kontinuity vo vývoji reformného procesu na Slovensku;

- V roku 2006 prebiehal vývoj ekonomiky ešte v hospodársko-politických a inštitucionálno-právnych rámcoch predchádzajúceho obdobia, avšak postupne nová vláda čoraz výraznejšie ovplyvňovala legislatívne aktivity štátnych orgánov a celkové smerovanie vládnej hospodárskej politiky. Premietlo sa to predovšetkým do legislatívnych zmien v sociálnej oblasti, ktoré smerovali k zvýšeniu miery sociálnej súdržnosti a solidarity;
- Slovensko si v dôsledku implementácie systémových zmien v ostatných rokoch získalo povest' jednej z najreformnejších krajín sveta, reformy sa postupne premietli do výrazného skvalitnenia a šandardizácie podnikateľského prostredia a do príchodu významných zahraničných investorov. Nielen podnikateľská sféra, ale i medzinárodné inštitúcie pozitívne hodnotili dopady realizovaných zmien a skutočnosť, že sa realizáciou reforiem zlepšili regulačné rámce podnikateľského prostredia a na Slovensku v podnikaní v podstate prestali jestvovať bariéry závažnejšieho charakteru. Podnikatelia zároveň pozitívne začali vnímať výrazné zlepšenie prístupu k finančným zdrojom, relatívnu cenovú stabilitu a zlepšujúcu sa úroveň dopravnej a telekomunikačnej infraštruktúry;
- Výsledky realizovaných prieskumov v podnikateľskej sfére v priebehu roka 2007 a viaceré hodnotiace analytické správy domácich i zahraničných inštitúcií však opakovane poukazovali na pretrvávajúce negatívne dopady vysokej miery odvodového zaťaženia, administratívnej záťaže podnikateľov a tiež rastúcich administratívnych zásahov novej vlády do podnikateľského prostredia. Akcentovali problém legislatívnych zásahov do daňového systému a do zákonníka práce, v dôsledku ktorého sa znerovnoprávnili vzťahy zamestnancov a odborov voči zamestnávateľom. Výsledky prieskumov zdôrazňujú i pretrvávajúcu nízku mieru podpory školstva, vedy a výskumu. Slabým miestom sú aj pretrvávajúce nedostatky v oblasti slabej funkčnosti súdneho systému, v nízkej miere vymožiteľnosti práva, v pretrvávajúcej miere korupcie a klientelizmu;
- Realizácia štrukturálnych reforiem predchádzajúcej vlády mala dočasný negatívny dopad na životnú úroveň väčšiny obyvateľstva a na sociálny status ľudí. Objektívne časové oneskorenie a neodhadnutie správnej miery únosnosti negatívnych reformných dopadov na aktuálnu sociálnu situáciu obyvateľstva vyvolalo nespokojnosť niektorých vrstiev obyvateľstva a prispelo k zmene a k vzniku novej sociálne orientovanej vládnej koalície. Postupné pozitívne efekty realizovaných zmien boli prirodzene skôr badateľné na makroekonomickej úrovni, keď slovenská ekonomika zaznamenáva od roku 2000 pomerne výraznú akceleráciu svojej výkonnosti. V reálnom živote obyvateľstva sa však zmeny začali výraznejšie prejavovať až v priebehu roka 2006, kedy sa zlepšovanie postupne premietlo aj do situácie na trhu práce a do rastúcich príjmov obyvateľstva; Podľa predbežných štatistických odhadov dosiahlo v roku 2006 Slovensko v dôsledku uskutočnených reformných zmien výkonnosť ekonomiky vyjadrenú ukazovateľom úrovne HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily okolo 55,8 % priemeru krajín EÚ-15, pričom od roku 2000 bol evidovaný rast o 6,9 percentuálnych bodov. Dostupné prognózy naznačujú, že do roku 2009 by malo Slovensko prekročiť 60 % podielu HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily priemeru krajín EÚ-15.

V rámci krajín EÚ-27/25 dosiahlo Slovensko v roku 2007 68 % podiel priemeru členských krajín vyjadrený v parite kúpnej sily, s rastom o 11 percentuálnych bodov od roku 2004, čím sa významne priblížilo k priemeru krajín EÚ.

Nadalej je však badať pretrvávajúce výrazných regionálnych rozdielov - kým Bratislavský kraj dosiahol v roku 2004 (momentálne najaktuálnejší dostupný údaj) 114,2 % úroveň priemeru krajín EÚ-15, ostatné regióny Slovenska sa pohybovali v rozmedzí od 30,4 % v Prešovskom kraji do 51,4 % v Trnavskom kraji.

Ekonomicko – sociálne prostredie

- Slovenská republika sa historicky vyvíjala ako malá otvorená ekonomika s relatívne limitovaným rozsahom vnútorného trhu. To výrazným spôsobom implikovalo pomerne veľkú závislosť a citlivosť na ekonomický vývoj svetovej ekonomiky a na rozvoj medzinárodného obchodu. Otvorenosť slovenskej ekonomiky nadalej vzrastá predovšetkým z dôvodu završenia vstupu do integrujúceho sa prostredia trhu EÚ a tiež vstupom priamych zahraničných investícií. Zvyšujúca sa otvorenosť tak vytvára relatívne priaznivé predpoklady pre postupné zblížovanie sa ekonomických cyklov SR a EÚ, avšak dosiahnutie ekonomickej úrovne krajín EÚ predstavuje dlhodobý časový horizont trvajúci minimálne 1 – 2 desaťročia;
- Vzhľadom na skutočnosť, že celkový **vývoj svetovej ekonomiky** z pohľadu globálneho hospodárskeho rastu bol v ostatných rokoch priaznivý, keď oscilloval okolo 5 % ročne, prejavovali sa dopady na slovenskú ekonomiku skôr pozitívne. Dynamiku rastu zrejme v nasledujúcom období spomalia dôsledky hypotekárnej krízy v USA, ktoré môžu byť čiastočne eliminované poklesom podielu USA na svetovom HDP v ostatných rokoch. Najväčšie tempá rastu a dynamické zvyšovanie podielu na výkone globálnej ekonomiky si v ostatnom období udržiavajú totiž rýchlo sa rozvíjajúce ekonomiky Číny a Indie. Očakávaná do ďalšieho obdobia však vyjadrujú pribrzdzenie a zhoršovanie globálnych rastových trendov. Objavujú sa názory, že obdobie rastu pomaly končí a svetový

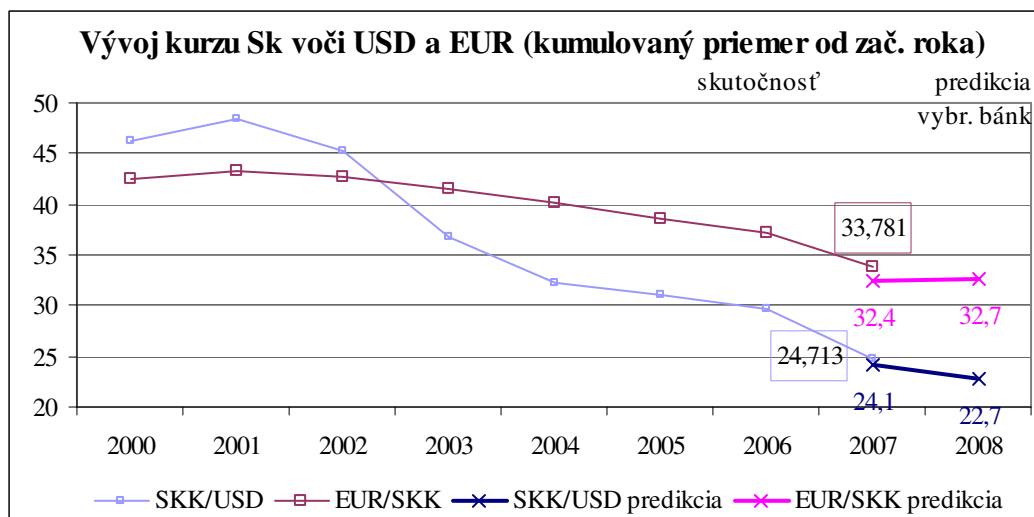

ekonomiku môže očakávať obdobie recesie s nárastom inflácie, pričom sa začínajú objavovať i prvé symptómy novej stagflácie.

Pre vývoj globálnej ekonomiky bude v ďalšom období rozhodujúci najmä vývoj rekordne rastúcich cien ropy, ktorý je ovplyvňovaný rastúcim dopytom a neistotou politického vývoja na Blízkom a Strednom východe. Ďalším významným faktorom bude aj dynamika rastu dopytu po potravinárskych komoditách v uvedených rýchlo rastúcich východných ekonomikách a ich dopad na ceny potravín.

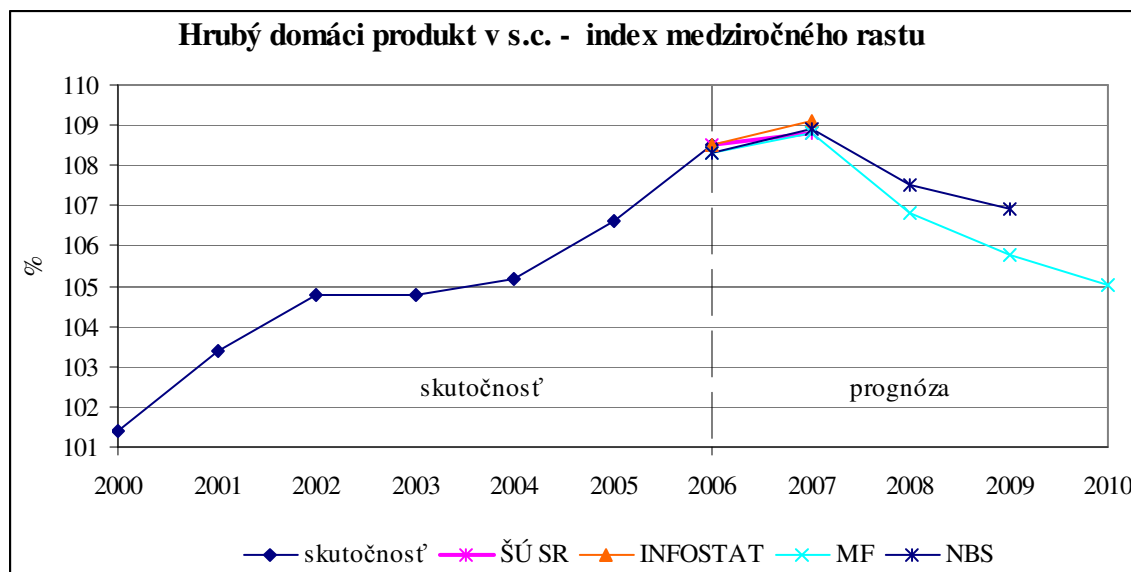
V prípade ekonomiky Slovenska je však rast cien ropy aspoň čiastočne eliminovaný pomerne výrazným zhodnocovaním slovenskej koruny najmä voči USD, čo má väzbu na zlepšujúce sa fundamenty ekonomiky. To vytvára predpoklady, aby dôsledky uvedených negatívnych očakávaní mohli byť menej výrazné. K zmierneniu negatívnych dopadov z ekonomického útlmu v eurozóne a z rastu inflácie prispieva na Slovensku aj pokračujúci trend rastu produktivity práce a pretrvávajúce nízke mzdové náklady na pracovnú silu, teda priaznivá nákladová efektívnosť;

- Pre slovenskú ekonomiku je z pohľadu **nominálnej konvergenzie** významným medzníkom rozhodnutie z roku 2004 o začatí prístupového procesu do eurozóny a predovšetkým následný vstup slovenskej koruny do mechanizmu výmenných kurzov ERM II ku dňu 28. 11. 2005, čím boli vytvorené základné podmienky pre stabilnejší vývoj výmenného kurzu slovenskej koruny. Pri vstupe bola stanovená centrálna parita na úrovni 38,4550 SK/EUR s možnosťou využívania štandardného fluktuálneho pásma $\pm 15\%$. Priaznivý vývoj ekonomiky charakterizovaný zlepšujúcimi sa ekonomickými fundamentmi, teda pokračujúcim rastom výkonnosti, znižovaním deficitov obchodnej bilancie a verejných financií, prílevom zahraničných investícií a pokrokom v štrukturálnych reformách, však vytváral tlak na posilňovanie kurzu slovenskej koruny. V marci 2007 bol v dôsledku tohto posilňovania slovenskej meny oficiálny kurz k euru, teda centrálna parita, zmenený na hodnotu 35,442 SK/EUR. Odborníci pod vplyvom rastu reálnej ekonomiky a pokračujúceho posilňovania kurzu slovenskej koruny očakávajú koncom jari 2008 ešte jednu revalváciu centrálnej parity na úroveň 32,5 – 33,1 SK/EUR, ktorá by mala zodpovedať reálnej sile ekonomiky a tak optimalizovať oficiálny konverzný kurz slovenskej koruny pri zavedení eura. Definitívny konverzný kurz by mal byť stanovený v júli 2008 v nadväznosti na potvrdenie splnenia podmienok SR na členstvo v eurozóne zo strany Európskej komisie, Európskej centrálnej banky a Rady EÚ.

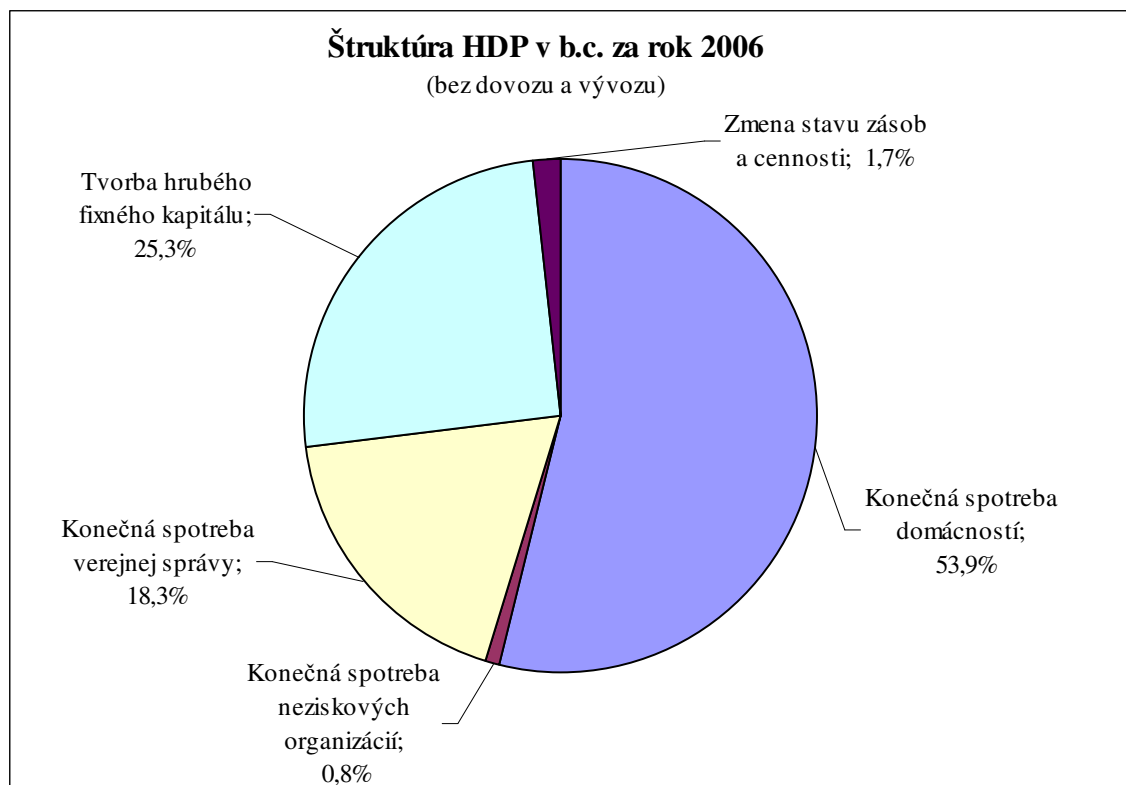
Plánovaný termín zavedenia jednotnej európskej meny bol stanovený k dátumu 1. 1. 2009. Slovensko sa zaviazalo v prípravnej etape do konca roka 2007 splniť maastrichtské kritériá, čo vyžadovalo uplatňovať zdravú fiškálnu politiku, realizovať štrukturálne reformy v záujme posilnenia flexibility hospodárstva a zníženia miery nezamestnanosti, podporovať zosúladienie mzdového vývoja s vývojom produktivity práce, znižovať infláciu a vytvárať podmienky pre reálnu konvergenciu ekonomiky. Všetky požadované kritériá sa darí v stanovených termínoch úspešne plniť a predpoklad zavedenia eura v plánovanom termíne sa javí s vysokou mierou pravdepodobnosti reálnym. Dôležitým aspektom je aj preukázanie schopnosti dlhodobej udržateľnosti uvedených kritérií;

- Slovenská ekonomika po roku 2000 postupne zaznamenáva pomerne výraznú akceleráciu svojej výkonnosti, čo možno z pohľadu **reálnej konvergenie** medzi vyspelé krajiny považovať za mimoriadne dôležité. Hospodársky rast patrí k najvyšším v rámci krajín EÚ, za obdobie rokov 2000 – 2005 dosahoval rast slovenskej ekonomiky takmer dvojnásobok priemeru EÚ-15. V roku 2006 sa dynamika rastu ekonomiky naďalej zrýchľovala, keď medziročný rast reálneho HDP dosiahol 8,3 %. Dynamika HDP bola rastúca i v roku 2007, v jednotlivých štvrtrokoch oscilovala okolo 9 %. Po roku 2007 sú očakávania v udržateľnosti rastu naďalej priaznivé i keď spomínané efekty sa postupne začnú stabilizovať. Je pravdepodobné, že dynamika rastu poklesne, pričom medziročný rast by sa mal pohybovať až do roku 2010 v rozpätí 5 – 7 % tak, ako je to prezentované na nasledovnom grafe:

Dynamický rast výkonnosti slovenskej ekonomiky bol po roku 2000 stimulovaný predovšetkým realizovanými štrukturálnymi a inštitucionálnymi reformami, v dôsledku ktorých sa postupne znižovala vnútorná i vonkajšia nerovnováha ekonomiky, vytvorilo sa priaznivejšie investičné prostredie pre domácich i zahraničných investorov, rozširovali sa výrobné kapacity, vzrástla produktivita výrobných faktorov. Dôležitým pozitívnym faktorom je skutočnosť, že rýchly ekonomický rast je sprevádzaný aj rastom produktivity práce;

- Z hľadiska štruktúry bol ťahúňom ekonomického rastu v rokoch 2004 a 2005 predovšetkým dynamizujúci sa vnútorný dopyt, reprezentovaný v prvom rade spotrebou domácností a následne aj hrubými investíciami. Vyššie disponibilné príjmy jednotlivých subjektov ekonomiky postupne oživilo spotrebu a tiež investície a pozoruhodný dynamický rast HDP pokračoval aj v ďalších rokoch. V roku 2006 začal na ekonomický rast významnejšie pôsobiť aj zahraničný dopyt generovaný rastom exportných kapacít a pozitívnym konjunkturálnym vývojom na zahraničných trhoch. Vplyv rastu spotreby domácností a zahraničného dopytu naďalej preukazoval rastúci trend. Tempo dynamického hospodárskeho rastu sa udržiavalo aj v priebehu roka 2007 a to vo väzbe na začatie výroby nových kapacít v automobilovom priemysle, čo postupne implikovalo aj rozvoj subdodávateľských výrobných kapacít, prispievalo k rastu exportu a k zvýšeniu zamestnanosti. Druhým odvetvím, ktoré významným spôsobom začalo ovplyvňovať priaznivé parametre hospodárskeho rastu je elektrotechnický priemysel. Rizikovým faktorom, ktorý však môže do budúcnosti pôsobiť retardačne proti uvedenej dynamike, sú však vysoké ceny energetických komodít, najmä však historicky vysoké ceny ropy;

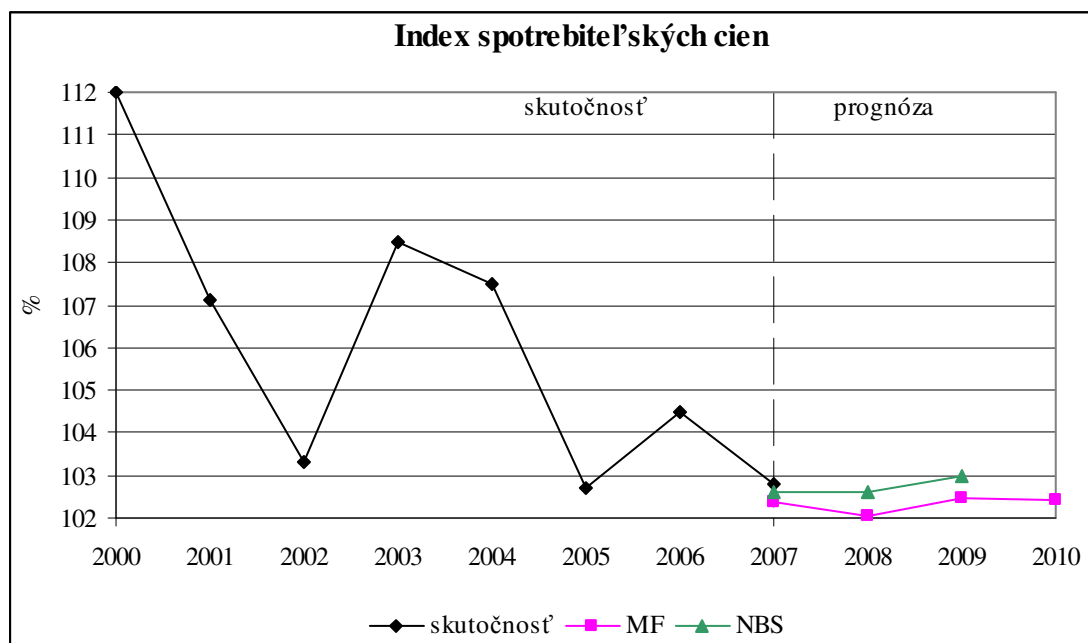

- Celkovo možno povedať, že slovenská ekonomika prežíva veľmi priaznivé obdobie dynamického rastu, jednotlivé sektory sa dostali postupne do dobrej kondície, k čomu prispeli najmä systémové zmeny spojené s realizovanými reformami, pokračujúci prílev priamych zahraničných investícií, priaznivé konjunkturálne obdobie vo svetovej ekonomike a v neposlednom rade aj integrácia Slovenska do medzinárodných politickohospodárskych štruktúr. Potenciálne riziká pre ďalšie pozitívne smerovanie spočívajú najmä v odklone od procesu reformných a štrukturálnych zmien, v nízkej miere diverzifikácie výroby v rámci jednotlivých hospodárskych odvetví, ktorá môže zvyšovať citlivosť na konjunkturálne výkyvy. K významným rizikám však pristupuje najmä pretrvávanie slabej podpory investícií do vedy, výskumu a vzdelávania, pomerne nízkej inovačnej výkonnosti ekonomiky. Vzhľadom na veľkú otvorenosť slovenskej ekonomiky sú externé riziká spojené predovšetkým so zhoršením vývoja svetovej ekonomiky s osobitným dôrazom na vývoj ekonomík členských krajín EÚ, s rastúcimi cenami energetických a potravinových komodít, ale tiež so zhoršovaním medzinárodnej politickej situácie vo väzbe na hrozby terorizmu a rastúce politické napätie;
- **Úroveň cenového vývoja** na Slovensku bola v predchádzajúcich rokoch reštrukturalizácie ovplyvňovaná predovšetkým opatreniami v oblasti deregulácie cien, zmenami v daňovom systéme a vývojom cien energií na svetovom trhu. Vplyv systémových zmien sa postupne utlmoval a preto miera inflácie v roku 2005 dosiahla 2,7 %. Začiatkom roka 2006 však rast miery inflácie prekročil očakávania trhu predovšetkým v dôsledku zvýšenia regulovaných cien a niektorých nepriamych daní, postupne sa však miera inflácie stabilizovala a k ultimu roka 2006 dosiahla hodnotu 4,5 %. Táto hodnota sa javila ako riziková vzhľadom na potrebu dosiahnutia maastrichtských kritérií v období prípravy na zavedenie euro. V prvom polroku 2007 možno priebeh inflácie charakterizovať

spomaľujúcou sa dynamikou rastu, k čomu prispel vývoj vo všetkých zložkách základnej štruktúry regulovaných cien, najmä cien energií. Mierne rástla dynamika cien potravín, tento rast však začal výraznejšie akcelerovať v druhom polroku 2007. K ultimu roka 2007 dosiahol medziročný rast cien potravín hodnotu 7,7 %, pričom celkový rast spotrebiteľských cien za rok 2007 vzrástol medziročne o 3,4 %.

Popri riziku vývoja cien ropy, v dôsledku rastúceho dopytu a zostrovania geopolitických rizík v regióne Stredného a Blízkeho východu, ktoré môže zvyšovať očakávanú cenovú hladinu (i v dôsledku toho, že Slovensko je energeticky náročnejšie ako priemer krajín EÚ a sekundárne efekty rastu cien energií sú teda nepriaznivejšie), sa významným rizikom do budúceho obdobia stal i očakávaný pokračujúci rast cien potravín. Ich rast bol spôsobený najmä celosvetovou nízkou úrodou obilnín, rastúcou spotrebou potravín v krajinách juhovýchodnej Ázie a severnej Afriky a tiež rastúcou dotovanou výrobou biopalív z energetických poľnohospodárskych plodín. K prorastovým faktorom je potrebné zaradiť aj postupné zvyšovanie cien služieb na úroveň porovnateľnú s krajinami EÚ. Z ďalších domácich faktorov by mohlo na rast inflácie v budúcom období negatívne vplývať i neprimerané zvyšovanie miezd, nezodpovedajúce rastu produktivity práce. Vzhľadom na globálny záber rastu cien energií a potravinárskych komodít by však vývoj inflácie na Slovensku nemal ohroziť splnenie inflačného maastrichtského kritéria a nemal by byť hrozbou pri rozhodovaní európskych inštitúcií o povolení zaviesť na Slovensku euro;

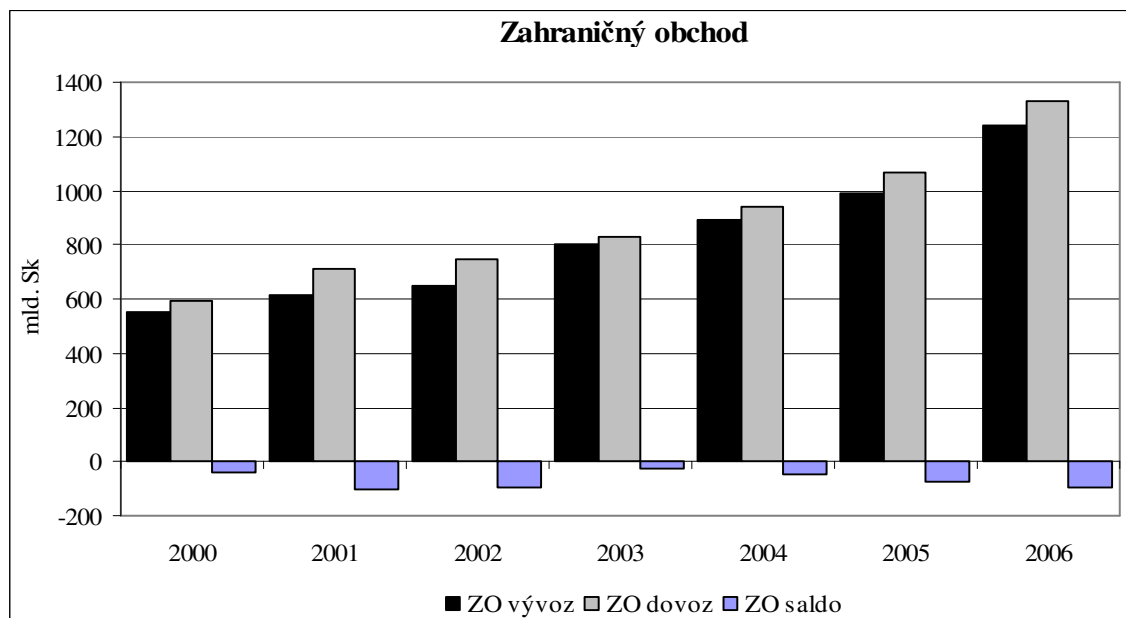
- V dlhodobejšom vývoji cien, najmä po zavedení euromeny po 1. januári 2009, je však potrebné rátať aj s dobiehaním cenového priemeru krajín EÚ-15 tak, aby sa postupne vyrovnali cenové rozdiely medzi Slovenskom a EÚ. Týka sa to predovšetkým oblasti služieb. Dynamickejší rast cien bude však isté obdobie stále obmedzovaný reálne nižšou kúpyschopnosťou obyvateľstva, ale aj rastúcim konkurenčným prostredím výroby, obchodu a služieb. Na druhej strane ho bude ovplyvňovať aj zvyšujúca sa ochota domácností utrácať podmienená objektívnym rastom reálnych miezd, zvyšovaním

zamestnanosti a zlepšovaním dostupnosti úverových zdrojov, čo môže vyvolávať určité dopytové inflačné tlaky.

V súčasnom období je zvyšovanie a vyrovňovanie cenových hladín čiastočne kompenzované pokračujúcim zhodnocovaním slovenskej koruny. Po prijatí eura však bude pôsobenie tohto faktora anulované a je zrejme, že vplyvy zvýšenia cenových hladín bude musieť znášať priamo spotrebiteľ. Rast cien však bude zrejme tesne previazaný na disponibilný dopyt a teda na postupný rast miezd podmienený rastom produktivity práce. Predikcie miery inflácie na rok 2008 sa nachádzajú v rozpätí 2,0 – 2,5 %;

- Vývoj v **zahraničnoobchodnej oblasti** vykazoval po období mierneho zlepšenia v rokoch 2005 a 2006 rast deficitu a to pod vplyvom neustáleho zvyšovania cien energetických komodít a predovšetkým z dôvodu rastu investičných dovozov tvoriacich vstupy do pripravovanej výroby sústredenej ťažiskovo v automobilovom priemysle. Tieto dovozy sa však od druhej polovice roku 2006 po postupnom spustení výroby automobiliek stali príspevkom k rastu čistého exportu a teda k znižovaniu salda zahraničného obchodu. V priebehu roka 2007 dosahoval rast dovozu a vývozu dvojciferné tempá rastu, pričom vývoz rástol rýchlejšie ako dovoz. Týmto vývojom došlo k medziročnému zlepšeniu nominálneho čistého vývozu, ktorý bol v prvom polroku 2007 deficitný v objeme 5 mld. Sk (v prvom polroku 2006 deficit dosahoval 36,1 mld. Sk) a za celý rok 2007 podľa predbežných údajov ŠÚ SR osciloval okolo 20,0 mld. Sk. V dôsledku tohto vývoja vzrástla i exportná výkonnosť slovenskej ekonomiky a zvyšovala sa aj jej otvorenosť. Exportná výkonnosť slovenskej ekonomiky, najmä v dôsledku realizovaných priamych zahraničných investícií, by mala v nasledujúcich rokoch naďalej rásť, prevážiť by mal trend rýchlejšieho rastu vývozu nad dovozom, i keď s miernejšími rastovými tempami vývozu i dovozu. To by malo pozitívne ovplyvňovať postupné znižovanie deficitu zahraničného obchodu a prispieť k zdravému poklesu deficitu obchodnej bilancie Slovenska;

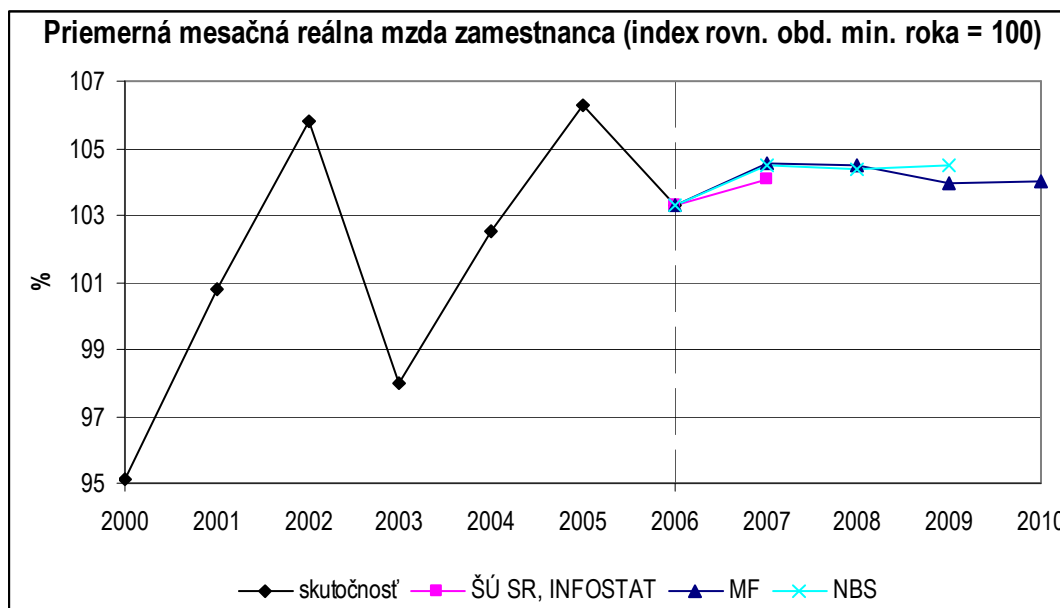
- Pozitívne tendencie ekonomického vývoja podporujú aj postupnú konsolidáciu **verejných financií**. Rýchlejší ekonomický rast a s tým súvisiaci rast daňových príjmov, ale tiež

systémové opatrenia a lepší manažment verejných financií spojený so zavedením systému viacročného rozpočtovania a previazaný so zmenou metodiky na európske štandardy ESA 95 sa spolupodieľali na postupnom poklese deficitu verejného sektora. K pozitívnemu vývoju nemalou mierou prispela aj nevyhnutnosť dodržania konvergenčného programu pre prijatie eura, čo viedlo k lepšej finančnej disciplíne a vytvorilo tak isté bariéry pre výraznejšiu expanziu v raste verejných výdavkov. Pre splnenie rozpočtového kritéria pre zavedenie eura je potrebné dosiahnuť maximálny deficit verejných financií na úrovni 3 % podielu na HDP do konca roku 2007. Podľa predbežných údajov Ministerstva financií SR skončilo hospodárenie štátneho rozpočtu v roku 2007 so schodkom 23,5 mld. Sk. To predstavuje cca 3,0 % podiel na HDP a malo by to zabezpečiť bezproblémové splnenie požadovaného rozpočtového kritéria.

Podľa schváleného ŠR SR na rok 2008 predstavuje plánovaný deficit v objeme 31,981 mld. Sk podiel 2,3 % HDP. Odborníci však poukazujú na fakt, že deficit verejných financií klesá pomaly a nie je dostatočne využívaný priestor na zlepšenie v tejto oblasti, ktorý vznikol v období rekordne rýchleho ekonomického rastu. Očakávania poklesu deficitu verejných financií sú kvantifikované na úrovni 1,9 % podielu na HDP v roku 2009;

- Prebiehajúci dynamický rast výkonnosti ekonomiky, prílev zahraničných investícií a realizované štrukturálne zmeny sa postupne pretavili aj do tvorby nových pracovných miest a do postupného poklesu **miery nezamestnanosti**. Podľa údajov ŠÚ SR pracovalo v roku 2007 v priemere viac ako 2,2 mil. osôb pri medziročnom raste o 2,3 percentuálnych bodov. Rastúci dopyt po pracovných silách sa pozitívne odzrkadlil na vývoji nezamestnanosti, keď miera evidovanej nezamestnanosti podľa údajov ŠÚ SR koncom roka 2007 poklesla pod 11 %. Celkovo však miera evidovanej nezamestnanosti bude zrejme na Slovensku problémom ešte dlhšie obdobie, i keď bude postupne klesať. Očakávaná úroveň je v rozpätí 9 – 10 % do roku 2010. Z tohto aspektu sú závažným faktorom predovšetkým pretrvávajúce výrazné regionálne rozdiely, ale tiež štruktúra nezamestnanosti poukazujúca na rast podielu dlhodobu nezamestnaných osôb strácajúcich návyky a tiež na rast podielu osôb s nízkym vzdelaním. Na druhej strane sa začína na pracovnom trhu prejavovať štrukturálny nedostatok voľných pracovných síl, keď chýba ponuka určitých kvalifikovaných profesií;
- Od roku 2004 sa zastavil pokles **reálnych miezd** a začal trend postupného rastu v tejto oblasti. Medziročný rast v roku 2005 dosiahol 6,3 % a v roku 2006 v dôsledku vyššej miery inflácie úroveň 3,3 %. Priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve dosiahla v treťom štvrtroku 2007 hodnotu 19 514 Sk pri medziročnom raste o 7,1 percentuálnych bodov, očakávania ku koncu roka 2007 mierne prekračujú hranicu 20 000 Sk. Pozitívom je, že uvedený rast je pre ekonomiku zdravým, nakoľko reálne mzdy rastú pomalšie ako produktivita práce. I keď mzdová úroveň na Slovensku zaostáva za krajinami EÚ, tlak na jej rast bude zrejme dlhšie obdobie tlmený nižšou cenovou úrovňou a dopytovo - ponukovou štrukturálnou nerovnováhou na trhu práce. Náklady na pracovnú silu pritom pre slovenské podnikateľské subjekty tvoria vysoký podiel na výrobných nákladoch z dôvodu vyššej náročnosti výroby na ľudský faktor a tiež vyššieho odvodového zaťaženia firiem. Popri potrebnom poklese odvodového zaťaženia by mal zdravý vývoj smerovať k zvyšovaniu pridanej hodnoty výroby cestou inovácií a vybavenosti progresívnymi a výkonnejšími technológiami a k pokračovaniu v raste produktivity práce;

- **Vývoj reálnej ekonomiky** možno charakterizovať pozitívnym približovaním sa k výkonnosti vyspelých krajín EÚ, ktorý je sprevádzaný aj zmenami v odvetvovej štruktúre. Proces reštrukturalizácie ekonomiky postupne približuje váhu jednotlivých odvetví štandardnej štruktúre vo vyspelých krajinách. V dôsledku tohto procesu klesá podiel priemyslu, poľnohospodárstva a stavebníctva na tvorbe HDP a vzrastá podiel služieb;
- Mení sa vnútorná štruktúra **priemyslu** a rastie jeho produkčná schopnosť. I keď sa miernym tempom zvyšuje podiel sofistikovanejších výrob, pretrvávajú pomerne výrazné zaostávanie za úrovňou vo vyspelých krajinách. Súvisí to predovšetkým s malou mierou využívania výsledkov vedy a vývoja a s nedostatočnou mierou zavádzania inovácií a moderných technológií do výrobného procesu podnikateľského sektoru. Slabou stránkou stále zostáva aj oblasť predaja a marketingu. V tejto súvislosti stále pretrvávajú slabá podpora a vytváranie progresívneho inovačného prostredia a masívnejšia podpora vzdelávania pracovnej sily zo strany vládnych inštitúcií. Prijaté opatrenia v podobe tzv. Lisabonskej stratégie pre Slovensko a Inovačnej stratégie SR na roky 2007 - 2013, ktorých implementácia by mala podporiť tvorbu prostredia vhodného pre zníženie zaostávania, môžu priniesť efekty až v dlhodobejšom časovom horizonte;
- Výrazným dynamizujúcim faktorom ekonomického rozvoja a hybnou silou celej ekonomiky sa stal predovšetkým priemysel. K tomuto výsledku výraznou mierou prispelo zlepšenie dostupnosti finančných úverových zdrojov, príchod zahraničných investorov a v neposlednom rade postupné odbúravanie bariér v podnikateľskom prostredí a zlepšovania právneho rámca na podnikanie. V roku 2006 sa priemysel podieľal 28 % na hrubej pridanej hodnote ekonomiky a 26 % na zamestnanosti. Pokračovanie medziročného rastu priemyselnej výroby o 17,3 % z októbra 2007 je reálne aj v roku 2008;
- V štruktúre priemyslu klesol podiel ťažobného priemyslu a vzrástla váha spracovateľských odvetví. Pritom v rámci spracovateľských odvetví je evidentný dynamický rast predovšetkým v automobilovom priemysle a tiež v elektronickom priemysle, ktoré sú významným impulzom rozvoja subdodávateľských výrobných

a obslužných činností. Pozitívnu je i skutočnosť, že sa postupne dynamizuje priemyselná výroba i v menej vyspelých regiónoch Slovenska, čo pozitívne ovplyvňuje tvorbu nových pracovných príležitostí a postupné zlepšovanie sociálno-ekonomickej úrovne týchto regiónov.

Technologické prostredie

- Slovensko značne zaostáva za vyspelými krajinami EÚ - 15 v úrovni technického a technologického prostredia, charakterizovaného predovšetkým oblasťami rozvoja a využívania výsledkov vedy a techniky, zavádzania progresívnych technológií a inovácií. Zaostávanie je evidentné aj v porovnaní s niektorými novými členskými krajinami, predovšetkým so Slovinskom a s Českou republikou. Nedocenenie významu, nedostatočná pozornosť a slabá podpora prispieva k pretrvávaniu zaostávania za vyspelými krajinami, kde je naopak charakteristický nebývalý dynamický rozvoj využívania progresívnych technológií významným spôsobom ovplyvňujúcich celkový inovačný potenciál a konkurenčnú schopnosť krajín;
- Po vstupe SR do Európskej únie sa situácia začína postupne meniť v dôsledku záväzkov, ktoré museli na seba prevziať všetky členské krajiny v oblasti budovania znalostnej ekonomiky. Z uvedeného dôvodu sa i na Slovensku začína deklarovať a postupne sa stáva prioritou podpora skvalitňovania a modernizácie technickej infraštruktúry, rozvoj a uplatňovanie progresívnych technológií, aplikácia výsledkov vedy a výskumu v praxi a dôraz na rast inovačnej výkonnosti;
- V rámci uvedeného prístupu je dôraz kladený predovšetkým na širokospektrálne využívanie informačných a telekomunikačných technológií, na integráciu informačnej, komunikačnej a prenosovej infraštruktúry, ktoré najvýznamnejšou mierou ovplyvňujú väčšinu podnikateľských subjektov, inštitúcií i obyvateľstva, zvyšujú konkurenčnú schopnosť, výkonnosť, produktivnosť a prosperitu. I keď sa proces informatizácie slovenskej spoločnosti stáva veľmi dynamickým, naďalej pretrváva zaostávanie za ostatnými členskými krajinami EÚ. Prienik ICT v slovenských domácnostiach sa postupne zlepšuje, zaostáva však za úrovňou krajín EÚ-15, pričom táto skutočnosť je sprevádzaná aj výraznými regionálnymi rozdielmi. Dôvodom tohto vývoja je predovšetkým nízka počítačová gramotnosť obyvateľstva a finančná náročnosť pri obstarávaní a prevádzke zariadení. Lepšia situácia je v podnikateľskom sektore, nakoľko prieskumy svedčia o tom, že 85 % podnikateľských subjektov využíva pri svojej práci uvedené technológie;
- Zaostávanie SR v oblasti informatizácie je spojené so slabým rozvojom tzv. e-služieb, ako sú elektronické on-line služby v oblasti verejnej správy (eGovernment), zdravotníctva (eHealth), vzdelávania (eLearning), životného prostredia (eEnvironment), začleňovania znevýhodnených skupín obyvateľov (eInclusion), kultúry (eCulture), obchodu a služieb (eBusiness). Uvedené služby by mali byť pritom ľahko dostupné a využiteľné prostredníctvom internetu, mobilných a telefónnych sietí, ako aj televízie. To samozrejme predpokladá vysoký stupeň integrácie informačnej, komunikačnej a prenosovej infraštruktúry vrátane elektronického podpisu, platobných kariet a ďalších aplikácií. Zavedenie e-služieb by malo účinne prispieť k zvyšovaniu konkurencieschopnosti a inovačnej výkonnosti našej ekonomiky a k skvalitneniu života všetkých subjektov. Z disponibilných prieskumov vyplýva, že zavedením e-služieb úspory na pracovnom čase môžu pre občanov ročne predstavovať cca 40 hodín, t. j. 1 pracovný týždeň, čo

v hodnotovom vyjadrení znamená úsporu 4 000 Sk na jedného pracujúceho občana. Fungovaním e-služieb je možné ušetriť viac ako 3,3 mld. Sk v štátnom rozpočte SR, ktoré môžu byť využité produktívnejším a účelnejším spôsobom. Relevantné úspory je možné predpokladať i na regionálnej a lokálnej úrovni;

- Strategickým cieľom SR v oblasti využívania internetu je dosiahnuť v priebehu budúcich 5 – 8 rokov úroveň najvyspelejších krajín EÚ (v Holandsku a Dánsku počet širokopásmových pripojení na 100 obyvateľov činí 24 %);
- Úloha samospráv pri rozvoji informačnej spoločnosti na lokálnej úrovni je nezastupiteľná, samosprávne orgány môžu rôznymi nástrojmi zlepšiť informačno – komunikačnú infraštruktúru, podporiť penetráciu ICT a ich využívanie, či už prostredníctvom vybudovanie vlastnej počítačovej miestnosti v obci, podporovaním vzdelávania v oblasti ICT, zlepšovaním informovanosti obyvateľstva o rôznych aspektoch života v obci prostredníctvom webovej stránky obce, resp. e- mailovej komunikácie.

Legislatívne prostredie

- Legislatívne prostredie bolo na Slovensku v ostatných rokoch ovplyvňované výraznými zmenami súvisiacimi predovšetkým so vstupom SR do Európskej únie a tiež s procesom adaptácie právnych noriem na podmienky prebiehajúcich systémových zmien v spoločnosti. Predovšetkým integrácia Slovenska do EÚ vyžadovala prijatie množstva legislatívnych úprav súvisiacich s potrebou harmonizácie nášho práva s *acquis communautaire*, čo vytvorilo základ pre kreovanie stabilnejšieho a kvalitnejšieho právneho prostredia. V dôsledku zjednotenia pravidiel správania sa jednotlivých subjektov generuje fungovanie komunitárneho práva efekty vo forme úspor transakčných nákladov pre samosprávy, podnikateľov, organizácie, inštitúcie i jednotlivcov;
- Aj v súčasnom období sa právo EÚ rozvíja prudkým tempom a každoročne sa prijímajú a novelizujú stovky právnych aktov. Orientácia v oblasti legislatívnych noriem pritom vôbec nie je jednoduchá. Uznala to aj samotná Komisia Európskych spoločenstiev, ktorá v roku 2005 prijala v súvislosti s napĺňaním lisabonskej stratégie trojročný program zameraný na zjednodušenie regulačného rámca. Primárnym cieľom je zvýšiť konkurencieschopnosť EÚ, odstrániť prekážky zabraňujúce rozvoju inovácií, rastu produktivity ako aj celkovému hospodárskemu rastu spoločenstva. V súčasnosti sa tento program postupne realizuje, zjednodušujú sa tak procedúry napr. v oblasti práva obchodných spoločností, zdaňovania, účtovníctva, štatistiky, cieľ, verejného obstarávania, duševného vlastníctva, ochrany životného prostredia, služieb, dopravy, ochrany spotrebiteľa, atď.;
- Popri aproximácii našich právnych noriem s právom EÚ v legislatívnom prostredí SR dochádzalo a v súčasnosti stále dochádza k zmenám v súvislosti s adaptáciou procesov na trhovú ekonomiku a s implementáciou zásadných štrukturálnych reforiem, napr. reforma verejných financií a verejnej správy, daňovej sústavy, sociálneho systému, trhu práce, penzijného systému. Zrealizované reformné kroky zatiaľ nie sú ukončené a v budúcnosti možno očakávať legislatívne úpravy súvisiace:
 - s ďalšími zmenami v oblasti podnikateľského prostredia a zvyšovania zamestnanosti
 - so zmenami v oblasti pracovného práva
 - s presadzovaním aktívnej politiky na trhu práce
 - s rastom vzdelanosti a pracovnej mobility
 - so zlepšovaním podmienok pre efektívne vymáhanie práva

- so znižovaním odvodového a daňového zaťaženia
- s elektronickým verejným obstarávaním
- so širším využívaním informačných a komunikačných technológií
- s ochranou životného prostredia
- so zmenami v oblasti zdravotníctva a pod.;
- Z hľadiska správania sa a fungovania samospráv kľúčovou otázkou je reforma verejnej správy. Táto sa začala ťažiskovo realizovať po voľbách v roku 1998, kedy bola prijatá koncepcia decentralizácie a postupne dochádzalo k novému členeniu kompetencií medzi štátom, samosprávami na obecnej úrovni a vyššími územnými celkami. Medzi kompetencie obcí predovšetkým prináleží:
 - bývanie, predškolské zariadenia, základné školstvo, umelecké školy, sociálne služby, kultúra, zdravotníctvo
 - hlasovanie obyvateľov, verejné zhromaždenia
 - komunálny odpad, kanalizácia, zásobovanie elektrickou energiou, teplom, plynom, vodou
 - územné plánovanie, stavebné konanie, miestny rozvoj
 - matrika, osvedčovanie listín
 - komunikácie, hromadná doprava
 - verejné priestranstvá, zeleň, čistota, ochrana prírody
 - stanoviská, záväzné nariadenia;
- Ako súčasť reformy verejnej správy v roku 2004 vyvrcholil proces fiškálnej decentralizácie a od začiatku roka 2005 bol spustený nový systém financovania samosprávy založený na financovaní obcí prostredníctvom daňových príjmov (daň z príjmov fyzických osôb). V zmysle nových pravidiel hlavnými zdrojmi príjmov obce je 70,3 % podiel na dani z príjmov fyzických osôb, ďalej miestne dane (daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za ubytovanie, daň za predajné automaty, daň za nevýherné hracie prístroje, daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta, daň za jadrové zariadenie), poplatok za komunálny odpad, dotácie zo štátneho rozpočtu SR a štátnych fondov, príjmy z hospodárenia s obecným majetkom a prijaté úvery, resp. emisie cenných papierov. Miestne dane sa pritom stali skutočne vlastným príjmom obcí, nakoľko ich uplatnenie, zdaňovací základ, sadzba, udeľovanie je priamo v kompetenciách samosprávy. Fiškálna decentralizácia sledovala posilnenie finančnej nezávislosti územnej samosprávy od štátneho rozpočtu. Zároveň zvýšila nároky na samosprávu v oblasti finančného riadenia, manažmentu majetku, strategického plánovania, programovania, rozpočtovania a tvorby partnerstiev, ako aj kontrolných mechanizmov. Jej prínosy, resp. slabé stránky bude možné adekvátne ohodnotiť až v dlhšom časovom období;
- Z hľadiska legislatívy postavenie obce v SR je definované predovšetkým v týchto normách:
 - Ústava Slovenskej republiky
 - Zákon č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí
 - Zákon č. 369/1990. Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
 - Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy
 - Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
 - Zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve

- Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- Nariadenie vlády SR č. 669/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy (od začiatku roka 2007 dochádza k zmene v dôsledku zvýšenia vplyvu geografickej polohy obcí na finančnú náročnosť zabezpečovania originálnych kompetencií obcí);
- Na obecnej úrovni je určujúcim zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Obec ako samostatný právny subjekt vykonáva samosprávne funkcie na úrovni najnižšieho stupňa samosprávy. Kompetencie samosprávy sú v súlade s platnou legislatívou orientované do oblasti rozvoja obce a hospodárenia s obecným majetkom a s disponibilnými finančnými prostriedkami v súlade s platnou legislatívou;
- Pre Jarovce ako mestskú časť hlavného mesta SR Bratislavy je dôležitým zákonom aj zákon č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov, ktorý definuje postavenie hlavného mesta a jeho mestských častí, oblasť ich samosprávy, orgánov, del'bu relevantných kompetencií a zodpovedností vo vymedzených oblastiach. Uvedený zákon je ďalej rozpracovaný v Štatúte hlavného mesta Bratislavy, ktorý je schvaľovaný mestským zastupiteľstvom, kde sú popri uvedených oblastiach špecifikované aj otázky majetku mesta a jeho mestských častí, správy majetku, zásady hospodárenia s majetkom a otázky rozpočtu mesta a jeho mestských častí;
- V rámci regionálneho rozvoja sme taktiež svedkami pomerne významných zmien v regionálnej politike EÚ i SR. Tieto zmeny samozrejme majú svoju oporu v príslušnej legislatíve. Európska komisia spracovala reformu kohéznej politiky, ktorá nanovo definuje priestor európskej solidarity realizujúci sa v kontexte ekonomickej globalizácie a rastu ekonomiky založenej na vedomostiach. Stratégia a zdroje kohéznej politiky sú koncentrované v troch strategických cieľoch štrukturálnej pomoci – zjednodušene Konvergencia, Konkurencieschopnosť a zamestnanosť, Spolupráca. Reforma akcentuje dôraz na strategickú orientáciu EÚ v oblasti posilňovania konkurenčnej schopnosti v intenciách lisabonskej stratégie, v oblasti vyššej podpory zaostávajúcich regiónov, v uplatňovaní jednoduchších, transparentnejších a efektívnejších postupov. Dôraz je kladený na koordináciu rozvojových zámerov na národnej a regionálnej úrovni, podstatne rastie význam efektívnosti a koncentrácie disponibilných zdrojov s dopadom na rast regionálnej konkurenčnej schopnosti. V zmysle uvedeného prístupu boli jednotlivé členské krajiny povinné vypracovať vlastné stratégie v podobe tzv. Národných strategických referenčných rámcov (NSRR), vytvárajúcich základ pre programovanie využívania fondov EÚ v rokoch 2007 – 2013. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím sa však podstatne mení počet cieľov a počet finančných nástrojov, dochádza ku koncentrácii pomoci z hľadiska územného pokrytia, pričom do popredia sa dostávajú mestské centrá a aglomerácie ako hlavné akcelerátory rozvoja a rastu konkurenčnej schopnosti, čiastočne sa odbúrava pomerne náročná a zložitá administratíva, väčšia delegovanosť zodpovedností sa presúva na národné štáty a regióny. Veľmi veľký dôraz sa kladie na rast konkurenčnej schopnosti, produktivity a podpory podnikania v regiónoch. Väčšina členských štátov tak vo svojej regionálnej politike uprednostňuje ciele efektívnosti pred cieľmi rovnosti a vyrovnávania disparít. Váha regiónov a regionálnych subjektov rastie pri príprave a implementácii politík podľa konkrétnych potrieb daného regiónu, zároveň sa však posilňuje dôraz na koordináciu politiky na národnej a regionálnej úrovni. Celkovo reforma kohéznej politiky má pomerne veľký rozsah, nakoľko mení systém solidarity v rozšírenej EÚ v kontexte globalizácie a rastu znalostnej ekonomiky;

- Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky bol Európskou komisiou schválený v auguste 2007. Na všetky operačné programy a priority tak SR získala k dispozícii 11,36 mld. EUR.
Do konca roka 2007 bolo schválených aj všetkých 11 operačných programov. V nadväznosti na ich schválenie začali príslušné riadiace orgány dopracovávať vykonávacie postupy a manuály s predpokladom zverejnenia výziev na predkladanie konkrétnych projektov v prvom polroku 2008;
- Regionálna politika je tak prítomná vo všetkých členských štátoch, aj v nových členských krajinách boli kreované relevantné inštitúcie a nástroje. V našich podmienkach je vykonávanie stratégie regionálneho rozvoja v kompetenciách vyšších územných celkov, ktoré ju nadobudli v súvislosti s presunom právomocí zo štátnej správy. Väčšiu váhu regionálna politika získala prijatím Zákona o podpore regionálneho rozvoja č. 503/2001 Z. z., ktorý bol v roku 2004 novelizovaný. V zmysle tohto zákona samosprávne kraje vypracovávajú strednodobé rozvojové dokumenty – programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktoré sú schvaľované zastupiteľstvom VÚC. PHSR kraja ako základný strategický dokument je konzistentný s nadradenými programovacími nástrojmi (kraje spolupracujú s orgánmi štátnej správy na tvorbe národných programových dokumentov) a zároveň je východiskom pre spracovanie PHSR obcí, ktorých rozvojové plány musia byť konzistentné s krajskými tak, aby sa zvýšil ich synergický efekt. V súčasnosti sa pripravuje návrh nového zákona na podporu regionálneho rozvoja, ktorý by komplexne zastrešoval problematiku podpory regionálneho rozvoja a vytváral priestor pre efektívnejšiu realizáciu regionálnej politiky. Predpokladá sa, že základné koncepčné kroky v oblasti regionálnej politiky na národnej úrovni budú obsiahnuté v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, na ktorú budú nadväzovať realizačné programové dokumenty a PHSR jednotlivých krajov a obcí. Očakávať možno aj zmenu v nastavení hlavných cieľov regionálneho rozvoja smerom k akcentovaniu rastu konkurencieschopnosti a výkonnosti regiónov a ekonomiky SR;
- Zo strednodobého hľadiska v legislatívnej oblasti v SR možno počítať s dokončením reformných krokov, resp. s realizáciou nových reformných zmien. Snáď najvýznamnejším krokom pre všetky kategórie subjektov bude vstup Slovenska do eurozóny a zavedenie jednotnej meny – euro. Predpokladom pre zavedenie eura je samozrejme dosiahnutie udržateľného plnenia maastrichtských kritérií a zvyšovanie reálnej konvergencie ekonomických fundamentov. Efekty plynúce zo zavedenia eura by sa mali odraziť v znížení transakčných nákladov, v eliminovaní kurzových rizík, v cenovej stabilizácii, v efektívnejšej alokácii zdrojov, v ďalšom zosilnení konkurenčných tlakov, v dynamickejšom rozvoji zahranično-obchodných vzťahov a zahraničných investícií. Konečným výsledkom by mal byť zdravší hospodársky rast spojený s tvorbou nových pracovných príležitostí.

Životné prostredie

- Jedným z významných faktorov rastu životnej úrovne obyvateľstva, rozvoja konkurenčnej schopnosti krajiny, regiónu, ale i konkrétnej obce je kvalita **životného prostredia** a v rámci toho aj vybudovanosť environmentálnej infraštruktúry. V tomto smere má SR, vrátane jeho regiónov a samotných obcí, pomerne veľké rezervy, i keď v ostatných rokoch badať mierne zlepšujúci sa trend v poklese emisií znečisťujúcich látok. Preto je pozornosť zameraná na zlepšovania životných podmienok obyvateľstva a na zvyšovanie nárokov na

environmentálne prostredie jednou z kľúčových pri strategických rozhodovaní smerom do budúceho obdobia;

- Pri porovnaní Slovenska s vyspelými krajinami je evidentné, že SR zaostáva:
 - v nízkej miere vybudovanosti verejnej kanalizácie, vodovodnej siete a čistiarní odpadových vôd. Kým vo vyspelých krajinách Európskej únie tvorí podľa dostupných štatistických údajov podiel obyvateľov žijúcich v domoch napojených na verejnú kanalizáciu viac ako 84 %, na Slovensku dosahuje tento podiel iba 55 %
 - v nedovybudovanosti infraštruktúry odpadového hospodárstva, a to hlavne v oblasti separovaného zberu a zhodnocovania odpadov, kde prevládajú predovšetkým zastarané technológie. Slabým miestom stále zostáva i osвета a propagácia separovaného zberu a nárast odpadov z priemyselnej výroby
 - v oblasti odstraňovania environmentálnych záťaží - odborníci odhadujú, že sa na Slovensku nachádza približne 30 000 potenciálnych environmentálnych záťaží, z nich až 5 % predstavuje významné nebezpečenstvo pre ekosystém a zdravie ľudí, pričom neustále vznikajú nové nepovolené a neriadené skládky odpadu predovšetkým ako dôsledok nedostatočne riešenej problematiky nakladania s komunálnymi odpadmi na úrovni obcí
 - v oblasti kvalitného ovzdušia, ktoré je na mnohých miestach nevyhovujúce – na Slovensku je identifikovaných a monitorovaných až 18 oblastí, kde znečisťujúce emisie do ovzdušia prekračujú povolené medzné hodnoty
 - v nedostatočnej ochrane pred povodňami
 - v nízkom dôraze na využívanie obnoviteľných zdrojov energie - ekonomika SR sa vyznačuje vysokým stupňom energetickej náročnosti, ktorá predstavuje niekoľkonásobok priemeru krajín EÚ-15. Najlepšie predpoklady pre rast využívania majú podľa odborníkov v danej oblasti kogeneračné jednotky spaľujúce bioplyn, spaľovanie biomasy, malé vodné elektrárne a veterné elektrárne
 - v nedostatočnej starostlivosti o chránené územia prírody, čo súvisí aj s nedostatkom relevantných poznatkov o druhoch a biotopoch, absenteje systematický monitoring ich stavu);
- Uvedené slabé miesta sú identifikované ako kľúčové oblasti, ktorým by sa mala v rámci skvalitňovania životného prostredia na Slovensku v najbližšom období venovať najväčšia pozornosť. Posun v riešení environmentálnych problémov je dôležitý aj z hľadiska naplňania legislatívnych noriem Európskej únie, ktorá na oblasť ochrany životného prostredia kladie výrazný akcent a dôsledne vyžaduje implementáciu legislatívy týkajúcej sa kvality vôd, ochrany ovzdušia, zmeny klímy, odpadového hospodárstva. Prechodné obdobia, ktoré boli Slovensku zo strany EÚ akceptované, sa pomaly končia a SR bude musieť zabezpečiť plnenie svojich záväzkov vo vzťahu k EÚ i vo vzťahu k medzinárodným dohovorom;
- V oblasti skvalitnenia životného prostredia tak možno v najbližšom období očakávať dôraz na realizáciu nasledovných aktivít:
 - zvýšenie starostlivosti o vodné zdroje a o bezproblémové zásobovanie obyvateľstva kvalitnou pitnou vodou
 - budovanie kanalizačných sietí a čistiarní odpadových vôd
 - protipovodňová ochrana
 - skvalitňovanie ovzdušia a znižovanie emisií látok znečisťujúcich ovzdušie

- racionálne využívanie prírodných zdrojov (dôraz na efektívnosť vo využívaní zdrojov, využívanie druhotných surovín, znižovanie energetickej a surovinovej náročnosti výroby, programy podporujúce úsporu energií)
- širšie využívanie obnoviteľných zdrojov energie (hlavne využívanie bioplynu, biomasy, slnečnej, vodnej, geotermálnej a veternej energie,)
- širšie zavádzanie technológií minimalizujúcich vznik odpadov vo výrobných činnostiach
- zintenzívnenie separovaného zberu a zhodnocovanie odpadov
- odstraňovanie environmentálnych záťaží, uzatváranie a rekultiváciu skládok odpadov
- zvýšenie starostlivosti o chránené územia a dosiahnutie priaznivého stavu druhov a biotopov európskeho významu;
- Bratislava, ktorej súčasťou je i mestská časť Jarovce, je zaradená k regiónom tretieho environmentálneho stupňa na päťbodovej stupnici hodnotenia kvality životného prostredia. Z hľadiska znečistenia **ovzdušia**, ktoré má priamy vplyv na ohrozovanie zdravia obyvateľstva a dĺžku jeho života, v porovnaní s inými krajinami na Slovensku patrí Bratislava k stredne zaťaženým územiám. Kvalita ovzdušia je ťažiskovo ovplyvňovaná emisiami veľkých priemyselných podnikov z odvetvia petrochemického priemyslu a energetiky. Veľký podiel na znečisťovaní má aj automobilová doprava, ktorej hustota sa neustále zvyšuje a tiež husté osídlenie, rozsiahla výstavba spojená s búracími, s výkopovými a so stavebnými prácami. K najväčším znečisťovateľom z hľadiska emisií v oblasti patrí SLOVNAFT, a. s., Istrochem, a. s., VOLKSWAGEN, SLOVAKIA, a. s., Paroplynový cyklus, a. s., Bratislavská teplárenská, a. s. Bratislava je zaradená k 20 oblastiam na Slovensku, kde je potrebné riadiť kvalitu ovzdušia v dôsledku prekračovania limitných hodnôt znečisťujúcich látok. A tak množstvo emisií má postupne klesajúcu tendenciu, k čomu prispievajú aj legislatívne a technologické opatrenia na ochranu ovzdušia;
- Hodnotenie stavu povrchových vôd a podzemných vôd na území Slovenska v súčasnosti upravuje zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (Vodný zákon). Na znečistení povrchových **vôd** sa podieľajú najmä priemyselné a komunálne odpadové vody s tendenciou rastu, poľnohospodárska činnosť a lodná doprava. Kvalita vôd Dunaja je nepriaznivo ovplyvňovaná aj znečistením z prítoku Moravy. Podzemné vody sú znečisťované síranmi, dusičnanmi, chloridmi, ťažkými kovmi a inými organickými látkami, čo je spôsobené koncentráciou chemického a petrochemického priemyslu a hustým osídlením;
- Stúpajúci trend má produkcia **odpadov**, v rámci toho i produkcia nebezpečných odpadov (medziročný rast 2005/2006 o 56 %) a ostatných odpadov (medziročný rast 2005/2006 o 270 %), pričom produkcia komunálnych odpadov nevykazuje podstatnejšie zmeny. Na produkcii nebezpečných a ostatných odpadov sa podieľajú najviac spoločnosti HOMOLA TEAM, spol. s r. o. (prevádzka Karlova Ves), ŽSD Slovakia, s. r. o. (prevádzka Lamač), Skanska DS, a. s., (Dúbravka), SLOVNAFT, a. s., (Ružinov), Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., (Vrakuňa). K celkovému množstvu vyprodukovaného odpadu je na území Bratislavského kraja zhodnotených 27 % odpadov, čo je menej ako priemer za SR v hodnote 44 %. Pritom podľa Programu odpadového hospodárstva SR na roky 2006 – 2010 je cieľom zhodnocovať až 70 % odpadov z celkového množstva vyprodukovaných odpadov do roku 2010;
- Z hľadiska potrieb pitnej vody v regióne je 93,4 % obyvateľov Bratislavského kraja **zásobovaných pitnou vodou** z verejného vodovodu, pričom priemerná hodnota za celé

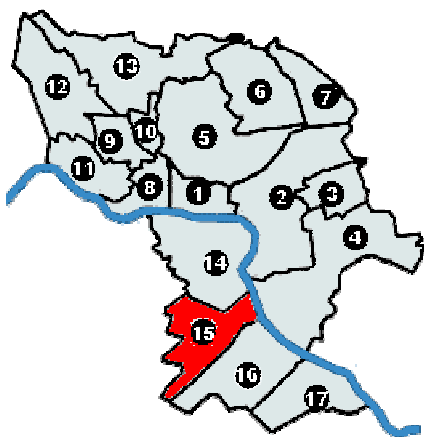
územie Slovenska dosahuje 84,8 %. Kým na verejnú kanalizáciu odvádzajúcu a čistiacu odpadové vody je na území Slovenska pripojených len 57,6 % domácností, v Bratislavskom kraji je situácia výrazne lepšia, pripojených je 84,3 % obyvateľov (v EÚ 84,4 %). Slovenská republika je povinná ako členský štát EÚ v zmysle legislatívy únie zabezpečiť v stanovených časových horizontoch (pre aglomerácie s počtom ekvivalentných obyvateľov nad 10 000 do roku 2010, pre aglomerácie s počtom ekvivalentných obyvateľov v rozmedzí 2 000 – 10 000 do roku 2015) odkanalizovanie a zodpovedajúce čistenie komunálnych odpadových vôd;

- V rámci posledného desaťročia je územie Slovenska každoročne postihované rozsiahlymi **povodňami**. Z plošného aj časového hľadiska sú povodne rozdelené nerovnomerne a majú odlišný hydrologický charakter. Bratislava patrí k ohrozeným oblastiam. Za posledných desať rokov predstavovali škody spôsobené povodňami na území SR viac ako 17 mld. Sk, bolo postihnutých 2680 obcí a miest a zaplavené územie s rozlohou viac ako 331 tisíc hektárov. Ako reakciu na značne zvýšený každoročný rozsah škôd vláda SR prijala „Program protipovodňovej ochrany SR do roku 2010“ s celkovými nákladmi na vykonanie protipovodňových opatrení vo výške 17,8 mld. Sk. Po povodniach v roku 2002 bol „Program protipovodňovej ochrany SR do roku 2010“ aktualizovaný. Boli určené priority zamerané na ochranu území s najväčšou koncentráciou obyvateľstva a území s významným hospodárskym potenciálom (ochrana Bratislavy, Banskej Bystrice a Prešova).

II. b. Charakteristika vývoja interného prostredia Jaroviec – Sociálne - ekonomická analýza

2.1 Základná charakteristika a vybavenosť mestskej časti

Jarovce sa nachádzajú na 48° 03' 50" s.š., 17° 06' 50" v. d., 134 m n. m., v juhozápadnej časti Slovenska priamo v centre triangu hraníc Slovensko – Rakúsko – Maďarsko a na pravom brehu Dunaja, medzi Rusovcami a Petržalkou. Na území Jaroviec sa nachádza významný hraničný priechod v blízkosti štátnej hranice s Rakúskom (hraničný priechod Jarovce-Kitsse) a diaľničný hraničný priechod s Rakúskom a to vo vzdialenosti 9 km juhovýchodne od centra Bratislavy.

Archeologické nálezy dokazujú, že výhodná poloha lákala k osídleniu už v dávnej minulosti. Obec sa nachádzala na línii pohraničných pevností severných provincií Rímskej ríše (antická Gerulata v susedných Rusovciach). Chotárom obce

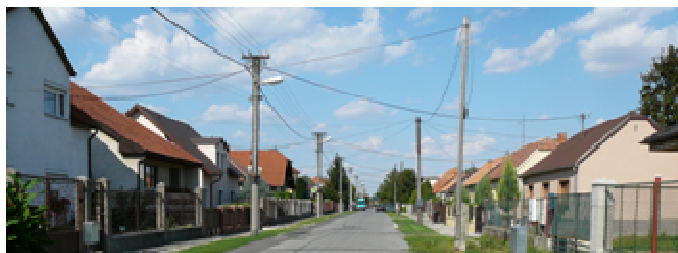
prechádzala Jantárová cesta, ktorej trasa je dodnes viditeľná na vysadených poľnohospodárskych kultúrach a kamenitej pôde.

Jarovce majú bohatú históriu, archeologické nálezy svedčia o osídlení ich územia už v období Rímskej ríše. Prvé písomné záznamy, v ktorých sa v súvislosti s územím dnešných Jaroviec spomína obec Bán, pochádzajú z roku 1208. V období veľkej morovej epidémie začiatkom 15. storočia a v dôsledku vyčerpávajúcich vojnových bojov na jej území, obec Bán zanikla. Jarovce v dnešnej podobe vznikli v prvej polovici 16. storočia. Ich zakladatelia Chorváti dali obci názov Chorvatska Ves. Obec bola súčasťou Kopčianskeho panstva v Rakúsku a po prvej svetovej vojne pripadla Maďarsku. V roku 1947 bola pričlenená do vtedajšieho

Československa a administratívne riadená miestnou správnou komisiou v Rusovciach. V auguste 1950 bol v obci Jarovce zriadený miestny národný výbor a obec bola začlenená do okresu Bratislava – vidiek. Od 1. 1. 1972 sa obec stala súčasťou Bratislavy a tvorí jej samostatnú mestskú časť až do súčasnosti.

Všetky tri susedné obce, teda Jarovce, Rusovce i Čunovo mali spoločnú históriu a dnes sú ako mestské časti pričlenené k Bratislave. Neboli výraznejšie poznačené prudkým prerodom Petržalky na najväčšie kamenné sídlisko na Slovensku, naopak ich zástavba si dosiaľ zachováva pôvodný vidiecky charakter. Časť súčasnej populácie sa dodnes hlási k chorvátskej národnosti, zachováva reč svojich predkov, pestuje tradície i folklórne obyčaje. Podľa názoru obyvateľov Jaroviec by ďalší urbanistický rozvoj mal vychádzať z existujúcich základov, naďalej zachovávať vidiecky charakter a využívať výhody blízkosti centra Bratislavy s dobrým dopravným spojením, blízkosti diaľnice a v neposlednom rade aj blízkosti hraníc s Rakúskom a Maďarskom.

Strategicky má MČ Jarovce významnú a zaujímavú geografickú polohu pri Dunaji, pri rieke európskeho významu a pri jej ramenách. To predurčuje, že využitie územia Jaroviec sa môže uberať viacerými smermi, prednosť by zrejme malo dostať rekreačno-oddychové využitie priestoru s dôrazom na uchovanie prírodných daností územia, či športovo-rekreačné využitie v spojení s vybudovaním príslušnej infraštruktúry, alebo s ďalším rozvojom bývania v rodinných domoch a nízkopodlažných bytoch pri zachovaní vidieckeho charakteru Jaroviec.

Atraktivita tohto územia vzrástla aj v dôsledku zániku hraníc po vstupe Slovenska do Schengenského priestoru. Jarovce týmto vstupom stratili pozíciu územia vtesnaného do obmedzeného priestoru medzi Dunajom a štátnou hranicou Slovenska. Posun nastáva aj v súvislosti so zjednodušeným spojením s rakúskymi prihraničnými obcami Kittsee, Berg, či Wolfstahl, ktorých vzdialenosť od centra Bratislavy je porovnateľná so vzdialenosťou z mestských častí Lamač či Rača. Prináša to ďalšie rozvojové príležitosti vyžadujúce adekvátne dopravné riešenia celého predmetného územia.

Základné ukazovatele MČ, mesta, okresu a kraja a SR k 31. 12. 2006¹

	Počet obcí, (v Bratislave počet MČ)	Rozloha (km ²)	Počet obyvateľov	z toho: ženy	Počet obyvateľov na km ²
SR spolu	2 891 obcí	49 034	5 393 637	2 775 353	110
Bratislavský kraj	73 obcí	2 053	606 753	319 549	296
Bratislava (=1 obec)	17 MČ	368	426 091	226 777	1 159
Okres Bratislava 5 ³	4 MČ	94	118 622	61 855	1 259
MČ Jarovce ²	1 MČ	21	1 249 ²	648	59

¹údaje ŠÚ SR

²Podľa údajov z registra obyvateľstva Miestneho úradu MČ Bratislava – Jarovce žilo k ultimu roka 2006 v Jarovciach 1 330 obyvateľov

³Okres Bratislava 5 tvoria mestské časti Čunovo, Jarovce, Petržalka a Rusovce

K 31. 12. 2005 z hľadiska občianskej vybavenosti (ŠÚ SR - databáza Mestskej a obecnej štatistiky - MOŠ) bolo v Jarovciach 6,5 km miestnych bezprašných komunikácií s vybudovanými chodníkmi v dĺžke 9,3 km. Jarovce sú relatívne dobre vybavené základnou infraštruktúrou. V mestskej časti sa nachádza verejný vodovod, kanalizácia pripojená na ČOV, rozvodná sieť plynu, káblová televízia, deväťtriedna základná škola s telocvičňou a tiež materská škola a zdravotné stredisko, kultúrny dom, knižnica, futbalové ihrisko a strelnica. Na dunajskej hrádzi sa nachádza cykloturistická trasa, ktorá je veľmi obľúbená a teda aj dostatočne vyťažená obyvateľmi z Bratislavy a z okolia.

V Jarovciach sú štandardne využívané informačno-komunikačné technológie, je tu dobrá dostupnosť pevnej a mobilných telekomunikačných sietí, vybudovaná káblová TV, k dispozícii sú viacerí prevádzkovatelia internetovej siete. Samospráva má vytvorenú vlastnú webovú stránku „www.jarovcemu.sk“, ktorá má za cieľ propagovať túto mestskú časť, informovať o živote v Jarovciach a aktuálnych aktivitách. Na miestnom úrade je k dispozícii 10 kusov PC, e-mail, v základnej škole je k dispozícii pre potreby výučby 15 kusov PC. Podľa odhadov samosprávy dosahuje podiel počtu obyvateľov s potenciálnym prístupom na internet 100 % z celkového počtu obyvateľov Jaroviec, odhad reálnej penetrácie je okolo 50 %.

V Jarovciach je otvorená jedna internetová kaviareň. Počítače v nej sú k dispozícii všetkým miestnym obyvateľom, čo predstavuje zlepšenie možností v ich informovanosti, v dostupnosti rôznorodých informácií, v individuálnom vzdelávaní, v komunikácii so štátnou správou a so samosprávou a tiež v komunikácii v globálnej internetovej sieti.

Kultúrny dom a príslušné priestory sa prenajímajú na rôzne spoločenské akcie (sála kultúrneho domu má kapacitu 180 ľudí, malá zasadačka 40 ľudí).

Zdravotnú starostlivosť zabezpečuje v zdravotnom stredisku všeobecná ambulancia. V MČ sú dve ambulancie stomatológa a veterinárna poliklinika.

Prírodné a klimatické podmienky predurčili tradičný roľnícky charakter Jaroviec, koncentráciu na poľnohospodárske činnosti si Jarovce zachovávajú dodnes.

Miestny hasičský zbor disponuje dvoma hasičskými vozidlami a jednou historickou striekačkou na ručný pohon z roku 1898. Zbor má bohatú tradíciu - Dobrovoľný hasičský spolok bol založený na základe rozhodnutia miestnych občanov už v roku 1890. V rokoch 2001 až 2005 bolo zaznamenaných 7 požiarov (z toho v rokoch 2004 a 2005 po dva).

Jarovce žijú pomerne čulým spoločenským a kultúrnym životom, veľmi aktívny je spomínaný Dobrovoľný hasičský zbor, Chorvátsky kultúrny spolok, Klub mladých Chorvátov, amatérsky spevácky zbor Chorus CANTILENA, športový klub i Združenie technických a športových činností. K tradičným podujatiam s dobrou odozvou verejnosti patrí najmä Chorvátsky festival zborových spevov; Súťaž hasičských družstiev o putovný pohár starostu; oslavy fašiangov – sprievod masiek, fašiangový guláš, ples a detský karneval; oslavy Dňa matiek a Vianoc; stavenie mája; výlety na Dan Mladine a akcia „Les“.

V roku 1981 bola v obci postavená budova základnej školy vybavená školskou telocvičňou a jedálňou, v roku 2004 bola základná škola spojená s materskou školou. V škole pôsobí školský klub detí s bohatou krúžkovou činnosťou, priamo v priestoroch školy prebieha hudobná výučba žiakov ZUČ.

Rímskokatolícky kostol sv. Mikuláša pochádza z rokov 1763 - 1765. Veža bola postavená až v roku 1884, avšak počas 2. svetovej vojny bola zničená. Po viacerých čiastočných opravách kompletná rekonštrukcia kostola začala až v roku 1970. V rokoch 1972 - 1974 bol postavený v kostolnej záhrade dom smútku a drôtené oplotenie nahradil železný plot. Na pamiatku občanom Jaroviec, ktorí padli počas bojov v 1. a v 2. svetovej vojne,

bol pri Kostole sv. Mikuláša v roku 1992 vybudovaný pomník. Jarovce sú jedinou mestskou časťou, ktorá je (od roku 1993) správcom cintorína na svojom území.

V mestskej časti Jarovce sídli oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru. V roku 2005 nemala v MČ (podľa databázy MOŠ) zastúpenie žiadna banka ani komerčná poisťovňa. V súčasnosti sa v Jarovciach nachádza bankomat Tatra banky, a. s.

Turisticky atraktívne sú i spomínané cykloturistické trasy vedúce územím Jaroviec, ramená Dunaja s bohatou faunou a flórou a Chránené vtáčie územie Syslovské polia zasahujúce do územia Jaroviec, kde sa nachádza vzácny drop fúzatý, ale i hniezda sokola červenonohého a ktoré je i zimoviskom husí siatinných a bieločelých. Z hľadiska rozvoja cestovného ruchu patrí medzi zaujímavé historické pamiatky Jantárová cesta prechádzajúca územím Jaroviec a Rímskokatolícky kostol Svätého Mikuláša z roku 1765.

2.2 Sčítanie obyvateľov, domov a bytov (SODB 2001)

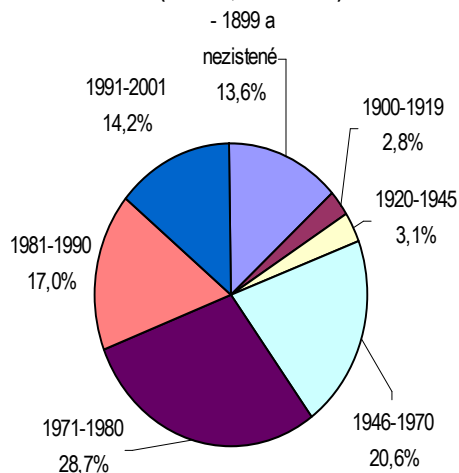
Údaje zo SODB k máju 2001 (ŠÚ SR) poskytujú informácie a porovnania úrovne medzi celým mestom Bratislava a jeho mestskou časťou Jarovce za ukazovatele, ktoré sa v tak širokom rozsahu na danej územnej úrovni v období medzi dvomi cenзами nesledujú. I keď z časového hľadiska sú tieto porovnania už menej aktuálne sú zaujímavým doplňujúcim zdrojom informácií a poukazujú na dynamický rozvoj, ktorého potenciál je potrebné využiť v rozvojových plánoch aj do ďalšieho obdobia.

Podľa údajov zo sčítania obyvateľov, domov a bytov bolo v roku 2001 v mestskej časti 374 domov, z toho 338 trvalo obývaných. Všetky mali 1-2 nadzemné podlažia. Trvalo obývaných bytov bolo 359. Materiál nosných múrov trvalo obývaných bytov bol v 80,5 % z kameňa a tehál, v 1,9 % z dreva a v 8,6 % z nepálených tehál. Podľa údajov miestneho úradu sa počet domov k ultimu roka 2006 zvýšil na 481, z čoho trvalo obývaných bolo 450.

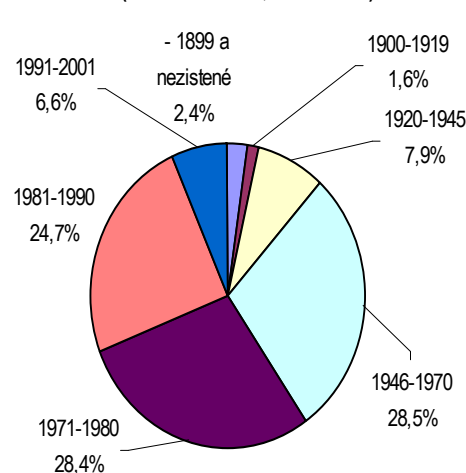
Vek bytového fondu je v podstate prijateľný. Z hľadiska veku fondu na bývanie do roku 1970 bolo postavených v Bratislave i v Jarovciach približne 40 % jestvujúcich bytov a do roku 1980 68,8 % z fondu bytov. V Bratislave bolo v dekáde 1981-1990 postavených 24,7 % bytov, kým v rokoch 1991 - 2001 bolo postavených už len 6,6 % bytov. V mestskej časti Jarovce v rokoch 1981-1990 bolo postavených menej – len 17 % bytov, ale v rokoch 1991-2001 útlm vo výstavbe bytov nebol taký veľký a pribudlo ďalších 14,2 % bytov.

Štruktúra bytového fondu (trvalo obývané byty)
podľa obdobia výstavby bytu
(Jarovce, SODB 2001)

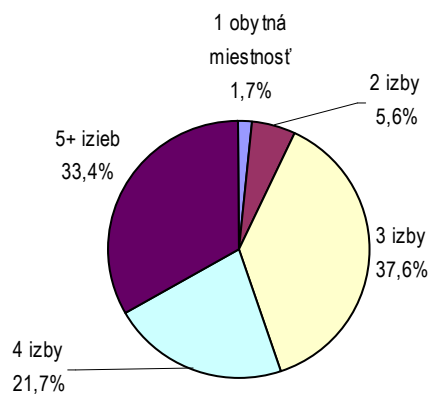

Štruktúra bytového fondu (trvalo obývané byty)
podľa obdobia výstavby bytu
(Bratislava hl.m., SODB 2001)

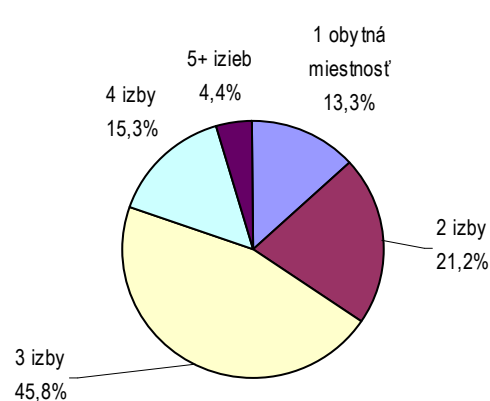

Kým v Jarovciach dosahovali jedno a dvojizbové byty omnoho menší podiel ako Bratislave spolu, pri bytoch štyri a viac izbových bol podiel opačný. Aj v Jarovciach (37,6 %) aj v Bratislave (45,8 %) mali najväčší podiel trojizbové byty. V jednom byte v Jarovciach žilo priemerne 3,29 osôb, pričom plocha bytu v priemere dosahovala 73,7 m² obytnej plochy. V Bratislave žilo v priemere v jednom byte 2,54 osôb, pričom plocha bytu v priemere dosahovala 47,3 m² obytnej plochy.

Štruktúra bytového fondu (trvalo obývané byty)
podľa počtu izieb (Jarovce, SODB 2001)

Štruktúra bytového fondu (trvalo obývané byty)
podľa počtu izieb (Bratislava hl. m., SODB 2001)

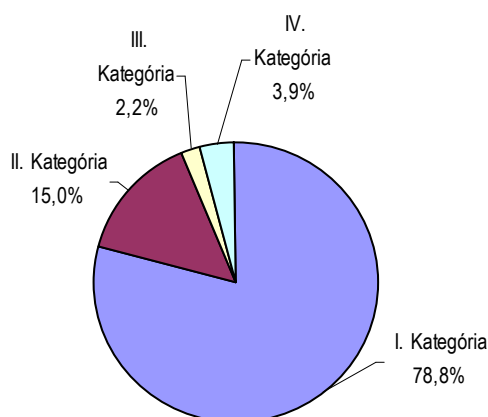

1 obytná miestnosť 2 izby 3 izby 4 izby 5+ izieb 1 obytná miestnosť 2 izby 3 izby 4 izby 5+ izieb

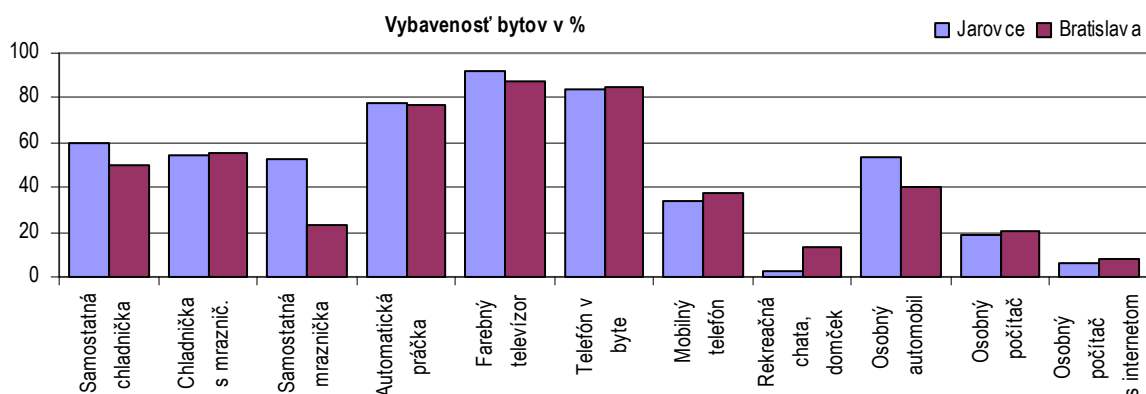
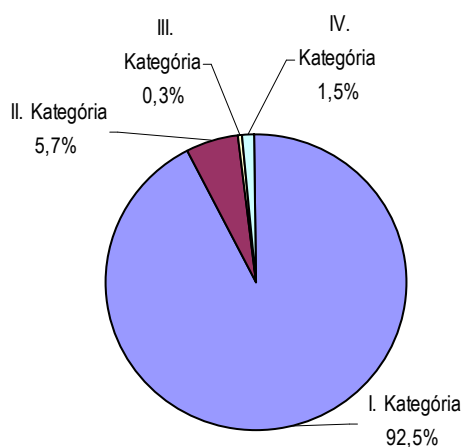
Z pohľadu kategórie bytu mali byty v Jarovciach nižší štandard ako byty v Bratislave, avšak z pohľadu vybavenosti (tieto čísla však mimoriadne rýchlo strácajú aktuálnosť) boli obyvatelia Jaroviec vybavení prostriedkami dlhodobej spotreby vo väčšom rozsahu ako bol celomestský podiel.

Štruktúra bytového fondu (trvalo obývané byty)
podľa kategórie bytu (Jarovce, SODB 2001)

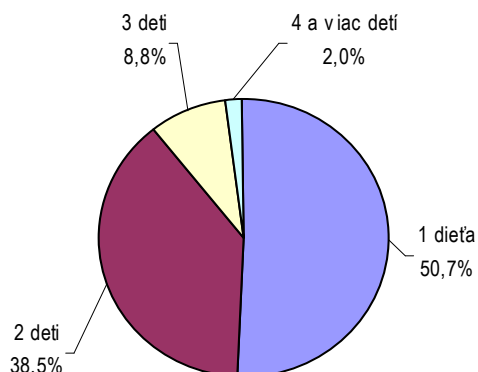
Štruktúra bytového fondu (trvalo obývané byty)
podľa kategórie bytu (Bratislava hl.m., SODB 2001)

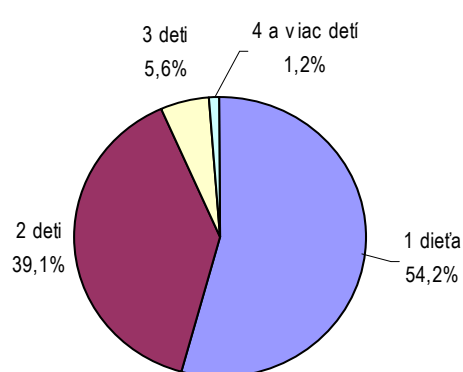
K 21. 5 2001 žilo v Jarovciach 1 199 obyvateľov, z toho 624 žien (52 %), v hlavnom meste Bratislave trvalo bývalo 428 672 obyvateľov z toho 228 131 žien (53,2 %). Podiel „Jarovčanov“ dosahoval 0,3 % na počte obyvateľov celej Bratislavy. Zaujímavým údajom je, že kým podiel obyvateľov bývajúcich v Jarovciach, ktorí sa v tejto mestskej časti aj narodili bol až 43,6 %, v celej Bratislave žilo len 12,9 % rodených Bratislavčanov.

Štruktúra domácností podľa počtu detí
(Jarovce, SODB 2001)

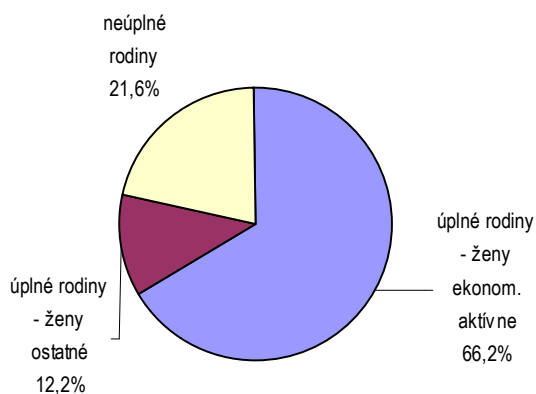

Štruktúra domácností podľa počtu detí
(Bratislava hl.m., SODB 2001)

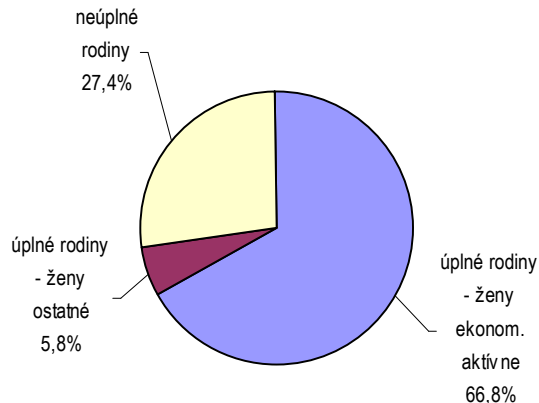

V Jarovciach i v Bratislave prevládali domácnosti s jedným a s dvoma deťmi, pričom v Jarovciach bol podiel viacdenných domácností nepatrne vyšší ako v celej Bratislave.

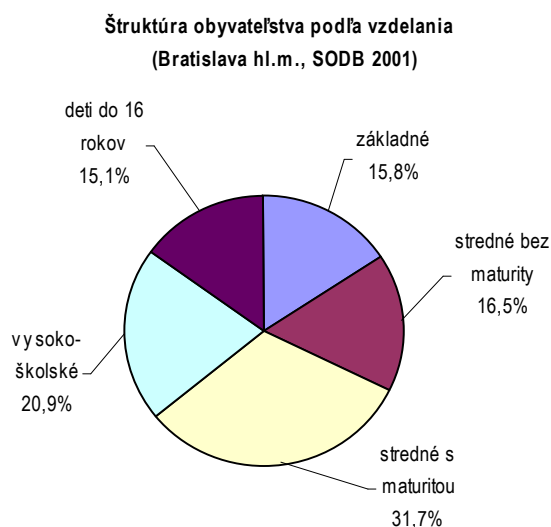
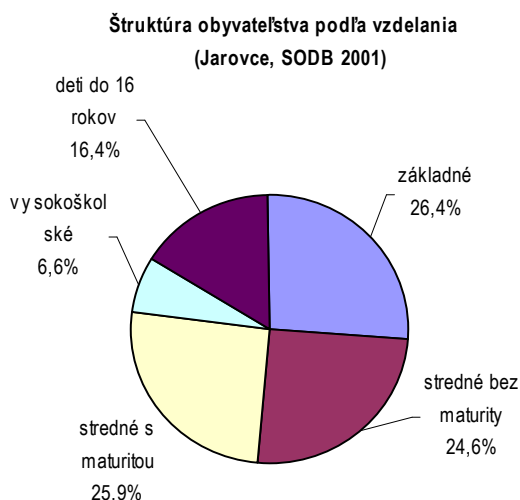
Štruktúra domácností podľa typu rodiny
(Jarovce, SODB 2001)

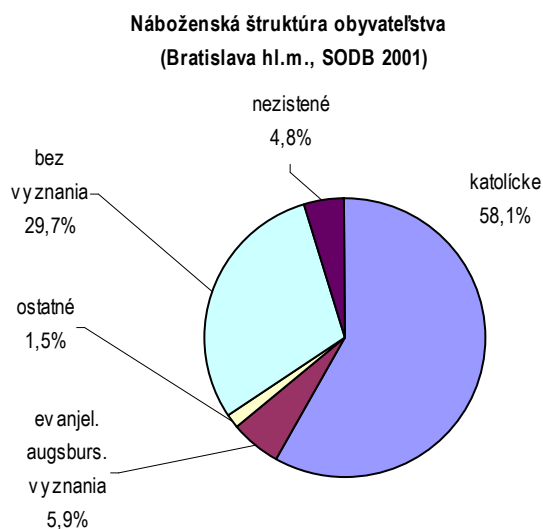
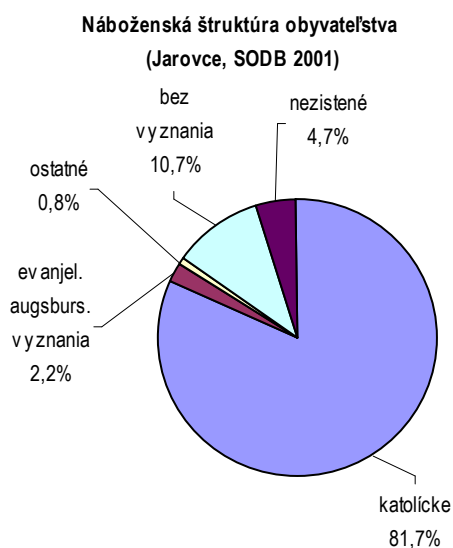
Štruktúra domácností podľa typu rodiny
(Bratislava hl.m., SODB 2001)

Podiel neúplných rodín v Jarovciach bol o 5,8 % nižší ako v celom meste. Podiel úplných rodín v ktorých bola žena ekonomicky aktívna sa zhodoval.

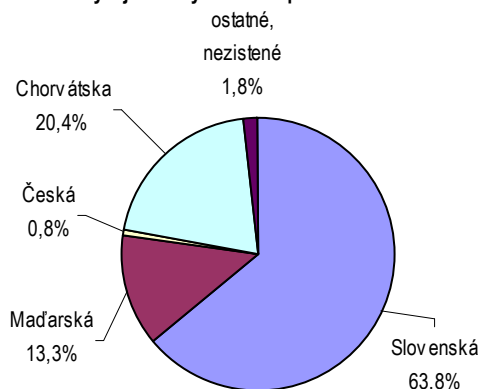
Vzdelanostná úroveň obyvateľstva mestskej časti pokrývala za celomestskými číslami. Až 51 % obyvateľov Jaroviec malo najvyššie ukončené vzdelanie základné, či stredné bez maturity, kým v Bratislave to bolo 32,3 % populácie. Vysokoškolské vzdelanie dosiahlo v Jarovciach 6,6 %, čo je o 14,3 % obyvateľov menej ako bol celomestský priemer.

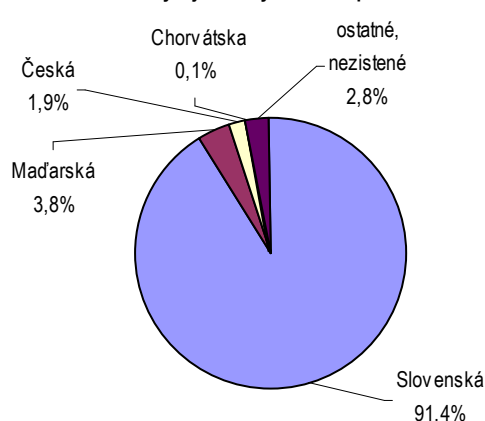
Z hľadiska religiozity sú Jarovce v podstate temer homogénnym subjektom, keď až 81,7 % obyvateľov Jaroviec vyznávalo katolícke náboženstvo, 2,2 % evanjelické náboženstvo augsburského vyznania a bez náboženského vyznania bolo 10,7 % obyvateľov.

Jarovce - bývalé obyvateľstvo podľa národnosti

Bratislava - bývalé obyvateľstvo podľa národnosti

Významné zastúpenie v Jarovciach mali obyvatelia hlásiaci sa k slovenskej národnosti, ich podiel dosiahol až 63,8 % obyvateľstva, druhou početnou národnostnou skupinou boli obyvatelia hlásiaci sa k pôvodnej národnosti Chorvátov – 20,4 %. Vyššie zastúpenie ako v rámci celej Bratislavy mali aj občania maďarskej národnosti, ich podiel dosahoval 13,3 % oproti 3,8 % v Bratislave.

2.3 Výmera a využitie pôdy v mestskej časti

Výmera územia mestskej časti a jej podiel na okrese a kraji v roku 2005

MČ okres	Jedn.	spolu	Celková výmera územia										
			poľnohospodárska pôda						nepoľnohospodárska pôda				
			spolu	orná pôda	vinica	záhrada	ovocný sad	trvalý trávnny porast	spolu	lesný pozemok	vodná plocha	zastavaná plocha a nádvorie	ostatná plocha
Jarovce	ha	2 134,2	1 565,7	1 465,5	0,0	22,9	72,2	5,0	568,5	97,4	41,7	90,0	339,4
Bratislava 5	ha	9 420,4	4 864,1	4 500,1	0,2	116,4	167,6	79,8	4 556,3	673,5	415,5	1 080,7	2 386,5
podiel MČ na okrese	%	22,7	32,2	32,6	22,6	19,7	43,1	6,2	12,5	14,5	10,0	8,3	14,2

Zdroj: ŠÚ SR

Zo 17 MČ Bratislavy sú Jarovce podľa veľkosti územia v strede v poradí deviate. Okres Bratislava 5 pozostáva z mestských častí Petržalka, Rusovce, Jarovce a Čunovo (zoradené od najväčšej MČ podľa rozlohy i počtu obyvateľov). Celková rozloha Jaroviec k 31. 12. 2005 bola 21,34 km², na 1 km² pripadalo 58,5 obyvateľov. Rozloha mestskej časti predstavovala podiel 22,7 % na území okresu Bratislava 5 a podiel 5,8 % na území celej Bratislavy.

Počas sledovaného obdobia rozloha mestskej časti bola stabilná, nebolo k nej pričlenené ani oddelené územie. Z poľnohospodársky obrábanej pôdy v Jarovciach poklesla výmera ornej pôdy o 15,22 ha, výmera záhrad o 5,85 ha a naopak o 4,08 ha vzrástla zastavaná plocha a nádvorie a o 17 ha vzrástla ostatná nepoľnohospodárska pôda. Z celkovej výmery katastra Jaroviec zastavené plochy predstavovali na začiatku roka 2006 iba 4,2 %, pričom až 68,7 %

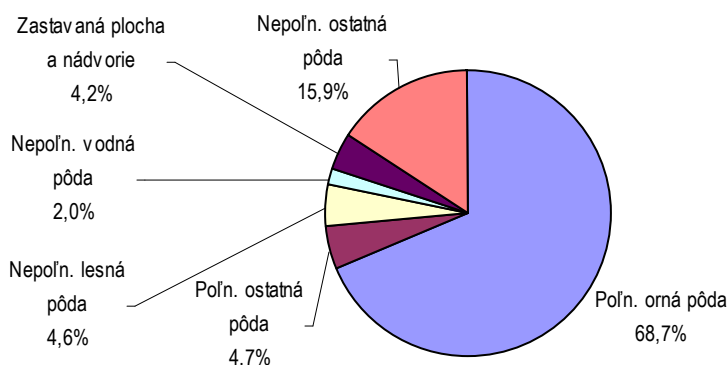
tvorí orná pôda. Jarovce mali významný, až tretinový, podiel na výmere ornej pôdy z celého okresu Bratislava 5, čo svedčí o poľnohospodárskom charaktere územia.

Mestská časť Jarovce – výmera územia v ha

Názov ukazovateľa	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Zmena 2000-2005
Celková výmera územia	2 134,24	2 134,24	2 134,24	2 134,24	2 134,24	2 134,24	-
poľnohospodárska pôda - spolu	1 586,79	1 586,69	1 586,52	1 586,43	1 566,11	1 565,72	-21,07
- orná pôda	1 480,76	1 480,78	1 480,73	1 480,71	1 460,37	1 465,54	-15,22
- vinice	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	-
- záhrady	28,77	28,66	28,54	28,46	28,48	22,92	-5,85
- ovocné sady	72,22	72,22	72,22	72,22	72,22	72,22	-
- trvalý trávnatý porast	4,99	4,99	4,99	4,99	4,99	4,99	-
nepoľnohospodárska pôda - spolu	547,45	547,55	547,72	547,82	568,14	568,53	21,07
- lesný pozemok	97,40	97,40	97,40	97,40	97,40	97,40	-
- vodná plocha	41,71	41,71	41,71	41,71	41,71	41,71	-
- zastavaná plocha a nádvorie	85,96	86,16	86,42	87,78	89,72	90,03	4,08
- ostatná plocha	322,38	322,28	322,19	320,93	339,30	339,38	17,00

Zdroj: ŠÚ SR

Jarovce - využitie pôdy k 1. 1. 2006

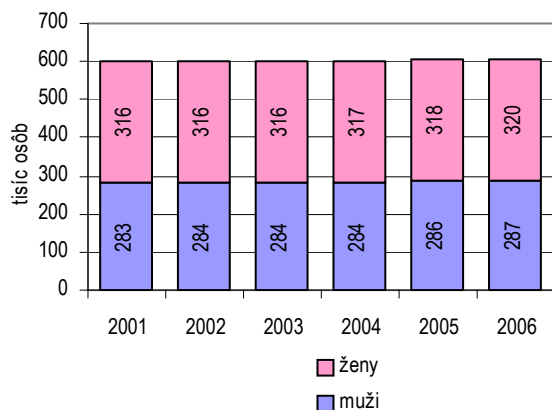
2.4 Stav, pohyb a veková štruktúra obyvateľstva

Aký bol vývoj obyvateľstva vo vyšších územných jednotkách, ktorých súčasťou sú Jarovce (Bratislavský kraj, Bratislava mesto, Bratislava 5), ako sa na vývoji obyvateľstva podieľali jednotlivé zložky (muži – ženy; vekové skupiny) a ako prebiehal pohyb obyvateľstva (prirodzený, migračný, mechanický) dokumentujú nasledovné grafy. Štatistické ukazovatele poukazujú na úplne odlišný demografický vývoj obvodu Bratislava 5 a mestskej časti Jarovce. Vývoj počtu obyvateľov mal v Jarovciach na rozdiel od mestského obvodu Bratislava 5 rastúci trend, čo svedčí o atraktivnosti lokality mestskej časti z pohľadu vhodného a príjemného prostredia na bývanie. Prílev obyvateľstva pôsobí na prebiehajúcu zmenu

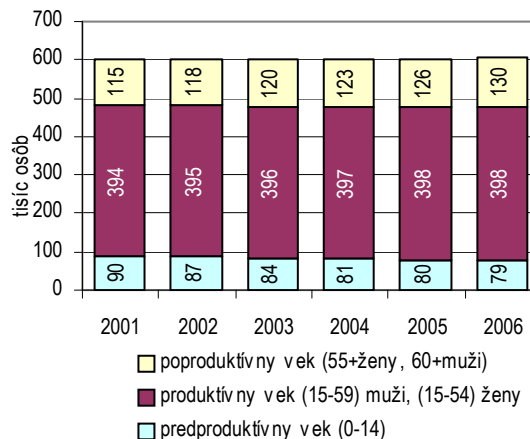

demografickej štruktúry v Jarovciach i smerom do budúcnosti. K 31. 12. 2006 žilo v MČ 1 % z počtu obyvateľov Bratislavy 5, t. j. 1 249 osôb, z toho 648 žien a 601 mužov (zdroj údajov ŠÚ SR).

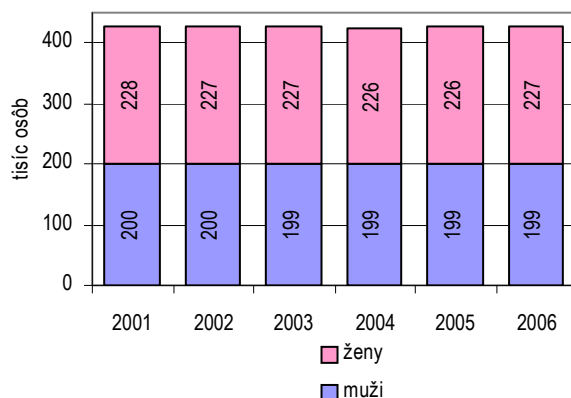
Bratislavský kraj - počet obyvateľov k 31. 12.

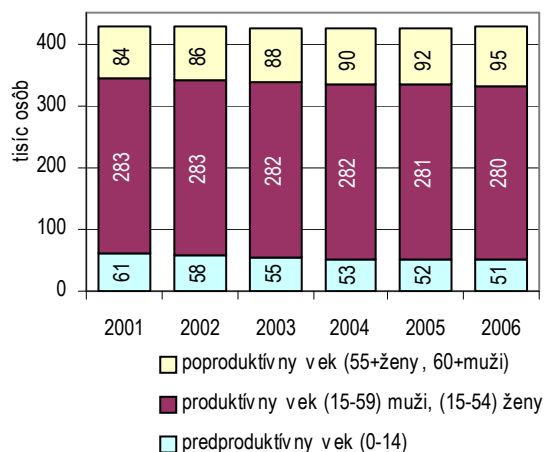
Bratislavský kraj - veková štruktúra obyvateľstva k 31. 12.

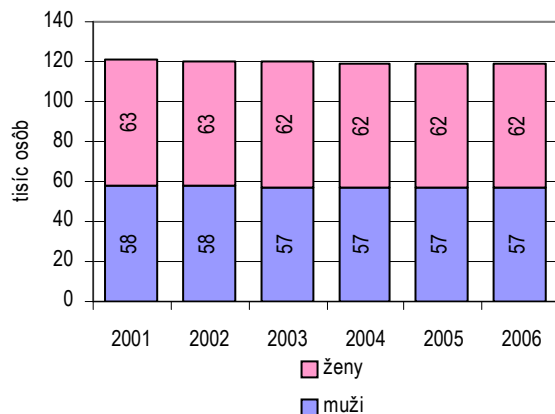
Bratislava hl.m. - počet obyvateľov k 31. 12.

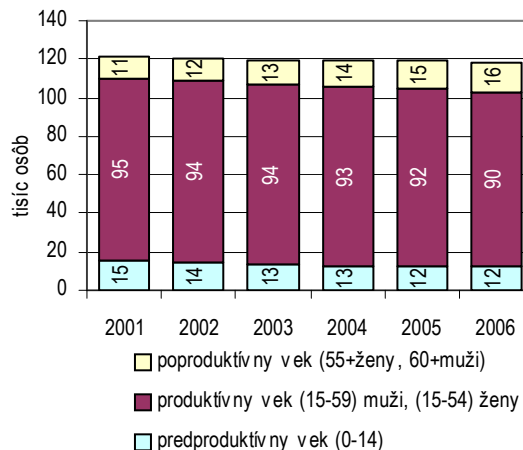
Bratislava hl.m. - veková štruktúra obyvateľstva k 31. 12.

Bratislava 5 - počet obyvateľov k 31. 12.

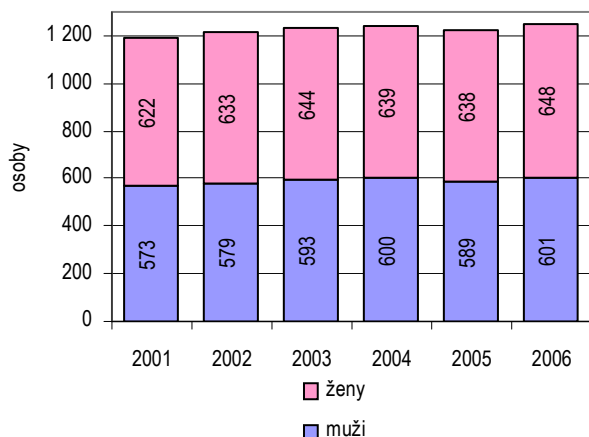

Bratislava 5 - veková štruktúra obyvateľstva k 31. 12.

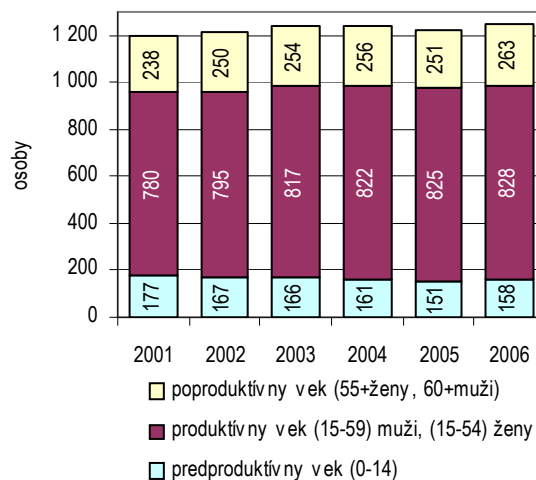

Jarovce - počet obyvateľov k 31. 12.

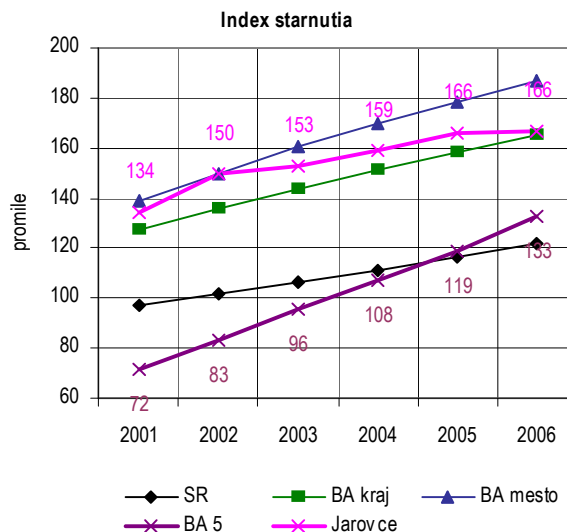
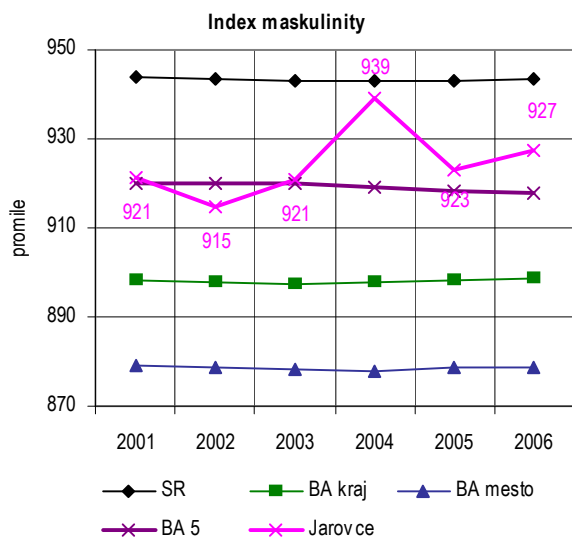

Jarovce - veková štruktúra obyvateľstva k 31. 12.

Vybrané ukazovatele veku podľa pohlavia k 31. 12. 2006

	Priemerný vek			Index starnutia			Index maskulinity
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	
SR	36,06	39,25	37,71	77,71	168,68	122,07	943,4
BA kraj	37,79	41,07	39,51	104,14	228,25	165,04	898,8
BA mesto	38,45	41,81	40,24	117,44	257,90	186,58	878,9
BA 5	36,60	38,59	37,64	78,06	187,51	132,87	917,7
Jarovce	37,2	41,1	39,2	88,4	284,1	166,5	927,5

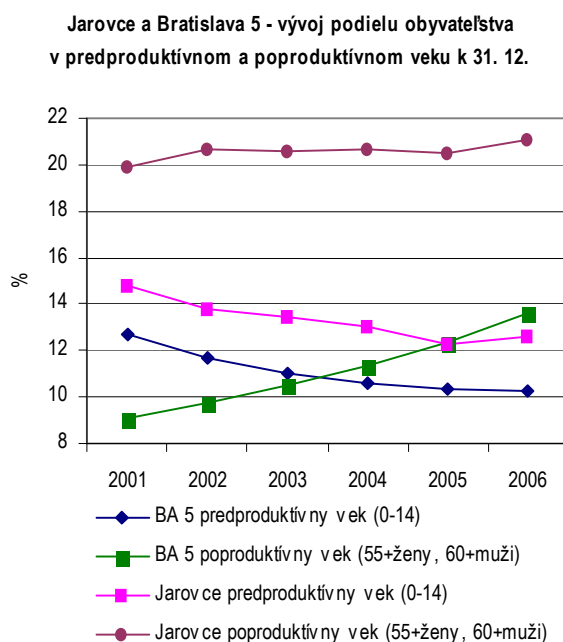
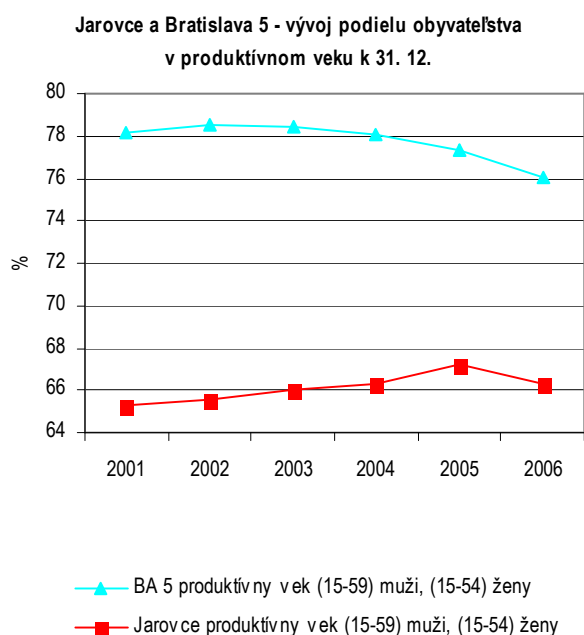
Index maskulinity predstavuje počet mužov pripadajúci na 1000 žien. Vo všetkých sledovaných územných úrovniach počet žien presahoval počet mužov. K 31. 12. 2006 na 1 000 žien v Jarovciach pripadlo 927 mužov. Počas sledovaného obdobia dosahovali hodnoty

indexu maskulinity za Jarovce v priemere 924 a po roku 2003 dosahovali priaznivejšie hodnoty ako v Bratislave 5.

Index starnutia hovorí, koľko osôb poproduktívneho veku pripadá na 100 osôb predproduktívneho veku. Jeho zvyšovanie znamená nepriaznivé starnutie populácie, ktoré je celospoločenským javom a je zjavné i podľa grafu nielen v okrese a v kraji, ale i v SR spolu. V Jarovciach je nepriaznivý index v ženskej časti populácie, keď na 100 dievčat v predproduktívnom veku pripadá až 284 žien v poproduktívnom veku. Naopak u mužov dosiahol index starnutia v roku 2006 hodnotu 88,4. Priemerný vek mužov v mestskej časti bol 37,2 rokov a žien 41,1 roka. Ku koncu roka 2006 v Jarovciach na 100 obyvateľov v predproduktívnom veku (do 14 rokov) pripadalo 166,5 obyvateľov v poproduktívnom veku (ženy 55 a viac, muži 60 a viac), čo je oveľa nepriaznivejšia hodnota ako v celom okrese Bratislava 5, v bratislavskom kraji i v celej SR. Podľa priebehu krivky vidieť, že vo všetkých územných úrovniach hodnota tohto indexu v čase narastá a populácia výrazne starne.

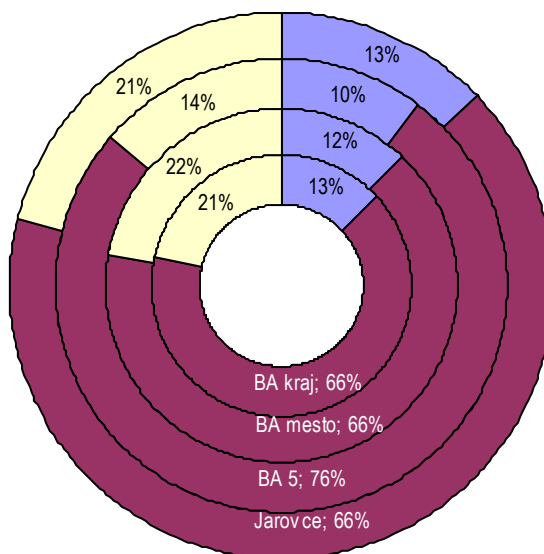
V Jarovciach i v Bratislave 5 klesal podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku a rástol podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku (v Bratislave 5 výraznejšie). Podiel obyvateľstva v produktívnom veku v Bratislave 5 klesal a v Jarovciach opačne vzrastal.

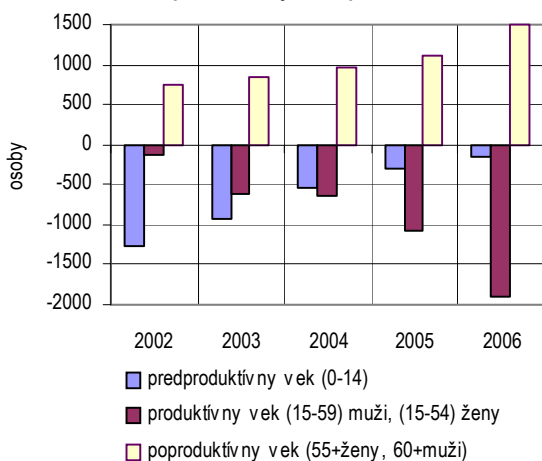

Štruktúra obyvateľstva k 31. 12. 2006

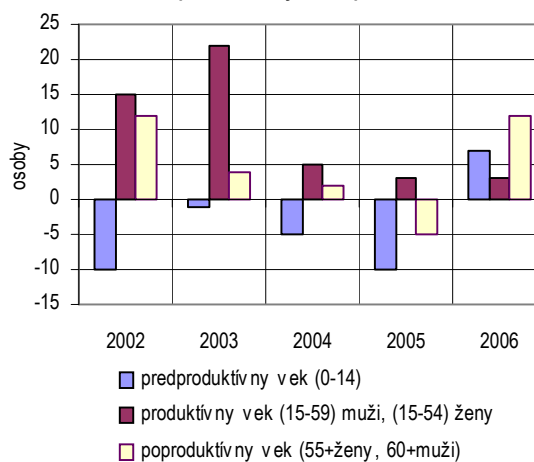
- predproduktívny vek (0-14)
- produktívny vek (15-59) muži, (15-54) ženy
- poproduktívny vek (55+ženy, 60+muži)

Bratislava 5 - medziročné prírastky/úbytky obyvateľstva podľa vekových skupín

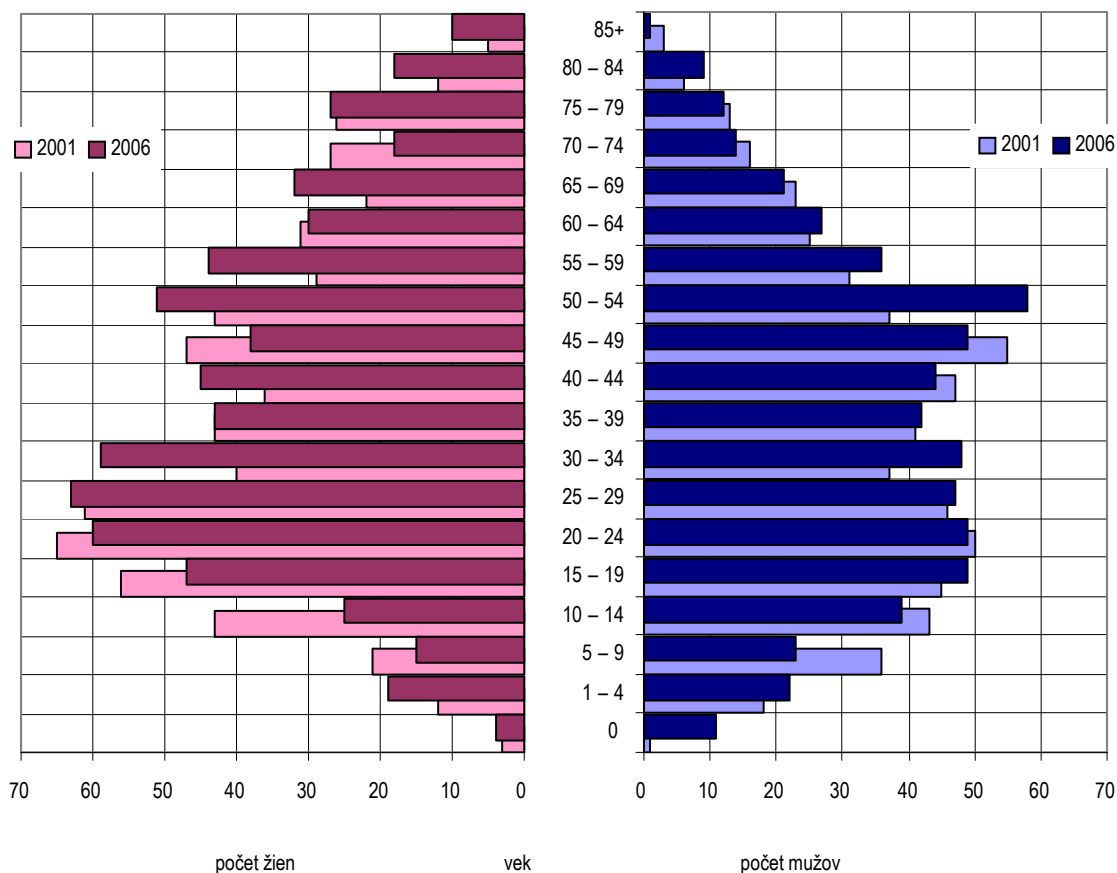

Jarovce - medziročné prírastky/úbytky obyvateľstva podľa vekových skupín

Veková štruktúra obyvateľstva v mestskej časti Jarovce k 31. 12.

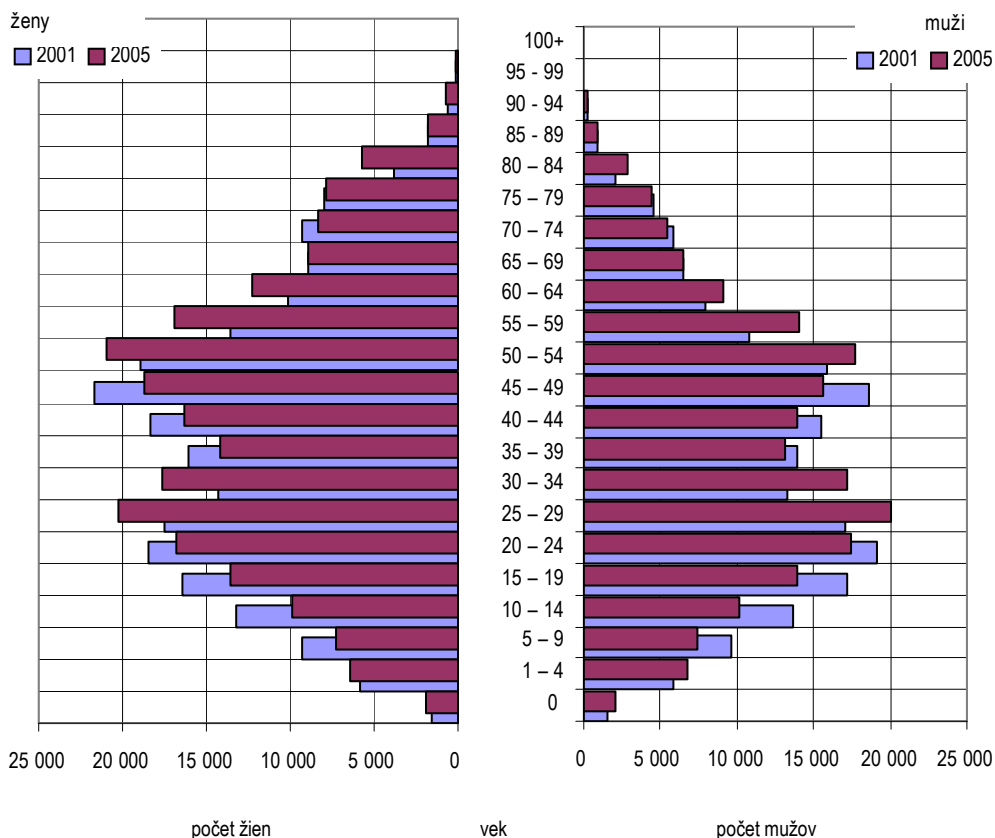

Počty obyvateľov v 5-ročných vekových skupinách a ich zmeny v roku 2005 oproti roku 2001 poukazujú na starnutie obyvateľstva a jeho presun do vyšších vekových skupín.

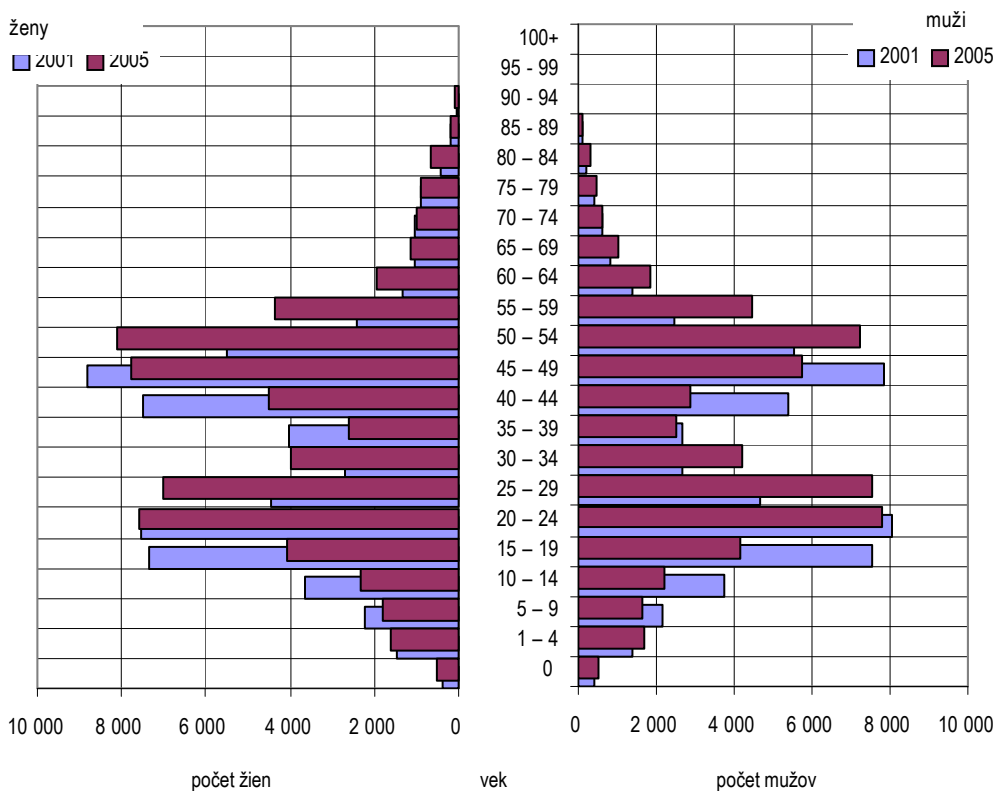
I napriek uvedenému viac ako 80 % podiel obyvateľstva v produktívnom a v predproduktívnom veku a 38,6 % podiel obyvateľstva so stredoškolským a s vysokoškolským vzdelaním (údaje z Miestneho úradu MČ Bratislava – Jarovce k 31. 12. 2006) vytvára kvalifikovaný ľudský potenciál pre ďalší cieľavedomý a všestranný rozvoj tejto mestskej časti.

Veková štruktúra obyvateľstva v Bratislave hl. m. k 31.12.

Veková štruktúra obyvateľstva v Bratislave 5 k 31.12.

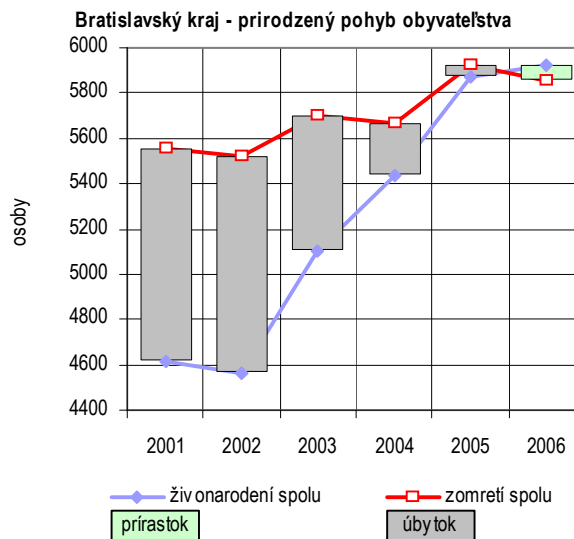
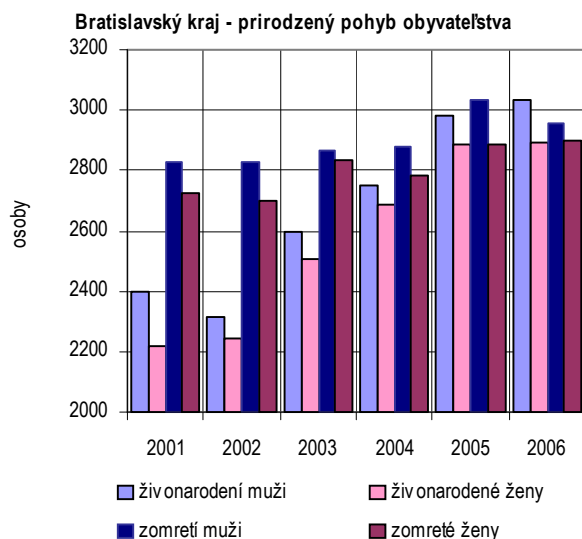
Ukazovatele pohybu obyvateľstva zachytávajú príčiny a veľkosť zmien v počte obyvateľstva. Celkový prírastok pozostáva z 2 zložiek - prirodzeného prírastku (rozdiel medzi živonarodenými a zomretými) a salda migrácie (rozdiel medzi prisťahovanými do obce a vystáňovanými z obce).

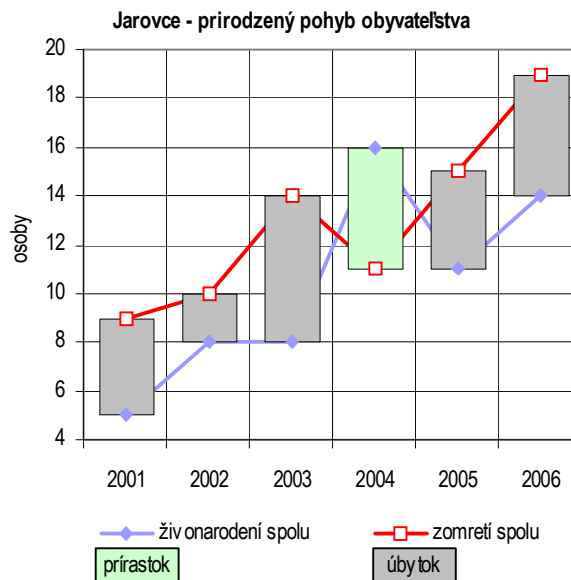
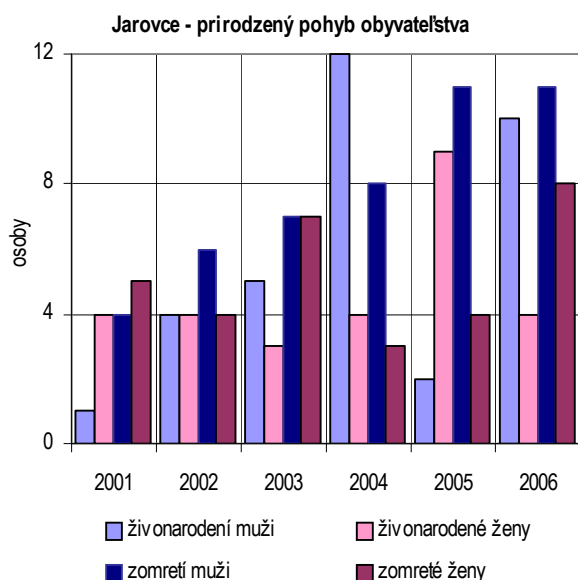
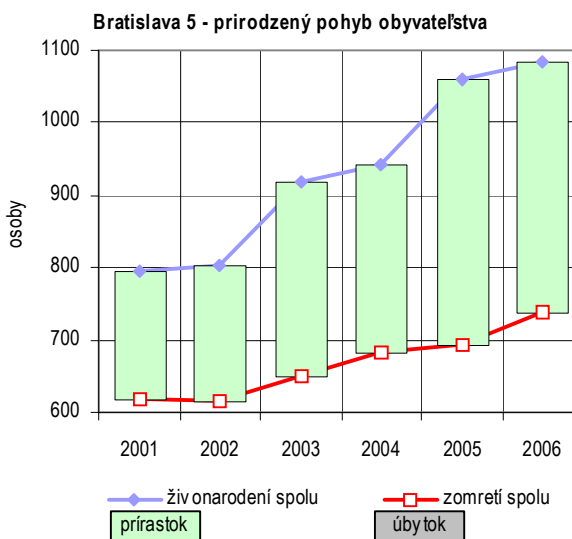
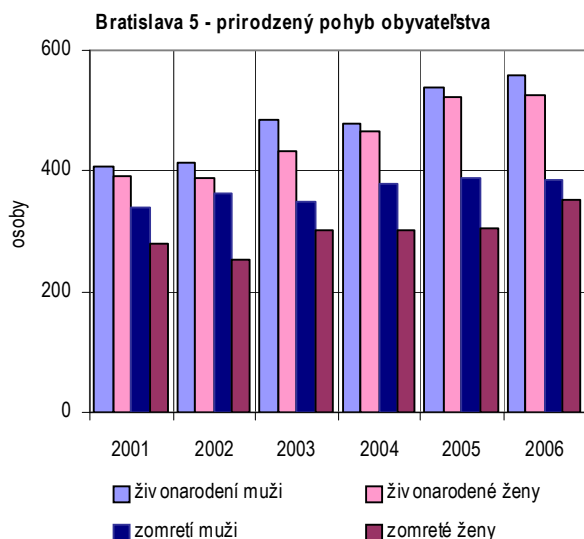
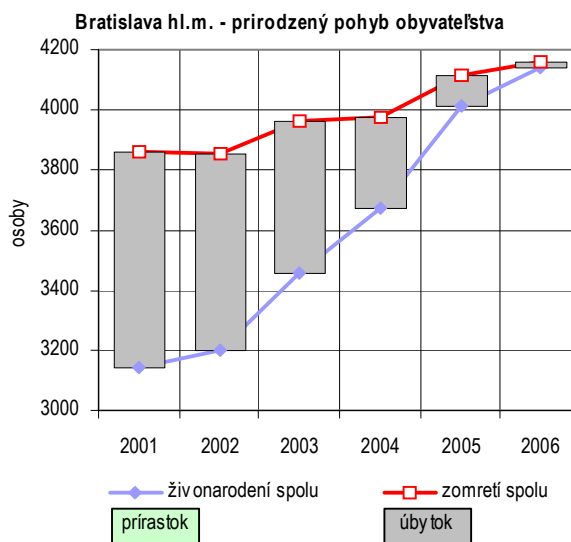
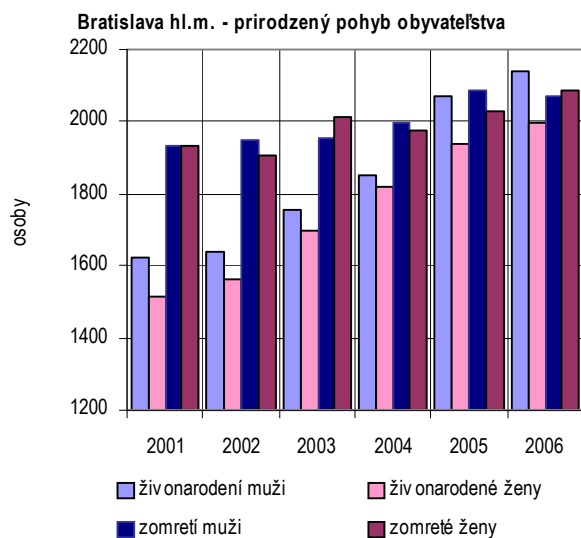
V Bratislavskom kraji v roku 2006 bol prvýkrát v sledovanom období počet narodených väčší ako počet zomretých (o 68 osôb). V hlavnom meste Bratislave zotrúva prirodzený úbytok (-18 osôb), ktorý má však klesajúcu tendenciu. Bratislava 5 má špecifický vývoj, v ktorom prevládajú ešte stále znaky mladého petržalského sídliska s vysokými prirodzenými prírastkami.

V Jarovciach okrem roku 2005, keď celkový prírastok obyvateľstva bol záporný -8 osôb, celkové prírastky vykazovali kladné hodnoty s maximom 25 osôb v roku 2004. V roku 2006 bol celkový prírastok +22 osôb. Prirodzený prírastok bol okrem roku 2004 v MČ záporný a osciloval okolo hodnoty -4. Priaznivé kladné hodnoty celkového prírastku tak boli dosahované v dôsledku kladných hodnôt migračného salda, keď sa do MČ prisťahovalo viac osôb ako sa z nej vystáňovalo.

Pre Bratislavu 5 bol tento vývoj opačný - počet živonarodených značne prevyšoval počet zomretých, prirodzený prírastok bol kladný a jeho úroveň ešte postupne vzrastala. Naopak, počet vystáňovaných z obce prevyšoval počet prisťahovaných natoľko, že i celkový prírastok obyvateľstva dosahoval záporné hodnoty, takže v sledovanom období klesal počet obyvateľov v priemere o 480 osôb za rok.

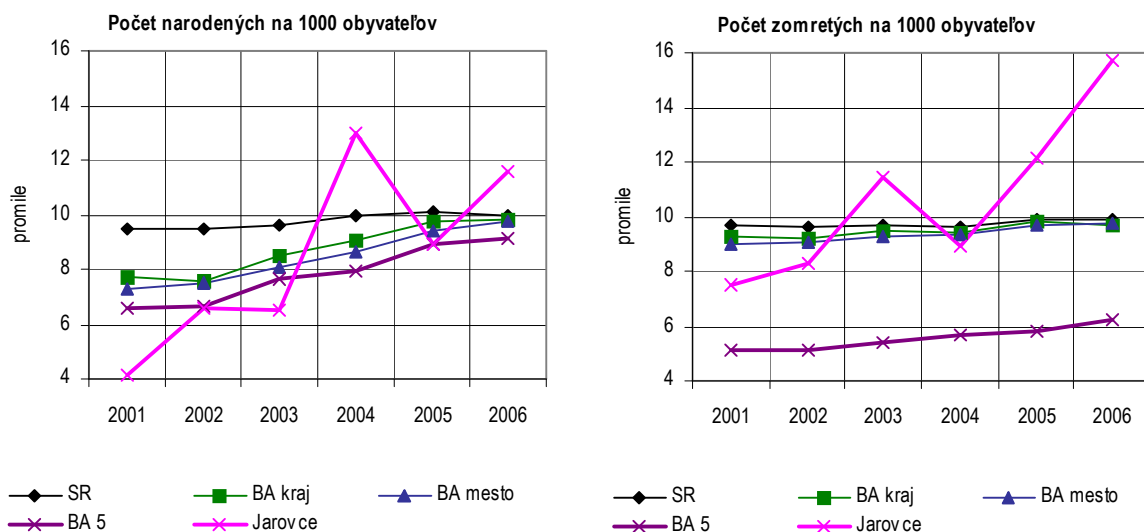
Uvedené trendy svedčia zrejme o skutočnosti, že ľudia uprednostňujú bývanie v pokojnom prostredí vidieckeho charakteru pred životom na veľkých sídliskách a snažia sa riešiť úroveň a kvalitu svojho bývania.

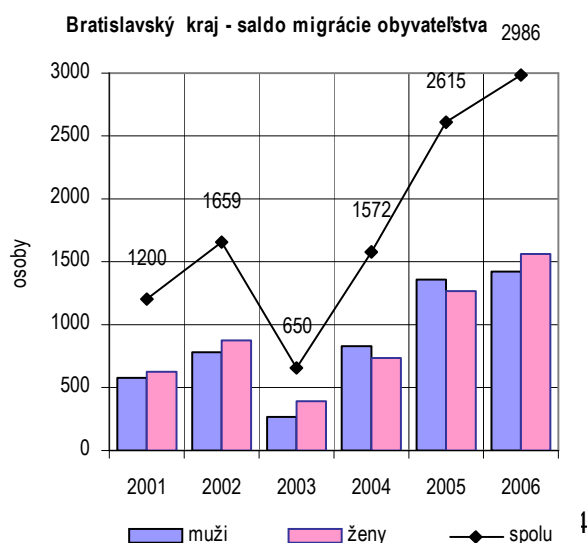
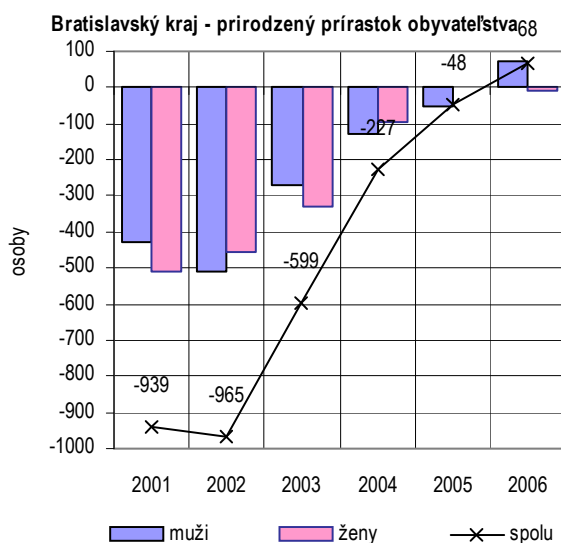
Zaujímavý jav vidieť na grafe počet narodených na 1000 obyvateľov – v Bratislave 5 napriek tomu, že má vysoký kladný prirodzený prírastok, počet živonarodených na 1000 obyvateľov dosahuje najnižšiu hodnotu v rámci sledovaných územných jednotiek. V Jarovciach je v dôsledku relatívne malého počtu obyvateľov vývoj týchto ukazovateľov rozkolísaný.

Absolútne a relatívne prírastky obyvateľstva v kraji, v okrese a v mestskej časti v roku 2006

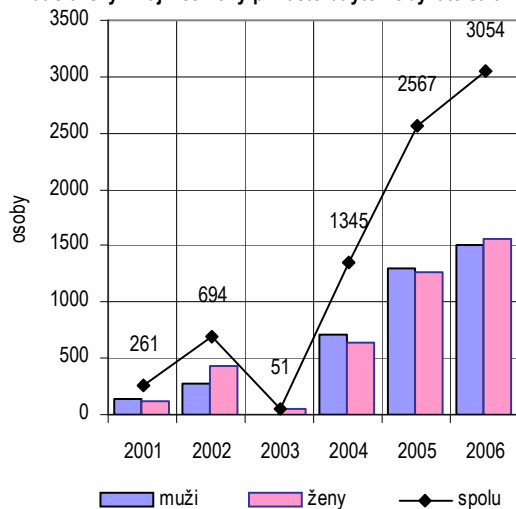
	Prirodzený prírastok (osoby)	Saldo migrácie (osoby)	Celkový prírastok (osoby)	na 1000 obyvateľov		
				Prirodzený prírastok	Saldo migrácie	Celkový Prírastok (úbytok)
SR	603	3 854	4 457	0,11	0,71	0,83
BA kraj	68	2 986	3 054	0,11	4,94	5,05
BA mesto	-18	650	632	-0,04	1,53	1,49
BA 5	346	-895	-549	2,91	-7,52	-4,61
Jarovce	-5	27	22	-4,13	22,31	18,18

Vývoj počtu obyvateľov v kraji, v meste, v obvode (okrese) i v mestskej časti z dôvodu prirodzeného pohybu obyvateľstva i z dôvodu migrácie dokumentujú nasledovné grafy:

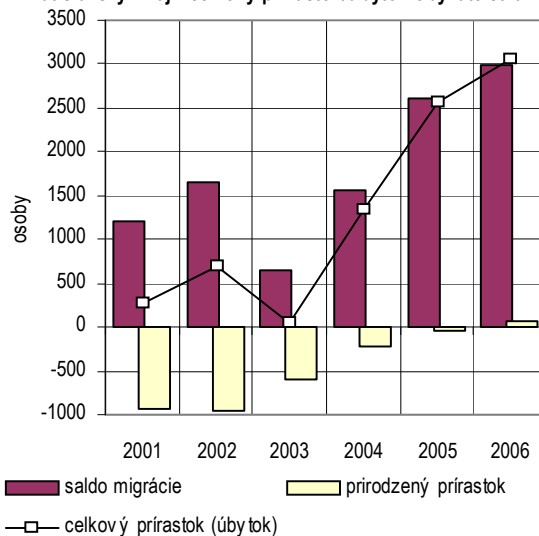

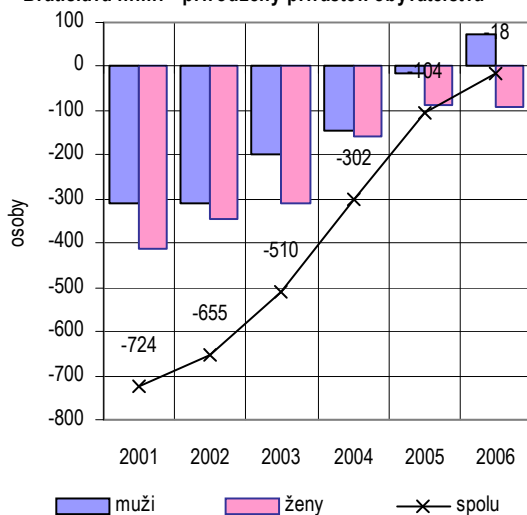
Bratislavský kraj - celkový prírastok/úbytok obyvateľstva

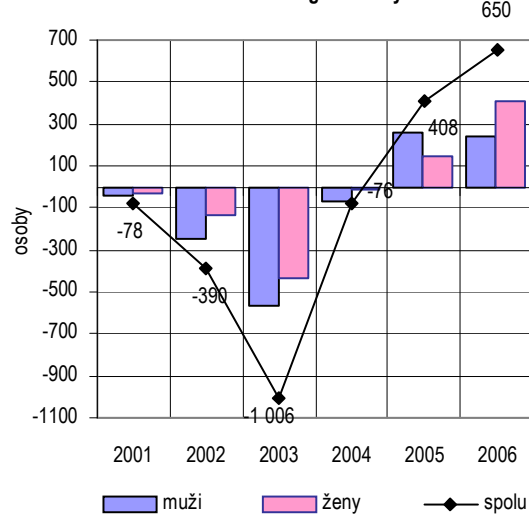
Bratislavský kraj - celkový prírastok/úbytok obyvateľstva

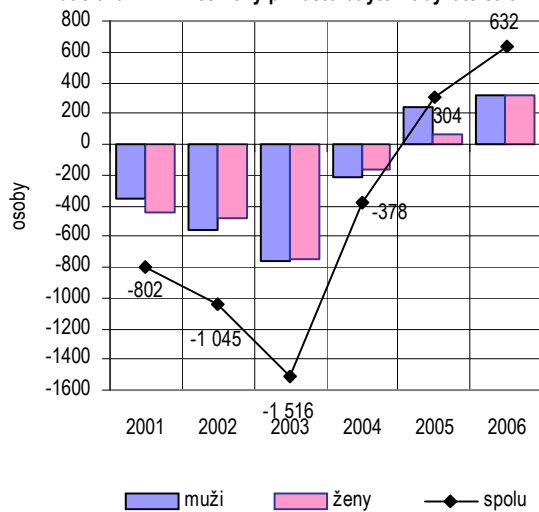
Bratislava hl.m. - prírodný prírastok obyvateľstva

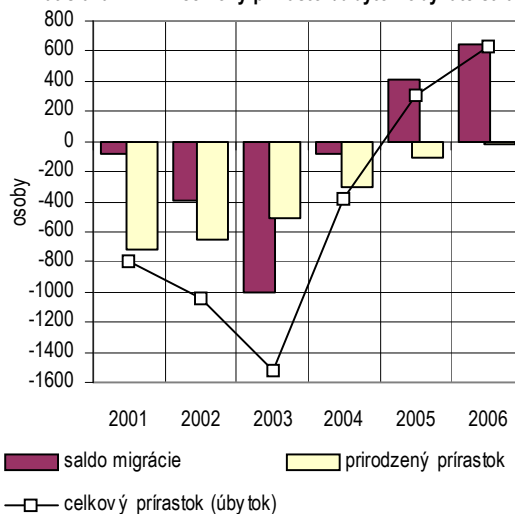
Bratislava hl.m. - saldo migrácie obyvateľstva

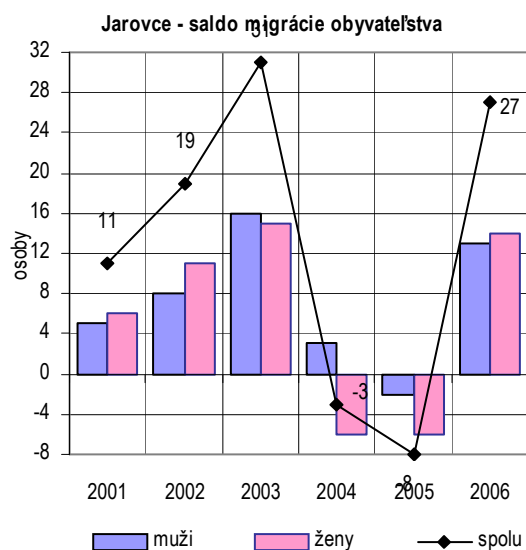
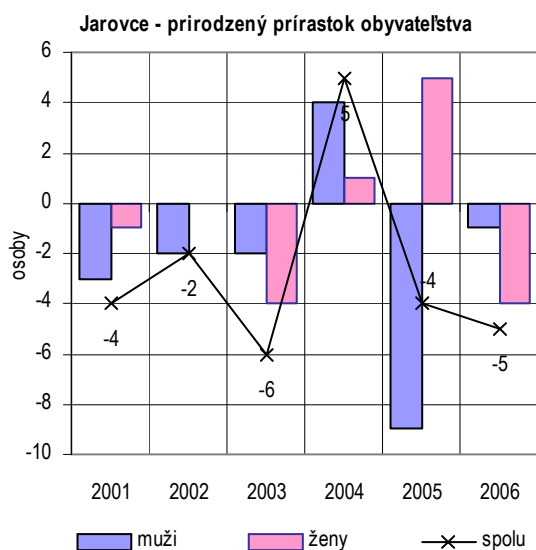
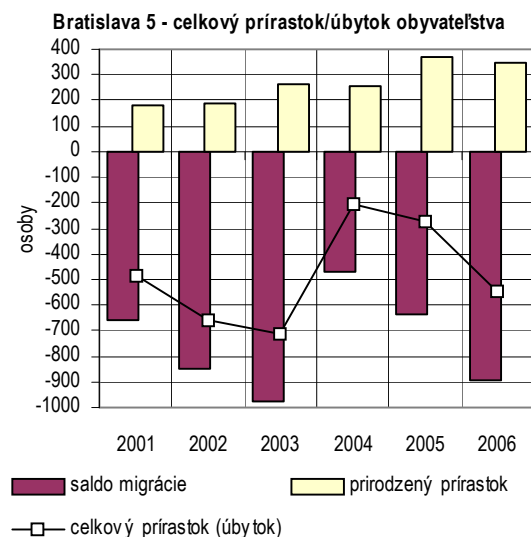
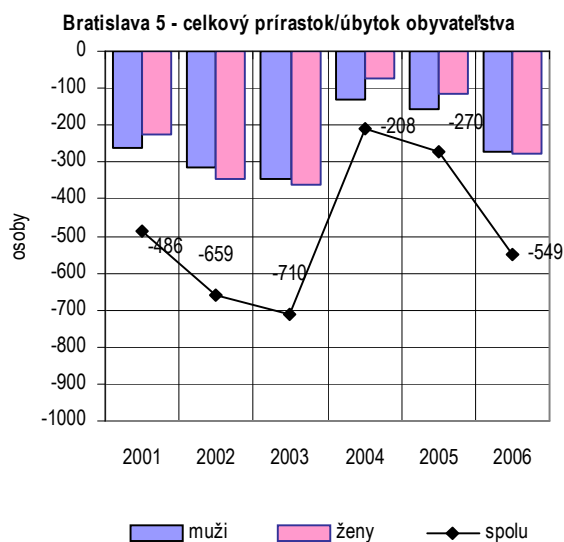
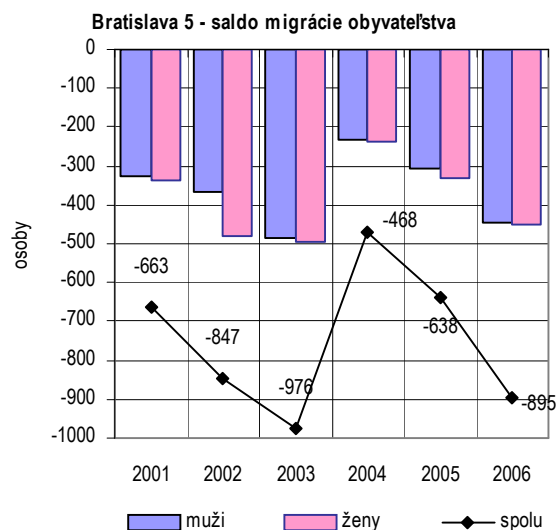
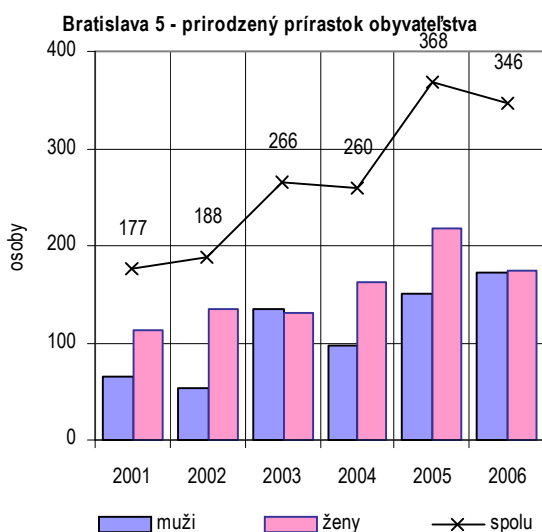

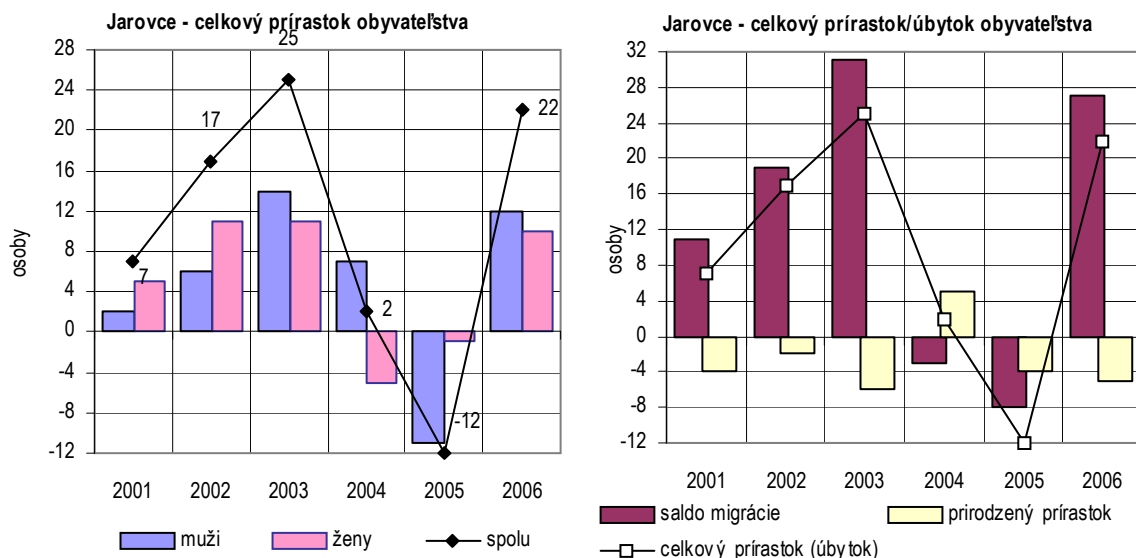
Bratislava hl.m. - celkový prírastok/úbytok obyvateľstva

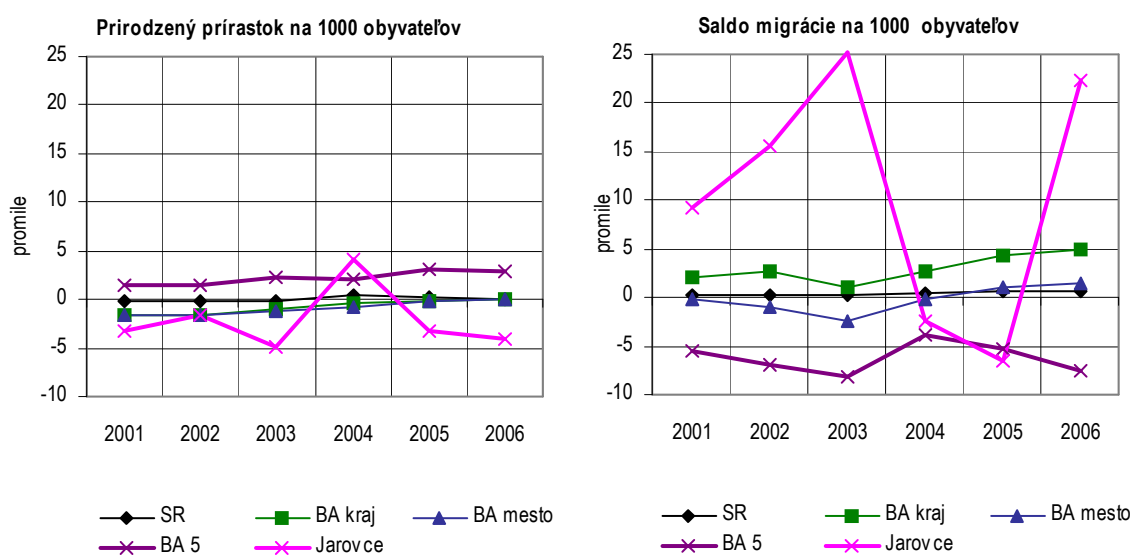
Bratislava hl.m. - celkový prírastok/úbytok obyvateľstva

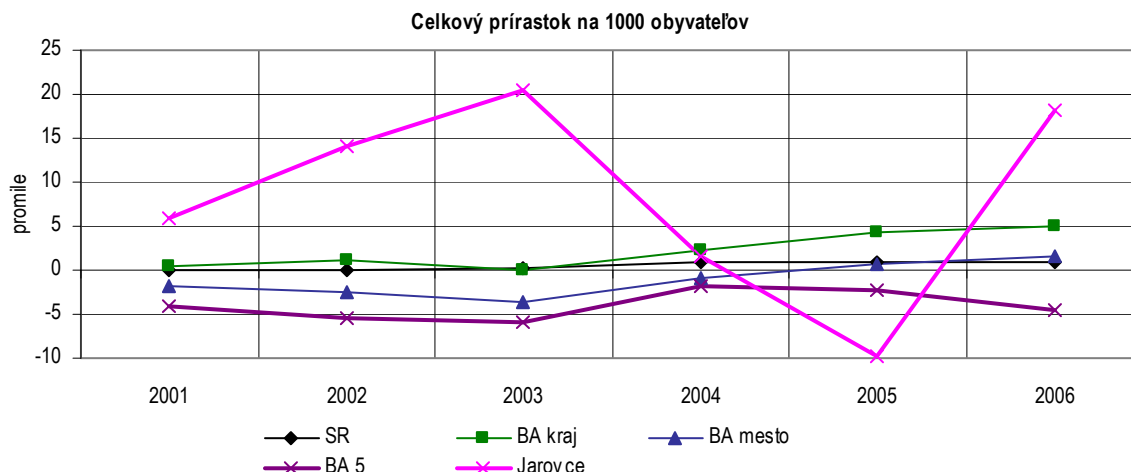

Prírodný prírastok na 1000 obyvateľov dosahoval za Bratislavu 5 najvyššie hodnoty a naopak za Jarovce (okrem roku 2004) najnižšie hodnoty. Saldo migrácie na 1000 obyvateľov dosahovalo najnižšie hodnoty pre Bratislavu 5. Počet obyvateľov v Bratislave 5 každoročne poklesol v dôsledku migrácie asi o 6 obyvateľov na každých 1000 obyvateľov Bratislavy 5. Mestská časť Jarovce sa cez prizmu tohto ukazovateľa chová úplne opačne. Podobný charakter má i vývoj ukazovateľa celkový prírastok na 1000 obyvateľov. V Bratislave 5 dosahuje počas sledovaného obdobia len záporné hodnoty. V Jarovciach dosiahol celkový prírastok na 1000 obyvateľov zápornú hodnotu len v roku 2004 v ostatných rokoch bol kladný.

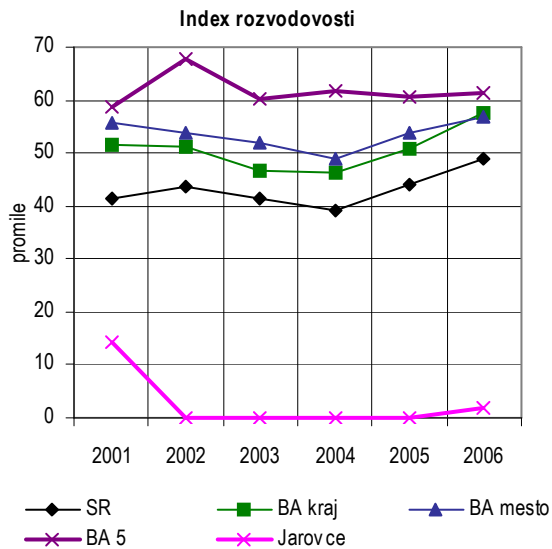
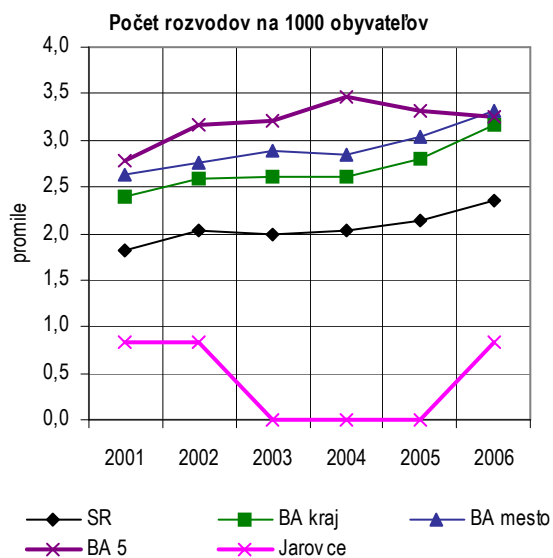
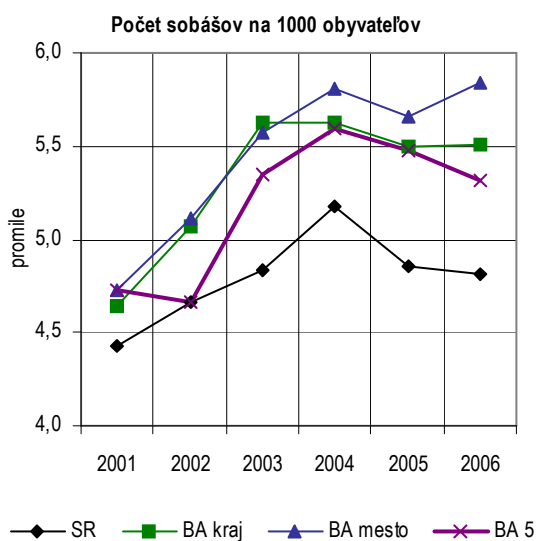
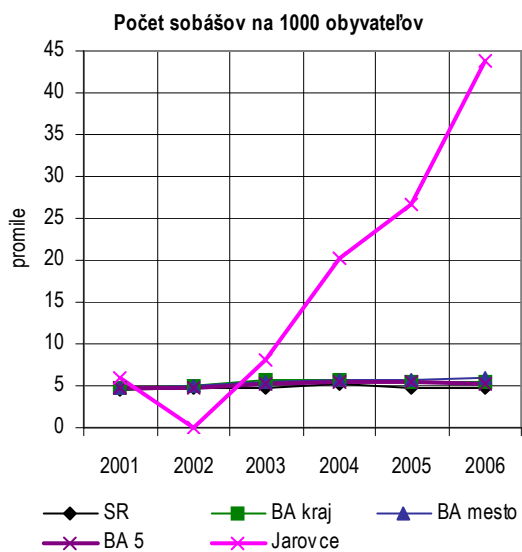

Sobáše a rozvody v absolútnych a relatívnych ukazovateľoch v roku 2006

	Sobáše	Rozvody	Sobáše	Rozvody	Index rozvodovosti	Potraty	Potraty na 100 narodených
			na 1000 obyvateľov				
SR	25 939	12 716	4,8	2,4	49,0	19 054	35,3
BA kraj	3 334	1 917	5,5	3,2	57,5	2 234	37,7
BA mesto	2 485	1 415	5,8	3,3	56,9	1 593	38,5
BA 5	632	387	5,3	3,3	61,2	483	44,5
Jarovce	53	1	43,8	0,8	1,9	3	21,4

Zdroj: ŠÚ SR

Počet sobášov v Jarovciach prudko stúpal z 0 v roku 2002 na 53 v roku 2006 a na 1000 obyvateľov dosiahol hodnotu 43,8, čo takmer desaťnásobne prekračuje celoslovenskú úroveň. Dôvodom je však skutočnosť, že v Jarovciach uzatvárali sobáše aj obyvatelia z iných mestských častí Bratislavy. V mestskej časti bol stabilne veľmi nízky počet rozvodov - žiaden, resp. 1 rozvod za rok. Popri nízkej rozvodovosti je údajom hodným zreteľa aj temer polovičný podiel potratov na 100 narodených detí v ostatných sledovaných aglomeráciách. V Bratislave 5 bolo na 1000 obyvateľov menej sobášov ako v hlavnom meste, či v Bratislavskom kraji a naopak viac rozvodov. Počet sobášov ale i rozvodov na 1000 obyvateľov od roku 2004 klesal. Index rozvodovosti, t. j. počet rozvodov na 100 zatvorených sobášov bol stabilný okolo 61 %.

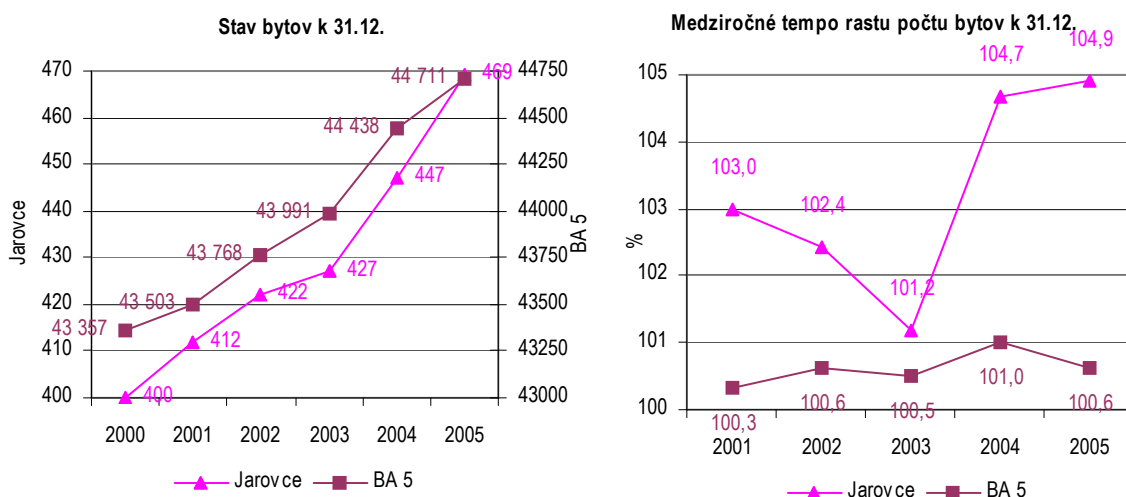

2.5 Byty a bytová výstavba

Jarovciam sa doposiaľ darí zachovávať si vidiecky charakter svojho územia, čomu zodpovedá i spôsob bývania obyvateľstva ťažiskovo v rodinných domoch. V roku 2006 bolo podľa údajov miestneho úradu k dispozícii 481 rodinných domov a 3 bytové domy so 14 bytmi a výstavba ďalších má veľmi dynamický trend.

Vďaka atraktívnej geografickej polohe Jaroviec s pomerne dobrou dostupnosťou do centra Bratislavy badať v ostatných rokoch dynamické oživenie výstavby rodinných domov a prílev nových obyvateľov využívajúcich výhody pokojného „prímestského“ bývania. V Jarovciach bolo počas roka 2007 rozostavaných 31 nových rodinných domov a len v priebehu roka 2006 pribudlo 103 obyvateľov.

K 31.12.2005 bolo v Jarovciach 469 bytov prevažne v rodinných domoch, čo je 1% z počtu bytov v Bratislave 5 (44 711 bytov) a 72 garáží. Oproti roku 2000 vzrástol stav bytov v Jarovciach o 17,25 %, t. j. o 69 bytov, kým v Bratislave 5 o 3,1 %, t. j. prírastok 1 354 bytov. Medziročné tempá rastu počtu bytov boli v Bratislave 5 i v Jarovciach počas celého sledovaného obdobia kladné, ale v MČ bola dynamika najmä po roku 2003 omnoho vyššia ako v celom meste.

Bytová výstavba v roku 2005

	Byty začaté v roku	Byty dokončené v roku	z toho v rodinných domoch	Byty rozostavané k 31. 12.	Priemerná obytná plocha dokon. bytu (m ²)
SR	19 796	14 863	8 707	48 874	73,4
BA kraj	7 079	4 673	1 819	12 033	72,9
BA mesto	5 322	3 211	616	8 056	65,7
BA 5	974	276	102	1424	83,4
Jarovce	39	22	22	83	110,8
Podiel Jaroviec na BA 5 v %	4,0	8,0	21,6	5,8	132,9

Zdroj: ŠÚ SR

V roku 2005 boli v Jarovciach všetky (100 %) postavené byty trojizbové a viac izbové. Táto kategória bytov v Bratislave 5 bola zastúpená 60,9 % podielom.

2.6 Finančné hospodárenie MČ Bratislava - Jarovce

Podľa platného zákona o hlavnom meste SR Bratislave a podľa Štatútu hlavného mesta Bratislavy sú bratislavské mestské časti rozhodujú/spolurozhodujú a zodpovedajú so zvereným majetkom a so zverenými finančnými príjmami, s nadobudnutým majetkom i s vlastným majetkom, ktorý získali vlastnou činnosťou. Taktiež schvaľujú rozpočet mestskej časti, kontrolujú jeho čerpanie a schvaľujú záverečný účet a rozhodujú o zavedení a zrušení miestnych daní.

Rozpočet mesta a rozpočty mestských častí vyjadrujú ekonomickú samostatnosť samosprávy hlavného mesta a mestských častí. Obsahujú finančné vzťahy k právnickým a fyzickým osobám pôsobiacim na spravovanom území, ako aj k občanom žijúcim na tomto území. Rozpočet hlavného mesta zahŕňa aj finančné vzťahy k ŠR SR týkajúce a finančné vzťahy k rozpočtom mestských častí. Rozpočty mestských častí zahŕňajú iba finančné vzťahy k rozpočtu mesta a sú základným nástrojom ich finančného hospodárenia.

Rozpočtové príjmy rozpočtu mestskej časti sú tvorené z nasledovných príjmov:

- podiely na príjmoch štátneho rozpočtu ustanovené zákonom o štátnom rozpočte a štatútom o Bratislave
- miestne dane a správne poplatky od právnických osôb a fyzických osôb podľa osobitných predpisov vybrané za prenesené úlohy miestnej štátnej správy
- výnosy z dane z nehnuteľností
- výnosy z majetku hlavného mesta zvereného do správy mestskej časti a z vlastného majetku, ako aj podiel z výnosu predaja majetku
- príjmy rozpočtových organizácií a odvody príspevkových organizácií zriadených mestskou časťou
- výnosy z činnosti mestskej časti a z majetkovej účasti mestskej časti na podnikaní právnických osôb
- príjmy z cenných papierov vydaných mestskou časťou a výnosy z finančných investícií mestskej časti
- odvody a penále za porušenie rozpočtovej disciplíny, ak nie sú príjmom štátneho rozpočtu alebo rozpočtu hlavného mesta
- výnosy z pokút za priestupky podľa osobitných predpisov
- prostriedky prevedené z mimorozpočtových peňažných fondov mestskej časti
- zostatky likvidácie štátnych podnikov, kde zakladateľská funkcia prešla na hlavné mesto podľa osobitného predpisu
- dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech mestskej časti
- úvery
- dotácie zo štátnych fondov
- návratné finančné výpomoci

- vratky návratných finančných výpomocí z rozpočtu mestskej časti a náhrady ušlého zisku
- iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Do výdavkovej časti rozpočtu mestských častí patria predovšetkým:

- výdavky na činnosť mestskej časti a na činnosť rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených mestskou časťou
- vratky návratných finančných výpomocí vrátane náhrady ušlého zisku
- výdavky na emisiu cenných papierov mestskej časti (komunálne obligácie) a na úhradu výnosov ich majiteľom a na ich splácanie, ako aj výdavky na finančné investície
- príspevky na zriaďovanie regionálnych alebo záujmových fondov mestskej časti a obcí
- výdavky na investičné a rozvojové potreby
- splátky úverov a úroky
- výdavky na pomoc v náhlej núdzi a na sociálnu výpomoc obyvateľom mestskej časti
- iné výdavky ustanovené osobitnými predpismi a týmto štatútom.

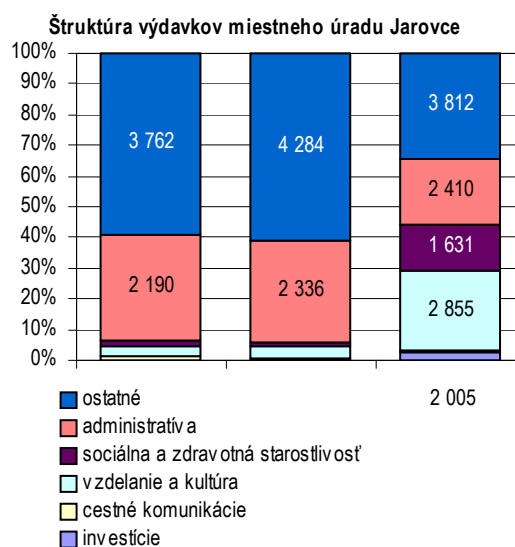
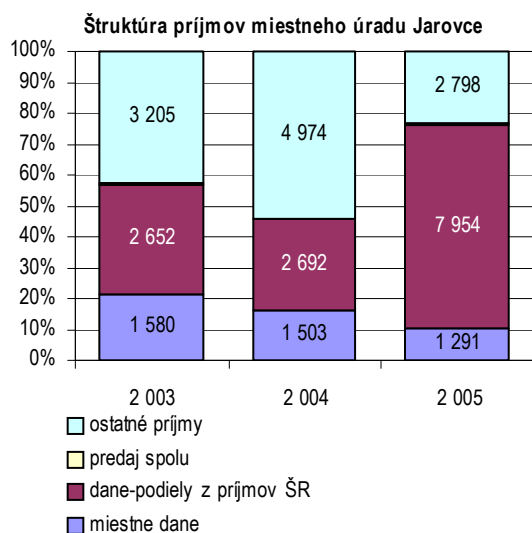
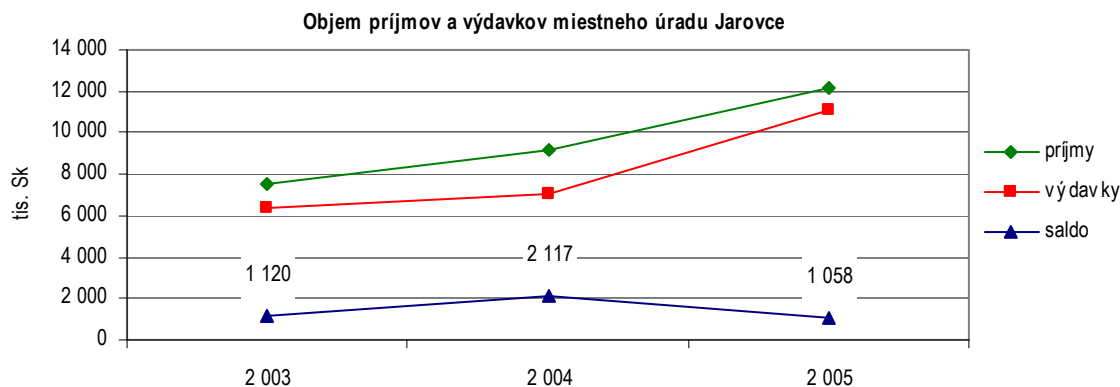
V intenciách uvedeného štatútu sa mestské časti podieľajú na príjmoch rozpočtu hlavného mesta v nasledovných položkách – časť výnosu z dane z príjmov fyzických osôb, časť výnosu z predaj nehnuteľného majetku mesta, časť výnosu z miestnych poplatkov za komunálny odpad.

Na realizáciu investičných zámerov samosprávne subjekty môžu využívať aj návratné zdroje financovania. Ich použitie sa riadi Zákonom o rozpočtových pravidlách.

Rozpočty príjmov a výdavkov mestských častí obsahujú bežný rozpočet, t. j. bežné príjmy a bežné výdavky a kapitálový rozpočet, to znamená kapitálové príjmy a kapitálové výdavky. Bežný rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný. Ako prebytkový sa môže zostaviť v prípade, že niektoré príjmy bežného rozpočtu sú určené na úhradu istiny prijatých úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a nominálnej hodnoty emitovaných dlhopisov z predchádzajúcich rokov, ďalej na úhradu výdavkov kapitálového rozpočtu alebo na ich použitie v budúcich rokoch.

Zákon o rozpočtových pravidlách akcentuje význam tzv. programového rozpočtovania, ktoré by malo viesť k zefektívneniu a transparentnosti verejných výdavkov ako aj ku kvalitnejšiemu transformovaniu dlhodobých strategických zámerov do ročných rozpočtov. Podľa zákona municipálne subjekty prvýkrát zostavovali viacročný rozpočet v roku 2006.

Hospodárenie mestskej časti Jarovce v období rokov 2003 až 2005 v stručnej podobe znázorňujú nasledovné grafické zobrazenia:

V rokoch 2003 až 2005 hospodáril miestny úrad s kladným saldom, keď príjmy prevyšovali výdavky. V sledovanom období objem príjmov aj výdavkov miestneho úradu vzrastal, menila sa však ich štruktúra. V roku 2005 vo väzbe na realizovanú reformu verejnej správy a zavŕšenie procesu fiškálnej decentralizácie vzrástli príjmy z podielu na daniach z príjmov zo ŠR SR takmer trojnásobne. Vo výdavkovej časti vzrástol podiel výdavkov na vzdelanie a kultúru a tiež na sociálnu a zdravotnú starostlivosť. Pomerne stabilnú úroveň mali administratívne výdavky určené na bežný chod miestneho úradu.

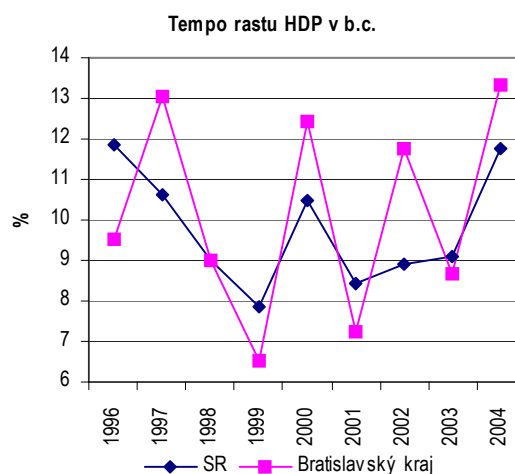
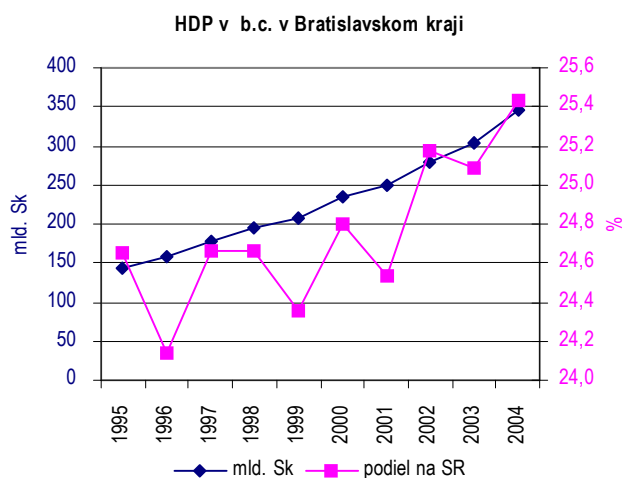
2.7 Ekonomika v Bratislavskom kraji a v okrese Bratislava 5

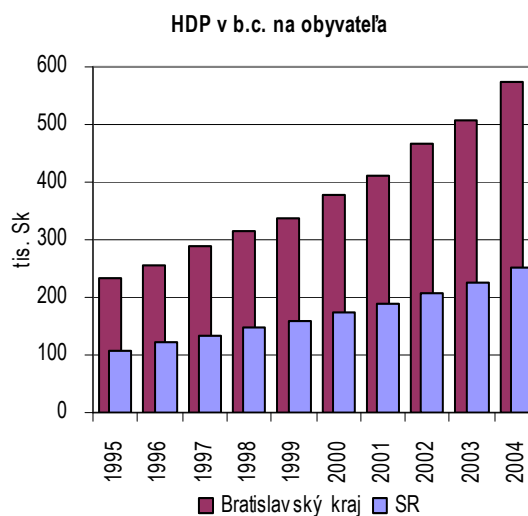
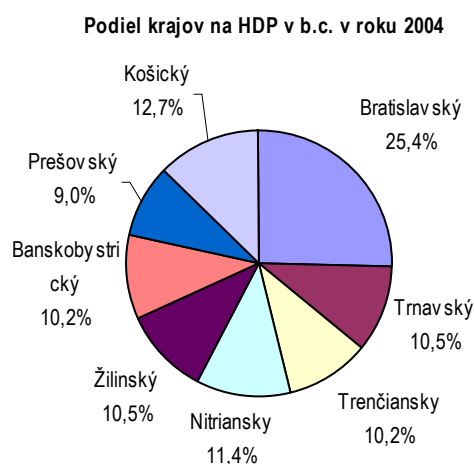
Nakoľko na lokálnej úrovni obcí a teda aj mestských častí je v oficiálnej štatistike Štatistického úradu SR k dispozícii len úzka škála ekonomických štatistických údajov, táto časť je zameraná predovšetkým na analýzu ekonomického vývoja v Bratislavskom kraji, resp. v okrese Bratislava 5, ktorých súčasťou je i mestská časť Jarovce. Je totiž evidentné, že vývoj na krajskej a okresnej úrovni sa relevantne odráža aj v rámci lokálneho ekonomického prostredia mestskej časti Jarovce.

Hrubý domáci produkt

HDP je základným makroekonomickým ukazovateľom, v ktorom sa na jednej strane prejavuje vývoj v oblasti výkonnosti a produktívnosti jednotlivých subjektov ekonomiky na mikroekonomickej úrovni a ktorý súčasne na druhej strane vytvára predpoklady a rámce pre ďalší vývoj i na miestnej úrovni.

V roku 2004 bolo v Bratislavskom kraji vyprodukovaného viac ako štvrtina hrubého domáceho produktu SR v bežných cenách, t. j. 344 647 mil. Sk. Medziročné tempo rastu HDP v b. c. v Bratislavskom kraji významne prevyšuje medziročné tempá rastu za celú SR, pritom v sledovanom období od roku 1996 dosiahlo najvyššiu hodnotu a to 13,3 % v roku 2004. Uvedené dokazuje, že Bratislavský kraj je v rámci Slovenska najrýchlejšie sa rozvíjajúcim regiónom. Príčiny sú viaceré, kľúčovým patrí predovšetkým to, že sa v tomto kraji nachádza hlavné mesto Slovenska s mnohými vládnyimi i s nevládnymi podnikateľskými i neziskovými inštitúciami, s vybudovanou infraštruktúrou, s diplomatickými zastupiteľstvami cudzích krajín. Je viac-menej štandardným javom i v iných krajinách, že hlavné mestá vykazujú z uvedených dôvodov podstatne dynamickejšiu rast ako zvyšné regióny. K ďalším faktorom patrí predovšetkým vzdelaná a sofistikovaná pracovná sila schopná pružne sa prispôbiť požiadavkám trhu práce, vybudovaná dopravná infraštruktúra, pôsobenie zahraničných investorov a v neposlednom rade i mimoriadne priaznivá geografická poloha v blízkosti hraníc s Rakúskom, s Maďarskom i s Českou republikou.

HDP na obyvateľa dosiahol v roku 2004 v Bratislavskom kraji 573 980 Sk, čo bolo viac ako dvojnásobok celoslovenskej úrovne a má i naďalej rastúci trend.

Nasledovná tabuľka poukazuje na oblasť **zamestnanosti, nezamestnanosti a vzdelanostnej úrovne obyvateľstva** v Bratislavskom kraji v roku 2005 podľa dostupného Výberového zisťovania pracovných síl ŠÚ SR (VZPS)

Bilancia ekonomickej aktivity v Bratislavskom kraji v roku 2005 (VZPS) v tis. osôb

Ukazovateľ	SR spolu	Bratislavský kraj			podiel kraja na SR v %
		spolu	muži	ženy	
Obyvateľstvo spolu	5 382,50	600,5	284,1	316,4	11,2
v tom: v predproduktívnom veku	931,7	82,4	42	40,4	8,8
v produktívnom a poproduktívnom veku	4 450,80	518,1	242	276	11,6
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	2 645,70	330,5	172,5	158,0	12,5
z toho: pracujúci	2 216,20	313,5	165,0	148,5	14,1
nezamestnaní	427,5	17,1	7,5	9,6	4,0
Ekonomicky neaktívne obyvateľstvo od 15 rokov	1 805,10	187,6	69,5	118,1	10,4
z toho: študenti	513	57,3	28,8	28,5	11,2
dôchodcovia (starobní, invalidní)	1 025,50	105,2	37,1	68,1	10,3
osoby na rodičovskej dovolenke	64,4	8,5	0,0	8,5	13,2
Miera ekonomickej aktivity v %	59,5	63,8	71,3	57,2	107,2
Miera zamestnanosti 15+ v %	49,8	60,5	68,2	53,8	121,5
Miera nezamestnanosti v %	16,2	5,2	4,4	6,1	32,1

Zdroj: ŠÚ SR

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo od 15 rokov podľa vzdelania 2005 (VZPS)

		Spolu	v tom			
			základné vzdelanie a bez vzdelania	vyučení a stredné vzdelanie bez maturity	úplné stredné vzdelanie	vysokoškolské vzdelanie
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo od 15 rokov						
SR spolu	tis.	2 645,80	218,9	926,7	1 138,5	361,7
Bratislavský	tis.	330,50	19,3	71,9	150,7	88,6
podiel na SR	%	12,5	8,8	7,8	13,2	24,5
SR - štruktúra	%	100,0	8,3	35,0	43,0	13,7
Bratislavský - štruktúra	%	100,0	5,8	21,8	45,6	26,8
Pracujúci						
SR spolu	tis.	2 216,20	102,6	756,3	1 012,8	344,5
Bratislavský	tis.	313,60	17,0	67,2	143,6	85,8
podiel na SR	%	14,2	16,6	8,9	14,2	24,9
SR - štruktúra	%	100,0	4,6	34,1	45,7	15,5
Bratislavský - štruktúra	%	100,0	5,4	21,4	45,8	27,4
Nezamestnaní						
SR spolu	tis.	427,40	116,2	169,8	124,2	17,2
Bratislavský	tis.	17,00	2,3	4,7	7,2	2,8
podiel na SR	%	4,0	2,0	2,8	5,8	16,3
SR - štruktúra	%	100,0	27,2	39,7	29,1	4,0
Bratislavský - štruktúra	%	100,0	13,5	27,6	42,4	16,5

Zdroj: ŠÚ SR

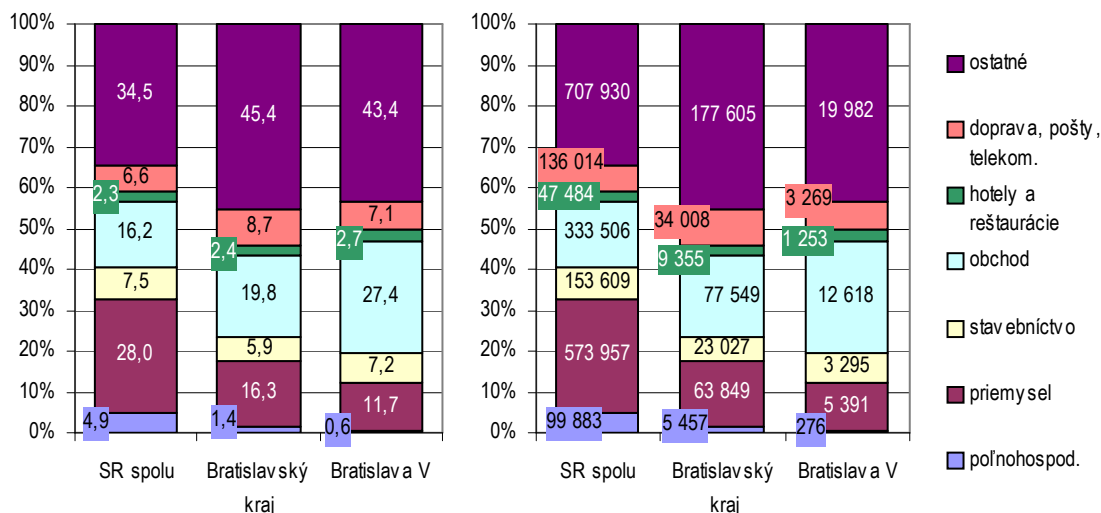
Podiel počtu pracujúcich Bratislavského kraja na SR bol v roku 2005 najvyšší v skupine pracujúcich s vysokoškolským vzdelaním (24,9%) a najnižší v skupine - pracujúci vyučení a so stredným vzdelaním bez maturity (8,9 %).

V štruktúre pracujúcich v Bratislavskom kraji bol najvyšší počet pracujúcich v skupine s úplným stredným vzdelaním (45,8 %), potom v skupine pracujúci vyučení a so stredným vzdelaním bez maturity (34,1 %) najnižší v skupine bez vzdelania (4,6%). V skupine s vysokoškolským vzdelaním bolo 27,4 % pracujúcich, t. j. o 8 percentuálnych bodov viac ako v SR. V Bratislavskom kraji bolo aj medzi nezamestnanými viac osôb so stredným a vysokoškolským vzdelaním ako v SR.

Nasledujúce grafy dokumentujú počty pracujúcich v Bratislavskom kraji a v okrese Bratislava 5 k 31. 12. 2005 v odvetviach podľa ekonomických činností (za podniky s počtom zamestnancov 20 a viac, odhady za malé podniky do 19 zamestnancov a súkromných podnikateľov).

Pracujúci podľa ekonomických činností k 31. 12. 2005 ¹⁾
podiel odvetvia v % počet osôb

¹⁾ počty pracujúcich zisťované z ročného výkazníctva podľa sídla pracoviska nie podľa sídla podniku, či závodu

V okrese Bratislava 5 je oproti krajskej i celoslovenskej úrovni výrazne vyšší podiel pracujúcich v obchode a v stavebníctve a naopak nižší podiel pracujúcich je v priemysle a v poľnohospodárstve.

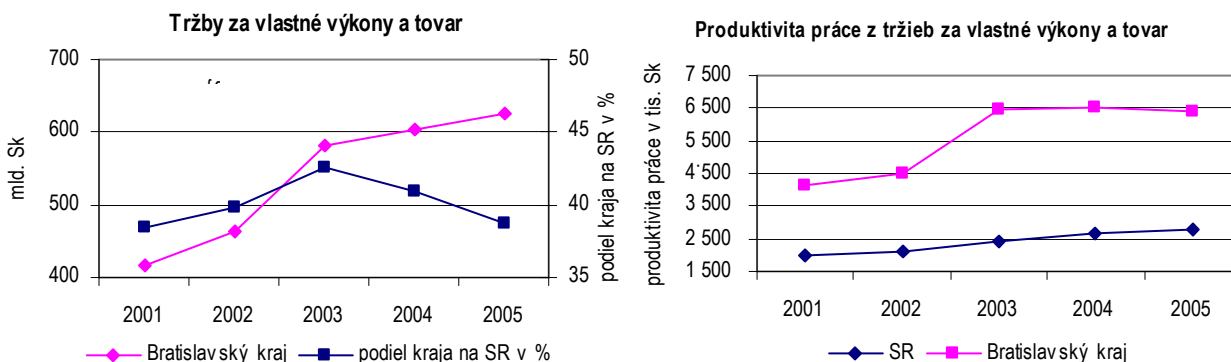
Pozíciu **odvetví** v Bratislavskom kraji vzhľadom na celoslovenskú úroveň dokladujú hodnoty ukazovateľov v nasledovných tabuľkách a grafoch:

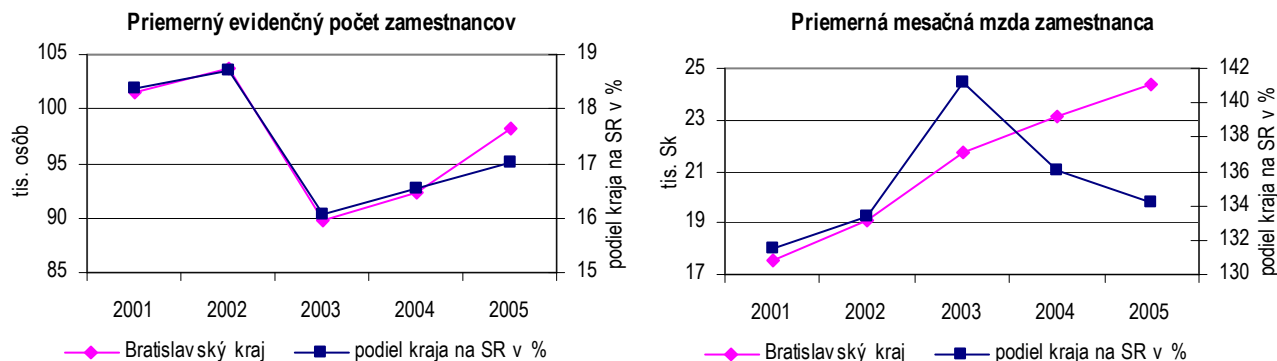
Priemysel

Priemysel v SR a Bratislavskom kraji v roku 2005 ¹⁾

	Tržby za vlastné výkony a tovar (mil. Sk b.c.)	Produktivita práce z tržieb za vlastné výkony a tovar (Sk)	Priemerný evidenčný počet zamestnancov (fyz. osoby)	Priemerná mesačná mzda zamestnanca (Sk)
SR spolu	1 616 158	2 799 930	577 214	18 178
Bratislavský kraj	626 186	6 373 766	98 244	24 393
podiel kraja na SR v %	38,7	227,6	17,0	134,2

¹⁾ údaje sú za organizácie s počtom zamestnancov 20 a viac, s dopočtom za organizácie s počtom zamestnancov do 19 a vrátane odhadu za živnostníkov

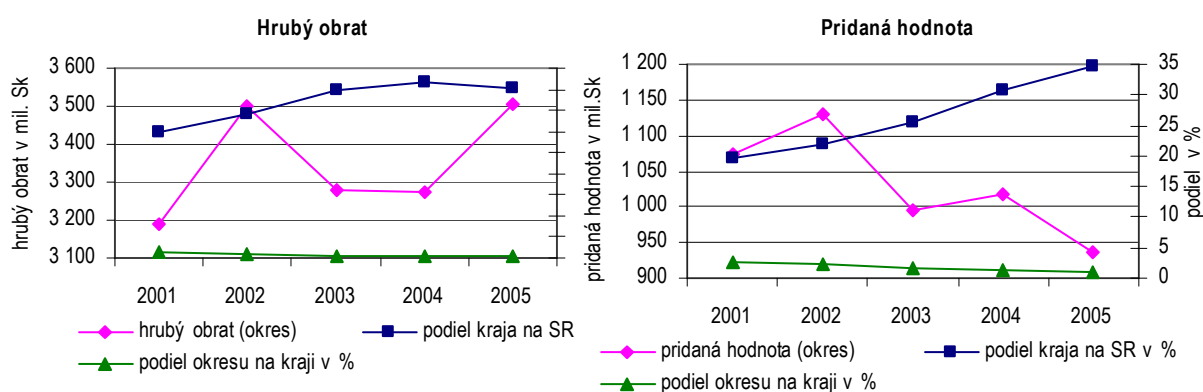
Vo vývoji hodnôt ukazovateľov priemyslu v Bratislavskom kraji nastal v roku 2003 zlom – klesol počet zamestnancov, vzrástli tržby a vzrástla produktivita práce a tiež mzdy, v nasledovnom období vo všetkých ukazovateľoch pokračovali tendencie rastu.

Vývoj v priemysle na okresnej úrovni možno sledovať na ukazovateľoch za podniky s počtom pracovníkov 20 a viac.

Priemysel v SR a Bratislavskom kraji a okrese Bratislava 5 v roku 2005 ¹⁾

	Počet závodov	Hrubý obrát (mil. Sk)	Pridaná hodnota (mil. Sk)	Medzispotreba (mil. Sk)
SR spolu	2 376	1 324 795	297 097	1 027 698
Bratislavský kraj	289	535 766	103 300	432 465
Okres Bratislava 5	20	3 505	937	2 568
podiel kraja na SR v %	12,2	40,4	34,8	42,1
podiel okresu na kraji v %	6,9	0,7	0,9	0,6

1) údaje za organizácie s počtom zamestnancov 20 a viac

Podiel okresu Bratislava 5 na hrubom obráte i na pridanej hodnote v kraji v priemyselných podnikoch s 20 a viac zamestnancami klesal a v roku 2005 dosiahol necelé 1 %, kým podiel kraja na SR vzrástol.

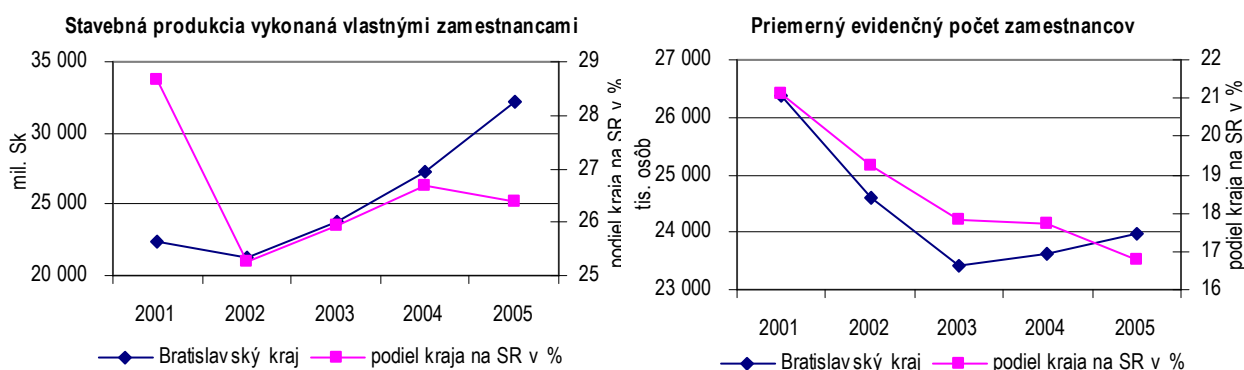

Stavebníctvo

Stavebníctvo v SR a Bratislavskom kraji v roku 2005 ¹⁾

	Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami (ZSV) (mil. Sk b.c.)	Produktivita práce zo ZSV na zamestnanca (Sk)	Priemerný evidenčný počet zamestnancov (fyz. osoby)	Priemerná mesačná mzda (Sk)
SR spolu	122 193	855 985	142 751	13 903
Bratislavský kraj	32 242	1 345 544	23 962	19 293
podiel kraja na SR v %	26,4	157,2	16,8	138,8

¹⁾ údaje za organizácie s počtom zamestnancov 20 a viac, s dopočtom za organizácie s počtom zamestnancov do 19 a za živnostníkov

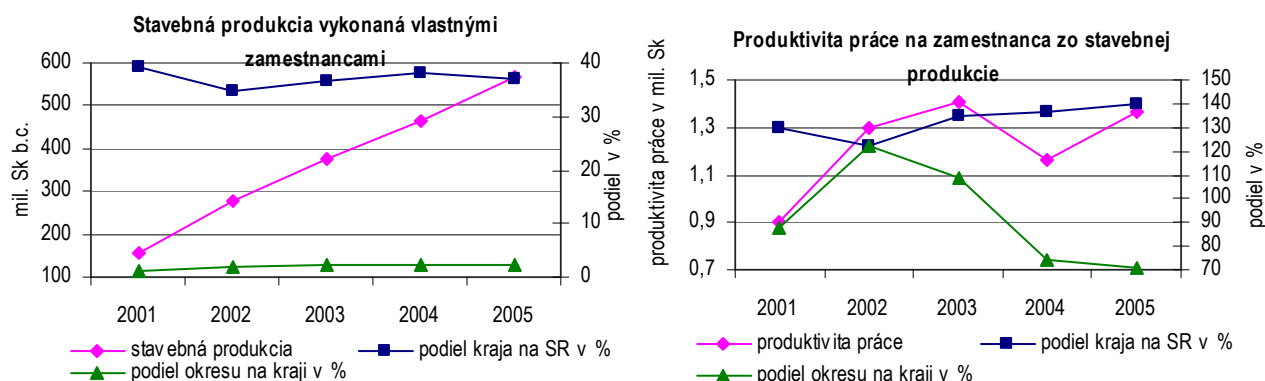
Stavebná produkcia v podnikoch Bratislavského kraja vzrastala v sledovanom období, i keď jej podiel na produkcii SR nevykazoval až tak jednoznačný nárast - vzrastal v rokoch 2003 a 2004, v roku 2005 mierne klesol. Podiel pracovníkov na počte pracovníkov v SR poklesol z 21 % v roku 2001 na 16,8 % v roku 2005. Vývoj poukazuje na to, že v ostatných krajoch bola dynamika rastu rýchlejšia ako v Bratislavskom kraji.

Podiel stavebnej produkcie vykonanej v Bratislavskom kraji vlastnými zamestnancami v podnikoch s počtom pracovníkov 20 a viac osôb bol na úrovni 75 % z produkcie vykonanej vlastnými zamestnancami vo všetkých organizáciách v stavebníctve v kraji. Za tento zúžený výber možno sledovať vývoj i na okresnej úrovni. Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami v podnikoch s 20 a viac zamestnancami na okresnej úrovni vzrastala, i keď v roku 2005 dosiahla len 2,4 % úrovne kraja. Produktivita práce v podnikoch s 20 a viac zamestnancami klesala na okresnej úrovni v roku 2005 dosiahla 70 % krajskej úrovne.

Stavebníctvo v SR a Bratislavskom kraji a okrese Bratislava 5 v roku 2005 ¹⁾

	Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami (ZSV) (mil. Sk b.c.)	Produktivita práce zo ZSV na zamestnanca (Sk)	Priemerný evidenčný počet zamestnancov (fyz. osoby)	Priemerná mesačná mzda (Sk)
SR spolu	65 029	1 381 367	47 076	18 039
Bratislavský kraj	24 166	1 929 128	12 527	22 587
Okres Bratislava 5	568	1 368 935	415	16 970
podiel kraja na SR v %	37,2	139,7	26,6	125,2
podiel okresu na kraji v %	2,4	71,0	3,3	75,1

¹⁾ údaje za organizácie s počtom zamestnancov 20 a viac

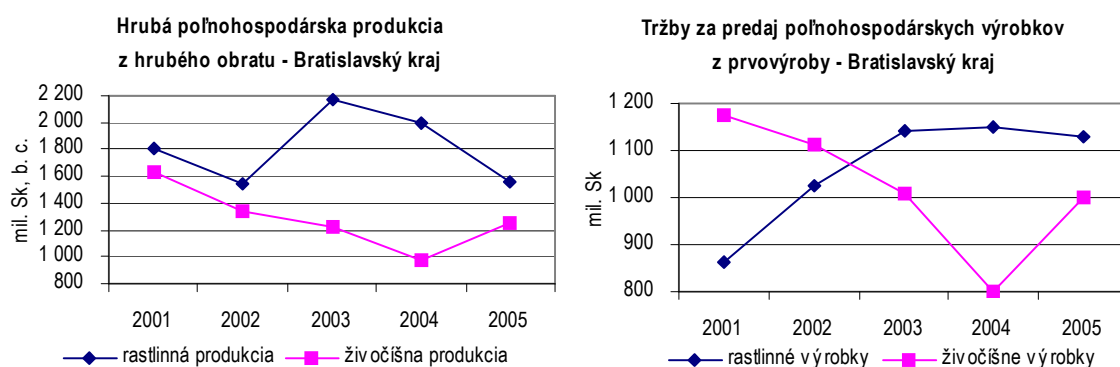

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo - produkcia a tržby v SR a Bratislavskom kraji za rok 2005 ¹⁾

	Hrubá poľnohospodárska produkcia z hrubého obrátu ¹⁾			Tržby za predaj poľnohospodárskych výrobkov z prvovýroby		
	spolu (mil. Sk, b. c.)	v tom		spolu (mil. Sk)	v tom	
		rastlinná	živočišná		rastlinné výrobky	živočišné výrobky
SR spolu	57 639	27 534	30 105	40 698	17 403	23 295
Bratislavský kraj	2 813	1 561	1 252	2 132	1 131	1 001
Podiel na SR v %	4,9	5,7	4,2	5,2	6,5	4,3
Štruktúra v SR v %	100	47,8	52,2	100	42,8	57,2
Štruktúra v Bratislavskom kraji v %	100	55,5	44,5	100	53,0	47,0

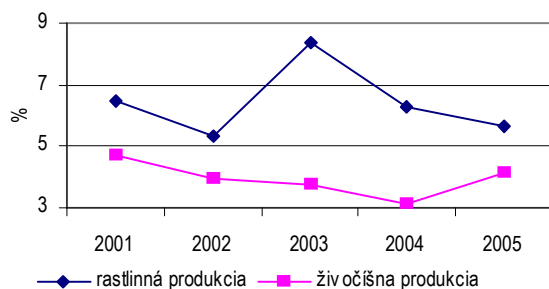
¹⁾ za podniky s počtom zamestnancov 20 a viac, vrátane odhadu za podniky do 19 zamestnancov, samostatne hospodáriacich roľníkov, drobných pestovateľov a chovateľov

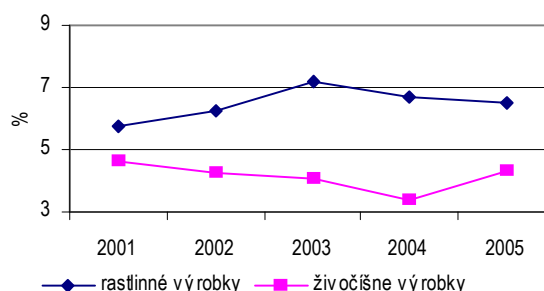
Na rozdiel od celoslovenskej úrovne, kde väčší podiel dosahovali ukazovatele živočišnej výroby, v Bratislavskom kraji bolo roku 2005 v rastlinnej výrobe vyprodukovanéj 55,5 % hrubej poľnohospodárskej produkcie a dosiahnutých 53 % tržieb. Celkovo sa však Bratislavský kraj podieľal na poľnohospodárskej produkcii SR len 4,9 % a na tržbách len 5,2 % podielom na SR.

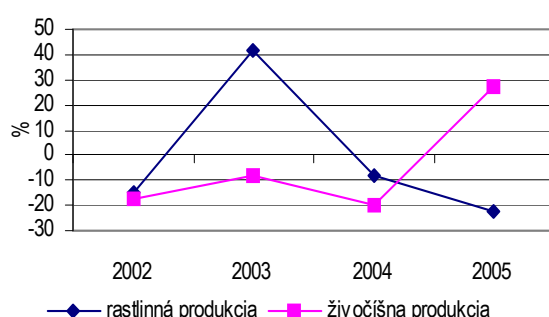
Hrubá poľnohospodárska produkcia z hrubého obrátu -
podiel Bratislavského kraja na SR

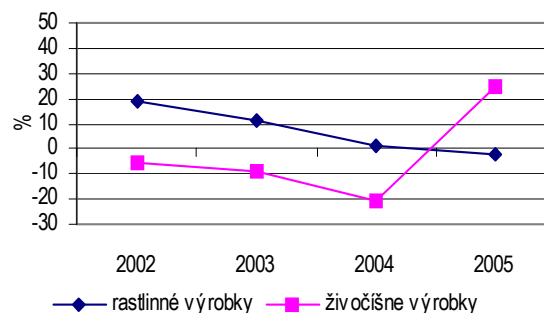
Tržby za predaj poľnohospodárskych výrobkov z prvovýroby
- podiel Bratislavského kraja na SR

Hrubá poľnohospodárska produkcia z hrubého obrátu
- medziročné tempo rastu v Bratislavskom kraji

Tržby za predaj poľnohospodárskych výrobkov z prvovýroby
- medziročné tempo rastu v Bratislavskom kraji

Vnútrotný obchod

Tržby za vlastné výkony a tovar v maloobchode a veľkoobchode tržby v SR a Bratislavskom kraji za rok 2005 ¹⁾

		Tržby za vlastné výkony a tovar v maloobchode	Tržby za vlastné výkony a tovar vo veľkoobchode	Tržby za vlastné výkony a tovar za predaj, údržbu a opravu motorových vozidiel a motocyklov
SR spolu	mil. Sk b. c.	385 782	678 271	166 783
Bratislavský kraj	mil. Sk b. c.	138 400	257 966	109 455
podiel na SR	%	35,9	38,0	65,6

¹⁾ vrátane odhadu za živnostníkov

Podiel Bratislavského kraja na tržbách v maloobchode v sledovanom období rástol a v roku 2005 predstavoval 35,9 % celoslovenského objemu, podobný vývoj bol i vo veľkoobchode, kde podiel tržieb v kraji bol 38 %. Pritom až 65,6 % podiel mal Bratislavský kraj na tržbách za vlastné výkony a tovar za predaj, údržbu a opravu motorových vozidiel a motocyklov.

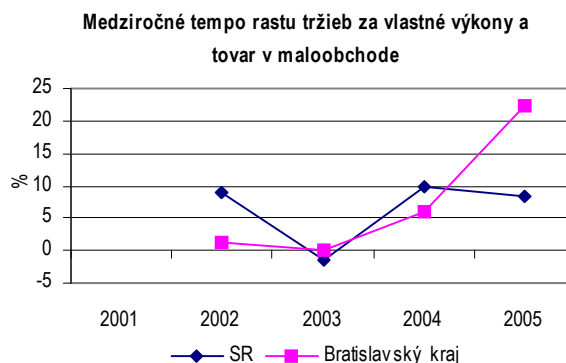
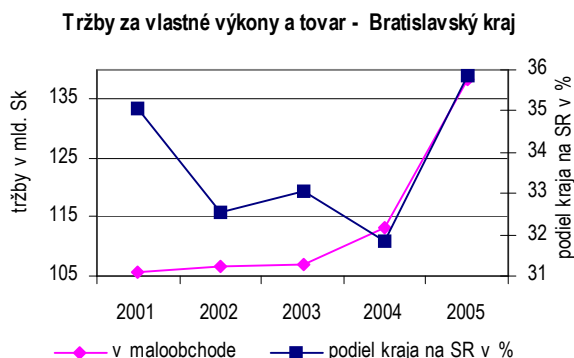
Tržby za vlastné výkony a na obyvateľa v SR a Bratislavskom kraji za rok 2005 ¹⁾

		Tržby za vlastné výkony a tovar v maloobchode	Tržby za vlastné výkony a tovar vo veľkoobchode	Tržby za vlastné výkony a tovar za predaj, údržbu a opravu motorových vozidiel a motocyklov
SR spolu	tis. Sk b. c.	71,6	125,9	30,9
Bratislavský kraj	tis. Sk b. c.	249,7	465,5	197,5

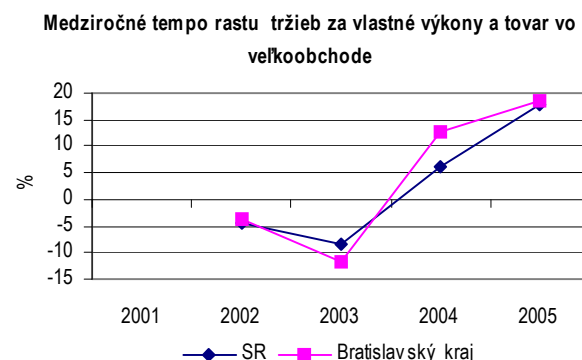
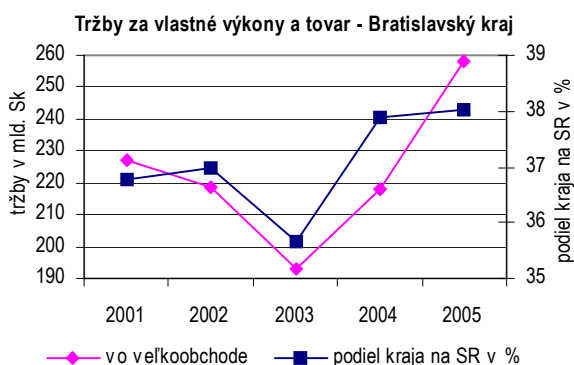
¹⁾ vrátane odhadu za živnostníkov

V prepočte na jedného obyvateľa dosahujú tržby za ukazovatele vnútorného obchodu až šesťnásobnú úroveň priemeru za SR.

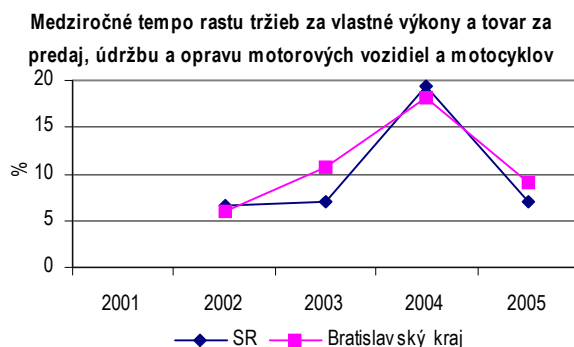
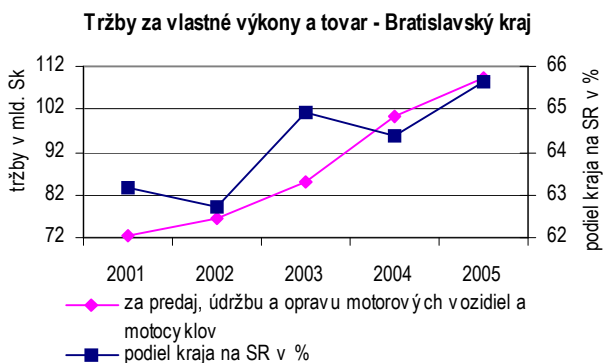
Maloobchod

Veľkoobchod

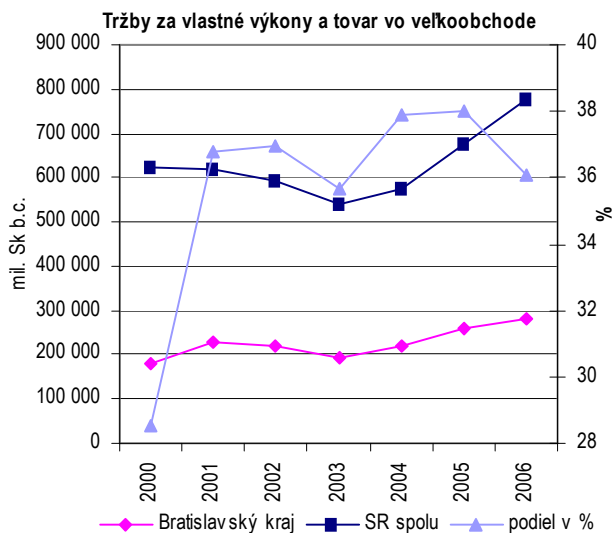
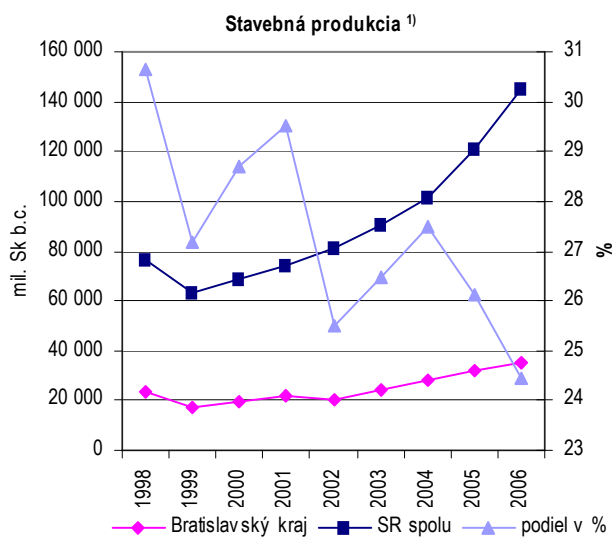
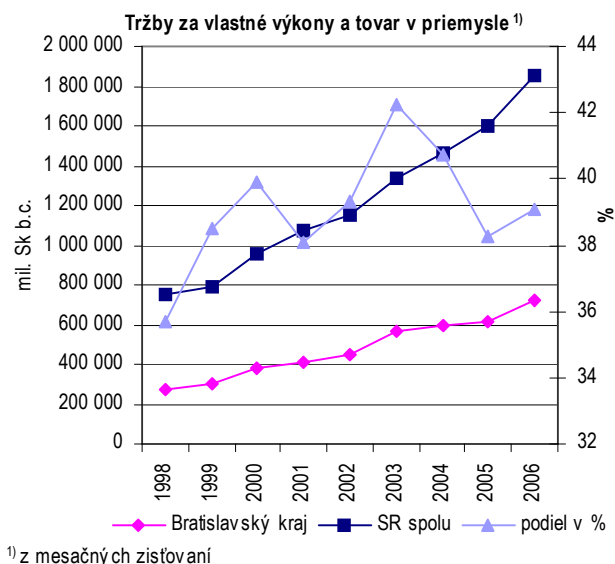
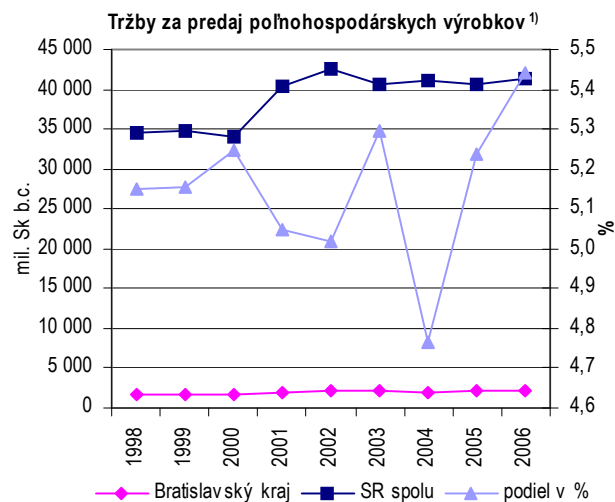

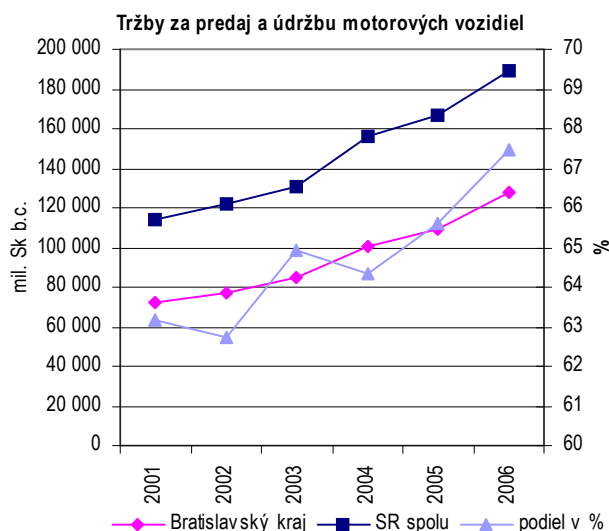
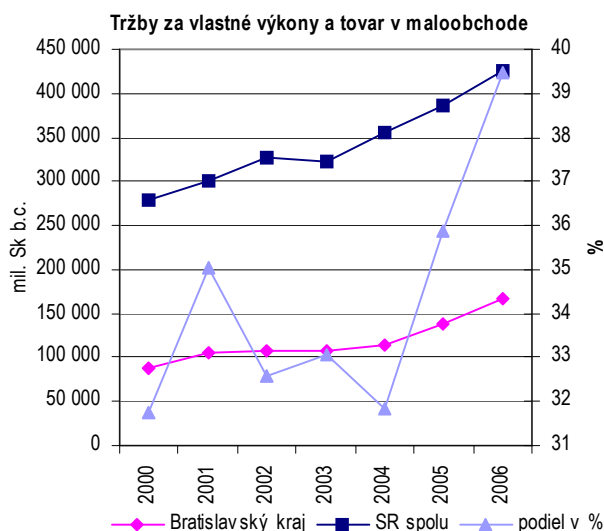
Predaj údržba a oprava motorových vozidiel a motocyklov

Nasledujúce grafy porovnávajú objemy tržieb za vlastné výkony tovar v Bratislavskom kraji a na Slovensku z mesačných zisťovaní. Vo všetkých odvetviach má podiel Bratislavského kraja rastúcu tendenciu. Výnimkou je stavebníctvo, ktorého podiel klesol z takmer 31 % v roku 1998 na 24,5 % v roku 2006, čo však neznamená pokles tržieb za stavebnú produkciu v Bratislavskom kraji ale prudší rast tržieb v ostatných krajoch.

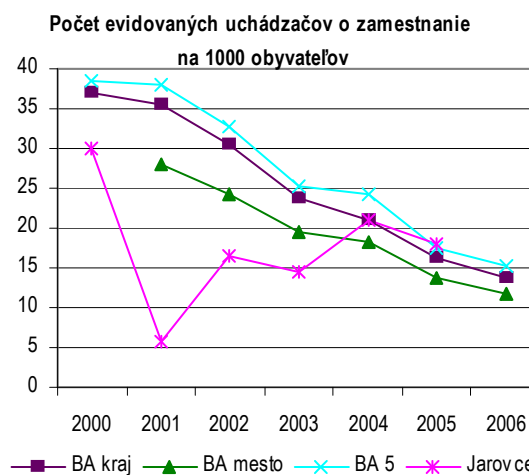
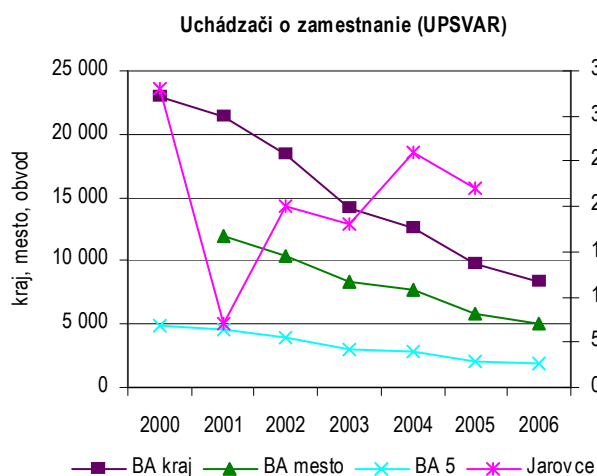
2.8 Nezamestnanosť (evidovaní uchádzači o zamestnanie; ÚPSVAR)

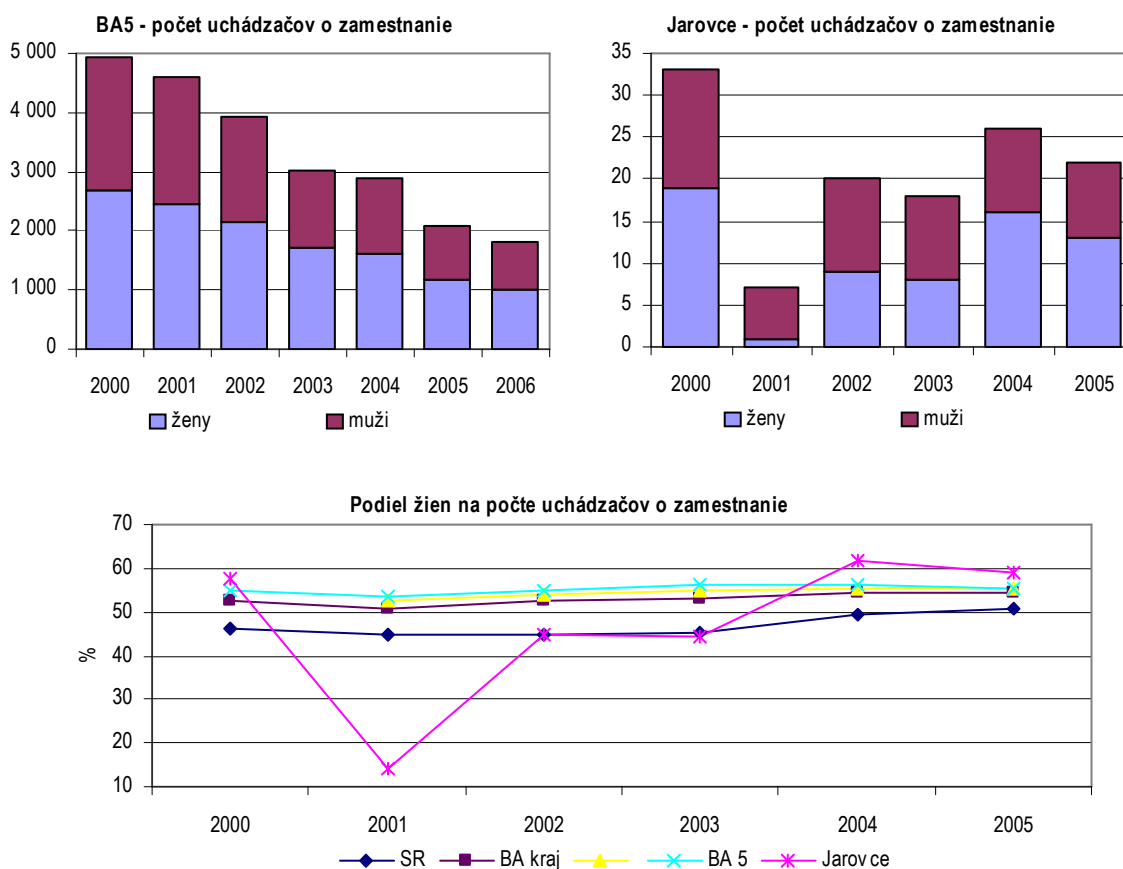
Priebeh vývoja nezamestnanosti v Jarovciach mal po roku 2001 mierne rastúci charakter a podliehal výkyvom zapríčineným malým počtom výskytov sledovaného javu. Naopak, počet uchádzačov o zamestnanie mal a má na celoslovenskej úrovni ale i na úrovni kraja, mesta, či obvodu klesajúcu tendenciu. Situácia sa zmenila v roku 2006, keď počet evidovaných nezamestnaných v Jarovciach dosiahol k ultimu roka hodnotu iba 13 osôb, čo znamená medziročný pokles o 9 osôb.

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie k 31. 12. 2005

	SR	BA kraj	BA mesto	BA 5	Jarovce
Počet evidovaných uchádzačov spolu	333 834	9 810	5 832	2 097	22
Podiel žien v %	50,8	54,6	55,5	55,5	59,1
Počet uchádzačov na 1000 obyvateľov	61,9	16,2	13,7	17,6	17,9
Miera evidovanej nezamestnanosti	11,4	2,6	-	2,4	-

Zdroj: ŠÚ SR

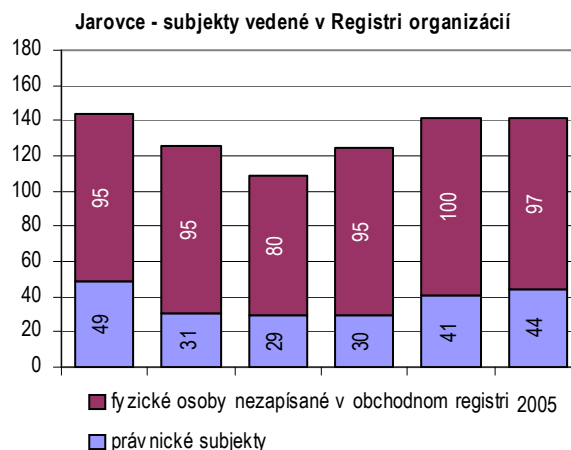
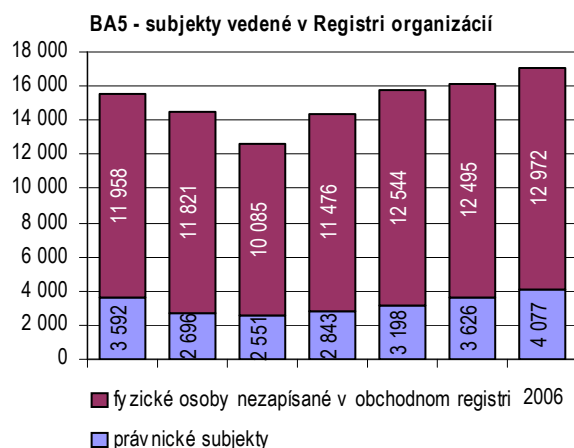

V sledovanom období počet nezamestnaných v Jarovciach dosiahol maximálnu hodnotu 33 osôb v roku 2000 a opačne minimálnu hodnotu 7 osôb v roku 2001. V rokoch 2002 - 2005 sa pohyboval okolo priemernej hodnoty 22 osôb s mierne rastúcim priebehom, v roku 2006 klesol na 13 osôb. V relatívnom vyjadrení to znamená, že keď v roku 2001 na 1000 obyvateľov obce pripadalo 6 nezamestnaných, v roku 2005 to už bolo trojnásobne viac, t. j. 17,9 nezamestnaných a v roku 2006 nastal zasa pokles na 9,8 nezamestnaných osôb na tisíc obyvateľov obce.

Nerovnováha medzi počtom nezamestnaných mužov a žien postupne vzrastá v neprospech žien, keď podiel nezamestnaných žien ku koncu roku 2005 dosiahol 59 %. Vývoj nezamestnanosti v mestskej časti má odlišný priebeh ako v okrese Bratislava 5, v meste Bratislava, v kraji i v SR a vyplýva i z nepriaznivejšej vekovej a rodovej štruktúry obyvateľstva.

2.9 Podnikateľské subjekty

Podľa Registra organizácií vedeného ŠÚ SR v obvode Bratislava 5 i v MČ Jarovce bol mierny prepád počtu subjektov v rokoch 2000 až 2002. Od roku 2002 ich počet rástol a to o 32 subjektov v MČ (čo je prírastok 29,4 %) a o 3 485 subjektov v 5. obvode (čo je rast o 27,6 %).

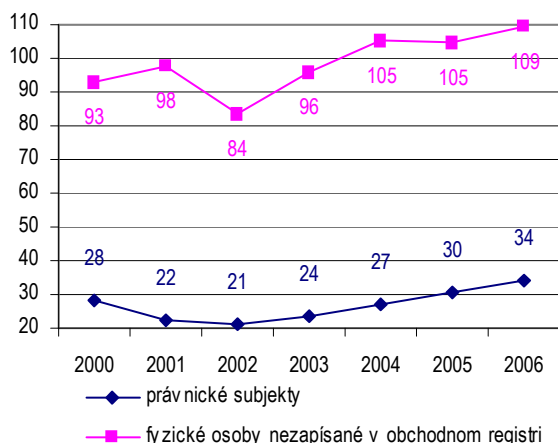
Výpis z Registra organizácií - MČ Bratislava - Jarovce *

Názov ukazovateľa	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Subjekty vedené v Registri organizácií	144	126	109	125	141	141
Právnické subjekty spolu	49	31	29	30	41	44
v tom: Podniky spolu	42	25	23	24	32	34
z toho: Obchodné spoločnosti	37	22	21	22	30	32
z toho: akciové spoločnosti	5	3	3	3	4	5
spol. s r.o.	31	19	18	19	26	27
Družstvá	1	1	1	1	1	1
Štátne podniky	0	0	0	0	0	0
Obecné podniky	0	0	0	0	0	0
Org. zložky zahr. osôb	2	1	0	0	0	0
Ostatné ziskovo orient. jednotky	2	1	1	1	1	1
Neziskové organizácie - spolu	7	6	6	6	9	10
z toho: Rozpočtové organizácie	1	2	2	2	2	2
Príspevkové organizácie	0	0	0	0	0	0
Ostatné	1	4	4	4	7	8
Fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri spolu	95	95	80	95	100	97
v tom: Živnostníci	94	93	78	93	98	95
Slobodné povolania	1	2	2	2	2	2
Samostatne hospodáriaci roľníci	0	0	0	0	0	0
Ostatní	1	2	2	2	2	2
Počet podnikov v súkromnom sektore spolu	42	25	23	24	32	34
v tom: v medzinár. vlast. z prevaž. súkrom. sektora	11	7	5	5	6	7
v zahraničnom vlastníctve	7	4	2	3	4	5
v družstevnom vlastníctve	1	1	1	1	1	1
Počet podnikov vo verejnom sektore	2	0	0	0	0	0

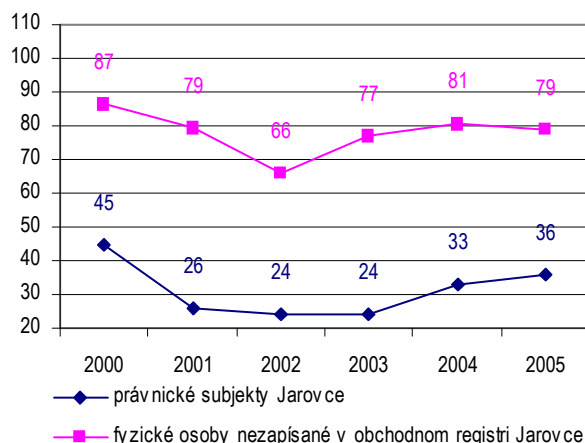
* Zoznam subjektov registrovaných v Jarovciach tvorí Prílohu č. 1 tohto dokumentu

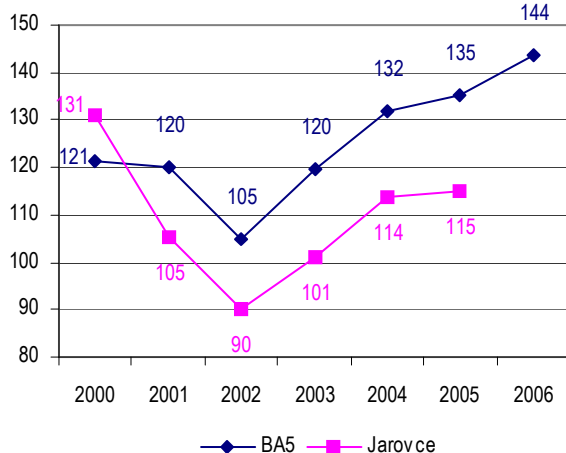
Bratislava 5 - podnikateľské subjekty na 1000 obyvateľov

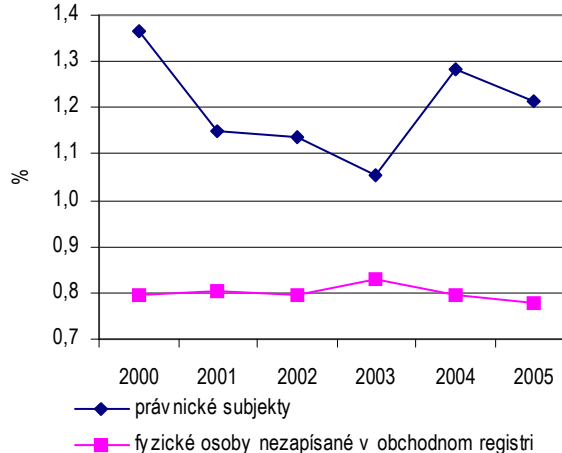
Jarovce - podnikateľské subjekty na 1000 obyvateľov

Počet podnikateľských subjektov na 1000 obyvateľov

Subjekty vedené v Registri organiz. - podiel Jaroviec na BA 5

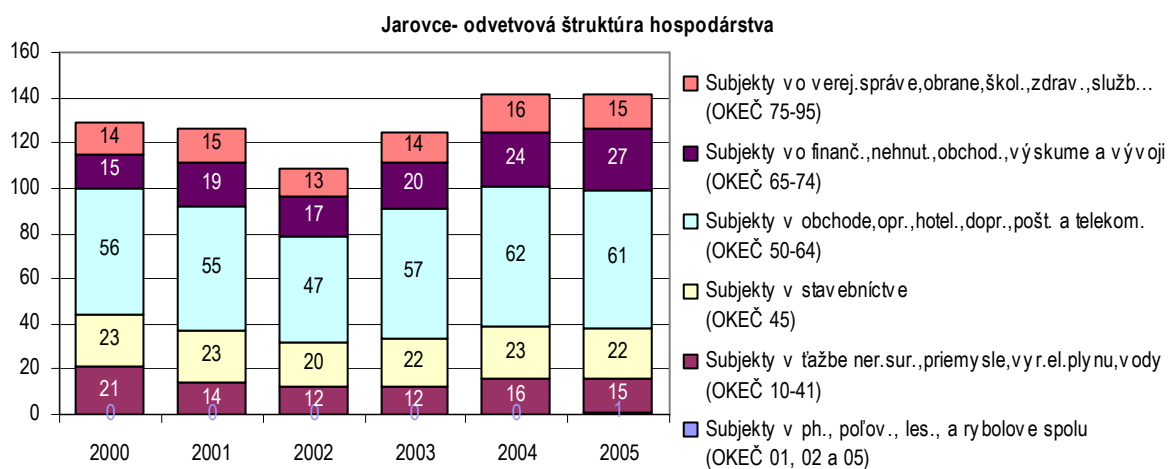
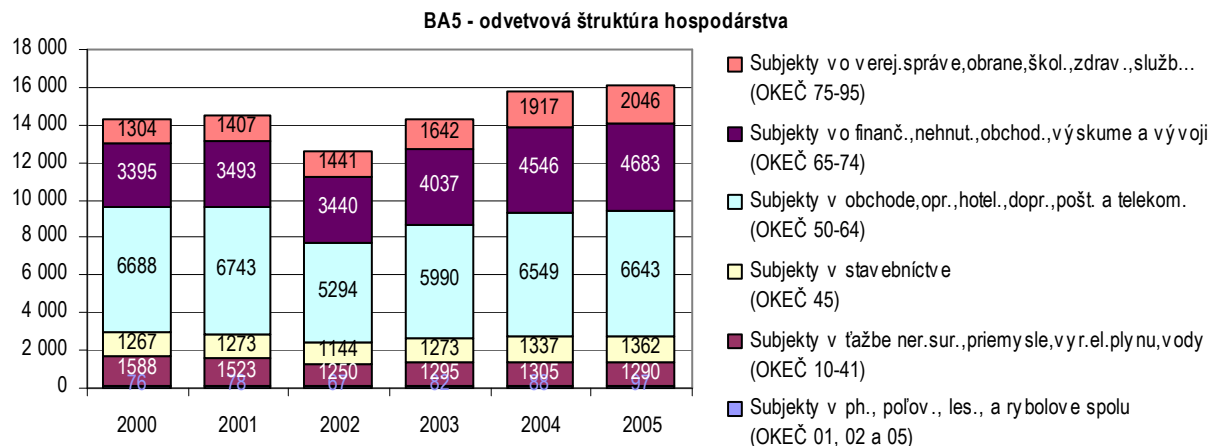

Vzrast po roku 2002 vidieť i v počte subjektov na 1000 obyvateľov v sledovaných územných jednotkách ako v skupine právnických, tak i v skupine fyzických osôb. V roku 2005 podiel právnických osôb v Jarovciach dosiahol 1,2 % zo stavu v Bratislave 5 a počet fyzických osôb dosiahol 0,8 %.

Jarovce - odvetvová štruktúra hospodárstva

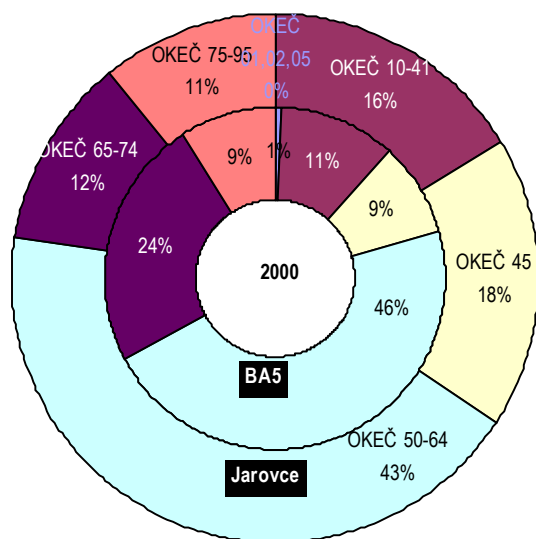
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Subjekty za územie spolu (OKEČ 01-99)	129	126	109	125	141	141
Subjekty v poľnoh., poľov., les. a rybolove spolu (OKEČ 01, 02 a 05)	0	0	0	0	0	1
Subjekty v ťažbe ner. sur., priemysle, výr.el. plynu, vody(OKEČ 10-41)	21	14	12	12	16	15
Subjekty v stavebníctve (OKEČ 45)	23	23	20	22	23	22
Subjekty v obchode, opr., tel., dopr., pošt. a telekom.(OKEČ 50-64)	85	89	77	91	102	103
Subjekty vo finanč., nehnut., obchod., výskume a vývoji (OKEČ 65-74)	56	55	47	57	62	61
Subjekty vo verej. správe, obrane, škol., zdrav., služb (OKEČ 75-95)	15	19	17	20	24	27
Subjekty v exteritoriálnych organizáciách a združeniach (OKEČ 99)	14	15	13	14	16	15

Zdroj: ŠÚ SR

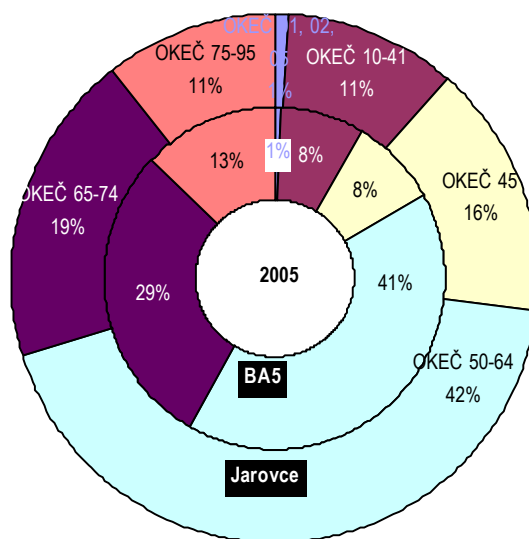

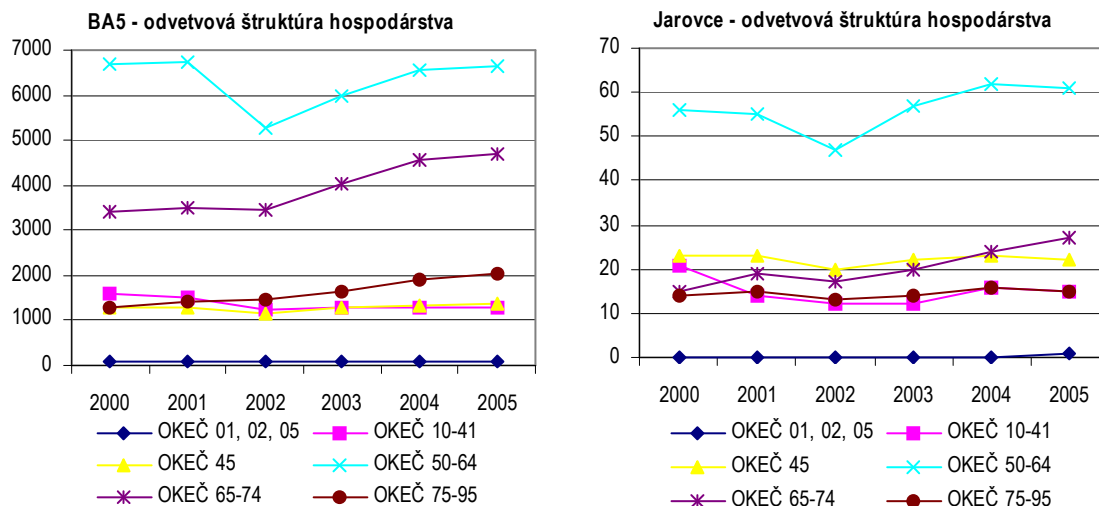
V sledovanom šesťročnom období možno zaznamenať pomerne stagnujúci, resp. mierne rastúci vývoj v počte subjektov pôsobiacich v službách a v obchode a stabilizovaný bol aj počet subjektov pôsobiacich v poľnohospodárstve i v stavebníctve.

Odvetvová štruktúra hospodárskych subjektov v roku 2000

Odvetvová štruktúra hospodárskych subjektov v roku 2005

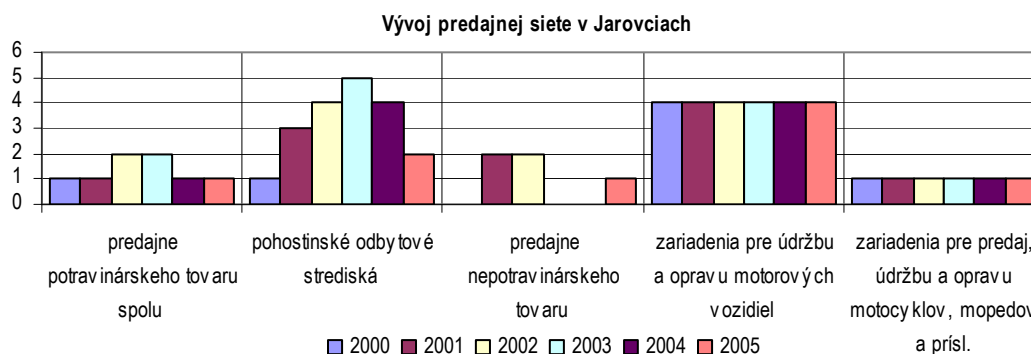

Najviac, 42 % subjektov v Jarovciach podnikalo v službách (OKEČ 50-64). V období od roku 2000 sa najdynamickejšie vyvíjala skupina subjektov vo finančníctve, nehnuteľnostiach, obchode, výskume a vývoji (OKEČ 65-74), počet subjektov v stavebníctve (OKEČ 45) bol pomerne stabilný, v roku 2005 medziročne mierne poklesol počet subjektov v priemysle (OKEČ 10-41).

Vývoj počtu ekonomických subjektov a ich ekonomická štruktúra majú v mestskej časti i v okrese zhodnú tendenciu.

Aj v realizovanom dotazníkovom prieskume obyvatelia Jaroviec poukázali práve na nerozvinutosť a slabú konkurenciu v sektore služieb - verejných a aj komerčných. Poukázali na skutočnosť, že chýbajú viaceré potravinárske obchody, reštauračné zariadenia, cukráreň/čajovňa, kúpalisko, je málo príležitostí a zariadení na trávenie voľného času – hlavne pre mládež (kultúrne a športové aktivity) a pre dôchodcov, chýba pošta, zdravotná starostlivosť, chýba ponuka drobných remeselníkov.

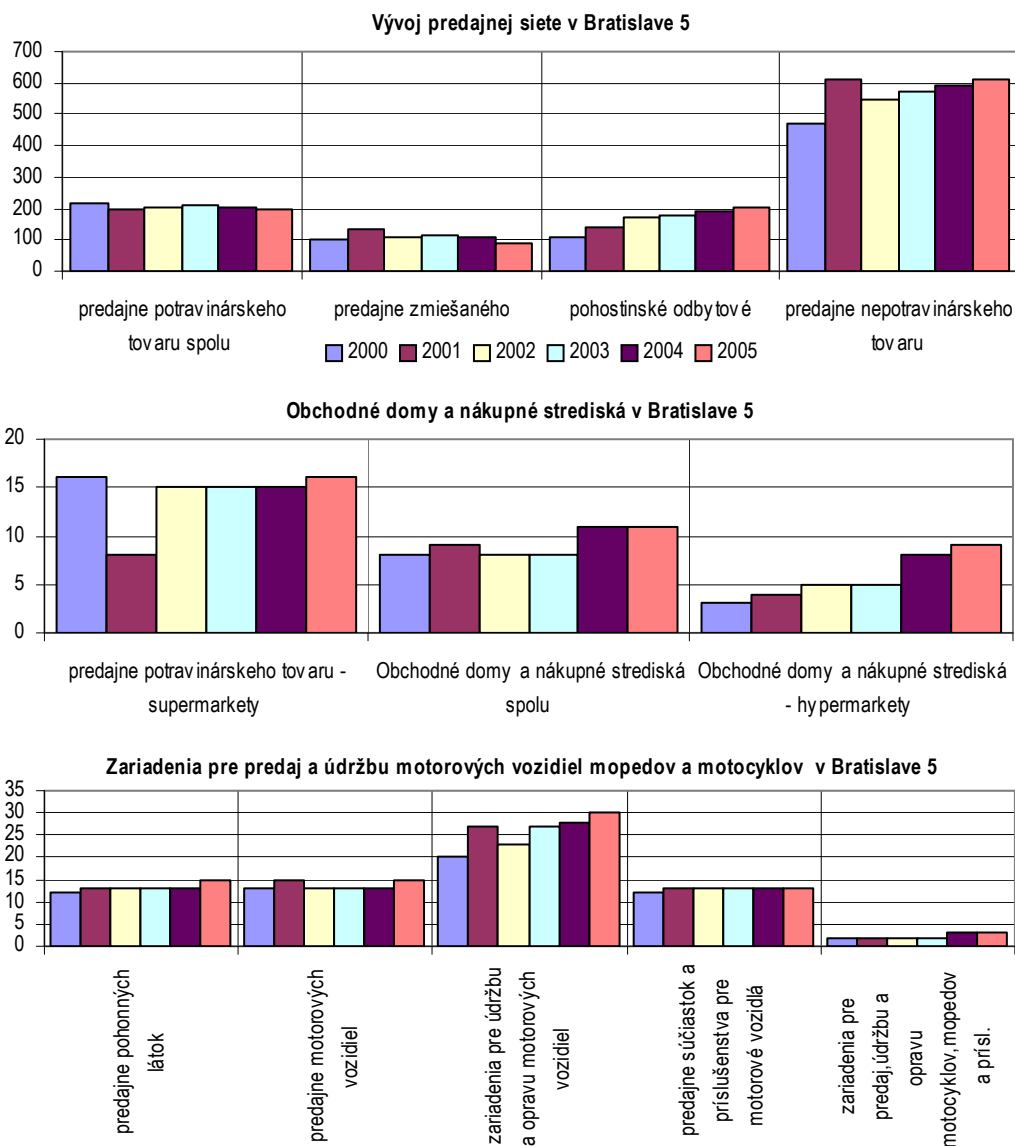
2.10 Predajná sieť a služby

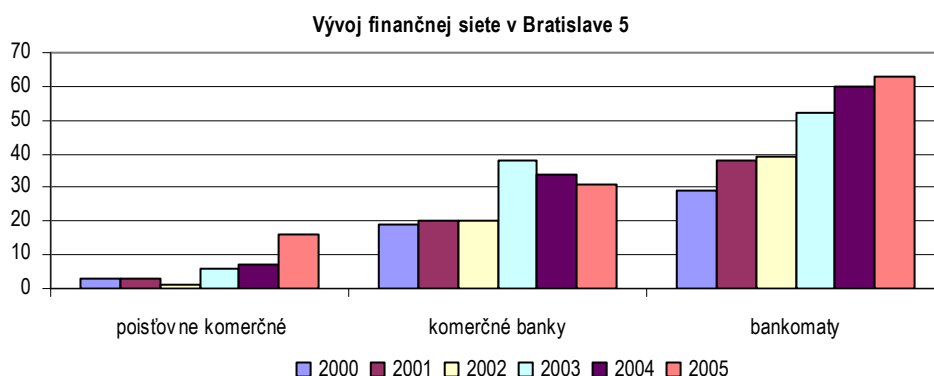
Podľa dostupných zdrojov údajov v roku 2005 figurovala v obci jedna predajňa potravinárskeho a jedna predajňa nepotravinárskeho tovaru, dve pohostinské odbytové strediská (Jarovský dvor a pizzeria) a spolu päť zariadení na údržbu a opravu motorových

vozidiel, motocyklov, mopedov a príslušenstva. V priebehu roka 2007 pribudlo jedno pohostinské zariadenie. Obchodnú sieť a sieť služieb v mestskej časti však dopĺňa rastúca obchodná sieť v obvode Bratislava 5 i v celom meste, ktoré je zázemím aj pre obyvateľov mestskej časti Jaroviec a títo s ňou vyjadrujú pomerne slušnú úroveň spokojnosti. Nasledujúce grafy zobrazujú názorne vývoj situácie v okrese Bratislava 5.

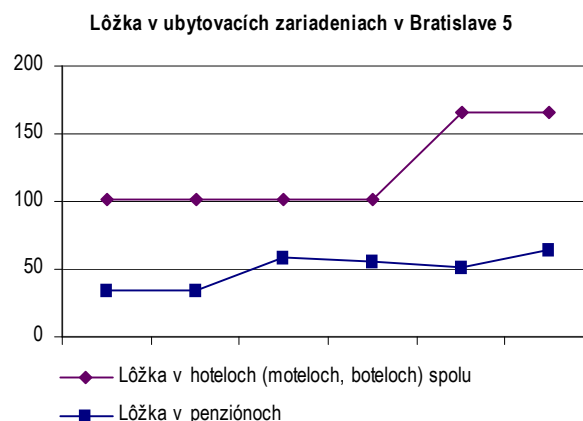
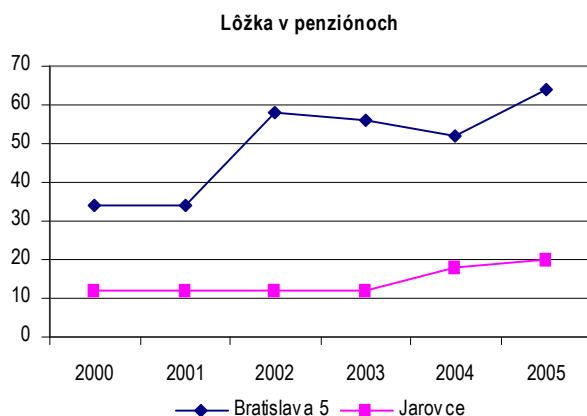

V sledovanom období podľa databázy MOŠ nepôsobili v Jarovciach žiadne odbytové miesta bankových a ani poisťovacích inštitúcií a tak ich služby boli poskytované obyvateľom Jaroviec v iných mestských častiach. V Jarovciach sa nachádza iba jeden bankomat patriaci Tatra banke, a. s.

2.11 Cestovný ruch

V obci podľa databázy MOŠ počas sledovaného obdobia poskytoval služby jeden penzión (Penzión Malá), v ktorom bolo v roku 2005 k dispozícii návštevníkom 20 lôžok. V Bratislave 5 v roku 2005 fungovali štyri penzióny s kapacitou 64 lôžok a tri hotely so 166 lôžkami. Počet lôžok v obvode vzrastá, v Jarovciach skôr stagnuje. V Jarovciach nie je evidentne v dostatočnej miere dosiaľ využitý priaznivý potenciál prírodných a historických a kultúrno – spoločenských faktorov pre cestovný ruch. Služby v tejto oblasti sú nerozvinuté a skôr absentujú.

V Jarovciach je potrebné sústrediť kapacity na podporu rozvoja služieb v cestovnom ruchu a v oblasti rekreačných možností obyvateľov mestskej časti a návštevníkov z okolia. Potenciál pre cestovný ruch v podobe lokality v blízkosti hraníc troch krajín, atraktívnych klimatických podmienok, blízkosti Dunaja, jeho hrádze a tiež ramien s bohatou faunou a flórou, dosiaľ nie je dostatočne využitý. Atraktívnymi z hľadiska rozvoja turizmu sú aj jestvujúce a potenciálne cyklotrasy prechádzajúce územím Jaroviec, bager a prírodný amfiteáter v jeho blízkosti a tiež zaujímavé historické pamiatky v podobe Jantárovej cesty a Rímskokatolíckeho kostola Svätého Mikuláša z roku 1765. Pre turistov a návštevníkov Jaroviec by mohol byť zaujímavý aj Chránený areál Jarovská bažantnica a Chránené vtáčie územie Syslovské polia, kde sa nachádza vzácny drop fúzatý, ale i hniezda sokola červenonohého a ktoré je i zimoviskom husí siatinných a bieločelých. Toto všetko vytvára dobré predpoklady na cieľavedomú

diverzifikáciu podnikateľských aktivít do rozvoja cestovného ruchu a do ďalších nadväzujúcich podnikateľských aktivít s akcentom na malé a stredné podnikanie a služby. S veľkou mierou pravdepodobnosti by sa cestovný ruch mohol stať významným akceleratorom ekonomického rozvoja Jaroviec a napomôcť tak aj k rastu v sociálnej oblasti a k zvýšeniu životnej úrovne obyvateľstva obce.

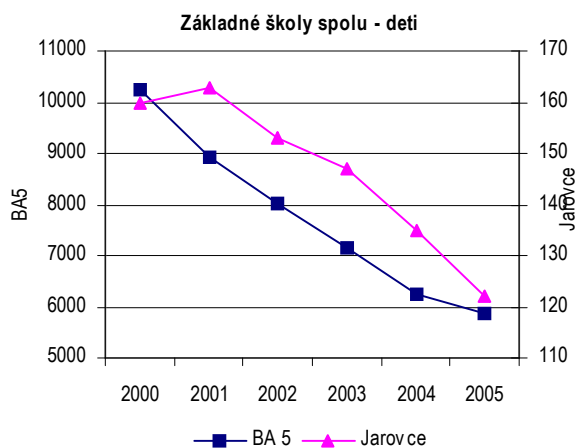
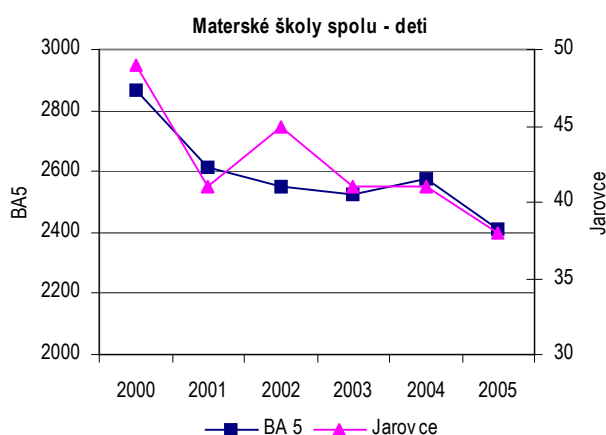
2.12 Školstvo a kultúra

Výchovu a vzdelávanie detí v obci zabezpečujú materská a základná škola, obidve s vyučovacím jazykom slovenským. Sídliť v jednej budove a ich zriaďovateľom je samospráva Jaroviec. Súčasťou školy je jedáleň, telocvičňa i školské ihrisko.

Školstvo v Jarovciach a v Bratislave 5 k 30. 9. 2006

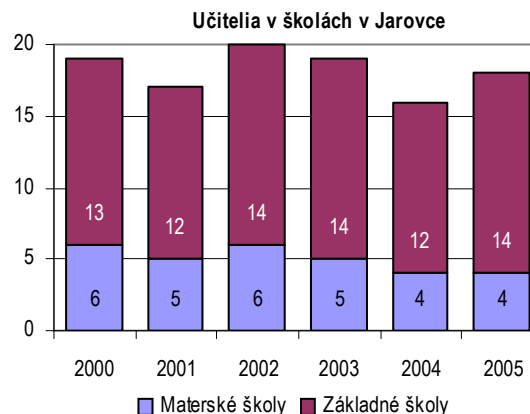
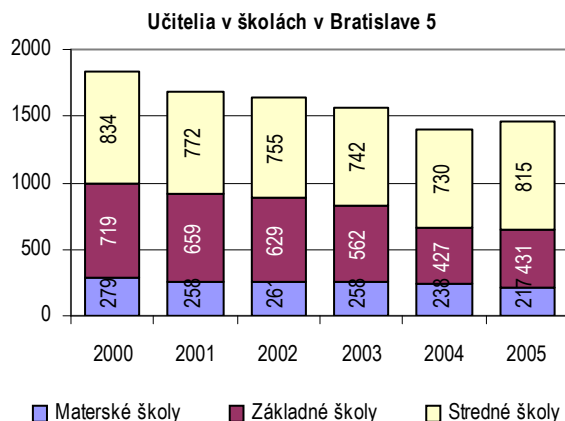
		Deti / žiaci	Triedy	Učítelia	Počet detí na 1 triedu	Počet detí na 1 učiteľa
Materská škola	Jarovce	41	2	4	20,5	10,3
	Bratislava 5	2408	106	226	22,7	10,7
Základná škola	Jarovce	132	9	13	14,7	10,2
	Bratislava 5	5379	255	399	21,1	13,5

Priemerný počet žiakov na jednu triedu i priemerný počet žiakov na jedného učiteľa vykazuje v materskej i v základnej škole klesajúcu tendenciu, čo je však zrejme iba dočasný vývoj vzhľadom na prílev nových obyvateľov a ich demografickú štruktúru. Na druhej strane redukovaný počet žiakov v triedach i v pomere na jedného učiteľa umožňuje viac sa individuálne venovať jednotlivým žiakom a zvyšovať kvalitu vyučovacieho procesu, participovať na mnohých projektoch orientovaných do oblasti vzdelávania (SOCRATES, INFOVEK, Otvorená škola, Letný prázdninový dvor) a tiež veľmi aktívne organizovať mimoškolskú činnosť detí, či už pomocou školského klubu, alebo 13 záujmových krúžkov, ktoré navštevuje 130 žiakov. Popri tom sa žiaci zapájajú aj do organizovania viacerých kultúrno - spoločenských aktivít lokálneho charakteru.

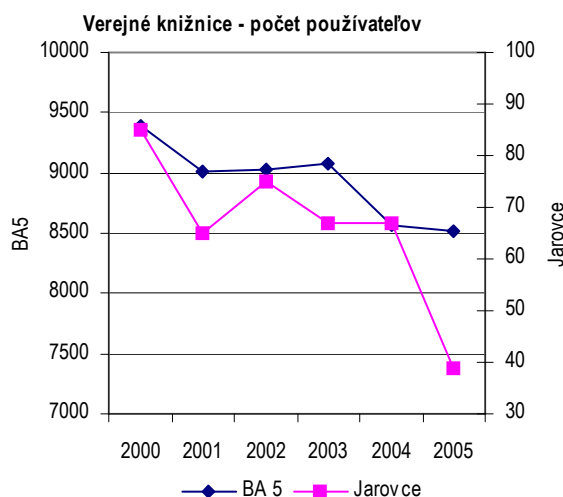
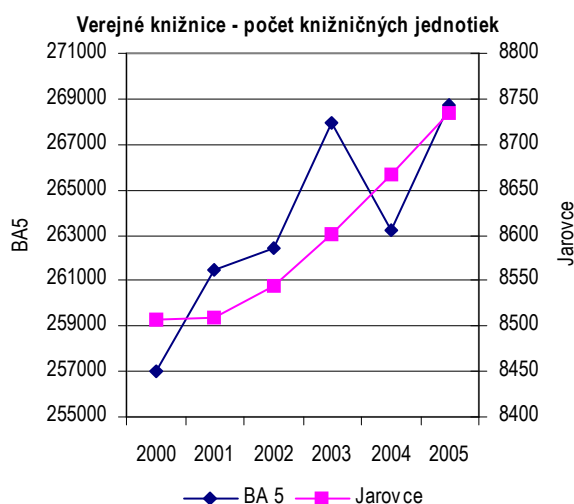
K 30. 9. 2006 navštevovalo 2 triedy materskej školy v Jarovciach 41 detí a starali sa o ne štyri učiteľky. Základnú školu v 9 triedach navštevovalo 132 žiakov, v pedagogickom zbore bolo 13 učiteľov. V mestskej časti nemá sídlo žiadna stredná, či vysoká škola, študenti dochádzajú do iných mestských častí Bratislavy.

V okrese Bratislava 5 počty učiteľov klesali a to najmä v základných školách, v roku 2005 sa vývoj otočil a počty učiteľov vzrástli, a to najmä na stredných školách.

Školská budova, v ktorej je základná škola, sa začala stavať v roku 1975 a do prevádzky bola uvedená v školskom roku 1981/1982. V roku 2004 bola základná škola a materská škola spojené a vznikla tak v Jarovciach Základná škola s materskou školou. Budovy týchto školských zariadení sú staršie a vyžadujú si rekonštrukciu a modernizáciu.

V obci je **kultúrny dom** a fungujúca **knižnica**. Počet knižničných jednotiek v knižnici dlhodobo narastá v mestskej časti i v okrese, ale naopak počet používateľov knižnice klesá.

V mestskej časti sa nachádza rímskokatolícky kostol Svätého Mikuláša, cintorín a dom smútku. Plocha cintorínov, urnových hájov a rozptylových lúčok v mestskej časti bola 1,0 ha.

V Bratislave 5 je spolu 6 rímskokatolíckych kostolov a modlitební (v roku 2005 pribudli 2), dva kostoly a modlitebne evanjelickej cirkvi augsburského vyznania a štyri cintoríny.

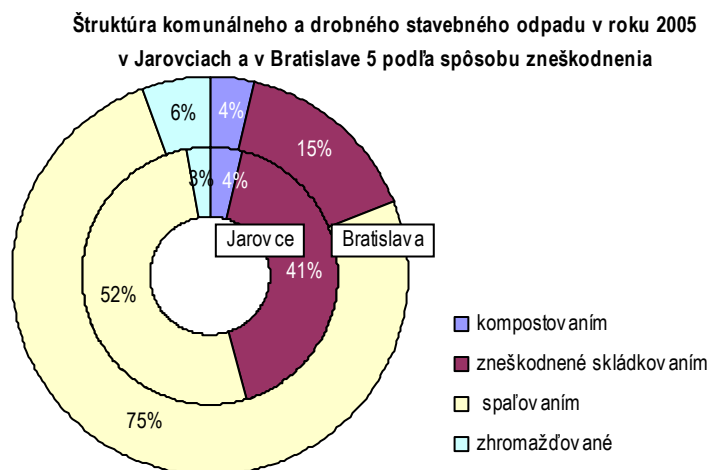
2.13 Životné prostredie

V mestskej časti Jarovce spríjemňuje životné prostredie verejná parková zeleň o ploche 1,75 ha (bez plochy cintorínov). Podľa názoru občanov by však bolo potrebné plochy verejnej zelene revitalizovať a rozšíriť, aby sa skultivovalo a spríjemnilo životné prostredie na verejných priestranstvách. Je tiež potrebné rekonštruovať miestne chodníky a komunikácie, najmä v častiach, kde bola budovaná kanalizácia.

Jarovce sú plynifikované, ku koncu roka 2006 bolo vybudovaných 430 plynových prípojok, teda 89,4 % podiel na počte domov. Prevažuje spôsob vykurovania rodinných domov plynom. V Jarovciach je vybudovaný verejný vodovod (VV) a verejná splašková kanalizačná sieť (VK). Podiel napojených domov dosahoval k ultimu roka 2006 88,4 % pri VV a 83,2 % pri VK. V nových častiach je však potrebné inžinierske siete dobudovať.

Problémy sú však s odvádzaním dažďových vôd z povrchových priestorov v intraviláne Jaroviec a je teda potrebné vybudovať dažďovú kanalizáciu.

Ekologická situácia je pomerne dobrá, v Jarovciach nie sú identifikované funkčné zdroje znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy. V Jarovciach nie je však vybudovaná riadená skládka odpadu, resp. zberný dvor na odpad, funguje však systém separovaného zberu druhotných surovín. Nachádza sa tu niekoľko rozsahom menších divokých skládok tuhého odpadu (stará Rusovská cesta, priľahlý lesík, okolie bagra), ktoré sa samospráva snaží postupne zlikvidovať.

Miestne zastupiteľstvo si uvedomuje rastúci strategický význam zvlášť obnoviteľných zdrojov energií a s ohľadom na dobré podmienky pre využívanie veternej energie má záujem v budúcnosti investovať i do oblasti obnoviteľných druhov energie.

V katastrálnom území obce sa nachádza chránený areál Jarovská bažantnica, vyhlásený vyhláškou Krajského úradu v Bratislave, v roku 2001. Predmetom ochrany sú historické lesné porasty.

Chránené územia v okrese Bratislava 5 v roku 2005

Mestská časť	Ochrana	Názov územia
Čunovo	Prírodná rezervácia	Ostrovne Lúčky
Čunovo	Chránená krajinná oblasť	Dunajské Luhy
Jarovce	Chránený areál	Jarovská bažantnica
Petržalka	Prírodná rezervácia	Starý háj
Petržalka	Chránený areál	Hrabiny
Petržalka	Chránený areál	Chorvátske rameno
Rusovce	Chránená krajinná oblasť	Dunajské luhy
Rusovce	Prírodná rezervácia	Dunajské ostrovy

Zdroj: ŠÚ SR

Do územia obce zasahuje i chránené vtáčie územie Syslovské polia, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR v apríli 2006 za účelom ochrany a zachovania biotopov európskeho významu a zachovania biotopov sťahovavých druhov vtákov dropa fúzatého, husi bieločelej, husi siatinnej a sokola červenohonného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Toto významné územie o rozlohe 1 772,94 hektárov prechádza katastrami mestských častí Čunovo, Jarovce a Rusovce.

Rekreačné zóny v okrese Bratislava 5 v roku 2005

Mestská časť	Rekreačná zóna	Rekreačná činnosť
Čunovo	Vodná zdrž Hrušov	vodné športy
Petržalka	Veľký Draždiak	vodné športy

Zdroj: ŠÚ SR

III. SWOT ANALÝZA

Analýza silných (Strong) a slabých (Weak) stránok mestskej časti, príležitostí (Opportunity) a ohrození (Threat) prostredia

K štandardne využívaným a kvalifikovaným nástrojom v oblasti strategického plánovania zameraným na špecifikáciu rozvojového potenciálu subjektov a teda i municipalít patrí SWOT analýza. SWOT analýza využíva zistenia analýzy externého a interného prostredia samosprávneho subjektu na spracovanie stručného, výstižného prehľadného spôsobu prezentovania východiskovej situácie, doterajšieho vývoja a súčasného stavu v jednotlivých zložkách života analyzovaného subjektu. Statickým pohľadom ukazuje, kde sa daný subjekt nachádza. SWOT analýza zároveň umožňuje načrtnúť formovanie budúceho potenciálneho vývoja a identifikovať kľúčové faktory, ktoré môžu ovplyvňovať žiaduci vývoj smerom do budúcnosti tým, že špecifikuje možnosti, príležitosti a ohrozenia celkového prostredia. SWOT analýza je inštrumentárium pre identifikovanie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja samosprávy. Pozitívom uvedenej analýzy je jej pružnosť, ktorá umožňuje v prípade potreby a zmeny situácie pomerne operatívne realizovať spätné korekcie.

K silným stránkam Jaroviec patrí:

- výhodná geografická poloha v epicentre triangu susediacich štátov – Slovenska, Rakúska a Maďarska – tvoriacich centrálnu časť Európy
- súčasť hlavného mesta Bratislavy s vyspelou ekonomickou a sociálnou úrovňou, s vysokou kvalifikačnou a vzdelanostnou úrovňou obyvateľstva, s dobrými podmienkami pre podnikateľské aktivity, pre prílev priamych zahraničných investícií, pre pracovné aktivity a zamestnanosť, pre vzdelávanie, kultúru a šport a s vyhovujúcou sieťou obchodov, služieb a kultúrnych zariadení
- zachovaný vidiecky charakter územia mestskej časti s primeraným počtom obyvateľov a s dobrými podmienkami na ich pokojný život
- dobrá dopravná dostupnosť Jaroviec s prepojením na medzinárodné dopravné koridory
- v podstate vybudovaná základná technická a občianska infraštruktúra
- pokračujúca výstavba nových rodinných domov a záujem obyvateľov z iných lokalít o tzv. prímestské bývanie
- pokračujúci prílev obyvateľstva do Jaroviec sprevádzaný zlepšovaním vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva
- multinárodnosť obyvateľstva Jaroviec s významnou chorvátskou komunitou, výborné spolužitie viacjazyčného etnika, dobré vzťahy medzi obyvateľmi, dobrosrdečnosť, spolupatričnosť a pracovitosť
- čulý spoločenský a kultúrny život v Jarovciach, multikultúrnosť, snaha o zachovanie tradícií a folklóru národnostných menšín
- rozvinutá poľnohospodárska základňa s vysokou bonitou pôdy a s výbornými klimatickými podmienkami na rozvoj ekologického poľnohospodárstva a následný rozvoj menších potravinárskych výrobní spracovávajúcich poľnohospodárske produkty
- dlhoročné praktické skúsenosti miestneho obyvateľstva s prácou v poľnohospodárstve a generáciami budovaný dlhoročný vzťah k uvedeným aktivitám

- vhodné podmienky na rozvoj malého a stredného podnikania a na prílev strategických investícií, resp. i na vytvorenie menšieho podnikateľsko - priemyselného centra
- možnosť kúpy disponibilných pozemkov a prenájmania voľných priestorov pre podnikateľské aktivity
- atraktívne prírodné, kultúrohistorické a spoločenské atrakcie vytvárajúce vhodné podmienky pre rozvoj cestovného ruchu,
- výborné podmienky pre rekreačné využitie vodných zdrojov na vodné športy a pobyty pri vode a pre cykloturistiku
- dobré pokrytie územia signálom telekomunikačných operátorov
- výborné podmienky pre využívanie obnoviteľných zdrojov energií – veternej energie a biomasy
- intenzívna ochrana prírodného prostredia.

K slabým stránkam Jaroviec možno priradiť:

- slabú ekonomickú základňu v Jarovciach s nedostatočným stupňom rozvoja malých a stredných podnikateľských subjektov a s nízkou úrovňou diverzifikácie ekonomických aktivít
- nevyhovujúcu odvetvovú ekonomickú štruktúru s nedostatočnou priemyselnou základňou a s nedostatočne rozvinutými obchodmi a sofistikovanejšími trhovými službami
- nedostatočne využívaný potenciál služieb pre cestovný ruch, trávenie voľného času a rekreáciu
- absentujúcu cezhraničnú spoluprácu v ekonomickej oblasti, v službách a v spoločensko-kultúrnej oblasti, absenciu spoločných koncepcií a projektov
- nedostatok disponibilných kapacít na realizáciu rozvojových aktivít
- malú využiteľnosť možností spolufinancovania rozvojových projektov z dostupných zdrojov EÚ
- nedostatočnú ponuku pracovných príležitostí priamo v Jarovciach
- zhoršujúcu sa vekovú štruktúru obyvateľstva s rastúcim podielom obyvateľov v poproduktívnom veku a s klesajúcim podielom v predproduktívnom veku
- nedostatočnú kvalitu, čiastočnú zastaranosť nedovybudovanosť technickej infraštruktúry (vodovod, odpadová kanalizácia, zanedbané miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá), chýbajúcu dažďovú kanalizáciu
- zlý technický stav občianskej vybavenosti (základná škola, materská škôlka, kultúrny dom, zdravotné stredisko, požiarňa zbrojnica)
- znečisťovanie prírodného prostredia divokými skládkami komunálneho odpadu
- nevyužitý potenciál blízkosti Dunaja a jeho ramien s bohatou faunou a flórou na rozvoj turizmu
- nedostatočne využitý potenciál obnoviteľných zdrojov energií s ťažiskom na biomasu a na veterné energie
- nedostatočnú mieru angažovanosti miestneho obyvateľstva v prospech vecí verejných
- bezprostrednú blízkosť komunikácií diaľničného typu, ktoré rušia obyvateľov hlukom a exhalátmi

- pomerne vysoký stupeň závislosti na samosprávnych orgánoch hlavného mesta Bratislava vytvárajúcej určitú disharmóniu medzi kompetenciami a zodpovednosťou miestnej samosprávy za rozvoj zvereného územia mestskej časti.

Identifikované rozvojové príležitosti pre Jarovce:

- Jarovce sú neoddeliteľnou súčasťou postupne sa formujúcich perspektívnych cezhraničných aglomerácií Rakúsko – Slovensko – Maďarsko a metropolitného regiónu Bratislava – Viedeň – Győr/Budapešť, čo vytvára veľký potenciál pre zvyšovanie regionálnej konkurenčnej schopnosti a dynamický ekonomický rast
- rozvoj perspektívnej cezhraničnej spolupráce s partnermi na rakúskej a maďarskej strane hraníc v hospodárskej oblasti s ťažiskom na realizáciu spoločných projektov podporujúcich cestovný ruch a tiež v spoločenskej oblasti implikovanej výhodnou geografickou polohou a dobrou jazykovou vybavenosťou obyvateľstva a to vďaka zastúpeniu viacerých národností v miestnej populácii
- cieľavedomé a racionálne využívanie disponibilných zdrojov územia a zabezpečenie vyváženého a trvalo udržateľného sociálne – ekonomického rozvoja Jaroviec
- využívanie výhod z členstva SR v Európskej únii vrátane podporných fondov zameraných na miestny rozvoj
- podpora vstupu strategických stredných a malých podnikateľských subjektov z oblasti výroby a služieb ohľaduplných k životnému prostrediu a nenarúšajúcich podstatu vidieckeho charakteru Jaroviec
- využitie dobrých klimatických podmienok pre rozvoj ekologického poľnohospodárstva
- regulovaný prílev novej kvalifikovanej a bonitnejšej časti obyvateľstva do Jaroviec využívajúcej výhody vidieckeho prostredia a možnosť výstavby rodinných domov a zlepšujúcej demografické, sociálne a ekonomické faktory
- aktivovanie potenciálnych pracovných síl zlepšením prostredia a lokálnych podmienok pre rozvoj podnikateľských aktivít a intenzívnejšie využívanie inštitútov verejnoprospešných prác
- zlepšenie dostupnosti a kvality verejných, sociálnych, kultúrnych, športových a komerčných služieb
- aktívne zapojenie občanov do tvorby a implementácie stratégie rozvoja obce
- podpora využitiu skúseností odborníkov pri tvorbe projektov malého a stredného podnikania a využitie disponibilných programov na ich podporu
- využitie atraktívnych prírodných podmienok, kultúrohistorických objektov a veľký potenciál pre rozvoj cestovného ruchu a rozvoj nadväzných služieb uspokojujúcich dopyt účastníkov cestovného ruchu
- výstavba a rekonštrukcia ubytovacích a stravovacích a voľnočasových zariadení pre potreby rozvoja služieb v oblasti cestovného ruchu
- vybudovanie cyklotrás ako nástroja rozvoja ekologicky ohľaduplného cestovného ruchu
- starostlivosť o prírodné zdroje a ochranu životného prostredia
- ochrana a zhodnocovanie tradícií, historického, kultúrneho a spoločenského dedičstva
- zlepšenie životného prostredia nezaťažujúcimi alternatívnymi zdrojmi energií, zlepšením vybavenosti obyvateľov a modernizáciou technickej infraštruktúry,

dobudovaním dažďovej kanalizácie, vybudovaním zberného dvora na odpady, vytvorením podmienok pre intenzívnejšie využívanie separovaného zberu domového odpadu a pre jeho druhotné spracovanie

- implementácia projektov zameraných na zlepšenie životného prostredia vo všetkých jeho zložkách s využitím dostupnej finančnej podpory
- zlepšenie osvetly a zvýšenie informovanosti obyvateľstva o stave a ochrane životného prostredia v Jarovciach
- budovanie partnerstiev na miestnej, regionálnej a nadregionálnej úrovni
- propagácia Jaroviec smerom navonok zameraná na prítiahnutie pozornosti a prílev účastníkov cestovného ruchu

Identifikované ohrozenia v potenciálnom rozvoji Jaroviec:

- nedostatočné využívanie disponibilných ľudských, materiálnych, prírodných a technických kapacít a zdrojov vedúce k postupnému zaostávaniu a poklesu konkurenčnej schopnosti Jaroviec vo vzťahu s okolitými lokalitami
- strata vidieckej identity a koloritu Jaroviec, ich splynutie s inými mestskými časťami Bratislavy výstavbou sídliskových obytných súborov na území Jaroviec
- nedostatočná integrácia Jaroviec do kooperujúcich regionálnych, národných a tiež cezhraničných štruktúr
- nedostatočné rozhodovacie kompetencie samosprávy za miestny rozvoj
- zhoršovanie demografickej štruktúry prejavujúcej sa starnutím miestnej populácie, poklesom podielu obyvateľstva v predproduktívnom, ale tiež produktívnom veku
- rastúca miera závislosti na mestskom pracovnom trhu a zaostávanie v tvorbe nových pracovných príležitostí
- nedostatok vzájomnej komunikácie a nedostatočná podpora a angažovanosť miestneho obyvateľstva pri implementácii strategických rozvojových projektov
- stupňovanie environmentálnych problémov a poškodzovanie prírodného prostredia
- nedostatok disponibilných finančných zdrojov na poskytovanie kvalitných verejných služieb a na realizáciu rozvojových projektov zameraných na skvalitnenie života miestneho obyvateľstva
- pokračujúci nedostatočný rozvoj komerčných služieb
- stagnácia v procese zavádzania moderných ICT technológií do práce samosprávy, nedostatočné kapacity na ich zavádzanie.

IV. KĽÚČOVÉ DISPARITY A HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA

V záujme dosiahnutia čo najvyššej miery adresnosti strategického rozvojového programu je v praxi osvedčenou doporučenou a tiež využívanou metódou metodológia špecifikácie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja subjektov a teda i municipalít. Špecifikácia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja využíva poznatky získané z analytickej časti rozvojového programu a ťažiskovo je determinovaná výsledkami analýzy zhrnutými v spracovanej SWOT analýze mestskej časti. Pri špecifikácii sú využívané i poznatky z dotazníkového prieskumu medzi obyvateľmi Jaroviec, ktorý bol realizovaný v priebehu júla a augusta 2007 v súvislosti s prípravou programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja MČ Bratislava - Jarovce. Pritom slabé stránky a ohrozenia sa koncentrujú do tzv. disparít a silné stránky vrátane príležitostí vystupujú ako potenciálne faktory budúceho rozvoja Jaroviec. Tieto by mali zmierňovať, resp. eliminovať nepriaznivé potenciálne pôsobenie identifikovaných kľúčových disparít.

Kľúčové disparity Jaroviec

- slabá úroveň cezhraničnej spolupráce a zapájania sa do kooperujúcich rozvojových štruktúr
- nedostatočná miera samostatnosti v rozhodovacích kompetenciách mestskej časti vo väzba na zodpovednosť za vlastný rozvoj
- slabá úroveň angažovanosti sa miestneho obyvateľstva v prospech verejných záležitostí
- nedostatočná ekonomická základňa Jaroviec, najmä malá rozvinutosť remesiel, malého a stredného podnikania predovšetkým v oblasti služieb, slabá podpora rozvoja podnikania
- nepostačujúca škála a rozsah komerčných služieb a obchodu
- zastaraná a nedostatočne kvalitná technická a občianska infraštruktúra
- nevyužitý potenciál pre rozvoj cestovného ruchu a podporu rekreačných a voľnočasových aktivít
- nevyužitý potenciál prírodných a kultúrno-spoločenských zdrojov pre rozvoj Jaroviec
- slabý marketing a propagácia disponibilného územia
- absencia využívania fondov EÚ na realizáciu rozvojových projektov

Hlavné faktory rozvoja Jaroviec

- potenciál a priaznivé predpoklady pre kreovanie obce ako prirodzeného cezhraničného centra
- vytvorenie podmienok a podpora aktivovania disponibilného potenciálu pre rozmach podnikateľských aktivít
- priaznivé podmienky a prostredie pre rozvoj ekologického poľnohospodárstva a farmárstva a menších spracovateľských potravinárskych prevádzok
- dobrá poloha a tiché a kľudné prostredie vhodné pre rozvoj Jaroviec ako prímestskej lokality s vidieckym charakterom a koloritom (regulovaný a koordinovaný rozvoj bývania spojený s pokračujúcim prílevom obyvateľstva)
- zlepšujúca sa vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

- zlepšenie dostupnosti, rozsahu a kvality služieb a obchodu
- skvalitnenie a dobudovanie technickej infraštruktúry
- zvýšenie investícií do vzdelávania a rozvoja ľudských zdrojov
- zlepšenie podmienok pre športovo-rekreačné aktivity a trávenie voľného času, relax a kultúru
- rozvíjanie miestnych tradícií, kultúrneho dedičstva a životných hodnôt obyvateľstva
- atraktívne prírodné podmienky a dobrý potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, agroturistiky, cykloturistiky
- skvalitňovanie životného prostredia.

V. STRATÉGIA ROZVOJA JAROVIEC

MOTTO:

„Kto nemá svoj vlastný strategický cieľ, automaticky pracuje na plnení cieľov iných. Kto preceňuje to, čo môže dosiahnuť krátkodobo a podceňuje to, čo môže dosiahnuť dlhodobo, obvykle stráca svoje konkurenčné výhody a pozície.“

Spracovaná SWOT analýza a z nej vyplývajúce kľúčové disparity a rozvojové faktory tvoria zásadné východisko pre ďalší proces tvorby programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Jaroviec.

Koncepčná časť spracovávaného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Jaroviec PHSR má charakter **rozvojovej stratégie**, ktorá vychádza z dlhodobej predstavy o Jarovciach vo forme vízie, špecifikovaných strategických cieľov a identifikovaných strategických priorít. V rámci jednotlivých priorít sú následne definované jednotlivé opatrenia, ktoré by mali zabezpečiť naplnenie plánovaných strategických cieľov a tiež konkrétne aktivity, ktoré by mali smerovať a napomôcť reálnym riešeniam v tejto oblasti a prispieť tak k úspešnému napredovaniu Jaroviec smerom k dosiahnutiu jej vízie.

VÍZIA JAROVIEC

Vo všeobecnosti poskytuje vízia rámcovú predstavu o podobe subjektu, teda v tomto prípade Jaroviec, v dlhodobom časovom horizonte. Je to akýsi „sen“, ktorý by mal byť dostatočne realistický a dosiahnuteľný a ktorý je predpokladom, že samospráva Jaroviec, obyvatelia tejto mestskej časti i všetci miestni aktéri majú skutočný záujem svojimi aktivitami napomôcť postupnému zblížovaniu daného „sna“ so skutočnosťou.

Vízia jasne a stručne naznačuje budúci želaný obraz Jaroviec, ku ktorému by malo smerovať úsilie a aktivity všetkých lokálnych aktérov a zainteresovaných strán. Vízia vyjadruje základné smerovanie Jaroviec v súlade s predstavami, s požiadavkami a so záujmami, resp. i so želaniami jej obyvateľov a všetkých zainteresovaných lokálnych aktérov, od ktorého sa odvíjajú jednotlivé strategické ciele špecifikujúce cesty napomáhajúce splneniu vízie.

Vízia

Naše Jarovce sú atraktívnym a skutočným domovom pre miestnych obyvateľov, sú miestom, kde radi a spokojne žijú svoj kvalitný a zmysluplný život. Partnerstvo, iniciatívnosť, tvorivosť, vzájomná dôvera a úcta k okoliu, k vlastnej histórii, tradíciám a zvyklostiam sú hodnoty, ktoré všetci neustále zveľadujú a rozvíjajú.

Jarovce sú v rámci svojej príslušnosti k Bratislave oblasťou s vyspelou ekonomikou ohľaduplnou k životnému prostrediu, s kvalitnou infraštruktúrou a s rozvinutými službami.

V Jarovciach sú výborné podmienky pre cestovný ruch, pre vzdelávanie, kultúrny a spoločenský život, pre športové aktivity, voľný čas a aktívny oddych obyvateľov i návštevníkov.

STRATEGICKÉ CIELE

Strategické ciele predstavujú významný nástroj z hľadiska budúceho cieľavedomého rozvoja municipality (regiónu, kraja, mesta, mestskej časti, obce a pod.), poskytujú informácie o želateľnom očakávanom stave, ktorý by sa mal dosiahnuť realizáciou rôznych rozvojových aktivít. **Globálny cieľ** (nazývaný aj celkový, základný alebo všeobecný cieľ) úzko nadväzuje na víziu danej municipality a je v ňom v strednodobom časovom horizonte koncentrované vyjadrenie jej uskutočniteľných zámerov.

Globálny strategický cieľ Jaroviec je vyjadrený nasledovne:

Vytvoriť podmienky a predpoklady pre stabilný a trvalo udržateľný sociálno - ekonomický rozvoj Jaroviec; zvyšovať konkurenčnú schopnosť a atraktívnosť Jaroviec z pohľadu kvality života obyvateľov, verejných služieb, pracovných príležitostí i návštevnosti.

Na špecifikovaný globálny cieľ štandardne nadväzujú **parciálne ciele**. Parciálne ciele by mali byť špecifikované v súlade so všeobecne akceptovateľnými kritériami a to v intenciách tzv. pravidla „SMART“, teda parciálne ciele by mali byť:

S-PECIFIC	- špecifické, jasne vymedzené
M-EASURABLE	- merateľné, číselne vyjadriteľné
A-GREED	- všeobecne akceptovateľné
R-EALISTIC	- reálne, dosiahnuteľné
T-RACKABLE	- sledovateľné s ohraničeným časovým rámcom

Z hľadiska väzby na SWOT analýzu využívajú špecifikované strategické ciele identifikované silné stránky a eliminujú (potláčajú) slabé miesta Jaroviec, zároveň využívajú príležitosti rozvoja a reagujú na ohrozenia rozvoja Jaroviec.

Analytická časť programu vyúsťujúca do SWOT analýzy a špecifikácie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja, ktoré sme identifikovali v závere analytickej časti PHSR, nám umožňujú presnejšie a predovšetkým adresnejšie definovať päť strategických cieľov, tak aby bolo možné jednoznačnejšie sledovať priebežný posun v napredovaní Jaroviec.

Parciálne strategické ciele Jaroviec do roku 2013:

- 1. Budovať súčasné Jarovce ako prímestskú lokalitu s prevažujúcim pokojným vidieckym charakterom a koloritom, ako atraktívny domov pre súčasných obyvateľov, prispieť k ich spokojnosti s bývaním v Jarovciach, pritiahnuť i nových obyvateľov, osobitne mladých, vzdelaných ľudí a mladé rodiny;**
- 2. Vytvoriť kvalitné prostredie pre vznik nových pracovných miest podporou podnikateľského prostredia a subjektov, predovšetkým z oblasti komerčných služieb a z odvetví ohľaduplných k životnému prostrediu;**
- 3. Podstatne skvalitniť podmienky života v Jarovciach z hľadiska občianskej vybavenosti, technickej, environmemntálnej a dopravnej infraštruktúry, verejných samosprávnych služieb a zhodnocovať verejný majetok;**
- 4. Zatraktívniť územie Jaroviec pre súčasných a potenciálnych obyvateľov a pre návštevníkov Jaroviec, zhodnotiť existujúci ľudský, prírodný, kultúrny a spoločenský potenciál, podporiť zachovanie hodnôt vidieka a predovšetkým vytvoriť priaznivé podmienky pre aktívne trávenie voľného času a pre rozvoj cestovného ruchu;**
- 5. Budovať Jarovce ako prirodzené cezhraničné centrum, vybudovať základy pre dlhodobú cezhraničnú spoluprácu na samosprávnej úrovni s prihraničnými**

municipálnymi subjektmi na rakúskej a maďarskej strane hranice, nadväzovať vzájomne prospešné partnerstvá a zapájať sa do spolupráce na ekonomickej, spoločenskej a sociálnej báze.

STRATEGICKÉ PRIORITY JAROVIEC VRÁTANE OPATRENÍ A AKTIVÍT NA ICH ZABEZPEČENIE

V nadväznosti na víziu Jaroviec, vytýčený globálny cieľ, ako aj špecifikované parciálne ciele je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Jaroviec postavený na piatich strategických prioritách, teda na piatich nosných pilieroch, v rámci ktorých sú určené jednotlivé strategické opatrenia. Priority rezultujú stanovené parciálne ciele, reprezentujú kľúčové oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti a synergicky sa dopĺňajú. Sú pritom komplementárne previazané s prioritami stanovenými v nadradených strategických dokumentoch na národnej úrovni, na úrovni Bratislavského samosprávneho kraja a Bratislavy. Jednotlivé opatrenia zastrešujú oblasti navrhovaných projektových aktivít prinášajúcich konkrétne riešenia a perspektívne rozvojové projekty pre Jarovce tak, aby ich realizácia prispela k postupnému dosiahnutiu stanovených strategických cieľov v období do roku 2013. Zároveň v racionálnej miere zabezpečujú odrievanie princípov SMART, predovšetkým z hľadiska kvantifikovateľnosti a merateľnosti.

Strategická priorita A: Podpora rozvoja kvalitného bývania

Lokalita Jaroviec ako súčasť hlavného mesta Bratislavy, blízkosť centra hlavného mesta, bezprostredné susedstvo hraníc s Rakúskom a s Maďarskom a dobrá dopravná dostupnosť pri súbežnom zachovaní svojho vidieckeho rázu a osobitého koloritu robí z Jaroviec príťažlivú lokalitu pre rozvoj pokojného vidieckeho bývania. Tento rozvojový trend má samospráva Jaroviec záujem podporovať, predpokladá predovšetkým sústrediť sa na podporu skvalitňovania prostredia a podmienok pre život a bývanie súčasných obyvateľov obce a v rámci vymedzených možností regulovane rozširovať zastavané územie Jaroviec, vybudovať relevantnú technickú a občiansku infraštruktúru na kvalitatívne požadovanej úrovni. Samospráva Jaroviec bude všetky stavebné aktivity podporovať pri zohľadňovaní citlivého dotvárania modernej vidieckej identity a vyváženého urbanistického rázu zvereného územia a pri súčasnej ochrane disponibilných prírodných zdrojov a kvalitného životného prostredia.

Uvedený záujem samosprávy súvisí aj s potrebou zachovania ale i zlepšovania vekovej a sociálnej štruktúry obyvateľstva tak, aby sa zvyšoval podiel obyvateľstva v produktívnom veku a zároveň aj v predproduktívnom veku a komplementárne tak významným spôsobom nerástol podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku.

Nárast počtu obyvateľov je, popri zmenách u súčasného obyvateľstva, do značnej miery závislý aj od migrácie obyvateľstva z Jaroviec a do Jaroviec, k čomu je samozrejme potrebné vytvoriť atraktívne konkurenčné prostredie. Znamená to teda kreovať a rozvíjať aj relevantné materiálne a technické podmienky pre život miestneho obyvateľstva, predovšetkým potrebnú kvalitnú technickú a občiansku infraštruktúru, či vybavenosť a v neposlednom rade vytvoriť

aj predpoklady pre rozvoj duchovných hodnôt z pohľadu spoločensko – sociálnych a hodnotových aspektov života v obci tak, aby obyvatelia považovali Jarovce za svoj skutočný domov a rástla ich lojalita a hrdosť k tomuto domovu.

Opatrenie A.1 Rozvoj obytných funkcií prímestského bývania

- Aktivita A.1.1 Podporovať výstavbu rodinných domov (spracovanie kvalitných územných plánov zón v rozvojových častiach Jaroviec, dodržiavanie štandardov kvality v oblasti výkonu stavebného poriadku, príprava územia, spracovanie projektovej dokumentácie pre budovanie infraštruktúry, vybudovanie základnej technickej a občianskej infraštruktúry v nových obytných lokalitách); spracovať ÚP zóny Jarovce – Sever a ÚP zóny Jarovce Juhozápad
- Aktivita A.1.2 Zabezpečiť výstavbu nájomných bytov za účelom sprístupnenia bývania aj pre sociálne slabšie skupiny miestnych obyvateľov.

Strategická priorita B: Podpora ekonomického rozvoja a podnikania

Východisková analytická časť i závery z prieskumnej dotazníkovej akcie medzi obyvateľstvom Jaroviec poukázali na skutočnosť, že v samotných Jarovciach je nedostatok reálnych pracovných príležitostí, čo znamená, že obyvateľstvo je v značnej miere odkázané na vyhľadávanie pracovných príležitostí v okolí – v iných mestských častiach Bratislavy, potenciálne i v neďalekých rakúskych obciach. Jarovce majú pritom veľmi dobré predpoklady pre rozvoj malého a stredného podnikania predovšetkým v oblasti ekologického poľnohospodárstva, vidieckeho cestovného ruchu, drobných remesiel a spotrebného priemyslu ohľaduplného k životnému prostrediu. Zvlášť nevyužitú veľkú rezervu majú Jarovce v oblasti ponuky obchodných prevádzok a poskytovania komerčných služieb, ktorých nedostatočný rozvoj považujú na základe výsledkov realizovaného prieskumu obyvatelia za jedno z kľúčových slabých miest. Adekvátny ekonomický rozvoj v daných oblastiach môže byť dobrým finančným zdrojom aj pre samotnú mestskú časť, pre jej ekonomickú a finančnú stabilitu, ale aj generátorom určitého počtu nových pracovných miest a nástrojom na zvýšenie konkurenčnej pozície a atraktívnosti a teda i na prípadné obmedzenie migrácie mladých a vzdelaných ľudí z Jaroviec do iných lokalít.

Opatrenie B.1 Podpora nových a existujúcich podnikateľských subjektov

- Aktivita B.1.1 Podporovať vytvorenie novej podnikateľskej zóny/priemyselného parku revitalizáciou schátraných a nevyužívaných hospodárskych budov a priestorov a etablovania malých a stredných výrobných a drobných remeselných prevádzok ohľaduplných k životnému prostrediu
- Aktivita B.1.2 Podporiť vybudovanie základnej technickej a dopravnej infraštruktúry v novej podnikateľskej zóne/priemyselnom parku

- Aktivita B.1.3 Zriaďiť centrum informačných a poradenských služieb pre podnikateľov a podporovať propagáciu ponuky miestnych podnikateľských subjektov na webovej stránke Miestneho úradu MČ Bratislava - Jarovce
- Aktivita B.1.4 Sprístupniť integrované informácie pre podnikateľskú verejnosť o formujúcej sa podnikateľskej zóne a o ponuke prenájmu priestorov na podnikanie
- Aktivita B.1.5 Podporovať ekologických poľnohospodárskych výrobcov, pestovateľov ovocia a zeleniny a ich prvospracovateľov
- Aktivita B.1.6 Podporovať a aktívne participovať pri budovaní verejno – súkromných partnerstiev prospešných pre rozvoj Jaroviec
- Aktivita B.1.7 Podporovať podnikateľské subjekty pri získavaní rozvojových podpôr z národných zdrojov a zo štrukturálnych fondov a iniciatív EÚ, resp. z fondov iných inštitúcií, krajín a zoskupení
- Aktivita B.1.8 V spolupráci s Magistrátom hlavného mesta SR Bratislavy doriešiť otázky vlastníckych vzťahov k pôde pri dosiaľ nevysporiadaných pozemkoch

Opatrenie B.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb

- Aktivita B.2.1 Stimulovať rast počtu obchodných prevádzok a zvýšenie konkurenčného prostredia v tejto oblasti
- Aktivita B.2.2 Podporiť vybudovanie prevádzok pre poskytovanie drobných „komunálnych“ služieb pre obyvateľstvo – čistiareň, kaderníctvo, holičstvo, kozmetika, remeselné a opravárenské služby a pod. napomáhajúcich samozamestnávaniu obyvateľov.

Strategická priorita C: Podpora kvalitnej infraštruktúry a zhodnocovanie samosprávneho majetku

Vybudovaná a kvalitne fungujúca komplexná technická a občianska infraštruktúra na území Jaroviec je dôležitým predpokladom a determinantom zvyšovania kvality života a životného štandardu jeho obyvateľov a skvalitňovania environmentálneho prostredia, rastu prosperity a atraktívnosti územia Jaroviec pre obyvateľov, návštevníkov i pre podnikateľské subjekty. V súčasnosti Jarovce disponujú základnou technickou infraštruktúrou – vodovod, kanalizácia, komunikácie, verejné osvetlenie, elektrina, telekomunikačné siete, avšak tento stav nie je v celej mestskej časti na požadovanej úrovni, chýba v nových obytných lokalitách. Problémom je i nevybudovaná dažďová kanalizácia. Taktiež kvalitatívna úroveň vybavenosti zariadeniami občianskej infraštruktúry v oblasti školstva, zdravotníctva, sociálnych služieb, kultúry, športu, či upravených verejných priestranstiev nedosahuje požadované štandardné parametre kvality. Neuspokojivý technický a estetický stav budov, zariadení a priestorov, vysoké prevádzkové náklady vrátane nedostatočnej energetickej hospodárnosti a nedostatok disponibilných moderných technológií vedú k rozhodnutiu, že celá oblasť infraštruktúry si vyžaduje pomerne rozsiahle intervencie do rekonštrukcie, modernizácie, či dobudovania, resp. tiež do rozšírenia predovšetkým smerom do nových obytných lokalít a do potenciálnej podnikateľskej zóny.

Opatrenie C.1 Modernizácia a rozvoj dopravnej infraštruktúry

- Aktivita C.1.1 Rekonštruovať miestne komunikácie v rozsahu cca 25 000 m²
- Aktivita C.1.2 Rekonštruovať a vybudovať časti chodníkov v intraviláne v rozsahu cca 10 000 m²
- Aktivita C.1.3 Realizovať výstavbu komunikácií a chodníkov v nových lokalitách Jaroviec
- Aktivita C.1.4 Dobudovať parkovacie plochy v intraviláne Jaroviec v rozsahu 600 m²
- Aktivita C.1.5 Spolupracovať s dopravnými spoločnosťami v záujme zlepšenia verejných dopravných služieb
- Aktivita C.1.6 Spolupracovať s políciou pri akciách zameraných na oblasť bezpečnosti cestnej premávky v Jarovciach a byť aktívni a iniciatívni pri navrhovaní riešení zvyšovania bezpečnosti cestnej premávky v Jarovciach

Opatrenie C.2 Skvalitnenie technickej infraštruktúry

- Aktivita C.2.1 Dobudovať splaškovú kanalizáciu v nových obytných lokalitách v rozsahu 2 000 bm
- Aktivita C.2.2 Vybudovať dažďovú kanalizáciu v rozsahu 16 000 bm
- Aktivita C.2.3 Dobudovať a modernizovať vodovodnú sieť v rozsahu 2 000 bm
- Aktivita C.2.4 Vybudovať v spolupráci s Magistrátom hlavného mesta SR Bratislavy verejné osvetlenie v nových lokalitách Jaroviec
- Aktivita C.2.5 Rekonštruovať požiarnu zbrojnicu

Opatrenie C.3 Rozšírenie a skvalitnenie nekomerčných služieb

- Aktivita C.3.1 Vypracovať koncepciu rozvoja sociálnych služieb a starostlivosti o odkázané skupiny obyvateľov
- Aktivita C.3.2 Podporovať rozvoj nových foriem sociálnej starostlivosti tak, aby neboli občania vytrhávaní z domáceho prostredia (denný stacionár pre seniorov a chorých vybavený kvalitnou opatrovateľskou službou v kombinácii s lekárskou starostlivosťou, zabezpečenie geriatrických služieb, zabezpečenie stravovania rozšíreného aj o možnosť rozvozu stravy pre imobilných občanov, rozvoz liekov, možnosť hygienickej očisty, vytvorenie bázy pre rozvíjanie vzájomne prospešných a obohacujúcich spoločných záujmových aktivít detí a starých ľudí)
- Aktivita C.3.3 Vybudovať záujmové centrum pre voľnočasové aktivity malých detí a rodičov na materskej dovolenke
- Aktivita C.3.4 Rekonštruovať budovy materskej a základnej školy, zabezpečiť ich lepšiu vybavenosť zariadením a progresívnymi informačno – komunikačnými technológiami
- Aktivita C.3.5 Podporiť realizáciu tematických diskusných stretnutí na aktuálne témy pre deti a mládež, pre matky na MD, pre dôchodcov a pod., spolupracovať pri organizovaní vzdelávacích aktivít pre obyvateľov Jaroviec v rámci podpory rozvoja celoživotného vzdelávania a adaptability pracovnej sily

- Aktivita C.3.6 Starat' sa o pravidelný priebežný rast knižného fondu miestnej knižnice
- Aktivita C.3.7 Rekonštruovať budovu zdravotného strediska, podporiť modernizáciu vybavenia ambulancií novou progresívnou technikou a technológiou, podporiť rozšírenie ponúkaných služieb aj o lekáreň

Opatrenie C.4 Skvalitňovanie životného prostredia a zvýšenie príťažlivosti a estetického vzhľadu Jaroviec

- Aktivita C.4.1 Realizovať projekt úpravy verejných priestranstiev a dobudovania oddychovej parkovej a ihriskovej zóny v dvoch centrálnych častiach Jaroviec o celkovej rozlohe 4 000 m²
- Aktivita C.4.2 Dobudovať verejné plochy z hľadiska zvýšenia estetických kritérií, rozšírenia ich funkcionality, zabezpečiť výsadbu kvalitnej parkovej zelene a osadenie drobných architektonických prvkov vo vybraných lokalitách MČ a zabezpečiť pravidelnú priebežnú starostlivosť
- Aktivita C.4.3 Vybudovať kontrolovanú zberňu odpadov zabezpečujúcu zber, triedenie a recykláciu komunálnych odpadov s potrebným technologickým vybavením
- Aktivita C.4.4 Zlikvidovať a rekultivovať divoké skládky na území Jaroviec
- Aktivita C.4.5 Uskutočňovať pravidelnú kontrolnú činnosť vo všetkých zložkách životného prostredia (voda, pôda, vzduch)
- Aktivita C.4.6 Vytvoriť podnik verejnoprospešných služieb, ktorý by zamestnával miestnych obyvateľov a mal v predmete činnosti úpravu verejných priestranstiev, oblasť starostlivosti o odpadové hospodárstvo, čistotu komunikácií a verejných priestorov, udržiavanie zelene, budovanie menších stavieb, drobné remeselné práce a služby pre obyvateľov za úplatu a ktorý by vytvoril podmienky pre širšie zapájanie nezamestnaných osôb do skrášľovania a zveľaďovania obce v rámci využívania inštitútu verejnoprospešných prác
- Aktivita C.4.7 Pripraviť podmienky, resp. predpoklady, na využívanie alternatívnych zdrojov energií na báze veternej, resp. slnečnej energie, prípadne i biomasy
- Aktivita C.4.8 V spolupráci s relevantnými miestnymi aktérmi realizovať osvetové činnosti medzi obyvateľstvom v oblasti ochrany, skvalitňovania a starostlivosti o životné prostredie
- Aktivita C.4.9 Orientovať sa na účinnejšiu environmentálnu výchovu žiakov MŠ a ZŠ a mládeže
- Aktivita C.4.10 Presadzovať princíp trvalo udržateľného rozvoja do environmentálnej výchovy, vzdelávania, osvetu a realizácie i propagácie rozvojových projektov a programov

Opatrenie C.5 Vytvorenie zázemia pre rozvoj športového a kultúrneho diania v Jarovciach

- Aktivita C.5.1 Podporiť vybudovanie komplexného areálu zdravia a športu pre obyvateľov a návštevníkov Jaroviec

- Aktivita C.5.2 Rekonštruovať kultúrny dom a prebudovať ho na multifunkčné centrum podporujúce klubovú činnosť, spoločenský a kultúrny život a zmysluplné trávenie voľného času jednotlivých skupín obyvateľstva.

Strategická priorita D: Zatraktívnenie Jaroviec a skvalitnenie spoločenského života

Opatrenie D.1 Podpora rozvoja služieb pre cestovný ruch, trávenie voľného času a rekreáciu

- Aktivita D.1.1 Vytvárať primerané stimuly pre výstavbu a rekonštrukciu ubytovacích, stravovacích zariadení a zariadení pre voľný čas
- Aktivita D.1.2 Vybudovať turistické informačné centrum s dôrazom na zvýšenie informovanosti a propagácie Jaroviec, ich atrakcií a okolia
- Aktivita D.1.3 Spracovať architektonickú štúdiu využívania miestneho bagroviska, hrádze a dunajských ramien na rozvoj cestovného ruchu, oddych a rekreáciu a následne podporiť realizáciu investičných projektov v tejto oblasti
- Aktivita D.1.4 Spracovať propagačné materiály a monografiu o Jarovciach a zabezpečiť ich distribúciu do turisticky navštevovaných lokalít
- Aktivita D.1.5 Rozšíriť a pravidelne aktualizovať informácie o Jarovciach a jej atrakciách na webovej stránke Miestneho úradu MČ Bratislava - Jarovce
- Aktivita D.1.6 Zabezpečiť prepojenie webovej stránky miestneho úradu na bratislavský, regionálny a celoslovenský informačný servis a na inštitúcie podporujúce a propagujúce cestovný ruch
- Aktivita D.1.7 Vybudovať integrovaný informačný systém územia Jaroviec - osadiť informačné tabule pre návštevníkov pri vstupoch do Jaroviec a smerové tabule v intraviláne Jaroviec
- Aktivita D.1.8 Vybudovať na území Jaroviec cyklotrasy a náučné turistické chodníky a prepojiť ich na jestvujúce národné a medzinárodné trasy s podporou subjektov ponúkajúcich služby občerstvenia a poskytovať na nich turisticky zaujímavé informácie o Jarovciach a o ich okolí
- Aktivita D.1.9 Organizovať pre obyvateľov a návštevníkov Jaroviec atraktívne spoločenské, kultúrne a športové podujatia v spolupráci s lokálnymi partnermi, s okolitými samosprávami a taktiež s cezhraničnými partnerskými obcami

Opatrenie D.2 Podpora tradícií a rozvíjanie kultúrnych hodnôt v obci

- Aktivita D.2.1 Organizovať športové aktivity a podujatia, vrátane vytvorenia podmienok na športovanie v uliciach a na verejných priestoroch Jaroviec (streetball aktivity)
- Aktivita D.2.2 Spoluorganizovať v spolupráci s relevantnými miestnymi aktérmi atraktívne kultúrne a spoločenské podujatia
- Aktivita D.2.3 Podporovať aktivity existujúcich i nových záujmových združení, spolkov a klubov (klub mládeže, športový klub, klub historických vojenských

vozidiel a iné voľnočasové aktivity) a tiež intenzívnejšie zapájanie obyvateľov do spoločenského diania v mestskej časti.

Strategická priorita E: Budovanie partnerstiev a spolupráce na národnej i nadnárodnej úrovni

Využívanie partnerstiev a municipálnej spolupráce, vrátane cezhraničnej spolupráce napomáha rozvoju samosprávneho subjektu vo všetkých jeho rozvojových oblastiach a faktoroch. Umožňuje vzájomne využívať poznatky, podnety a znalosti partnerov a premietnuť ich do svojej činnosti v sociálnej, ekonomickej i spoločenskej rovine a tým sa vzájomne obohacovať a prinášať široké spektrum obojstranne prospešných multiplikačných efektov. Jedinečná geografická poloha Jaroviec vytvára nezanedbateľný priestor pre rozvoj medzinárodnej spolupráce a jej podporu v nasledovných oblastiach:

Opatrenie E.1 Budovanie partnerstiev a spolupráce na národnej i nadnárodnej úrovni

- Aktivita E.1.1 Vybudovať centrum cezhraničnej spolupráce so subjektmi z Rakúska a z Maďarska v záujme efektívneho využívania regionálnych a lokálnych komparatívnych výhod
- Aktivita E.1.2 Rozvíjať partnerstvo s prihraničnými obcami v Rakúsku a v Maďarsku (podporovať spoločný manažment území, realizovať vzájomnú výmenu skúseností a transfer know-how, vzájomnú spoluprácu pri uskutočňovaní rozvojových cezhraničných projektov, projektov v oblasti infraštruktúry a tiež so zameraním na ochranu životného prostredia, organizovať spoločné kultúrno-spoločenské, resp. športové aktivity a iniciatívy typu „ľudia ľuďom“, realizovať vzájomnú podporu a prezentáciu histórie, zvykov a tradícií)
- Aktivita E.1.3 Vytvoriť spoločný marketing a realizovať propagáciu území s vybranými prihraničnými obcami zameranú na podporu domáceho a medzinárodného cestovného ruchu
- Aktivita E.1.4 Vybudovať spoluprácu pri spoločnej komplementárnej ponuke a poskytovaní verejných služieb ťažiskovo v oblasti vzdelávania, zdravotníctva a sociálnych služieb
- Aktivita E.1.5 Rozvíjať spoluprácu zameranú na zlepšenie využívania obnoviteľných zdrojov energií a transfer know-how v tejto oblasti
- Aktivita E.1.6 Podporovať zlepšenie cezhraničných aktivít miestnych podnikateľských subjektov, spoluorganizovať spoločné pracovné stretnutia s cezhraničnými podnikateľmi a podporovať vytváranie hospodárskych väzieb (zlepšenie informovanosti o potenciálnych možnostiach, tvorba databáz vhodných obchodných partnerov a ich ponuky, podpora integrácie trhov práce, organizovanie stretnutí a prezentácií zameraných na výmenu skúseností a transfer know-how)
- Aktivita E.1.7 Podporovať rozvoj cezhraničných sietí a klastrov v oblasti malého a stredného podnikania

Aktivita E.1.8 Realizovať vzájomne prospešné projekty cezhraničnej spolupráce s využitím finančných zdrojov Európskej únie.

VI. AKČNÝ PLÁN NA ZABEZPEČENIE IMPLEMENTÁCIE PROGRAMU

Strategická priorita	A. Podpora rozvoja kvalitného bývania		
Opatrenie	A.1 Rozvoj obytných funkcií prímestského bývania		
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	Budovať súčasné Jarovce ako prímestskú lokalitu s prevažujúcim pokojným vidieckym charakterom a koloritom, ako atraktívny domov pre súčasných obyvateľov, prispieť k ich spokojnosti s bývaním v Jarovciach, pritiahnúť i nových obyvateľov, osobitne mladých, vzdelaných ľudí a mladé rodiny		
Väzba na nadradené dokumenty	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 - 2013 Špecifický cieľ 8 Stavebníctvo – bytová výstavba Priorita 8.1 Modernizácia a výstavba bytov Opatrenie 8.1.1 Rozvoj bývania Opatrenie 8.1.2 Modernizácia bývania		
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v Sk	Plánovaný termín realizácie
	Aktivita A.1.1 Podporovať výstavbu rodinných domov (spracovanie kvalitných územných plánov zón v rozvojových častiach Jaroviec, dodržiavanie štandardov kvality v oblasti výkonu stavebného poriadku, príprava územia, spracovanie projektovej dokumentácie pre budovanie infraštruktúry, vybudovanie základnej technickej a občianskej infraštruktúry v nových		priebežne

	obytných lokalitách) ÚP zóny Jarovce – Sever ÚP zóny Jarovce - Juhozápad Aktivita A.1.2 Zabezpečiť výstavbu nájomných bytov za účelom prístupnosti bývania aj pre sociálne slabšie skupiny miestnych obyvateľov	750 000,00 850 000,00 7 200 000,00	2009 – 2010 2011 2009 - 2010
Zdroje krytia	Vlastné zdroje z rozpočtu MČ Jarovce Štrukturálne fondy Európskej únie Nenávratné dotácie zo ŠR SR Nenávratné dotácie z Fondu rozvoja bývania Dotácie z rozpočtu BSK a/alebo z rozpočtu Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava Finančné zdroje Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Úverové zdroje z komerčných bánk		
Zodpovednosť	Zastupiteľstvo MČ Bratislava – Jarovce Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s.		
Merateľné indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vypracovaný územný plán zóny ○ Rozsah územia v m² obsiahnutého v spracovanom územnom pláne zóny ○ Vypracovaná projektová dokumentácia pre výstavbu základnej infraštruktúry ○ Lokalita s rozlohou v m² pripravená na výstavbu nových rodinných domov ○ Počet vybudovaných nájomných bytov ○ Počet mladých obyvateľov Jaroviec vo veku do 30 rokov 		

Strategická priorita	B. Podpora ekonomického rozvoja a podnikania		
Opatrenie	B.1 Podpora nových a existujúcich podnikateľských subjektov		
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	Vytvoriť kvalitné prostredie pre vznik nových pracovných miest podporou podnikateľského prostredia a subjektov, predovšetkým z oblasti komerčných služieb a z odvetví ohľaduplných k životnému prostrediu		
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 - 2013</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Špecifický cieľ 4 Sociálne veci <ul style="list-style-type: none"> Priorita 4.1 Zvýšenie zamestnanosti v obciach Opatrenie 4.1.1 Podporovanie podnikania samozamestnávania nezamestnaných ○ Špecifický cieľ 6 Poľnohospodárstvo a lesníctvo <ul style="list-style-type: none"> Priorita 6.1 Diverzifikácia poľnohospodárskych činností ○ Špecifický cieľ 7 Priemysel <ul style="list-style-type: none"> Priorita 7.1 Rozvoj priemyslu a inovácií Opatrenie 7.1.2 Rozvoj konkurencieschopnej priemyselnej základne ○ Špecifický cieľ 10 Rozvoj podnikania <ul style="list-style-type: none"> Priorita 10.2 Vytváranie systémových opatrení pre podnikateľov a investorov predovšetkým v oblasti stredných a malých podnikov Opatrenie 10.2.1 Systémové podmienky pre podnikanie 		
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v Sk	Plánovaný termín realizácie
	Aktivita B.1.1 Podporovať vytvorenie novej podnikateľskej zóny/priemyselného parku revitalizáciou schátraných a nevyužívaných hospodárskych budov a priestorov a etablovania malých a stredných výrobných a drobných	súkromné zdroje investorov	2009 – 2010

	remeselných prevádzok ohľaduplných k životnému prostrediu		
	Aktivita B.1.2 Podporiť vybudovanie základnej technickej a dopravnej infraštruktúry v novej podnikateľskej zóne/priemyselnom parku	súkromné zdroje investorov	2009 – 2010
	Aktivita B.1.3 Zriaďiť centrum informačných a poradenských služieb pre podnikateľov a podporovať propagáciu ponuky miestnych podnikateľských subjektov na webovej stránke Miestneho úradu MČ Bratislava - Jarovce	10 000 000,00	2010 – 2011
	Aktivita B.1.4 Sprístupniť integrované informácie pre podnikateľskú verejnosť o formujúcej sa podnikateľskej zóne a o ponuke prenájmu priestorov na podnikanie	50 000,00	priebežne
	Aktivita B.1.5 Podporovať ekologických poľnohospodárskych výrobcov, pestovateľov ovocia a zeleniny a ich prvospracovateľov	- - -	priebežne
	Aktivita B.1.6 Podporovať a aktívne participovať pri budovaní verejno – súkromných partnerstiev prospešných pre rozvoj Jaroviec	- - -	priebežne
	Aktivita B.1.7 Podporovať podnikateľské	- - -	priebežne

	<p>subjekty pri získavaní rozvojových podpôr z národných zdrojov a zo štrukturálnych fondov a iniciatív EÚ, resp. z fondov iných inštitúcií, krajín a zoskupení</p> <p>Aktivita B.1.8 V spolupráci s Magistrátom hl. mesta SR Bratislavy doriešiť otázky vlastníckych vzťahov k pôde pri dosiaľ nevysporiadaných pozemkoch</p>	- - -	priebežne
Zdroje krytia	<p>Vlastné zdroje z rozpočtu MČ Jarovce Štrukturálne fondy Európskej únie Nenávratné dotácie zo ŠR SR Dotácie z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave Dotácie z rozpočtu BSK a/alebo z rozpočtu Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava Finančné zdroje Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Súkromné zdroje podnikateľských subjektov Úverové zdroje z komerčných bánk</p>		
Zodpovednosť	<p>Zastupiteľstvo MČ Bratislava – Jarovce Spolupráca MČ s relevantnými štátnymi inštitúciami Spolupráca MČ s relevantnými podnikateľskými subjektmi</p>		
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ○ Spracovaná projektová dokumentácia na vybudovanie areálu podnikateľskej zóny ○ Rozloha v m² vybudovaného areálu podnikateľskej zóny ○ Počet fungujúcich subjektov využívajúcich podnikateľskú zónu ○ Počet vytvorených pracovných miest ○ Vybudované centrum informačných a poradenských služieb ○ počet osôb/subjektov využívajúcich centrum informačných a poradenských služieb ○ Vybudovaná databáza ponuky podnikateľských subjektov a jej umiestnenie na webovej stránke Miestneho úradu MČ Bratislava – Jarovce ○ Počet podporených podnikateľských subjektov ○ Počet vybudovaných verejno – súkromných partnerstiev 		

	<ul style="list-style-type: none">○ Počet vyriešených „káz“ vysporiadania vlastníckych vzťahov k pôde○ Počet projektov predložených podnikateľskými subjektmi za účelom získania zdrojov z fondov EÚ, resp. z fondov iných inštitúcií, krajín a zoskupení
--	--

Strategická priorita	B. Podpora ekonomického rozvoja a podnikania		
Opatrenie	B.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb		
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	Vytvoriť kvalitné prostredie pre vznik nových pracovných miest podporou podnikateľského prostredia a subjektov, predovšetkým z oblasti komerčných služieb a z odvetví ohľaduplných k životnému prostrediu		
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 - 2013</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Špecifický cieľ 4 Sociálne veci <ul style="list-style-type: none"> Priorita 4.1 Zvýšenie zamestnanosti v obciach Opatrenie 4.1.1 Podporovanie podnikania samozamestnávania nezamestnaných ○ Špecifický cieľ 5 Služby a cestovný ruch <ul style="list-style-type: none"> Priorita 5.1 Rozvoj komerčných služieb Opatrenie 5.1.1 Rozvoj obchodných a servisných služieb 		
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v Sk	Plánovaný termín realizácie
	<p>Aktivita B.2.1 Stimulovať rast počtu obchodných prevádzok a zvýšenie konkurenčného prostredia v tejto oblasti</p> <p>Aktivita B.2.2 Podporiť vybudovanie prevádzok pre poskytovanie drobných „komunálnych“ služieb pre obyvateľstvo – čistiareň, kaderníctvo, holičstvo, kozmetika, remeselné a opravárenské služby a pod. napomáhajúcich samozamestnávaniu obyvateľov</p>	<p>---</p> <p>---</p>	<p>2009 – 2011</p> <p>2009 - 2011</p>

Zdroje krytia	Vlastné zdroje z rozpočtu MČ Bratislava - Jarovce Súkromné zdroje podnikateľských subjektov
Zodpovednosť	Zastupiteľstvo MČ Bratislava – Jarovce Spolupráca MČ s relevantnými štátnymi inštitúciami Spolupráca MČ s relevantnými podnikateľskými subjektmi
Indikátory	<ul style="list-style-type: none">○ Počet a druh nových obchodných prevádzok○ Počet a druh nových prevádzok komerčných služieb

Strategická priorita	C. Podpora kvalitnej infraštruktúry a zhodnocovania samosprávneho majetku		
Opatrenie	C.1 Modernizácia a rozvoj dopravnej infraštruktúry		
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	Podstatne skvalitniť podmienky života v Jarovciach z hľadiska občianskej vybavenosti, technickej, environmentálnej a dopravnej infraštruktúry, verejných samosprávnych služieb a zhodnocovať verejný majetok		
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Špecifický cieľ 1 Doprava <ul style="list-style-type: none"> Priorita 1.2 Cestná infraštruktúra Opatrenie 1.2.1 Modernizácia mestskej dopravy a cyklistickej dopravy v Bratislave ○ Špecifický cieľ 11 Regionálny rozvoj <ul style="list-style-type: none"> Priorita 11.1 Obnova a rozvoj obcí Opatrenie 11.1.1 Regenerácia sídiel a inžinierskych sietí 		
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v Sk	Termín realizácie
	Aktivita C.1.1 Rekonštruovať miestne komunikácie v rozsahu cca 25 000 m ²	40 000 000,00	2009 – 2013
	Aktivita C.1.2 Rekonštruovať a vybudovať časti chodníkov v intraviláne v rozsahu cca 10 000 m ²	15 000 000,00	2009 – 2013
	Aktivita C.1.3 Realizovať výstavbu komunikácií a chodníkov v nových lokalitách Jaroviec	28 500 000,00 + 7 200 000,00	2009 – 2013

	<p>Aktivita C.1.4 Dobudovať parkovacie plochy v intraviláne Jaroviec v rozsahu cca 600 m²</p> <p>Aktivita C.1.5 Spolupracovať s dopravnými spoločnosťami v záujme zlepšenia verejných dopravných služieb</p> <p>Aktivita C.1.6 Spolupracovať s políciou pri akciách zameraných na oblasť bezpečnosti cestnej premávky v Jarovciach a byť aktívni a iniciatívni pri navrhovaní riešení zvyšovania bezpečnosti cestnej premávky v Jarovciach</p>	<p>1 800 000,00</p> <p>- - -</p> <p>- - -</p>	<p>2009 – 2013</p> <p>priebežne</p> <p>priebežne</p>
Zdroje krytia	<p>Vlastné zdroje z rozpočtu MČ Bratislava - Jarovce Štrukturálne fondy Európskej únie Dotácie z rozpočtu BSK a/alebo z rozpočtu Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava Finančné zdroje z rozpočtu Polície SR Úverové zdroje z komerčných bánk</p>		
Zodpovednosť	<p>Zastupiteľstvo MČ Bratislava – Jarovce Spolupráca s Bratislavským samosprávnym krajom Spolupráca s Magistrátom hlavného mesta SR Bratislava Spolupráca s Dopravným podnikom Bratislava, a. s. Spolupráca s Políciou SR a s mestskou políciou</p>		
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dĺžka/plocha v m/m² rekonštruovaných/vybudovaných komunikácií ○ Dĺžka/plocha v m/m² rekonštruovaných/vybudovaných chodníkov ○ Vybudované plochy v m² parkovacích priestorov ○ Počet akcií zameraných na oblasť bezpečnosti cestnej premávky ○ Počet dopravných nehôd v cestnej premávke na území MČ 		

Strategická priorita	C. Podpora kvalitnej infraštruktúry a zhodnocovania samosprávneho majetku		
Opatrenie	C.2 Skvalitnenie technickej infraštruktúry		
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	Podstatne skvalitniť podmienky života v Jarovciach z hľadiska občianskej vybavenosti, technickej, environmentálnej a dopravnej infraštruktúry, verejných samosprávnych služieb a zhodnocovať verejný majetok		
Väzba na nadradené dokumenty	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013 o Špecifický cieľ 11 Regionálny rozvoj Priorita 11.1 Obnova a rozvoj obcí Opatrenie 11.1.1 Regenerácia sídiel a inžinierskych sietí		
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v Sk	Termín realizácie
	Aktivita C.2.1 Dobudovať splaškovú kanalizáciu v nových obytných lokalitách v rozsahu 2 000 bm	12 000 000,00 (zdroje BVS, a. s.)	priebežne
	Aktivita C.2.2 Vybudovať dažďovú kanalizáciu v rozsahu 16 000 bm	96 000 000,00	2013
	Aktivita C.2.3 Dobudovať a modernizovať vodovodnú sieť v rozsahu 2 000 bm	7 600 000,00	priebežne
	Aktivita C.2.4 Vybudovať v spolupráci s Magistrátom hlavného mesta SR Bratislavy verejné osvetlenie v nových lokalitách Jaroviec	zdroje Magistrátu	priebežne

	Aktivita C.2.5 Rekonštruovať požiaru zbrojnicu	400 000,00	2008
Zdroje krytia	Finančné zdroje z Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Vlastné zdroje z rozpočtu MČ Bratislava - Jarovce Štrukturálne fondy Európskej únie Nenávratné dotácie zo ŠR SR Dotácie z rozpočtu BSK a/alebo z rozpočtu Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava Finančné zdroje zo spoločnosti Siemens, s. r. o. Úverové zdroje z komerčných bánk		
Zodpovednosť	Zastupiteľstvo MČ Bratislava – Jarovce Bratislavské vodárne a kanalizácie, a. s. Spolupráca s Bratislavským samosprávnym krajom Spolupráca s Magistrátom hlavného mesta SR Bratislava Spolupráca so spoločnosťou Siemens, s. r. o. Spolupráca s vedením Dobrovoľného hasičského zboru Bratislava - Jarovce		
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dĺžka v m vybudovanej splaškovej kanalizačnej siete ○ Dĺžka v m vybudovanej dažďovej kanalizačnej siete ○ Dĺžka v m vybudovanej/rekonštruovanej vodovodnej siete ○ Počet vybudovaných/rekonštruovaných lúčov verejného osvetlenia ○ Plocha v m² rekonštruovanej plochy požiarnej zbrojnice 		

Strategická priorita	C. Podpora kvalitnej infraštruktúry a zhodnocovania samosprávneho majetku		
Opatrenie	C.3 Rozšírenie a skvalitnenie nekomerčných služieb		
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	Podstatne skvalitniť podmienky života v Jarovciach z hľadiska občianskej vybavenosti, technickej, environmentálnej a dopravnej infraštruktúry, verejných samosprávnych služieb a zhodnocovať verejný majetok		
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Špecifický cieľ 3 Znalostná ekonomika, veda, výskum <ul style="list-style-type: none"> Priorita 3.1 Rozvoj VT základne Opatrenie 3.1.2 Podpora inovácií, informatizácie, internetizácie na úroveň priemeru vyspelých krajín ○ Špecifický cieľ 4 Sociálne veci <ul style="list-style-type: none"> Priorita 4.2 Zvýšenie starostlivosti o obyvateľstvo Opatrenie 4.2.1 Budovanie a modernizácia sociálnych zariadení Opatrenie 4.2.2 Zabezpečenie primeranej sociálnej úrovne Opatrenie 4.2.3 Zabezpečenie bezpečnosti osôb a majetku ○ Špecifický cieľ 12 Školstvo <ul style="list-style-type: none"> Priorita 12.1 Rekonštrukcia a modernizácia školských zariadení Opatrenie 12.1.1 Obnova školských objektov Opatrenie 12.1.2 Modernizácia vybavenia škôl Priorita 12.2 Budovanie obsahovo kvalitnej a organizačne flexibilnej vzdelávacej a výchovnej sústavy Opatrenie 12.2.1 Organizačné zabezpečenie školských procesov Opatrenie 12.2.2 Rozvoj moderných vzdelávacích procesov Opatrenie 12.2.3 Budovanie efektívnej výchovnej sústavy 		
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v Sk	Termín realizácie
	Aktivita C.3.1 Vypracovať koncepciu rozvoja sociálnych služieb a starostlivosti o odkázané	100 000,00	2009

	<p>skupiny obyvateľov</p> <p>Aktivita C.3.2 Podporovať rozvoj nových foriem sociálnej starostlivosti tak, aby neboli občania vytrhávaní z domáceho prostredia (denný stacionár pre seniorov a chorých vybavený kvalitnou opatrovateľskou službou v kombinácii s lekárskou starostlivosťou, zabezpečenie geriatrických služieb, zabezpečenie stravovania rozšíreného aj o možnosť rozvozu stravy pre imobilných občanov, rozvoz liekov, možnosť hygienickej očisty, vytvorenie bázy pre rozvíjanie vzájomne prospešných a obohacujúcich spoločných záujmových aktivít detí a starých ľudí)</p> <p>Aktivita C.3.3 Vybudovať záujmové centrum pre voľnočasové aktivity malých detí a rodičov na materskej dovolenke</p> <p>Aktivita C.3.4 Rekonštruovať budovy materskej a základnej školy, zabezpečiť ich lepšiu vybavenosť zariadením a progresívnymi informačno – komunikačnými technológiami</p>	<p>1 000 000,00</p> <p>500 000,00</p> <p>10 000 000,00</p>	<p>2010 – 2011</p> <p>a</p> <p>priebežne</p> <p>2010 – 2011</p> <p>2008 – 2011</p>
--	---	--	--

	<p>Aktivita C.3.5 Podporiť realizáciu tematických diskusných stretnutí na aktuálne témy pre deti a mládež, pre matky na MD, pre dôchodcov a pod., spolupracovať pri organizovaní vzdelávacích aktivít pre obyvateľov Jaroviec v rámci podpory rozvoja celoživotného vzdelávania a adaptability pracovnej sily</p> <p>Aktivita C.3.6 Starat' sa o pravidelný priebežný rast knižného fondu miestnej knižnice</p> <p>Aktivita C.3.7 Rekonštruovať budovu zdravotného strediska, podporiť modernizáciu vybavenia ambulancií novou progresívnou technikou a technológiou, podporiť rozšírenie ponúkaných služieb aj o lekáreň</p>	<p>200 000,00</p> <p>100 000,00</p> <p>2 000 000,00</p>	<p>priebežne</p> <p>priebežne</p> <p>2009 - 2010</p>
Zdroje krytia	<p>Vlastné zdroje z rozpočtu MČ Bratislava - Jarovce Štrukturálne fondy Európskej únie Nenávratné dotácie zo ŠR SR Dotácie z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave Dotácie z Ministerstva školstva SR Dotácie a granty z Ministerstva kultúry SR Dotácie z rozpočtu BSK a/alebo z rozpočtu Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava Úverové zdroje z komerčných bánk Súkromné finančné zdroje podnikateľských subjektov Sponzorské dary</p>		
Zodpovednosť	Zastupiteľstvo MČ Bratislava – Jarovce		

	<p>Spolupráca s Bratislavským samosprávnym krajom Spolupráca s Magistrátom hlavného mesta SR Bratislava Spolupráca s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave Spolupráca s Ministerstvom školstva SR Spolupráca s Ministerstvom kultúry SR Spolupráca s podnikateľskými subjektmi Spolupráca s tretím sektorom</p>
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet vypracovaných koncepčných dokumentov/projektov ○ Počet a druh zavedených nových foriem sociálnych služieb ○ Počet osôb využívajúcich jednotlivé formy sociálnych služieb ○ Vybudované záujmové voľnočasové centrum s plochou m² a s kapacitou osôb ○ Plocha v m² zrekonštruovaných priestorov základnej/materskej školy ○ Plocha v m² zrekonštruovaných priestorov zdravotného strediska ○ Počet nových technických a technologických zariadení v základnej/materskej škole ○ Počet nových technických a technologických zariadení v zdravotnom stredisku ○ Počet novoprevádzkovaných lekární ○ Počet osôb navštevujúcich zdravotnú ambulanciu ○ Počet tematických diskusných stretnutí na aktuálne témy ○ Počet osôb zúčastnených na tematických diskusných stretnutiach

Strategická priorita	C. Podpora kvalitnej infraštruktúry a zhodnocovania samosprávneho majetku		
Opatrenie	C.4 Skvalitňovanie životného prostredia a zvýšenie príťažlivosti a estetického vzhľadu Jaroviec		
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	Podstatne skvalitniť podmienky života v Jarovciach z hľadiska občianskej vybavenosti, technickej, environmentálnej a dopravnej infraštruktúry, verejných samosprávnych služieb a zhodnocovať verejný majetok		
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Špecifický cieľ 2 Životné prostredie <ul style="list-style-type: none"> Priorita 2.1 Riešenie ekologických problémov <ul style="list-style-type: none"> Opatrenie 2.1.1 Riešenie ekologických problémov v oblasti exhalátov Priorita 2.1.2 Riešenie odpadového hospodárstva v súlade s požiadavkami EÚ Priorita 2.1.3 Ochrana krajiny a trvalo udržateľného rozvoja ○ Špecifický cieľ 9 Technická infraštruktúra <ul style="list-style-type: none"> Priorita 9.1 Využívanie obnoviteľných zdrojov energie <ul style="list-style-type: none"> Opatrenie 9.1.1 Podpora zavádzania solárnych energií Opatrenie 9.1.2 Podpora zavádzania veternej energie Opatrenie 9.1.3 Podpora zavádzania energie z biomasy 		
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v Sk	Termín realizácie
	<p>Aktivita C.4.1 Realizovať projekt úpravy verejných priestranstiev a dobudovania oddychovej parkovej a ihriskovej zóny v 2 centrálnych častiach Jaroviec o celkovej rozlohe cca 4 000 m²</p> <p>Aktivita C.4.2 Dobudovať verejné plochy o rozlohe cca 5 000 m² z hľadiska zvýšenia</p>	<p>10 000 000,00</p> <p>9 000 000,00</p>	<p>2009 – 2012</p> <p>2009 – 2013</p>

	estetických kritérií, rozšírenia ich funkcionality, zabezpečiť výsadbu kvalitnej parkovej zelene a osadenie drobných architektonických prvkov vo vybraných lokalitách MČ a zabezpečiť pravidelnú priebežnú starostlivosť		
	Aktivita C.4.3 Vybudovať kontrolovanú zberňu odpadov zabezpečujúcu zber, triedenie a recykláciu komunálnych odpadov s potrebným technologickým vybavením	5 000 000,00	2010
	Aktivita C.4.4 Zlikvidovať a rekultivovať divoké skládky na území Jaroviec	400 000,00	priebežne
	Aktivita C.4.5 Uskutočňovať pravidelnú kontrolnú činnosť vo všetkých zložkách životného prostredia (voda, pôda, vzduch)	200 000,00	priebežne
	Aktivita C.4.6 Vytvoriť podnik verejnoprospešných služieb, ktorý by zamestnával miestnych obyvateľov a mal v predmete činnosti úpravu verejných priestranstiev, oblasť starostlivosti o odpadové hospodárstvo, čistotu komunikácií a verejných priestorov, udržiavanie zelene, budovanie menších stavieb,	1 000 000,00	2013

	<p>drobné remeselné práce a služby pre obyvateľov za úplatu a ktorý by vytvoril podmienky pre širšie zapájanie nezamestnaných osôb do skrášľovania a zveľadňovania obce v rámci využívania inštitútu verejnoprospešných prác</p> <p>Aktivita C.4.7 Pripraviť podmienky, resp. predpoklady, na využívanie alternatívnych zdrojov energií na báze veternej, resp. slnečnej energie, prípadne i biomasy</p> <p>Aktivita C.4.8 V spolupráci s relevantnými miestnymi aktérmi realizovať osvetové činnosti medzi obyvateľstvom v oblasti ochrany, skvalitňovania a starostlivosti o životné prostredie</p> <p>Aktivita C.4.9 Orientovať sa na účinnejšiu environmentálnu výchovu žiakov MŠ a ZŠ a mládeže</p> <p>Aktivita C.4.10 Presadzovať princíp trvalo udržateľného rozvoja do environmentálnej výchovy, vzdelávania, osvetu a realizácie i propagácie rozvojových projektov a programov</p>	<p>---</p> <p>---</p> <p>---</p> <p>200 000,00</p>	<p>priebežne</p> <p>priebežne</p> <p>priebežne</p> <p>priebežne</p>
Zdroje krytia	<p>Vlastné zdroje z rozpočtu MČ Bratislava - Jarovce Štrukturálne fondy Európskej únie Dotácie z rozpočtu BSK a/alebo z rozpočtu Magistrátu hlavného</p>		

	<p>mesta SR Bratislava Nenávratné dotácie zo ŠR SR Dotácie z Ministerstva školstva SR Zdroje subjektov tretieho sektora Úverové zdroje z komerčných bánk</p>
Zodpovednosť	<p>Zastupiteľstvo MČ Bratislava – Jarovce Spolupráca s Bratislavským samosprávnym krajom Spolupráca s Magistrátom hlavného mesta SR Bratislava Spolupráca s MŠ SR Spolupráca so subjektmi tretieho sektora</p>
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ○ Plocha v m² upravených verejných priestranstiev ○ Plocha v m² priebežne udržiavaných verejných plôch ○ Vybudovaná zberňa odpadu ○ Počet zlikvidovaných/rekultivovaných divokých skládok odpadu ○ Zlepšujúci sa trend kvalitatívnych ukazovateľov ŽP (voda, pôda, vzduch) ○ Vytvorený a fungujúci podnik verejnoprospešných služieb ○ Počet vytvorených pracovných miest v PVS ○ Počet spracovaných a realizovaných projektov v oblasti využívania alternatívnych zdrojov energií ○ Počet spracovaných a realizovaných rozvojových projektov a programov v oblasti ochrany ŽP ○ Počet akcií zameraných na osvetovú činnosť v oblasti ŽP

Strategická priorita	D. Zatraktívnenie Jaroviec a skvalitnenie spoločenského života		
Opatrenie	D.1 Podpora rozvoja služieb pre cestovný ruch, trávenie voľného času a rekreáciu		
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	Zatraktívniť územie Jaroviec pre súčasných a potenciálnych obyvateľov a pre návštevníkov Jaroviec, zhodnotiť existujúci ľudský, prírodný, kultúrny a spoločenský potenciál, podporiť zachovanie hodnôt vidieka a predovšetkým vytvoriť priaznivé podmienky pre aktívne trávenie voľného času a pre rozvoj cestovného ruchu		
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Špecifický cieľ 1 Doprava ○ Priorita 1.2 Modernizácia mestskej dopravy v Bratislave ○ Opatrenie 1.2.1 Modernizácia mestskej dopravy v Bratislave a cyklistickej dopravy ○ Špecifický cieľ 5 Služby a cestovný ruch ○ Priorita 5.1 Rozvoj konkurencie služieb ○ Opatrenie 5.1.1 Rozvoj obchodných a servisných služieb ○ Opatrenie 5.1.2 Rozvoj foriem cestovného ruchu ○ Špecifický cieľ 14 Kultúra a šport ○ Priorita 14.1 Podpora kultúrnych a športových aktivít ○ Opatrenie 14.1.1 Podpora kultúrnych aktivít ○ Opatrenie 14.1.2 Podpora športových aktivít 		
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v Sk	Termín realizácie
	<p>Aktivita D.1.1 Vytvárať primerané stimuly pre výstavbu a rekonštrukciu ubytovacích, stravovacích zariadení a zariadení pre voľný čas</p> <p>Aktivita D.1.2 Vybudovať turistické informačné centrum</p>	<p>súkromné zdroje</p> <p>500 000,00</p>	<p>priebežne</p> <p>2010 – 2011</p>

	s dôrazom na zvýšenie informovanosti a propagácie Jaroviec, ich atrakcií a okolia		
	Aktivita D.1.3 Spracovať architektonickú štúdiu využívania miestneho bagroviska, hrádze a dunajských ramien na rozvoj cestovného ruchu, oddych a rekreáciu a následne podporiť realizáciu investičných projektov v tejto oblasti	50 000,00	2010
	Aktivita D.1.4 Spracovať propagačné materiály a monografiu o Jarovciach a zabezpečiť ich distribúciu do turisticky navštevovaných lokalít	400 000,00	2008 – 2012
	Aktivita D.1.5 Rozšíriť a pravidelne aktualizovať informácie o Jarovciach a jej atrakciách na webovej stránke Miestneho úradu MČ Bratislava – Jarovce	20 000,00	priebežne
	Aktivita D.1.6 Zabezpečiť prepojenie webovej stránky miestneho úradu na bratislavský, regionálny a celoslovenský informačný servis a na inštitúcie podporujúce a propagujúce cestovný ruch	20 000,00	priebežne
	Aktivita D.1.7 Vybudovať integrovaný informačný systém územia Jaroviec - osadiť	800 000,00	2011

	<p>informačné tabule pre návštevníkov pri vstupoch do Jaroviec a smerové tabule v intraviláne Jaroviec</p> <p>Aktivita D.1.8 Vybudovať na území Jaroviec cyklotrasy a náučné turistické chodníky a prepojiť ich na jestvujúce národné a medzinárodné trasy s podporou subjektov ponúkajúcich služby občerstvenia a poskytovať na nich turisticky zaujímavé informácie o Jarovciach a o ich okolí</p> <p>Aktivita D.1.9 Organizovať pre obyvateľov a návštevníkov Jaroviec atraktívne spoločenské, kultúrne a športové podujatia v spolupráci s lokálnymi partnermi, s okolitými samosprávami a taktiež s cezhraničnými partnerskými obcami</p>	<p>2 500 000,00</p> <p>200 000,00</p>	<p>2011</p> <p>priebežne</p>
Zdroje krytia	<p>Vlastné zdroje z rozpočtu MČ Bratislava - Jarovce Štrukturálne fondy Európskej únie Dotácie z rozpočtu BSK a/alebo z rozpočtu Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava Nenávratné dotácie zo ŠR SR Súkromné zdroje z podnikateľského sektora Úverové zdroje z komerčných bánk</p>		
Zodpovednosť	<p>Zastupiteľstvo MČ Bratislava – Jarovce Spolupráca s Bratislavským samosprávnym krajom Spolupráca s Magistrátom hlavného mesta SR Bratislava Spolupráca s okolitými samosprávami Spolupráca s miestnymi záujmovými združeniami, spolkami</p>		

	<p>a klubmi</p> <p>Spolupráca so subjektmi podnikateľského sektora</p> <p>Spolupráca so subjektmi tretieho sektora</p>
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet novovybudovaných/rekonštruovaných zariadení cestovného ruchu ○ Počet novovybudovaných/rekonštruovaných zariadení pre voľnočasové aktivity ○ Plocha v m² vybudovaného turistického informačného centra ○ Počet návštevníkov turistického informačného centra ○ Počet spracovaných architektonických štúdií zameraných na cestovný ruch, šport a rekreáciu ○ Počet spracovaných propagačných materiálov ○ Počet aktualizácií webovej stránky o Jarovciach ○ Počet prepojení webovej stránky s informačnými systémami CR ○ Počet osadených informačných a smerových tabúl ○ Plocha v m²/dĺžka v m vybudovaných cyklotrás a náučných chodníkov ○ Počet zorganizovaných spoločenských, kultúrnych a športových podujatí ○ Počet návštevníkov zorganizovaných podujatí

Strategická priorita	D. Zatraktívnenie Jaroviec a skvalitnenie spoločenského života		
Opatrenie	D.2 Podpora tradícií a rozvíjanie kultúrnych hodnôt v obci		
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	Zatraktívniť územie Jaroviec pre súčasných a potenciálnych obyvateľov a pre návštevníkov Jaroviec, zhodnotiť existujúci ľudský, prírodný, kultúrny a spoločenský potenciál, podporiť zachovanie hodnôt vidieka a predovšetkým vytvoriť priaznivé podmienky pre aktívne trávenie voľného času a pre rozvoj cestovného ruchu		
Väzba na nadradené dokumenty	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013 <ul style="list-style-type: none"> ○ Špecifický cieľ 14 Kultúra a šport Priorita 14.1 Podpora kultúrnych a športových aktivít Opatrenie 14.1.1 Podpora kultúrnych aktivít Opatrenie 14.1.2 Podpora športových aktivít 		
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v Sk	Termín realizácie
	Aktivita D.2.1 Organizovať športové aktivity a podujatia, vrátane vytvorenia podmienok na športovanie v uliciach a na verejných priestoroch Jaroviec (streetball aktivity)	100 000,00	priebežne
	Aktivita D.2.2 Spoluorganizovať v spolupráci s relevantnými miestnymi aktérmi atraktívne kultúrne a spoločenské podujatia	100 000,00	priebežne
	Aktivita D.2.3 Podporovať aktivity existujúcich i nových záujmových združení,	100 000,00	priebežne

	spolkov a klubov (klub mládeže, športový klub, klub historických vojenských vozidiel a iné voľnočasové aktivity) a tiež intenzívnejšie zapájanie obyvateľov do spoločenského diania v mestskej časti		
Zdroje krytia	Vlastné zdroje z rozpočtu MČ Bratislava - Jarovce Štrukturálne fondy Európskej únie Dotácie z rozpočtu BSK a/alebo z rozpočtu Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava Nenávratné dotácie zo ŠR SR Zdroje sponzorov Zdroje záujmových združení, spolkov a klubov		
Zodpovednosť	Zastupiteľstvo MČ Bratislava – Jarovce Spolupráca s Bratislavským samosprávnym krajom Spolupráca s Magistrátom hlavného mesta SR Bratislava Spolupráca s okolitými samosprávami Spolupráca s miestnymi záujmovými združeniami, spolkami a klubmi Spolupráca s vedením ZŠ a MŠ Spolupráca so subjektmi podnikateľského sektora Spolupráca so subjektmi tretieho sektora		
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet zorganizovaných spoločenských, kultúrnych a športových podujatí ○ Počet účastníkov kultúrnych a spoločenských aktivít ○ Počet účastníkov športových aktivít ○ Počet funkčných záujmových združení, spolkov, klubov a ich členov 		

Strategická priorita	E. Budovanie partnerstiev a spolupráce na národnej i nadnárodnej úrovni		
Opatrenie	E.1 Budovanie partnerstiev a spolupráce na národnej i nadnárodnej úrovni		
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	Budovať Jarovce ako prirodzené cezhraničné centrum, vybudovať základy pre dlhodobú cezhraničnú spoluprácu na samosprávnej úrovni s prihraničnými municipálnymi subjektmi na rakúskej a maďarskej strane hranice, nadväzovať vzájomne prospešné partnerstvá a zapájať sa do spolupráce na ekonomickej, spoločenskej a sociálnej báze		
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Špecifický cieľ 15 Medzinárodná spolupráca <p>Priorita 15.1 Rozvoj medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce</p> <p>Opatrenie 15.1.1 Orientácia na partnerstvá v oblasti cezhraničnej spolupráce so susednými krajinami</p> <p>Opatrenie 15.1.2 Vytváranie podmienok pre zakladanie a rozvoj medzinárodných inštitúcií v Bratislave</p>		
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v Sk	Termín realizácie
	<p>Aktivita E.1.1 Vybudovať centrum cezhraničnej spolupráce so subjektmi z Rakúska a z Maďarska v záujme efektívneho využívania regionálnych a lokálnych komparatívnych výhod</p> <p>Aktivita E.1.2 Rozvíjať partnerstvo s prihraničnými obcami v Rakúsku a v Maďarsku (podporovať spoločný manažment území, realizovať vzájomnú</p>	<p>15 000 000,00</p> <p>300 000,00</p>	<p>2010</p> <p>priebežne</p>

	<p>výmenu skúseností a transfer know-how, vzájomnú spoluprácu pri uskutočňovaní rozvojových cezhraničných projektov, projektov v oblasti infraštruktúry a tiež so zameraním na ochranu životného prostredia, organizovať spoločné kultúrno-spoločenské, resp. športové aktivity a iniciatívy typu „ľudia ľudom“, realizovať vzájomnú podporu a prezentáciu histórie, zvykov a tradícií)</p>		
	<p>Aktivita E.1.3 Vytvoriť spoločný marketing a realizovať propagáciu území s vybranými prihraničnými obcami zameranú na podporu domáceho a medzinárodného cestovného ruchu</p>	400 000,00	priebežne
	<p>Aktivita E.1.4 Vybudovať spoluprácu pri spoločnej komplementárnej ponuke a poskytovaní verejných služieb ťažiskovo v oblasti vzdelávania, zdravotníctva a sociálnych služieb</p>	300 000,00	priebežne
	<p>Aktivita E.1.5 Rozvíjať spoluprácu zameranú na zlepšenie využívania obnoviteľných zdrojov energií a transfer know-how v tejto oblasti</p>	300 000,00	priebežne
	<p>Aktivita E.1.6 Podporovať zlepšenie cezhraničných aktivít</p>	300 000,00	priebežne

	<p>miestnych podnikateľských subjektov, spoluorganizovať spoločné pracovné stretnutia s cezhraničnými podnikateľmi a podporovať vytváranie hospodárskych väzieb (zlepšenie informovanosti o potenciálnych možnostiach, tvorba databáz vhodných obchodných partnerov a ich ponuky, podpora integrácie trhov práce, organizovanie stretnutí a prezentácií zameraných na výmenu skúseností a transfer know-how)</p> <p>Aktivita E.1.7 Podporovať rozvoj cezhraničných sietí a klastrov v oblasti malého a stredného podnikania</p> <p>Aktivita E.1.8 Realizovať vzájomne prospešné projekty cezhraničnej spolupráce s využitím finančných zdrojov Európskej únie</p>	---	<p>priebežne</p> <p>priebežne</p>
Zdroje krytia	<p>Vlastné zdroje z rozpočtu MČ Bratislava - Jarovce Štrukturálne fondy Európskej únie Operačný program cezhraničnej spolupráce Slovensko – Rakúsko Operačný program cezhraničnej spolupráce Slovensko - Maďarsko Dotácie z rozpočtu BSK a/alebo z rozpočtu Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava Nenávratné dotácie zo ŠR SR Zdroje sponzorov Zdroje miestnych záujmových združení, spolkov a klubov</p>		
Zodpovednosť	<p>Zastupiteľstvo MČ Bratislava – Jarovce Spolupráca so samosprávami na rakúskej strane hranice</p>		

	<p>Spolupráca so samosprávami na maďarskej strane hranice</p> <p>Spolupráca s Bratislavským samosprávnym krajom</p> <p>Spolupráca s Magistrátom hlavného mesta SR Bratislava</p> <p>Spolupráca s okolitými samosprávami</p> <p>Spolupráca s miestnymi záujmovými združeniami, spolkami a klubmi</p> <p>Spolupráca s vedením miestneho kultúrneho domu</p> <p>Spolupráca s vedením ZŠ a MŠ</p> <p>Spolupráca so subjektmi podnikateľského sektora</p> <p>Spolupráca so subjektmi tretieho sektora</p>
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vybudované centrum cezhraničnej spolupráce ○ Počet uzatvorených partnerstiev na národnej/nadnárodnej úrovni ○ Počet spoločných marketingových a propagačných aktivít propagujúcich cezhraničné územie ○ Počet účastníkov spoločných cezhraničných podnikateľských aktivít ○ Počet aktivít realizovaných v spolupráci s partnerskými samosprávami ○ Počet účastníkov aktivít ○ Počet projektov realizovaných v rámci cezhraničnej spolupráce

Na implementáciu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja MČ Bratislava – Jarovce bol v akčnom pláne **špecifikovaný objem potrebných finančných zdrojov** v rozsahu 288 480 000 Sk v nasledovnom členení podľa strategických priorít **v tisíc Sk:**

A: Podpora rozvoja kvalitného bývania	8 800
B. Podpora ekonomického rozvoja a podnikania	10 050
C. Podpora kvalitnej infraštruktúry a zhodnocovania samosprávneho majetku	248 200
D. Zatraktívnenie Jaroviec a skvalitnenie spoločenského života	4 830
E. Budovanie partnerstiev a spolupráce na národnej i nadnárodnej úrovni	16 600
Spolu	288 480

Potenciálne zdroje krytia uvedených rozvojových potrieb by mali popri vlastných zdrojoch MČ Bratislava – Jarovce ťažiskovo tvoriť nasledovné zdroje:

- Fondy EÚ (ERDF, Kohézny fond, ESF a špeciálne programy EÚ)
- Štátny rozpočet SR v rámci jednotlivých rozpočtových kapitol relevantných ministerstiev
- Regionálne zdroje (predovšetkým dotácie z rozpočtu BSK a z rozpočtu mesta Bratislava)
- Súkromné zdroje lokálnych partnerských subjektov, investorov a sponzorov
- Úverové zdroje z komerčných bánk.

Sumárny časový harmonogram čerpania zdrojov na realizáciu rozvojových aktivít má priebežný charakter a v členení podľa plánovanej implementácie jednotlivých strategických priorít je nasledovný:

Strategická priorita	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A: Podpora rozvoja kvalitného bývania		X	X	X		
B. Podpora ekonomického rozvoja a podnikania		X	X	X	X	X
C. Podpora kvalitnej infraštruktúry a zhodnocovania samosprávneho majetku	X	X	X	X	X	X
D. Zatraktívnenie Jaroviec a skvalitnenie spoločenského života	X	X	X	X	X	X
E. Budovanie partnerstiev a spolupráce na národnej i nadnárodnej úrovni	X	X	X	X	X	X

Zároveň je potrebné uviesť, že pre viaceré neinvestičné rozvojové aktivity špecifikované v akčnom pláne nie je vo finančnom pláne plánovaná žiadna čiastka, uvedené aktivity budú v prípade potreby financované z bežných prevádzkových nákladov mestskej časti.

VII. MONITORING IMPLEMENTÁCIE, PRIEBEŽNÉ HODNOTENIE PROGRAMU A JEHO AKTUALIZÁCIA

Zástupcovia samosprávy mestskej časti Bratislava – Jarovce si plne uvedomujú, že súčasný dynamický spoločenský, ekonomický a technický vývoj vyvoláva rastúce nároky na ich činnosť a tiež očakávania, ktoré je potrebné naplniť. Zároveň sú presvedčení, že ich činnosť bude verejnosťou posudzovaná predovšetkým podľa toho, ako bude rásť kvalita ich práce, flexibilita, efektívnosť a otvorenosť vo vzťahu k občanom a k relevantným aktérom na lokálnej úrovni.

Úspešná činnosť miestnej samosprávy Jaroviec sa preto stáva výzvou pre naplnenia očakávaní verejnosti v poskytovaní kvalitných verejných služieb a v efektívnej činnosti miestneho úradu, k čomu má napomôcť aj spracovaný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja tvoriaci systémový základ pre cieľavedomé aktivity v prospech občanov a celej lokálnej komunity.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja MČ Bratislava – Jarovce je základným strategickým dokumentom, s pomocou ktorého má mestská časť záujem plánovať a jeho realizáciou zabezpečiť svoj trvalo udržateľný rozvoj. Program má strednodobý charakter a vzťahuje sa na obdobie do roku 2013. Program v koncentrovanej podobe vyjadruje záujmy a potreby obyvateľov Jaroviec v súlade so strategickými dokumentmi a koncepciami na regionálnej, národnej a nadnárodnej úrovni.

Špecifikované strategické ciele bude MČ realizovať systémovo v rámci piatich strategických priorít prostredníctvom jednotlivých identifikovaných opatrení a konkrétnych schválených aktivít. Uvedené ciele, priority, opatrenia a aktivity by mali nájsť následne svoj odraz aj v územnom pláne relevantných zón mestskej časti, kde by sa mali premietnuť tak, aby priestorové usporiadanie dotknutého územia Jaroviec zohľadňovalo schválený programový dokument v podobe PHSR.

Z finančného hľadiska by mali byť jednotlivé aktivity premietnuté do rozpočtu mestskej časti na príslušné rozpočtové obdobie.

PHSR MČ Bratislava – Jarovce tvorí východisko taktiež pre spracovanie ďalších koncepčných materiálov a dokumentov a potrebných realizačných štúdií, ktoré sa dotýkajú parciálnych oblastí života Jaroviec.

Úspešná implementácia programu by mala prispieť k zlepšeniu vybavenosti Jaroviec základnou technickou a občianskou infraštruktúrou, k zlepšeniu podmienok pre podnikateľské investície a teda ku kvalitatívnemu i kvantitatívnemu rozvoju súčasných a k pritiahnutiu nových podnikateľských subjektov, k skvalitneniu sociálneho prostredia a k zaktivizovaniu spoločenského života v obci. Implementácia programu bude úspešná iba za podmienky, že si ho osvoja obyvatelia Jaroviec a široký okruh lokálnych aktérov, ktorí budú v rámci svojich možností aktívne prispievať v jednotlivých aktivitách k jeho úspešnej realizácii. V konečnom dôsledku tak úspešná implementácia programu prispeje k trvalo udržateľnému rastu kvality života a životnej úrovne a tiež k zvýšeniu spokojnosti miestneho obyvateľstva.

Systém priebežného monitorovania a hodnotenia implementácie PHSR je v kompetencii miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava – Jarovce, inštitucionálne a organizačné zabezpečenie plnenia programu podlieha výkonnému aparátu miestneho úradu pod vedením starostu mestskej časti. Monitorovanie bude zamerané na hodnotenie postupného plnenia cieľov stanovených v programe, opatrení a projektových aktivít a tiež na analýzu účinnosti a efektívnosti realizovaných aktivít, ktoré bude kvalifikovaným podkladom pre rozhodovacie procesy.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Jaroviec je otvoreným dokumentom, ktorý sa bude priebežne monitorovať a v pravidelnej - minimálne ročnej periodicite - vyhodnocovať na zasadnutiach miestneho zastupiteľstva. Vo väzbe na zmeny prostredia, interných a externých podmienok, na novovzniknuté potreby obyvateľov, podnikateľov, potenciálnych investorov, ale i návštevníkov Jaroviec a turistov sa program bude aktualizovať s cieľom v maximálnej možnej miere dosiahnuť trvalo udržateľný rozvoj Jaroviec, zefektívniť a optimalizovať využívanie vlastných disponibilných zdrojov, skvalitniť život mestskej časti a jej obyvateľov, zvýšiť jej atraktivitu, zlepšiť podmienky pre prácu, pre bývanie, pre vzdelávanie, pre spoločenské, kultúrne a športové vyžitie a uspokojiť tak požiadavky všetkých zainteresovaných strán.

Program si bude zrejme vyžadovať aktualizáciu, modifikáciu, prípadne i spracovanie nového variantného riešenia aj vo väzbe na zásadné zmeny v externom a v internom prostredí, resp. v prípade vzniku nových vývojových trendov. Neustále bude potrebné sledovať, či faktory a tendencie, na ktorých je program rozvoja obce založený, zodpovedajú aj reálnemu vývoju. V prípade signifikantných diskrepancií medzi predpokladaným a reálnym vývojom bude potrebné operatívne pristúpiť k jeho zmenám tak, aby efektívnosť a účinnosť plánovanej podpory bola optimálna.

Zreteľa hodnou zmenou, ktorú bude potrebné premietnuť do rozvojového programového dokumentu, bude plánované ukončenie výstavby nového sídliska na juhu Petržalky – Južné mesto v horizonte do roku 2017, ktoré by malo zasiahnuť aj kataster Jaroviec.

Plnenie programu, jeho pravidelné vyhodnocovanie a aktualizáciu bude Mestská časť Bratislava - Jarovce realizovať v súlade s platnou legislatívou, najmä však v intenciách platného zákona o podpore regionálneho rozvoja.

Spätnou väzbou na zistenie úspešnosti a účinnosti postupnej implementácie programu by mali byť pozitívne dlhodobé dopady na život miestneho obyvateľstva v podobe priamych a nepriamych efektov a ich hodnotenie prostredníctvom realizácie prieskumu. Výsledky prieskumu budú pritom porovnané s výsledkami prieskumu realizovaného v etape spracovania PHSR a sledované prínosy a zmeny budú po ich vyhodnotení nástrojom monitoringu a hodnotenia implementácie programu, resp. rozhodnutia o potrebných modifikáciách v záujme zvýšenia efektívnosti celého procesu.

X X X X

Predmetný PHSR MČ Bratislava Jarovce bol prerokovaný a schválený na zasadnutí miestneho zastupiteľstva dňa 01. júla 2008.

ZDROJ POUŽITÝCH INFORMÁCIÍ A ÚDAJOV

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja MČ Bratislava - Jarovce sú priebežne využívané taktiež oficiálne štatistické publikácie a údaje spracovávané Štatistickým úradom SR a Miestnym úradom MČ Bratislava - Jarovce, disponibilné podkladové materiály a dokumenty spracovávané samosprávou, ale i viaceré koncepčné dokumenty Európskej únie a tiež dostupné dokumenty a materiály na miestnej, národnej a regionálnej úrovni.

Pri spracovaní PHSR boli konkrétne využité nasledovné dokumenty a materiály:

- Národný strategický referenčný rámec SR na roky 2007 – 2013
- Konvergenčný program Slovenska na roky 2006 až 2010 (aktualizácia), november 2006
- Regionálny operačný program Slovensko časť NUTS II Západ na roky 2004 –2006
- Operačný program Bratislavský kraj
- Operačný program Životné prostredie
- Operačný program Vzdelávanie
- Operačný program Veda a výskum
- Operačný program cezhraničnej spolupráce Slovensko – Rakúsko
- Operačný program cezhraničnej spolupráce Slovensko - Maďarsko
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013
- Programové priority v oblastiach pôsobnosti kompetencií BSK, jún 2007
- Stratégia rozvoja BSK, máj 2003
- Územný plán VÚC Bratislavský kraj, január 1998
- Stratégia rozvoja CR hlavného mesta SR Bratislavy, september 2007
- Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, máj 2007
- Stratégia rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy, máj 1999
- [webové stránky Úradu vlády SR a jednotlivých ministerstiev](#)
- webová stránka Národnej banky Slovenska
- Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR, ŠÚ SR
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, ŠÚ SR, 2001
- Databáza Mestskej a obecnej štatistiky MOŠ/MIS, ŠÚ SR
- Regionálne porovnania v SR, ŠÚ SR
- www.statistics.sk (Štatistický úrad SR)
- www.uips.sk (Ústav informácií a prognóz školstva)
- www.orssr.sk (Obchodný register SR)
- www.zrsr.sk (Živnostenský register SR)
- Informácie, dokumenty a podkladové materiály z Miestneho úradu MČ Bratislava – Jarovce
- Vyplnené dotazníky z prieskumu obyvateľov MČ Bratislava – Jarovce

Príloha č. 1

**Prehľad podnikateľských subjektov v Mestskej časti Bratislava - Jarovce
podľa informácií z Univerzálneho registra SR**

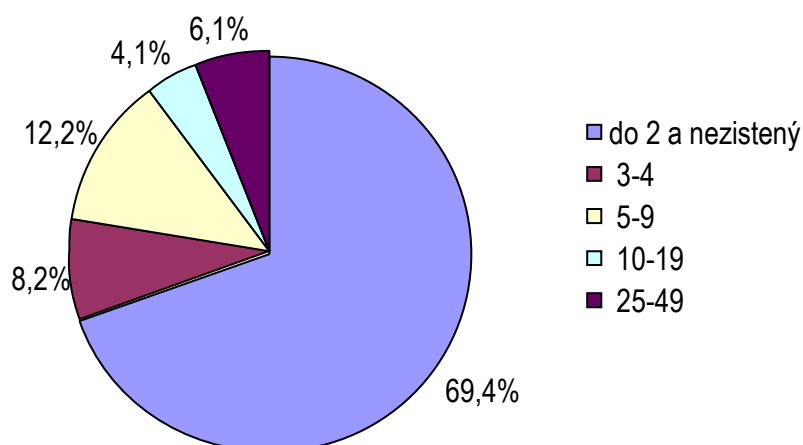
Podnikateľské subjekty v MČ Bratislava - Jarovce k 28. 02. 2008

	Bratislavský kraj	Bratislava hl. m.	Bratislava 5	Jarovce
Právnické osoby	49 556	44 280	5 409	39
Fyzické osoby	78 531	58 203	16 341	104
Ostatné	10 487	8 692	1 163	10
Spolu	138 574	111 175	22 913	153

Veľkostná štruktúra podnikateľských subjektov v MČ Bratislava - Jarovciach k 28. 02. 2008

	Počet zamestnancov					
	do 2 a nezistený	3-4	5-9	10-19	20-24	25-49
Právnické osoby	28	2	5	2	0	2
Ostatné	6	2	1	0	0	1
Spolu	34	4	6	2	0	3

**Veľkostná štruktúra podnikateľských subjektov
v MČ Jarovce k 28. 02. 2008**

Podnikateľské subjekty v MČ Jarovce k 28. 02. 2008

Právnické osoby	Ostatné podnikateľské subjekty
počet zamestnancov: 0-2 a nezistený	
AW Invest, s. r. o. CARISCH, s. r. o. MACHÁNEK RACING, spol. s r. o. Malá s. r. o. S Z P, s. r. o. F + H, s. r. o. AD ASTRA BOTH s. r. o. HÉRA v. o. s. - v likvidácii DOBRÝ ŽIVOT a. s. R&K Servis International, s. r. o. ALAN, akciová spoločnosť HUBERT Tour spol. s r. o. V.I.P. FORM s. r. o. VALAX, s. r. o. Melbat Bratislava a. s. ProSE, s. r. o. SECURITY Agency s. r. o. VideoRec spol. s r. o. Emco Slovensko spol. s r. o. GLOBAL CONTROL, a. s. GLOMEX s. r. o. J. S. TRADING s. r. o. MOPL s. r. o. SANARA Logistik, s. r. o., organizačná zložka STAVROL bau s. r. o. DEPONA, s. r. o. JK-CARS, s. r. o. ARZA - Architektúra záhrad, spol. s r. o.	Slovenský klub 1. prieskumného práporu Jarovská poľovnícka spoločnosť Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava - Jarovce Bratislavská spoločnosť pouličného divadla a zábavy Rodičovské združenie pri Základnej škole Jarovce Kubánkovci
počet zamestnancov: 3-4	
Stroje a zariadenia pre práčovne, spoločnosť s ručením obmedzeným Commerce, a. s.	Združenie technických a športových činností Urbárska spoločnosť, "pozem. spol.", Bratislava - Jarovce
počet zamestnancov: 5-9	
BIKER spol. s r. o. INGENIEUR GRUPPE FÜR DAS BAUWESEN, s. r. o., SLOVLAK, spoločnosť s ručením obmedzeným DELTA 2000, spol. s r. o. nutricor s. r. o.	Mestská časť Bratislava - Jarovce
počet zamestnancov: 10-19	
AFT BRATISLAVA, s. r. o. ŠINKO - DREVOVÝROBA, s. r. o.	
počet zamestnancov: 25-49	
CAMPTEX, s. r. o. EUROSPEDIT s. r. o.	Základná škola s materskou školou Trnková

Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu realizovaného medzi obyvateľmi Mestskej časti Bratislava - Jarovce

V procese prípravy Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja MČ Bratislava – Jarovce prejavil projektový tím v zložení zástupcov Miestneho úradu MČ Bratislava – Jarovce a spracovateľa programu – spoločnosti FINSTRACO, s. r. o., snahu zapojiť do procesu programovania i širokú občiansku verejnosť Jaroviec. Za jeden z účinných a overených nástrojov uvedeného zaangažovania občanov považoval realizáciu dotazníkového prieskumu medzi občanmi žijúcimi v Jarovciach. Dotazníkový prieskum bol realizovaný na rozhraní júla a augusta 2007, jeho cieľom bolo zistiť názory občanov na všetky dôležité aspekty života v Jarovciach a spoznať aj ich hodnotenie doterajšieho vývoja života v tejto mestskej časti a tiež námety, stanoviská, pohľady a predstavy smerom do budúcnosti. Výsledky uvedeného prieskumu tvoria jeden z dôležitých východiskových podkladov pri spracovaní strategického rozvojového dokumentu MČ Bratislava – Jarovce a zároveň budú využívané i v práci miestneho zastupiteľstva.

V prieskume je pomerne veľká pozornosť venovaná aj kvalitatívnym aspektom vzťahu občana k Jarovciam, teda k prostrediu, v ktorom žije, pracuje a vo väčšom či menšom rozsahu realizuje aj určité sociálno - spoločenské vzťahy a väzby. Uvedené aspekty sú medzi odborníkmi považované za jeden z významných nástrojov merania kvality miestneho ľudského potenciálu. Sú jedným z najdôležitejších predovšetkým vo väzbe na spracovanie stratégie rozvoja obce, nakoľko nemalou mierou ovplyvňujú i štandardy konania a správania sa ľudí v bežných životných situáciách. Na základe viacerých empirických výskumov bolo zistené, že človek, ktorý má vytvorený pozitívny vzťah k určitej lokalite, k miestu kde žije a pracuje, koná skôr pozitívnym smerom a „spoločensky žiaducim“ spôsobom a v menšej miere podlieha smerovaniu k ľahostajnosti, k akejsi deštrukcii, či k potenciálnej migrácii.

Vzhľadom na skutočnosť, že strategický rozvojový dokument musí zasahovať do všetkých aspektov života obce a jej občanov, musí byť všestranný, musí sa dotýkať ekonomických, sociálnych, spoločenských, kultúrnych a v neposlednom rade i environmentálnych oblastí, je potrebné, aby aj dotazník bol komplexný a z uvedeného dôvodu je i pomerne rozsiahly. Obsahuje teda viac ako 30 otázok často doplnených viacerými spresňujúcimi podotázkami. Otázky boli formulované ako otvorené a tiež ako uzavreté. V uzavretých otázkach mali respondenti možnosť priradiť označenie na slovnej stupnici, ktorým hodnotili úroveň svojho súhlasu/spokojnosti, resp. nesúhlasu/nespokojnosti so situáciou v danej oblasti. V otvorených otázkach mali možnosť voľne formulovať svoje stanoviská, názory, námety, pripomienky, či predstavy.

Prieskumné dotazníky boli distribuované ako anonymné do všetkých domácností v Jarovciach tak, aby bola daná príležitosť k vyjadreniu všetkým obyvateľom Jaroviec. Celkove bolo teda oslovených 450 potenciálnych respondentov. Návratnosť vyplnených dotazníkov bola zabezpečená prostredníctvom voľne dostupnej schránky nachádzajúcej sa pri

vstupe do budovy Miestneho úradu MČ Bratislava – Jarovce tak, aby bolo dodržané kritérium anonymity respondentov.

Návratnosť dotazníkov bola pomerne malá, dosiahla hodnotu 10 % z oslovených 450 respondentov, čo predstavuje 45 vyplnených dotazníkov. Z vyplnených dotazníkov bolo získaných celkovo 2 091 odpovedí na nastolené uzavreté i otvorené otázky. V prieskumnej akcii sa tak vyjadrilo celkom 3,4 % obyvateľov Jaroviec, čo predstavuje 4,0 % podiel na obyvateľstve v produktívnom a v poproduktívnom veku. Vzhľadom na pomerne nízku návratnosť dotazníkov (i keď v praxi pomerne obvyklú), nie je úplne jednoznačné, či výsledky prieskumu môžu byť dostatočne reprezentatívne, či môžu úplne objektívne vyjadrovať názory väčšiny obyvateľov Jaroviec a či ich teda možno v úplnosti zovšeobecniť. V každom prípade však s určitou mierou pravdepodobnosti vyjadrujú názory nehomogénnej náhodným spôsobom vytvorenej aktívnejšej a angažovanejšej skupiny obyvateľstva, ktorá aktívne využila príležitosť zapojiť sa do tohto prieskumu. Z toho dôvodu je potrebné venovať im relevantnú pozornosť, využiť ich aj v ďalšej práci samosprávnych orgánov a zohľadniť ich aj v pripravovanom programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Jaroviec.

Dotazník obsahoval v prvej časti otázky smerujúce k zaradeniu respondenta do jednotlivých sociálnych skupín obyvateľstva, otázky týkajúce sa názorov na súčasnosť - bývanie, spolunažívanie a susedské vzťahy zdravotnú a sociálnu starostlivosť, školské zariadenia, kvalitu a sortiment obchodov a služieb, možnosti pre športové, rekreačné a ďalšie záujmové aktivity, kultúrne a spoločenské aktivity, možnosti pre pracovné príležitosti priamo v Jarovciach, verejná doprava a bezpečnosť.

Ďalší okruh otázok bol zameraný na zapájanie miestnych obyvateľov do verejného života, na stanoviská k práci volených miestnych samosprávnych orgánov, na informovanosť obyvateľov o aktivitách, ktoré sa konajú v Jarovciach a na celkovú kvalitu životného prostredia.

Pomerne veľký priestor bol v dotazníku venovaný názorom občanov na perspektívy budúceho rozvoja Jaroviec - na výhody a nevýhody bývania v Jarovciach, na predpoklady a podmienky rozvoja a perspektívne oblasti potenciálne výhodné a zaujímavé v kontexte dlhodobiejšieho rozvoja Jaroviec.

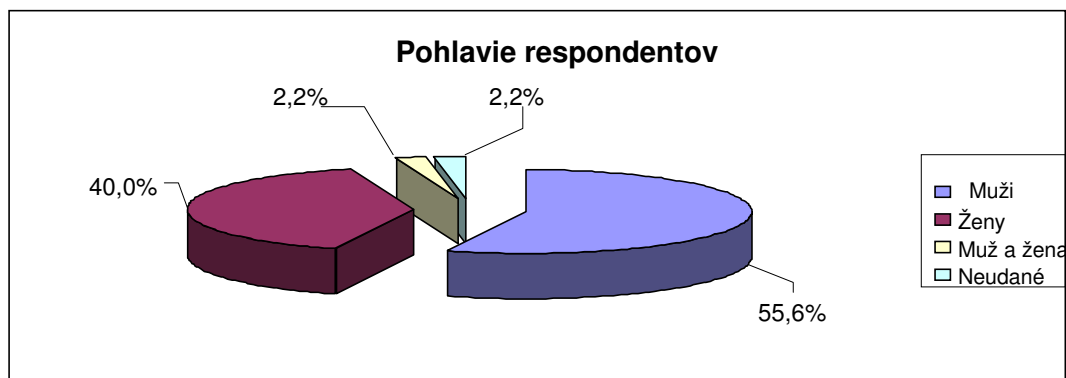
Vzor formulára dotazníka tvorí Prílohu k vyhodnoteniu prieskumu.

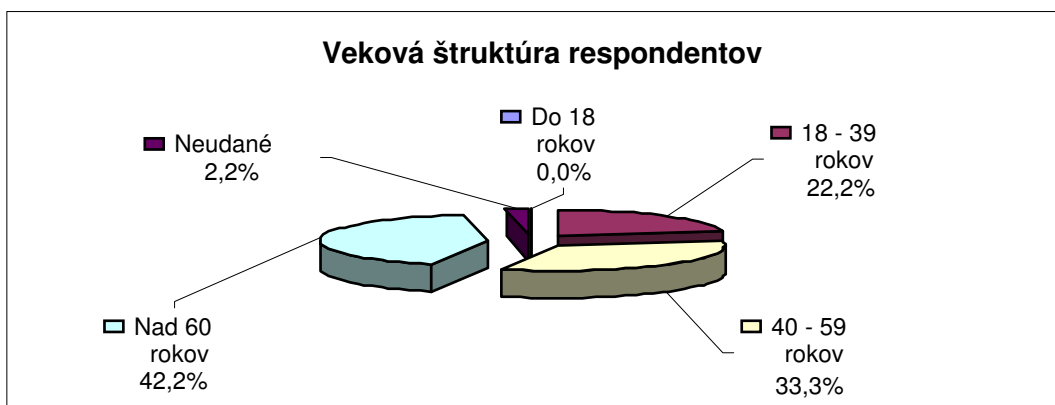
Zistenia z dotazníkového prieskumu

I. Všeobecné vstupné údaje

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 45 respondentov. Ich príslušnosť k danému **pohlaviu** bola pomerne vyvážená, pričom mierne prevažovali muži. Z uvedeného počtu bolo 18 žien a 25 mužov, v jednom prípade vyplnili dotazník spoločne muž i žena. Jeden respondent neuviedol pohlavie a na danú otázku neodpovedal.

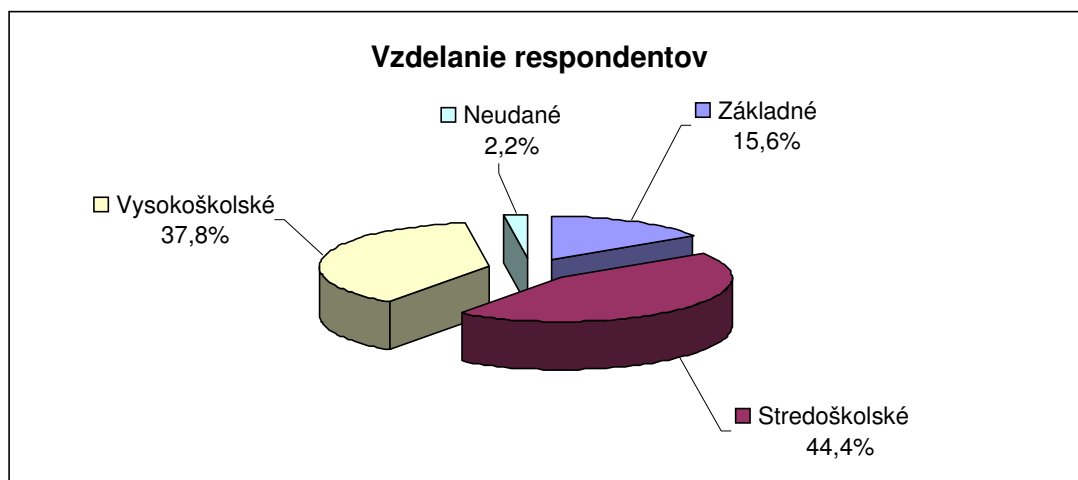
Z hľadiska **vekovej štruktúry** sa prieskumu zúčastnili predovšetkým občania Jaroviec v zrelšom produktívnom a v poproduktívnom veku. Vo veku nad 40 rokov vyplnilo dotazník 34 respondentov, pričom z uvedeného počtu udalo vek nad 60 rokov 19 respondentov. Prieskumu sa nezúčastnil ani jeden občan do 18 rokov veku a 10 respondentov označilo svoj vek v rozpätí 18 – 39 rokov. Jeden respondent na danú otázku neodpovedal.

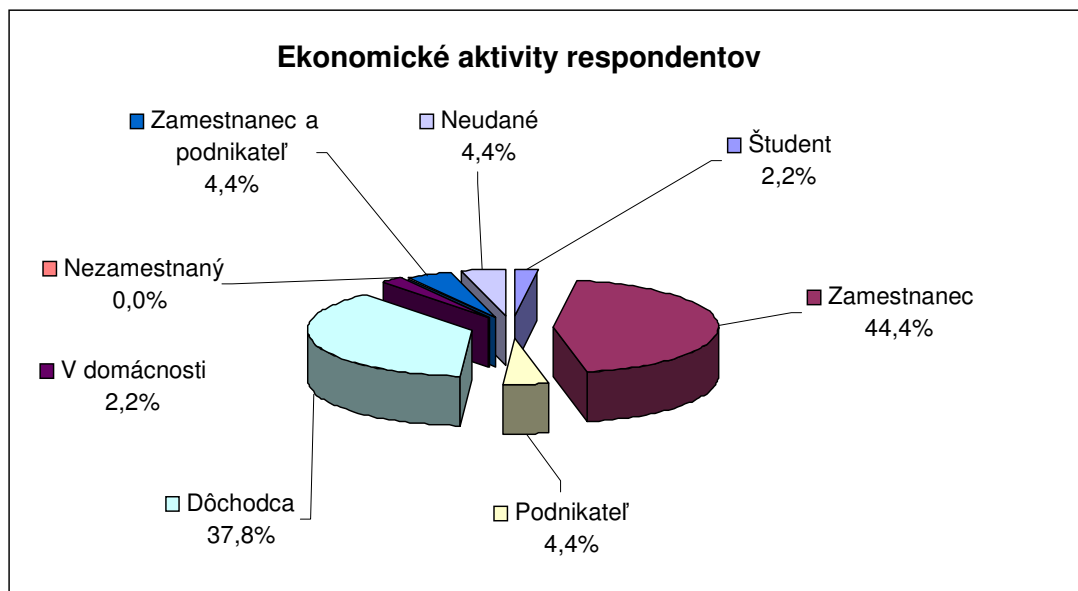
Respondentov možno zaradiť do vzdelanej skupiny obyvateľstva, keďže z uvedeného celkového počtu 45 respondentov bol najvyšší podiel osôb so stredoškolským a s vysokoškolským **vzdelaním**, tento údaj uviedlo až 37 respondentov (82,2 %), z toho bolo

20 so stredoškolským a 17 s vysokoškolským vzdelaním. Základné vzdelanie uviedlo 7 respondentov a jeden účastník prieskumu na danú otázku neodpovedal.

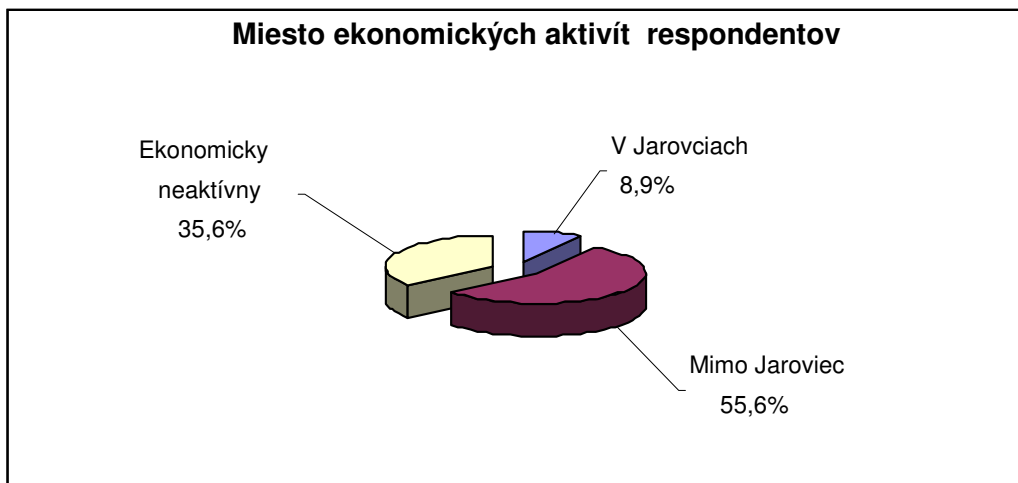
Z pohľadu **ekonomických aktivít** prevažovali medzi respondentmi zamestnanci a dôchodcovia. Jeden z odpovedajúcich občanov uviedol, že je študent, iba dvaja označili, že sú podnikatelia a 2 respondenti uviedli, že sú súčasne zamestnanci a podnikatelia. Medzi respondentmi nebola ani jedna nezamestnaná osoba.

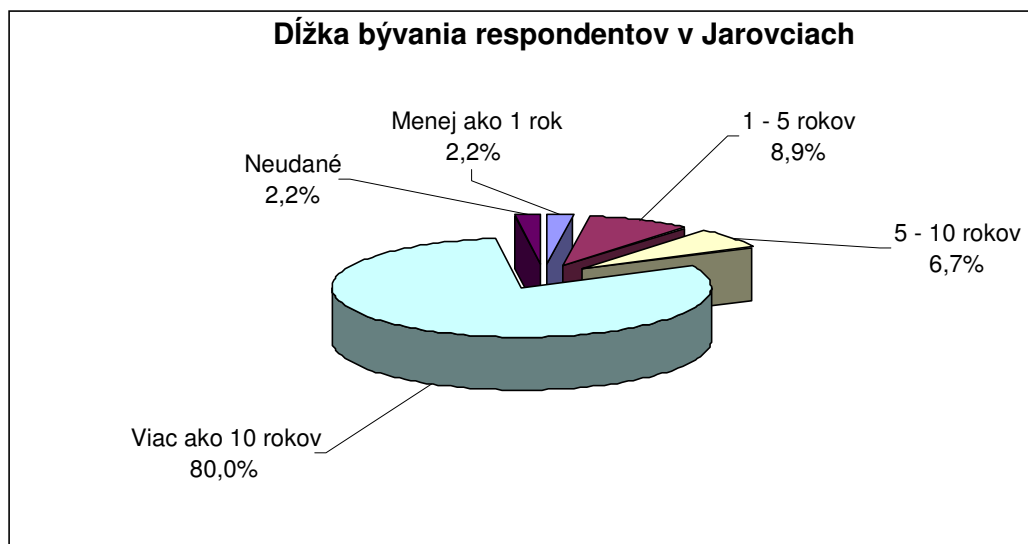
Z celkového počtu 45 respondentov dochádza prevažná časť, až v podiele 55,6 %, za prácou mimo Jaroviec, iba 4 respondenti uviedli ako miesto svojich ekonomických aktivít Jarovce. Pravdepodobne to má súvislosť i s negatívnymi odpoveďami na otázku, či je priamo

v Jarovciach dostatok pracovných príležitostí. Z celkového počtu až 16 respondentov na otázku neodpovedalo a to predovšetkým z dôvodu, že sú ekonomicky neaktívni, teda sú dôchodcami, či ženami v domácnosti.

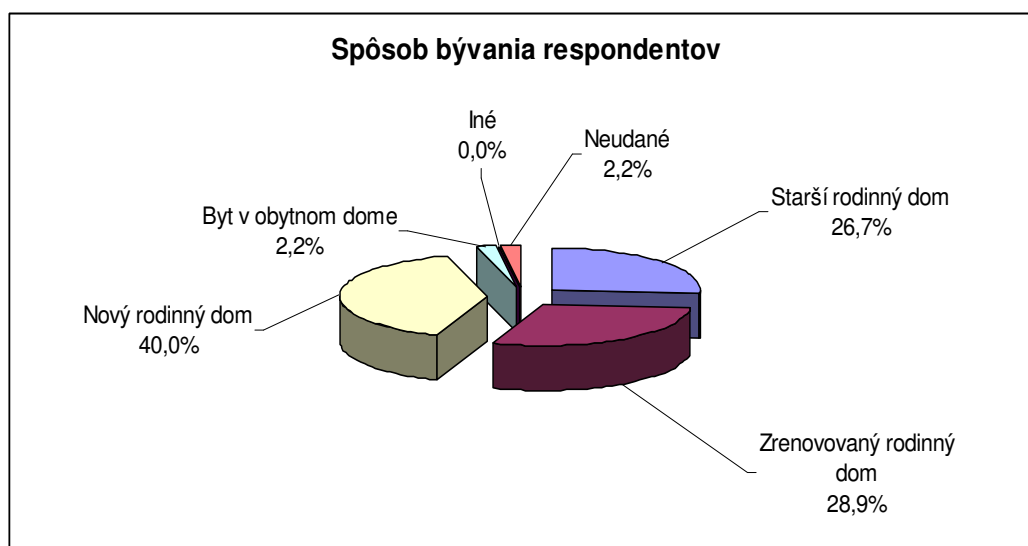
Z celkového počtu respondentov, ktorí vyplnili dotazník prevažná väčšina až 80,0 % (36 osôb) žije v Jarovciach viac ako 10 rokov a je teda pravdepodobné, že súčasnú realitu a podmienky života v mieste svojho bydliska poznajú dobre a ich vyjadrenia by mali mať pomerne kvalifikovanú informačnú hodnotu.

II. Hodnotenie podmienok na život v Jarovciach

Otázky súvisiace s prostredím, v ktorom človek žije patria z pohľadu každého jednotlivca do skupiny rozhodujúcich a mali by byť v centre pozornosti i pri aktivitách súvisiacich s koncepčným plánovaním rozvoja Jaroviec. Z prieskumu je celkom logicky zrejmé, že v Jarovciach historicky prevláda bývanie v rodinných domoch, pričom respondenti prejavili veľký záujem o pokračovanie uvedeného trendu. Až 55,6 % respondentov uviedlo, že domy sú staršie, avšak pomerne veľká časť z nich je zrenovovaná. Štatisticky významný podiel respondentov žije v novom rodinnom dome (40,0 %), čo svedčí o pozitívnych možnostiach pre ich výstavbu. V obytnom dome žije podľa prieskumných údajov 1 respondent, výstavbe bytoviek je však v budúcnosti podľa vyjadrení respondentov potrebné venovať dostatočnú pozornosť, nakoľko je to racionálna možnosť riešenia otázky bývania najmä pre mladých ľudí a perspektíva ich budúcej potenciálnej angažovanosti v prospech Jaroviec.

Pri hodnotení **výhod bývania v Jarovciach**, respondenti ako výhodu vnímajú fakt, že život je tu pokojnejší – až 95,6 % opýtaných odpovedalo na túto otázku so súhlasom, resp. s čiastočným súhlasom, iba jeden respondent vyjadril nesúhlas a jeden z respondentov na túto otázku neodpovedal.

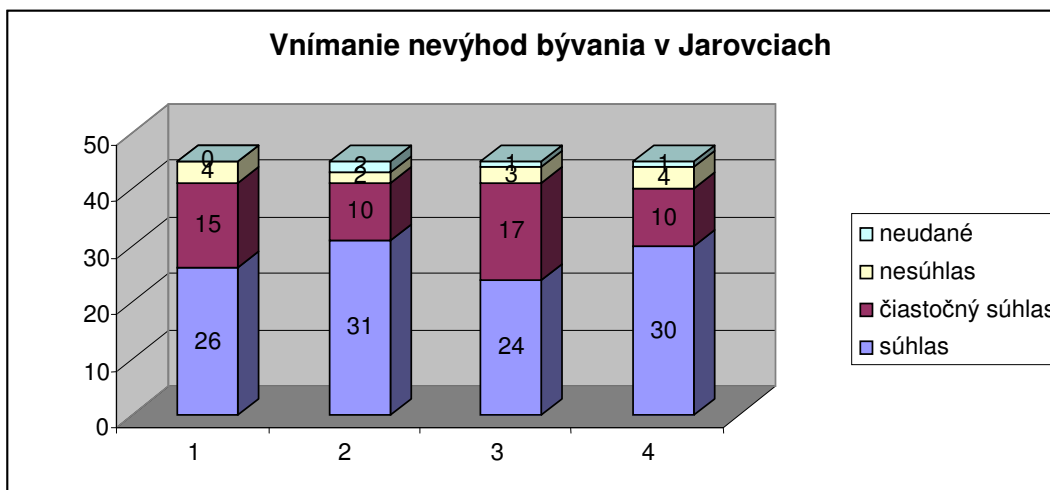
Respondenti vnímali ako výhodu bývania v Jarovciach aj to, že ľudia sa navzájom poznajú a sú si bližší ako v meste – až 93,4 % respondentov vyjadrilo v odpovedi súhlas, resp. čiastočný súhlas s týmto tvrdením. Iba jeden respondent nesúhlasil s týmto tvrdením a jeden na danú otázku neodpovedal.

Ako ďalšiu výhodu bývania v Jarovciach respondenti vnímajú možnosť vlastniť nehnuteľnosť, kde vyjadrilo súhlas, resp. čiastočný súhlas s týmto tvrdením až 79,9 % respondentov a iba traja vyjadrili nesúhlas, resp. 3 respondenti sa nevyjadrili.

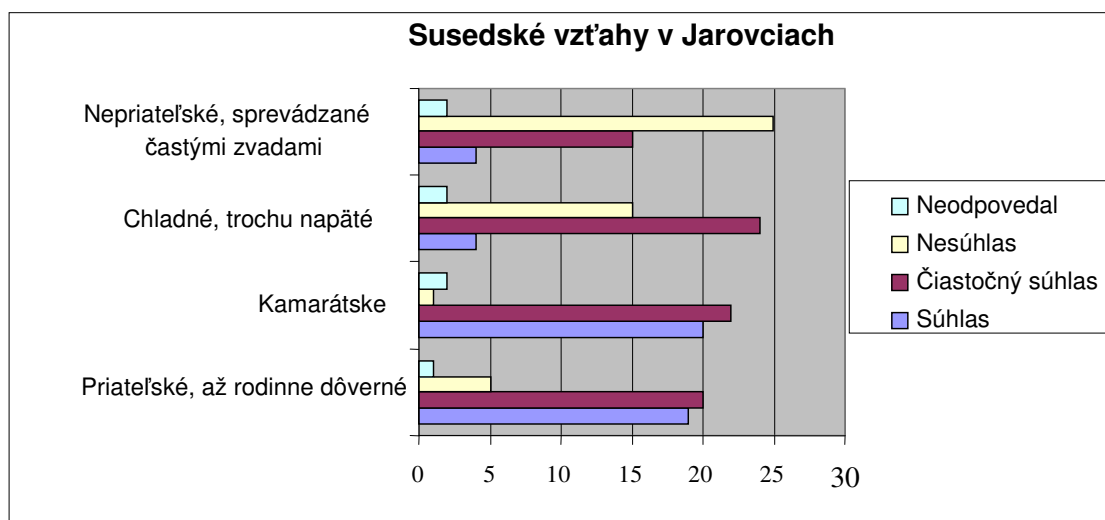
Z opačného uhla pohľadu, ako **nevýhody bývania v Jarovciach**, boli v otázkach respondentom ponúknuté štyri možnosti pre vyjadrenie. Respondenti vyjadrili nespokojnosť s tým, že je tu málo pracovných príležitostí – stĺpec 2 grafu (až 69,0 % súhlasilo s týmto

tvrdením a 22,2 % súhlasilo čiastočne), málo príležitostí pre trávenie voľného času a sebarealizáciu – stĺpec 3 grafu (91,1 % súhlasilo/čiastočne súhlasilo), veľa vecí je potrebné vybavovať mimo Jaroviec a je potrebné dochádzať – stĺpec 1 grafu (91,1 % vyjadrilo súhlas, resp. čiastočný súhlas s týmto tvrdením). Podobne až 88,9 % respondentov súhlasilo, resp. čiastočne súhlasilo s tvrdením, že v Jarovciach je nedostatok služieb – stĺpec 4 grafu.

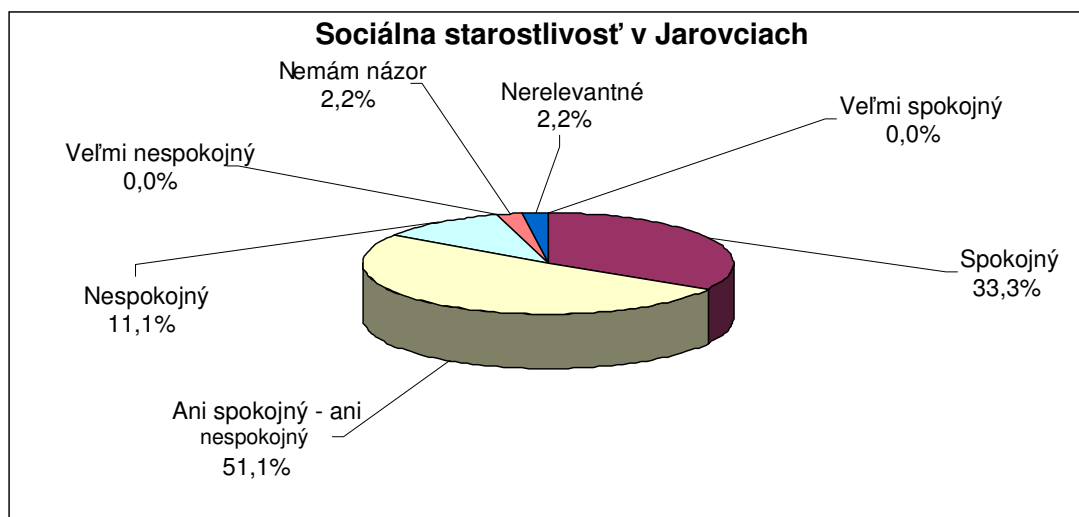

Spokojnosť s bývaním veľmi ovplyvňuje aj celkové prajné prostredie, pozitívna atmosféra medzi ľuďmi a dobré **susedské a medziľudské vzťahy**. Preto boli respondentom položené štyri otázky aj z tejto oblasti. Zistenia svedčia o tom, že v Jarovciach v zásade prevažujú dobré susedské vzťahy a priateľstvo, resp. kamarátstvo, niekedy sú vzťahy chladnejšie a napätějšíe, avšak chlad, napätosť nepriateľstvo, zvady medzi ľuďmi nemajú v podstate veľký priestor.

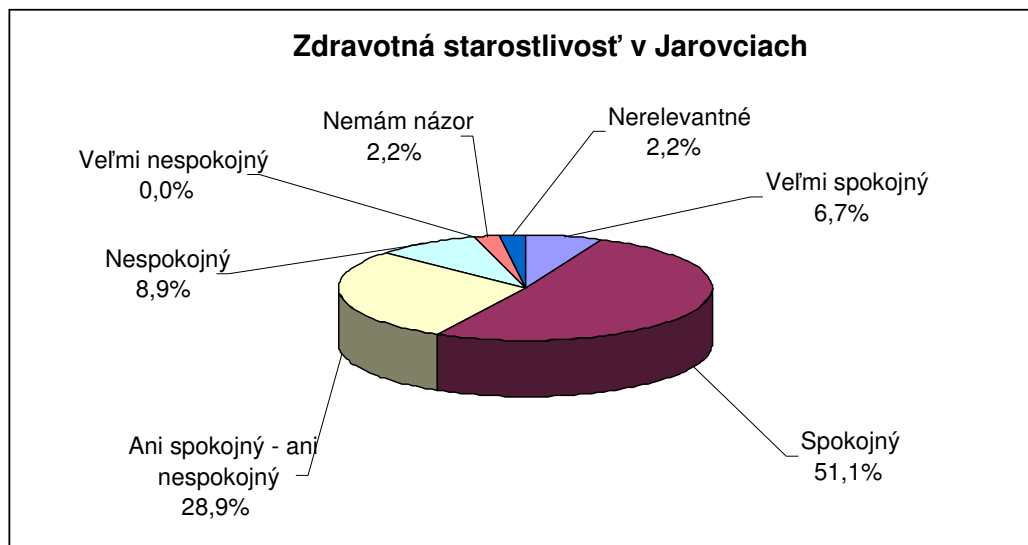
Pri zisťovaní spokojnosti obyvateľov so **sociálnymi službami** v Jarovciach respondenti najviac inklinujú k nerozhodnosti, keď sa až 51,2 % z nich vyjadrilo, že je ani spokojných – ani nespokojných, pritom spokojných je 33,3 % respondentov, nespokojnosť vyjadrilo 11,1 %. Jeden uviedol, že nemá k tejto oblasti názor a 1 považoval otázku za nerelevantnú. Žiaden z respondentov nebol veľmi spokojný, resp. veľmi nespokojný.

V návrhovej časti dotazníka viacerí respondenti uviedli, že v **oblasti sociálnej starostlivosti je potrebné** venovať viac pozornosti:

- starostlivosti o starých, chorých a osamotených ľudí – opatrovateľská služba, vývarovňa, donáška stravy, program, zdravotná starostlivosť
- starostlivosti o nevládných a invalidných občanov
- vybudovaniu penziónu/domova dôchodcov, či denného sanatória pre dôchodcov.

V oblasti **zdravotnej starostlivosti** bola prieskumom zistená pomerne veľká miera spokojnosti, keď až 57,8 % respondentov odpovedalo, že sú spokojní a veľmi spokojní a iba 8,9 % je nespokojných, resp. žiaden respondent nie je veľmi nespokojný. Obdobne ako v predchádzajúcej odpovedi, jeden respondent uviedol, že nemá názor a jeden nepovažoval otázku za relevantnú.

Z návrhov na zlepšenie zdravotnej starostlivosti by viacerí respondenti privítali:

- vhodnejšie priestory pre zdravotné stredisko s adekvátnym zázemím
- stáleho všeobecného lekára - podľa možnosti s trvalým bydliskom
- ambulanciu obvodného lekára, zubára a gynekológa
- lepší prístup k pacientom
- geriatrickú službu, opatrovateľskú službu
- lekáreň – veľmi častá odpoveď i v iných častiach dotazníka.

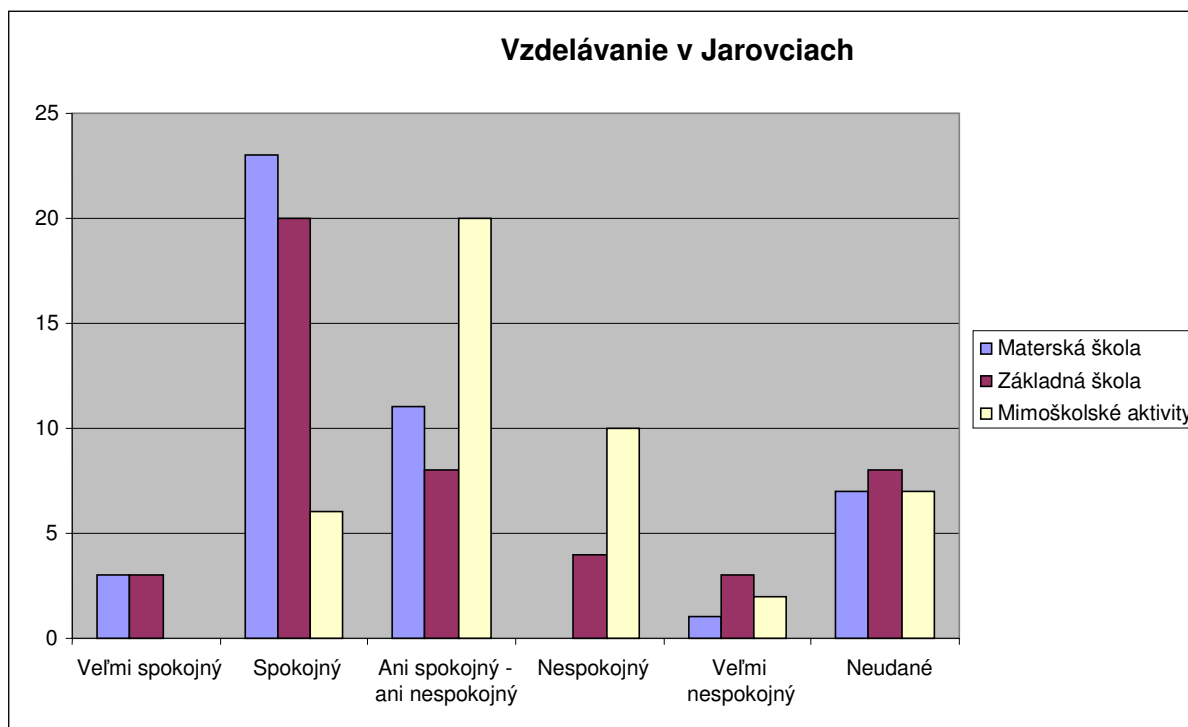
Jeden z respondentov vo svojej odpovedi uviedol, že vzhľadom na súčasný stav je zdravotná starostlivosť dostačujúca a jeden spomenul, že vzhľadom na blízkosť Nemocnice Sv. Cyrila a Metóda v Petržalke nie je potrebné budovať zdravotné zariadenie.

V oblasti vzdelávania prichádzala v Jarovciach do úvahy predovšetkým spokojnosť s kvalitou vzdelávacieho procesu v materskej škole, v základnej škole a tiež s možnosťou využívať mimoškolské aktivity a mimoškolské vzdelávanie. Odpovede respondentov poukazujú na to, že mierne vyššia spokojnosť je s materskou školou a nespokojnosť prevláda v oblasti mimoškolských vzdelávacích aktivít. Vzhľadom na cieľ prieskumu, nebolo explicitne zisťované, aké sú dôvody a príčiny spokojnosti, resp. nespokojnosti respondentov. Avšak v koncepcnej časti dokumentu respondenti uviedli návrhy, že by bolo žiaduce:

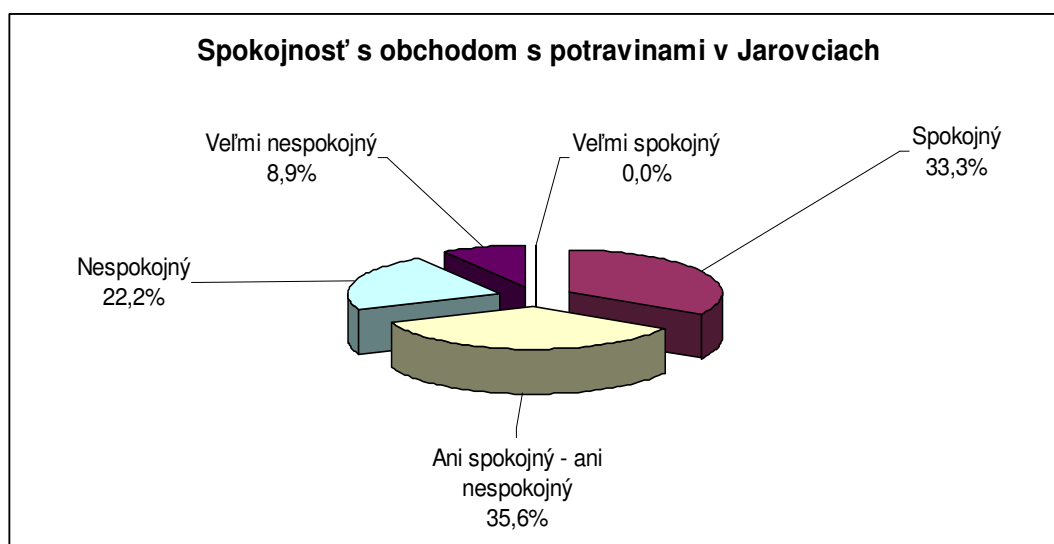
- klásť väčší dôraz na školskú i predškolskú výučbu jazykov, sústrediť sa na výučbu anglického jazyka, ktorý je viac využiteľný
- venovať pozornosť záujmovým krúžkom a mimoškolským aktivitám
- dobudovať školský areál a skvalitniť okolie školy
- organizovať letné tábory pre školákov
- v rámci pracovného vyučovania zapájať žiakov do údržby verejnej zelene - pestovanie sadeníc stromov pre následnú výsadbu v Jarovciach
- dlhšie otváracie hodiny v materskej škole
- „vymeniť vedenie školy a učiteľov za mladších a modernejšie mysliacich“
- „školská infraštruktúra je postačujúca, len úroveň vzdelanosti a chovania sa žiakov je na veľmi nízkej úrovni“.

Jeden respondent uviedol, že úlohou materskej školy nie je vzdelávať a taktiež, že vytvárať možnosti pre mimoškolské aktivity považuje za nepotrebné.

Respondenti nevyjadrili vcelku jednoznačnú spokojnosť, resp. nespokojnosť s jestvujúcim obchodom s potravinami v Jarovciach, keď:

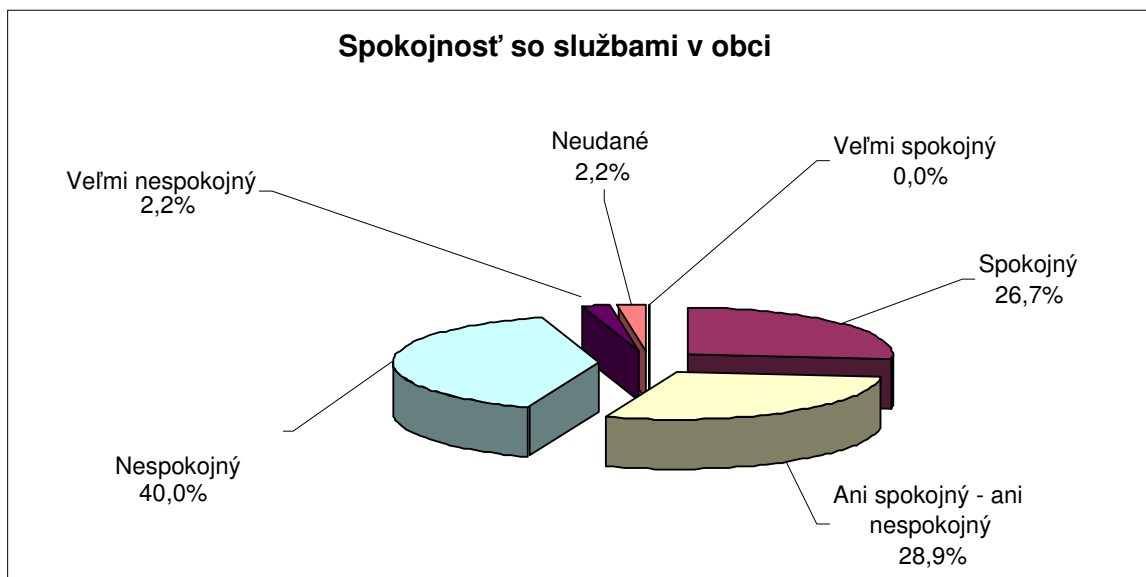

V ďalších častiach dotazníka respondenti uviedli, že by privítali zvýšenie konkurencie v tejto oblasti, ktoré by mohlo napomôcť zlepšiť cenové relácie ponuky potravinárskeho sortimentu, skvalitniť ponuku sortimentu a tiež rozšíriť prevádzkové hodiny.

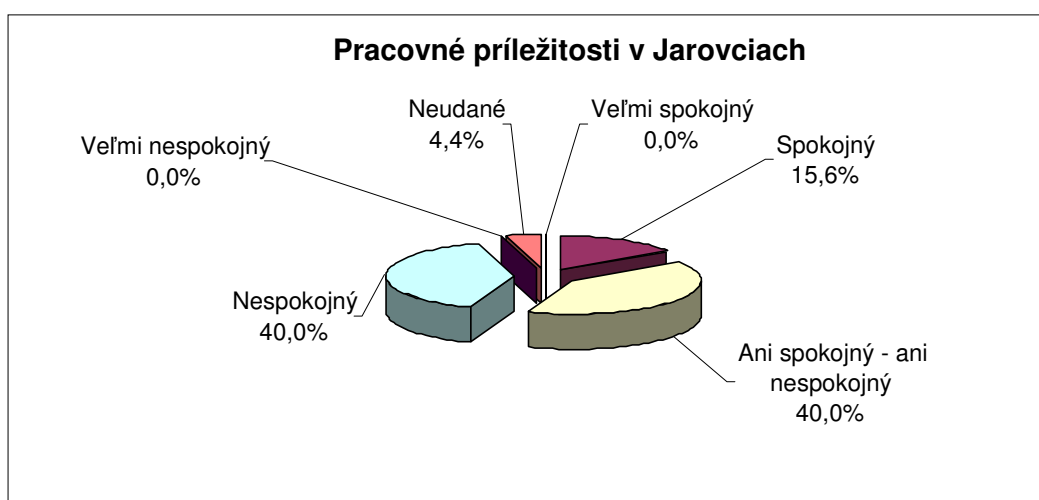
Pomerne nespokojní sú respondenti **v oblasti poskytovania komerčných služieb**, keď uviedli, že v Jarovciach by bolo potrebné zriadiť služby, ktoré tu chýbajú:

- pošta, lekáreň
- čistiareň šatstva, práčovňa, žehliareň
- kaderníctvo, holičstvo
- kozmetika
- pedikúra
- drobné remeslá – elektrikár, plynár, kominár, technik na PC a pod.
- oprava domácich spotrebičov, záhradných a športových potrieb
- oprava obuvi
- športovo – relaxačný areál
- gastroslužby, kaviareň, penzión a doplnkové služby pre cestovný ruch a pre trávenie voľného času
- podnik všeobecneprospešných služieb (zriaďovateľ miestny úrad), ktorý by zamestnával obyvateľov a mal v náplni činnosti úpravu verejných priestranstiev, čistotu komunikácií, udržiavanie zelene, budovanie menších stavieb, odvoz recyklovaného odpadu a veľkokapacitného odpadu, drobné remeselné práce a služby pre obyvateľov za úplatu, vrátane strihania a postreku stromov, kosenia tráv, kopania záhrady a pod.
- verejne dostupný internet
- funkčný bankomat v blízkosti KD.

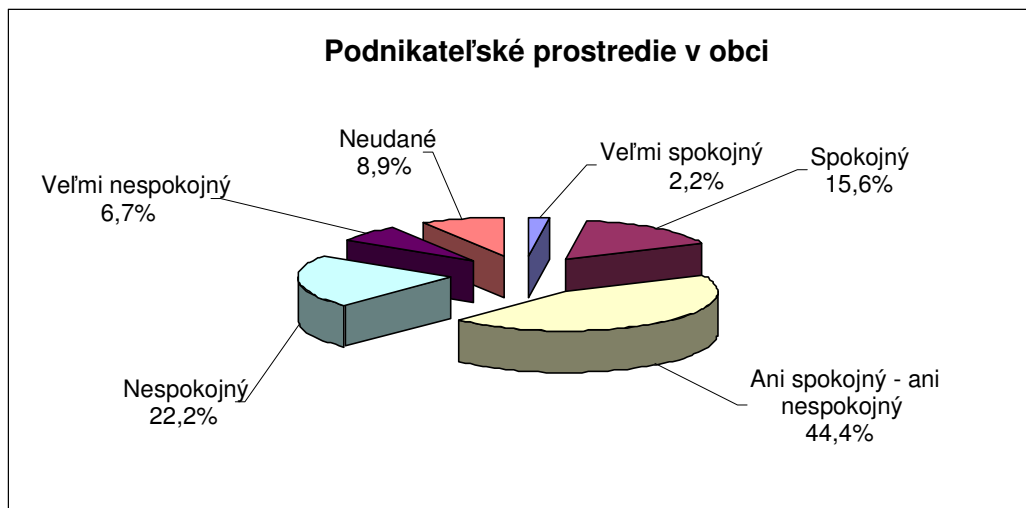

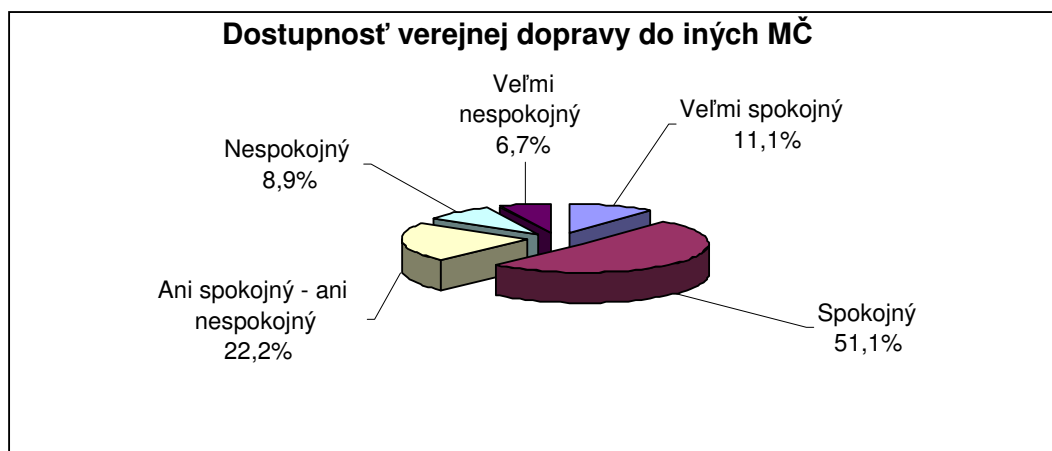
V Jarovciach je podľa vyjadrenia respondentov nedostatok **pracovných príležitostí**, čo samozrejme platí na Slovensku pre väčšinu lokalít s charakterom vidieckych oblastí. V Jarovciach je však na rozdiel od iných vidieckych oblastí situácia špecifická – sú časťou Bratislavy a obyvatelia tak majú možnosť nájsť si zamestnanie v iných mestských častiach a problém nevnímajú ako veľmi významný. Až 40,0 % respondentov vyjadrilo pri tejto otázke nespokojnosť s pracovnými príležitosťami, resp. 40,0 % uviedlo, že nie sú ani spokojní – ani nespokojní. Respondenti navrhli, že v ďalšom období je pre zlepšenie situácie v oblasti miestnej zamestnanosti a miestneho trhu práce potrebné podporovať rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky, služieb a tiež obchodu, remeselnej výroby, stavebníctva a využiť nezamestnaných na verejnoprospešné práce pri skrášľovaní Jaroviec, pri udržiavaní čistoty a pri starostlivosti o zeleň.

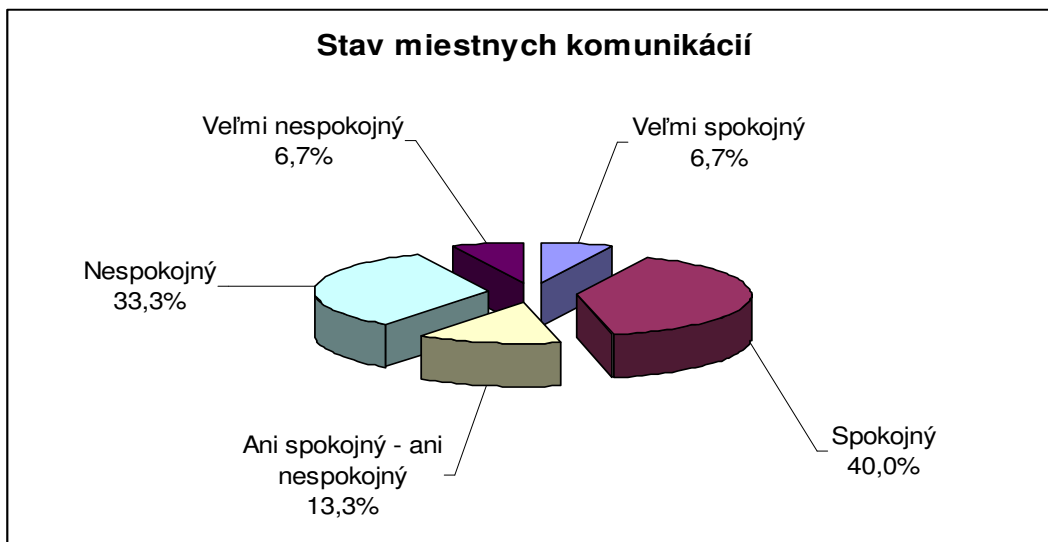
V odpovediach na otázku ako hodnotia respondenti **podnikateľské prostredie v obci a príležitosti na podnikanie** sú odpovede pomerne vyrovnané, mierne však prevažuje nespokojnosť nad spokojnosťou:

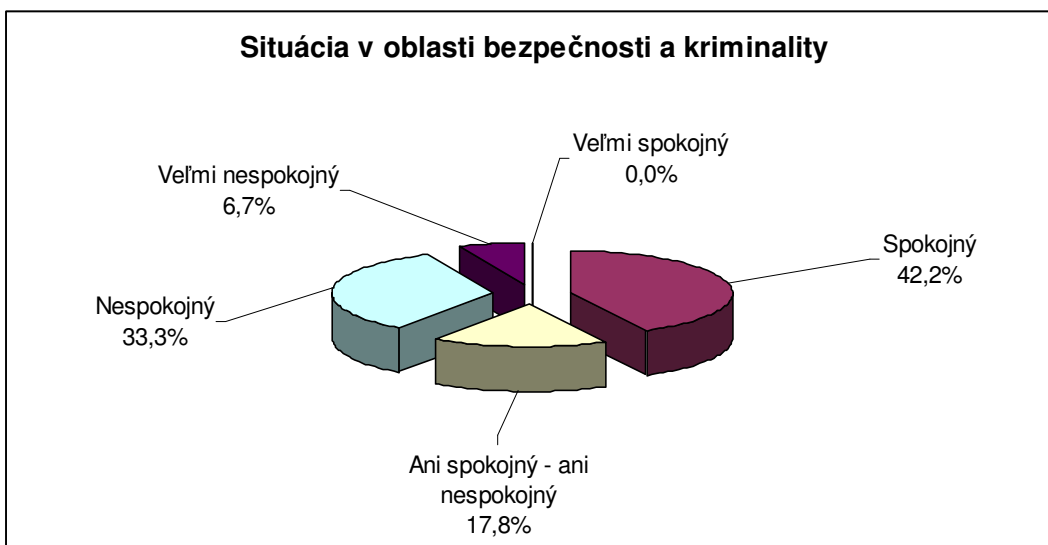
S podmienkami **dopravného spojenia do okolitých lokalít** prevláda u respondentov vcelku spokojnosť, keď prevahu spokojnosti vyjadrili respondenti s podmienkami dostupnosti verejnej dopravy do iných mestských častí v rámci Bratislavy. Jeden z respondentov uviedol, že považuje otázku za zle položenú, nakoľko priame spojenie funguje iba do 4 zo 16 mestských častí Bratislavy.

Čo sa týka spokojnosti so **stavom miestnych komunikácií** sú názory v podstate vyrovnané, pričom mierne prevláda spokojnosť nad nespokojnosťou, keď:

So situáciou v oblasti **bezpečnosti a kriminality** v Jarovciach prevláda veľmi mierne spokojnosť (spokojný, resp. veľmi spokojný - 51,5 %) nad nespokojnosťou (nespokojný, resp. veľmi nespokojný - 40,0 %).

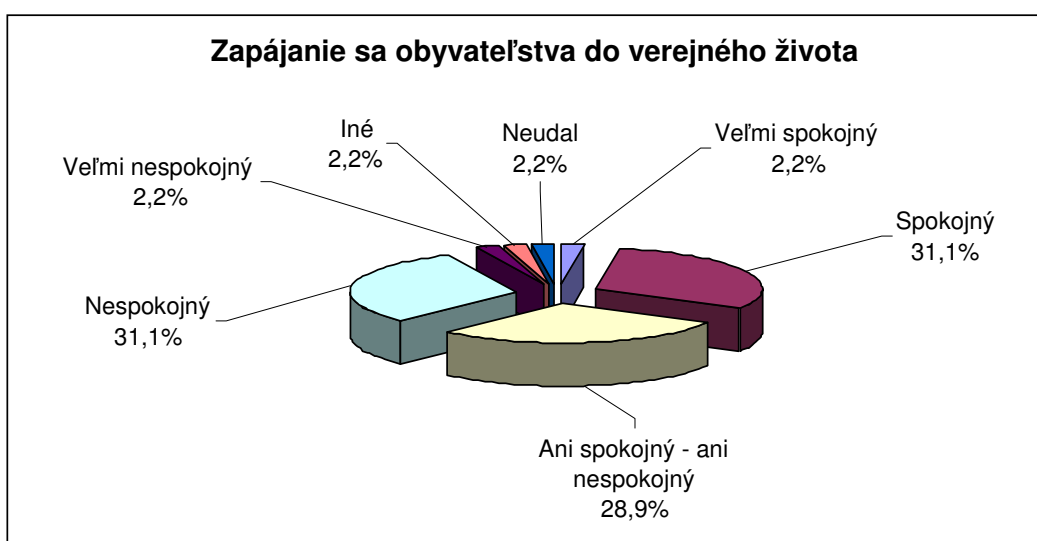
Na **zvýšenie bezpečnosti a zníženie kriminality** v Jarovciach súhlasili respondenti s realizáciou nasledovných opatrení, pričom viacerí respondenti využili možnosť označiť viacero z ponúkaných možných riešení (z uvedeného dôvodu súčet podielov presahuje 100,0 %):

- zavedenie miestnej polície – 53,3 %
- zlepšenie verejného osvetlenia – 35,6 %
- zvýšenie informovanosti občanov – 26,7 %

- sledovanie pohybu cudzích osôb obyvateľmi Jaroviec – 24,4 %
- iné opatrenia 11,1 % (inštalovanie kamier, posilnenie policajných hliadok, vrátane kontroly dodržiavania pravidiel cestnej premávky a tiež nezvyšovanie počtu cudzích prísťahovalcov – 1 respondent)
- neudané – 4,4 %.

Pri hodnotení **zapájania sa občanov do verejného života** v Jarovciach je opätovne názor respondentov v podstate vyrovnaný, keď 33,3 % z nich je spokojných a veľmi spokojných a rovnaký podiel je nespokojných a veľmi nespokojných. Názor ani spokojnosť/ani nespokojnosť vyjadrilo 29,0 % odpovedajúcich. Jeden respondent neodpovedal na túto otázku a jeden uviedol, že „komunizmus skončil v r. 1998“.

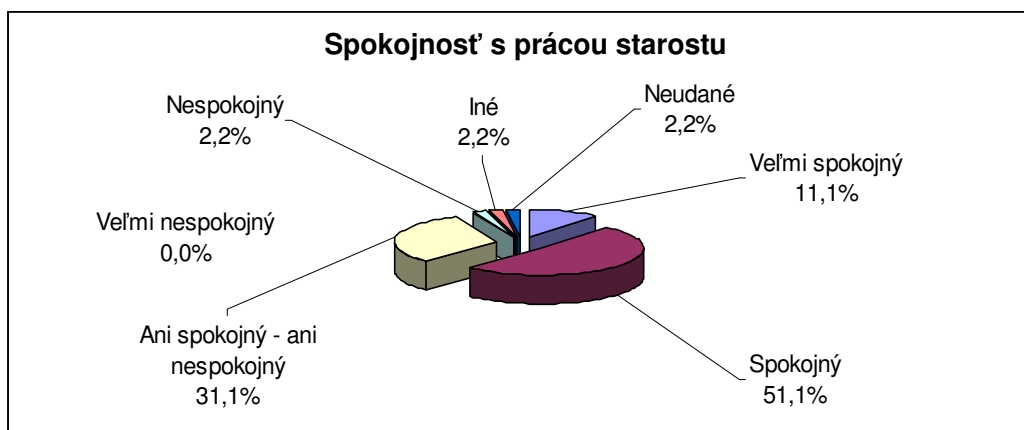

Do oblasti verejného života možno zaradiť i **hodnotenie práce miestneho zastupiteľstva, volených poslancov a tiež starostu obce**, pričom toto hodnotenie zapadá do obdobia zhruba pol roka po uskutočnených komunálnych voľbách, keď v zložení volených funkcionárov nastali personálne zmeny.

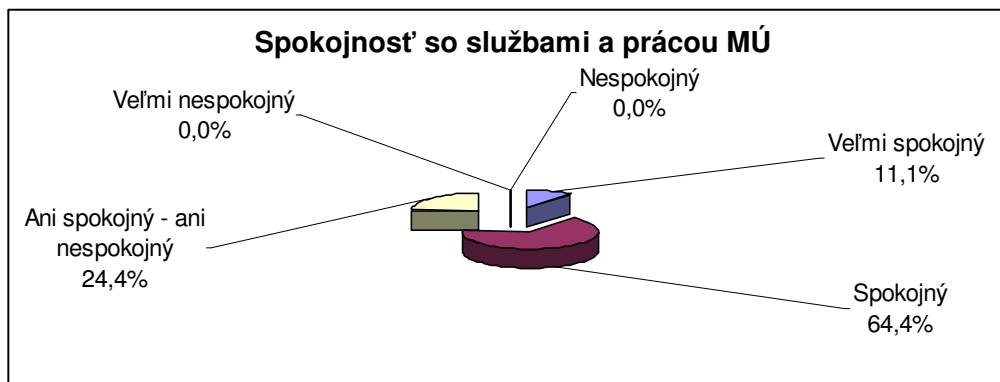
Pri hodnotení **práce obecného zastupiteľstva a poslancov** prevažuje skôr spokojnosť ako nespokojnosť. Žiaden z respondentov sa nevyjadril, že je veľmi spokojný, 19 respondenti sú spokojní, 12 sú ani spokojní – ani nespokojní, 3 sú veľmi nespokojní, pričom jeden z nich uviedol požiadavku odvolať poslanca p. Hása, dvaja respondenti na danú otázku neodpovedali a jeden poznamenal, že netuší, čo poslanci robia:

Pri **hodnotení práce starostu Jaroviec** vyjadrili respondenti vo vzťahu k novému starostovi, ktorý vzišiel z komunálnych volieb v decembri 2006, pomerne veľkú mieru dôvery a spokojnosti (62,2 %), nakoľko 5 z nich sú veľmi spokojní, 23 je spokojných a 14 sú neutrálni - ani spokojní/ani nespokojní. Iba jeden z respondentov uviedol, že je nespokojný, jeden sa vyjadril, že to nevie posúdiť, jeden na otázku neodpovedal. Žiaden z respondentov sa v odpovedi nevyjadril, že je veľmi nespokojný:

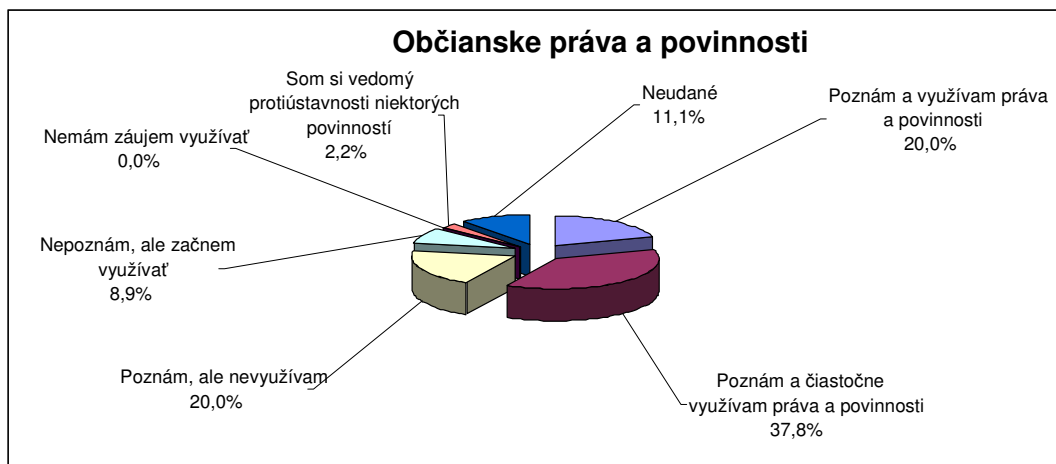
Obdobne pomerne veľká miera spokojnosti respondentov bola vyjadrená v **oblasti služieb a práce Miestneho úradu** v Jarovciach. Až 75,6 % z odpovedajúcich označilo odpoveď veľmi spokojný a spokojný. Žiaden z respondentov neoznačil odpovede nespokojný, či veľmi nespokojný:

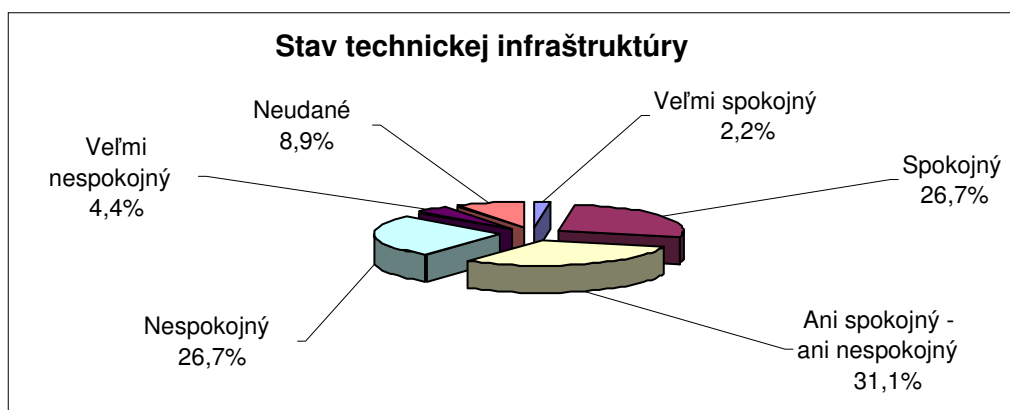
Námety respondentov na **zlepšenie v oblasti práce a služieb miestneho úradu** uviedlo 16 z celkového počtu 45 respondentov a vecne boli smerované:

- k zlepšeniu informovanosti obyvateľov a k priamej komunikácii prostredníctvom pravidelných stretnutí s občanmi, vydávania miestneho mesačníka, či miestneho rozhlasu a aktuálnej webovej stránky miestneho úradu
- k skvalitneniu webovej stránky MČ
- k rozšíreniu úradných hodín miestneho úradu, tak, aby to bolo ústretové k zamestnaným občanom, ktorí za prácou dochádzajú do iných MČ
- ku kreovaniu podnikateľských aktivít miestneho úradu v oblasti miestnych verejnoprospešných služieb
- k vytvoreniu zoznamu miestnych remeselníkov (inštalatéri, elektrikári, maliari, tapetári, kaderníci a pod.) s príslušnými kontaktnými údajmi a jeho umiestnenie na tabuľu miestneho úradu
- k zrušeniu rozhodovacieho vplyvu Magistrátu hlavného mesta Bratislavy a k požiadavke samostatného vlastného rozhodovania o obci
- k skvalitneniu služieb miestneho rozhlasu predovšetkým z hľadiska zrozumiteľnosti hovoreného slova
- k včasnému a k dostupnému informovaniu obyvateľov o plánovaných odstávkach elektriny
- k zabezpečeniu služieb pošty v Jarovciach.

V odpovediach na uzavretú **otázku týkajúcu sa poznania a využívania oblasti občianskych práv a povinností** 77 % respondentov odpovedalo, že sú si vedomí svojich práv a povinností, ale iba 9 ich aj využívajú v plnej miere, 17 ich využíva iba čiastočne a 9 ich nevyužíva. Žiaden z respondentov sa nevyjadril, že by nemal záujem využívať svoje práva a povinnosti občana mestskej časti. Štyria respondenti sa vyjadrili v tom zmysle, že nie sú si vedomí uvedených práv a povinností, avšak budú ich odo dnešného dňa využívať. Piaty respondenti na danú otázku neodpovedali. Jeden respondent uviedol, že si „je vedomý protiústavnosti niektorých povinností“.

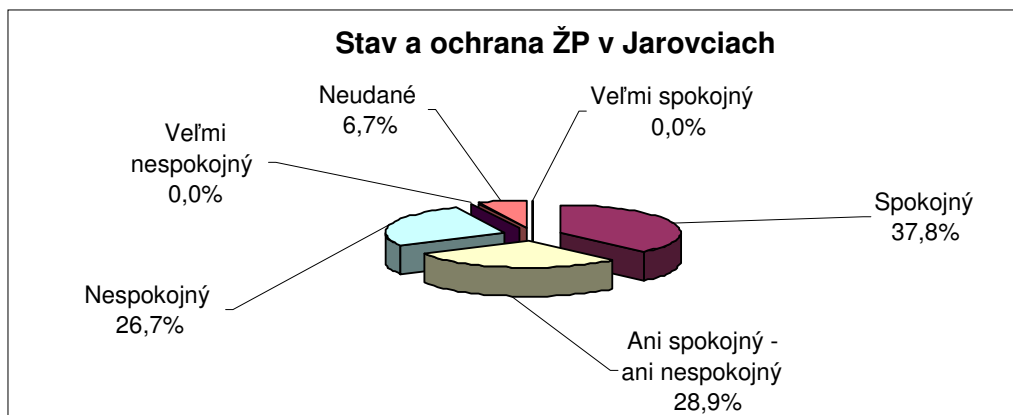
Všeobecne prevažuje mierne väčšia nespokojnosť nad spokojnosťou respondentov so **stavom technickej infraštruktúry v mestskej časti**, keď uviedli:

V námetoch na zlepšenie technickej infraštruktúry respondenti navrhli:

- posúdiť súčasnú situáciu a začať obnovovať zastarané siete, aby sa predišlo havarijným situáciám (najmä rozvody elektriny a vody)
- riešiť časté výpadky elektriny
- riešiť nedostatok chodníkov v Jarovciach, cyklotrás a oddychových zón
- zlepšiť verejné osvetlenie a vybudovať kamerový systém
- rekonštruovať miestne komunikácie a chodníky, vyriešiť problémy s dažďovou kanalizáciou, aby dažďová voda nezaplavovala komunikácie
- upraviť zeleň tak, aby neprekážala cestnej doprave
- komplexne zosieťovať Jarovce v súlade so štandardami EÚ a STN/EC.

Mierne spokojnejší ako nespokojní sú respondenti v **postoji k stavu a k ochrane životného prostredia v Jarovciach**:

Z námetov uvedených respondentmi na **zlepšenie stavu v oblasti životného prostredia** bolo poukázané na potrebu:

- prijať opatrenia na elimináciu divokých skládok odpadu, na zlepšenie čistoty verejných priestranstiev a na osadenie odpadkových košov na frekventovaných verejných miestach
- naučiť obyvateľov vážiť si životné prostredie, zvýšiť ich povedomie a zodpovednosť v tejto oblasti
- zlepšiť starostlivosť o zeleň – priebežne realizovať údržbu zelene a parkov, budovať novú zeleň, vybudovať park na prechádzky s deťmi, osadiť lavičky
- odkloniť dopravu od centra Jaroviec smerom k starému hraničnému priechodu, vybudovať protihlukovú bariéru pri diaľnici, obmedziť parkovanie áut na uliciach
- rekultivovať zdevastované sady a tiež plochy pri štrkovej jame a využiť ich na rekreáciu.

Na otvorenú otázku aké sú podľa názoru respondentov **hlavné prednosti a silné stránky Jaroviec**, odpovedalo celkovo 32 respondentov, ktorí uviedli nasledovné odpovede:

- vidiecky charakter Jaroviec – pokojné miesto na bývanie, primeraný počet obyvateľov
- výhodná geografická poloha – blízkosť centra Bratislavy s dobrou dopravnou dostupnosťou centra aj prostredníctvom MHD, s dobrou dostupnosťou nákupných centier a pritom mimo ruchu mesta, blízkosť diaľnice, blízkosť hraníc s Rakúskom a s Maďarskom, možnosti vycestovať
- silná národnostná komunita, multinárodnosť, ukážkové spolužitie viacjazyčného etnika a multikultúrnosť, pestovanie tradícií a folklóru, dobré vzťahy medzi ľuďmi, ľudská dobrosrdečnosť, spolupatričnosť a pracovitosť
- vybudovaná základná infraštruktúra
- starostlivosť o ľudí – sociálna výpomoc dôchodcom, červený kríž – stretnutia s ľuďmi, akcie pre deti, športové ihrisko, nový lekár, otváracie hodiny knižnice, dobrá pizzeria.

Obdobne na otvorenú otázku, aké sú **hlavné negatíva, problémy, resp. slabé miesta Jaroviec** uviedlo odpoveď 29 respondentov. Z ich odpovedí je potrebné uviesť:

- vzťahy s Magistrátom hlavného mesta Bratislavy – nežiaduca nadvláda magistrátu a veľká odkázanosť na magistrát, nový územný plán mesta umožňujúci stavať vysoké budovy – priemerná podlažnosť a neakceptujúci pripomienky mestskej časti, hrozba budúceho splynutia s mestom
- nedostatok obchodov a služieb (chýba konkurencia) – chýbajú viaceré potravinárske obchody, reštauračné zariadenia, cukráreň/čajovňa, kúpalisko, málo príležitostí a zariadení na trávenie voľného času – hlavne pre mládež (kultúrne a športové aktivity) a pre dôchodcov, chýba pošta, zdravotná starostlivosť, chýba ponuka drobných remeselníkov
- oblasť dopravy – málo spojov MHD predovšetkým cez víkend a skoro ráno, neprispôsobená ponuka MHD pre invalidov (nízkopodlažné autobusy), neprimerané hlučné a nebezpečné ulice (predovšetkým Jantárová a Palmová), hustá premávka áut smerom k starému hraničnému priechodu a hluk z diaľnice (potrebné vybudovať protihlukové bariéry), nebezpečné železničné priecestie
- verejné priestranstvá a infraštruktúra – neupravené a schátrané verejné priestranstvá (predovšetkým pri vstupe do obce), nevhodné parkovanie áut na verejných priestranstvách, zničené chodníky a miestne komunikácie, nejednotná architektúra ničiaca celkový vzhľad, neexistujúca dažďová kanalizácia, problémy s dodávkami elektriny – časté výpadky
- neúmerné rozširovanie Jaroviec, nekontrolovateľný prílev obyvateľstva bez vzťahu k Jarovciam, netransparentné rozhodovanie bývalej starostky pri predaji stavebných pozemkov, vysoké ceny stavebných pozemkov, predaj cudzích pozemkov
- nevyužívanie hrádze, bagra a dunajských ramien v katastri Jaroviec na cestovný ruch a rekreáciu a na organizovanie kultúrnych podujatí
- informovanosť obyvateľstva, slabá komunikácia miestneho zastupiteľstva s občanmi, absencia verejných zhromaždení občanov
- nedostatok finančných zdrojov na rozvojové aktivity
- nevyužívanie možností spolupráce s obyvateľmi rôznych profesií pre „verejné blaho“
- nevyužívanie možností pri čerpaní fondov Európskej únie.

III. Perspektívy rozvoja Jaroviec

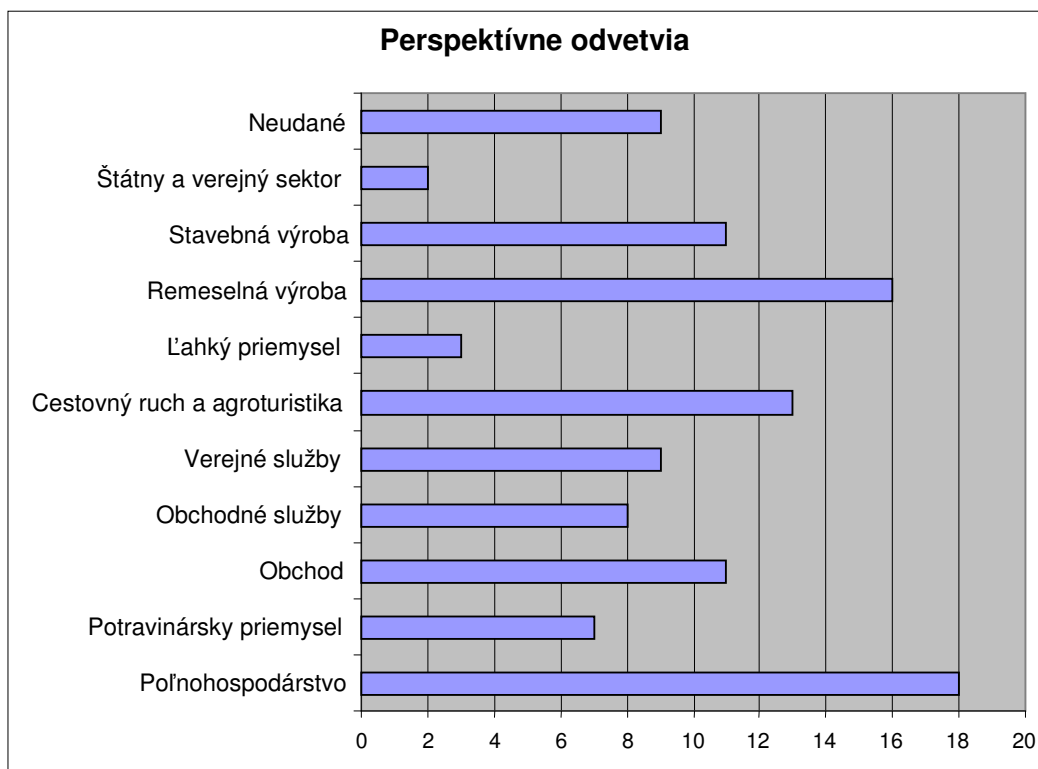
Pri spracovaní programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja MČ Jarovce je veľmi dôležité poznanie názorov čo najširšieho okruhu miestnych obyvateľov a aktérov o ich potrebách a predstavách smerom do blízkej či vzdialenejšej budúcnosti. Týmto spôsobom je možné prispieť ku kvalifikovanému spracovaniu tohto rozvojového dokumentu nielen v intenciách súčasného poznania, ale zapracovať v ňom aj požiadavky zainteresovaných strán a potenciálne ich angažovať pri implementácii daného programu. Z uvedeného dôvodu bola pomerne rozsiahla časť dotazníka venovaná zisteniu názorov respondentov o budúcich perspektívach rozvoja Jaroviec.

Na otvorenú otázku, aká je **predstava respondentov o ďalšom rozvoji Jaroviec, ako by mali Jarovce podľa ich osobného názoru vyzerat' o ďalších 10 - 15 rokov** odpovedalo 32 osôb, t. j. 71,1 % respondentov, ktorí vyplnili dotazník. Odpovede poukazovali na potrebu podporiť a rozvíjať nasledovné oblasti:

- predovšetkým zachovanie vidieckeho charakteru a koloritu s výraznými prvkami chorvátskej kultúry a identity, udržanie charakteristiky pokojného miesta na bývanie rodín a zachovanie tradícií
- prirodzene sa rozvíjať, nenechať sa pohltiť investormi, nedovoliť budovanie väčších priemyselných zón
- nespájať Jarovce s inými mestskými časťami Bratislavy, nepripustiť, aby sa Jarovce stali satelitným predmestím Bratislavy v podobe akejsi „nocľahárne“, zachovať si odstup od mesta
- obmedziť sa na nízkopodlažnú bytovú výstavbu, nedopustiť budovanie výškových budov a panelových domov, limitovať rast počtu obyvateľov
- ak sa rozširovať, tak smerom k Rusovciam
- odtrhnúť sa od Bratislavy a samostatne rozhodovať o svojom osude
- angažovaní a dobre informovaní obyvatelia o dianí v Jarovciach
- upravené a čisté vidiecke prostredie s bohatou zeleňou na verejných priestranstvách a s vybudovanou infraštruktúrou – upravené cesty, chodníky, kvalitné a funkčné verejné osvetlenie, kvalitná MHD, vybudované závory na železničnom priecestí, renovovaný kríž na cintoríne
- ponuka širokého spektra kvalitných služieb a obchodov pre obyvateľov (najmä pošta a lekáreň)
- ústretovosť voči starým a chorým občanom - poskytovanie kvalitnej sociálnej starostlivosti – zriadenie opatrovateľskej služby, poskytovanie stravovacích služieb, vytvorenie podmienok pre ich spoločenské aktivity
- záujem o mládež - rozšírenie možností pre trávenie voľného času – ihriská a športoviská pre deti a mládež
- posilnenie rekreačných možností obyvateľov a vytvorenie ponuky služieb pre cestovný ruch a agroturistiku
- skultivovanie prírodného amfiteátra pri bagri a jeho využívanie na spoločenské a kultúrne aktivity pre obyvateľov a návštevníkov Jaroviec
- posilnenie regionálnej spolupráce, využívanie výhod cezhraničnej spolupráce, využívanie výhod z členstva v Európskej únii, vrátane možností podporných fondov na miestny rozvoj.

Podľa názoru respondentov by sa mali v **Jarovciach rozvíjať nasledovné ekonomické odvetvia/sektory** – k najviac preferovaným odvetviam patrí ekologické poľnohospodárstvo, sadovníctvo a remeselná výroba, nasleduje odvetvie cestovného ruchu a agroturistiky :

Pri odpovediach na otvorenú otázku, na ktoré aktivity v jednotlivých oblastiach by sa mal sústrediť rozvoj Jaroviec sú zistenia nasledovné:

➤ **Oblasť zamestnanosti a trhu práce** (odpovedalo 36 respondentov – 80,0 %)

- rozšíriť obchodnú sieť a služby
- rozšíriť služby cestovného ruchu a agroturistiky
- vytvoriť podmienky pre podporu remeselnej výroby – vytvorenie remeselnej zóny, vybudovanie infraštruktúry
- rozšíriť verejné služby a verejnoprospešné práce (skrášľovanie verejných priestorov, udržiavanie čistoty, starostlivosť o zeleň), vytvoriť verejnoprospešný miestny podnik služieb (spoplatnená ponuka služieb pre dôchodcov – kosenie trávy, kopanie záhrady, strihanie a postrek stromov)
- obnoviť ovocné sady, pestovať plodiny, spracovávať ich a ponúkať na trhu
- „vzhľadom na dostupnosť Bratislavy, Rakúska a Maďarska nehrozia problémy s nezamestnanosťou a s trhom práce“.

➤ **Oblasť hospodárskeho rozvoja a podnikania** (odpovedalo 16 respondentov, 35,6 %)

- obchodné služby
- cestovný ruch a agroturistika
- remeselná výroba
- stimulovať založenie malého spracovateľského podniku – konzervárne
- vytvoriť podmienky pre vznik malých a stredných podnikov nepoškodzujúcich životné prostredie – priestory a pôžičky.

➤ **Oblasť služieb** (odpovedalo 23 respondentov, čo predstavuje 51,1 %)

- vytvoriť verejnoprospešný podnik služieb na práce spojené so starostlivosťou o verejné priestranstvá, s údržbou a s budovaním zelene, s čistotou komunikácií, so svojpomocným budovaním menších stavebných objektov, s odvozom smetí a so zberom recyklovateľného odpadu a pod.
- rozšíriť ponuku obchodných služieb (pošta, lekáreň, čistiareň, žehliareň, práčovňa, oprava obuvi, holičstvo, kaderníctvo, pedikúra, kozmetika, drobné opravy, elektrikár, plynár, kominár), gastroslužieb, služieb pre voľný čas, šport a aktívny oddych
- vybudovať služby pre cestovný ruch
- vybudovať penzión pre dôchodcov
- umiestniť bankomat ku KD.

➤ **Technická infraštruktúra** (odpovedalo 20 respondentov, teda 44,4 %)

- dokončiť výstavbu kanalizácie
- vybudovať dažďovú kanalizáciu
- rekonštruovať a rozšíriť verejné osvetlenie
- vybudovať lokálnu internetovú sieť
- rekonštruovať elektrické rozvody a trafostanice (časté výpadky) a zabudovať ich pod povrch zeme
- rekonštruovať miestny rozhlas – zlepšiť zrozumiteľnosť hlásení, zaviesť pravidelnosť v hláseniach a v čase, keď obyvatelia nie sú v práci
- vybudovať veternú elektrárňu/veterný park.

➤ **Dopravná infraštruktúra** (odpovedalo 29 respondentov – 64,4 %)

- rekonštruovať a pravidelne udržiavať miestne komunikácie (predovšetkým poškodené rozkopávkami pri budovaní kanalizácie, rekonštruovať krajnice na príjazdových komunikáciách, zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky - inštalovať kamery na zaznamenávanie rýchlosti pohybu áut na Palmovej a Jantárovej ulici
- zlepšiť dopravné značenie, vyznačiť priechody pre chodcov
- vybudovať miestne smerové tabule označujúce dôležité miesta v Jarovciach – smer – miestny úrad, autobusové zastávky, kultúrny dom, škola, kostol a pod.
- pre návštevníkov vybudovať pri vjazde do Jaroviec miestnu mapu a tiež mapu Bratislavy a okolia
- odkloniť dopravu na starý hraničný priechod mimo centra Jaroviec

- rekonštruovať Mandľovú ulicu
- rekonštruovať a dobudovať chodníky
- vybudovať cyklistické trasy a oddychové zóny, prepojiť cyklotrasy smerom na Kittsee, Rusovce a Čunovo
- vybudovať závary na železničnom priecestí pri vjazde do Jaroviec
- vybudovať parkoviská na frekventované miesta – zdravotné stredisko, ihrisko, pohostinstvá, veterinárna ambulancia
- poskytovať lepšie služby MHD aj pre invalidov – nízkopodlažné autobusy
- zrušiť kruhovú opachu na ceste do Jaroviec pri KD.

➤ **Sociálna infraštruktúra** (odpovedalo 19 respondentov, teda 42,2 %)

- vybudovať denné sanatórium pre seniorov – starostlivosť, denný program apod., resp. domov dôchodcov (spolu s Rusovcami)
- zvýšiť starostlivosť o invalidných občanov
- venovať pozornosť starým a opusteným ľuďom
- zabezpečiť starostlivosť o bezvládných ľudí – opatrovateľská služba
- zabezpečiť donášku stravy pre dôchodcov a bezvládných občanov, resp. vývarovňu aj pre opustených ľudí
- podporovať aktivity charity – sociálna výpomoc, zber a odvoz šatstva a darovanie nesolventným obyvateľom
- zabezpečiť aktivity pre zmysluplné trávenie voľného času pre mladých, ale tiež pre starších ľudí – spoločenské, kultúrne a športové aktivity.

➤ **Zdravotná infraštruktúra** (odpovedalo 16 respondentov, t. j. 35,6 %)

- otvoriť v obci lekáreň
- poskytovať základnú zdravotnú starostlivosť (obvodný lekár, zubár a gynekológ) s dobrým prepojením na špecialistov v meste
- získať vhodnejšie priestory pre zdravotné stredisko
- získať v Jarovciach stáleho všeobecného lekára, podľa možnosti s trvalým bydliskom v Jarovciach; udržať lekára
- zlepšiť prístup k pacientom
- poskytovať geriatrické služby
- vzhľadom na blízkosť Nemocnice sv. Cyrila a Metóda nie je potrebné budovať zdravotnícke zariadenie.

➤ **Školská infraštruktúra** (odpovedalo 17 respondentov – 37,8 %)

- dobudovať školský areál a skvalitniť jeho okolie
- zlepšiť predškolskú a školskú výučbu cudzích jazykov (hlavne anglického jazyka)
- venovať viac pozornosti záujmovým krúžkom a klubovej činnosti
- zvýšiť kvalitu vzdelávania
- predĺžiť prevádzkový čas v materskej škole
- venovať viac pozornosti úrovni vzdelanosti a správania sa žiakov

- v rámci pracovného vyučovania zapájať žiakov do údržby verejnej zelene – pestovať sadenice stromov určených na výsadbu na verejných priestranstvách
- využívať WIFI pre internet
- organizovať letné tábory pre školské deti.

➤ **Spoločenská, kultúrna a športová infraštruktúra** (odpovedalo 21 respondentov, čo predstavuje 46,7 % z celkového počtu respondentov)

- pri vjazde do Jaroviec zo všetkých strán zriadiť uvítacie tabule pre návštevníkov, na verejných priestranstvách umiestniť tabule s informáciami o histórii Jaroviec, zlepšiť webovú stránku a pravidelne ju aktualizovať
- zlepšiť využívanie kultúrneho domu a jeho vybavenie, rozvíjať klubovú činnosť – najmä pre deti, mládež, ženy a dôchodcov; vrátiť sa k organizovaniu podujatí - napr. kartárskych súťaží, diskoplesov, detských popoludní s divadlom, tanečných a speváckych krúžkov pre deti
- obnoviť prácu osvetového strediska v KD, zabezpečiť aspoň 4 krát ročne koncert, divadelné predstavenie, estrádu a pod. za aktívnej účasti miestnych organizácií
- zlepšiť cezhraničnú spoluprácu – organizovať výmenné cezhraničné tábory pre deti a mládež
- vybudovať športoviská, basketbalové a volejbalové ihrisko, investovať do obnovy futbalového štadióna – pritiahnúť k aktívnemu športovaniu deti a mládež
- rekonštruovať hasičskú zbrojnicu
- rekonštruovať a na spoločenské a kultúrne aktivity využívať amfiteáter pri bagri
- podporovať kultúrny a spoločenský život chorvátskej menšiny, využívať národnostnú viackultúrnosť a viacjazyčnosť pri organizovaní kultúrnych podujatí za účelom vzájomného sa obohacovania
- podporovať poznanie jazyka národnostných menšín – organizovať kurzy chorvátskeho jazyka pre verejnosť
- organizovať filmové podujatia s chorvátskymi filmami (v Jarovciach môže byť kinoklub pre celú Bratislavu)
- prepojiť cyklistické trasy od dunajskej hrádze až do Rakúska
- pri práci názvoslovnej komisie miestneho úradu nezabudnúť na prvého slovenského farára Antona Vacvala, ktorý bol nielen duchovným, ale aj šíril osvetu medzi ľuďmi a patrila k zakladateľom družstva.

➤ **Oblasť bývania** (odpovedalo 24 respondentov – 53,3 %)

- brániť výstavbe viac ako dvojpodlažných budov, zachovať vidiecky charakter obce, preferovať jednotný architektonický charakter domov
- nebudovať perifériu Bratislavy, nerozširovať Jarovce výstavbou panelových domov
- pri výstavbe rodinných domov podporovať miestnych obyvateľov a ich deti

- budovať nové nájomné byty pre mladých ľudí – podpora mladých rodín s deťmi a tiež malopodlažné obecné byty pre sociálne slabšie vrstvy miestneho obyvateľstva
- znížiť miestne dane z nehnuteľností určených na bývanie
- zaviesť príspevok na obnovu fasád starších domov a na skrášlenie prostredia
- motivovať obyvateľov k napojeniu sa na splaškovú kanalizáciu, kontrolovať správnosť údajov o charaktere využívania pôdy v súkromnom vlastníctve
- zamerať sa na problém s parkovaním v obytných zónach
- „obec nemá riešiť oblasť bývania, je to individuálny problém každého jednotlivca podľa hesla „najprv faru, potom Maru““.

➤ **Oblasť ochrany životného prostredia a využívania obnoviteľných zdrojov energií**
(odpovedalo 23 respondentov, teda 51,1 %)

- vytvoriť spomínaný verejnoprospešný podnik služieb, ktorý by mal vo svojej náplni aj starostlivosť o životné prostredie,
- využívať alternatívne zdroje energie – veternej ako v susednom Rakúsku, ale i solárnej – inštalácia slnečných kolektorov na budovách v obecnom vlastníctve
- preskúmať, či všetky domácnosti majú kontajnery na smeti
- odhaľovať a pranierovať znečisťovateľov verejných priestranstiev
- zlikvidovať divoké skládky v katastri Jaroviec – stará Rusovská cesta, priľahlý lesík, okolie bagra
- zlepšiť vzhľad a kvalitu zdevastovaných priestorov pri vjazde do Jaroviec
- zlepšiť separovaný zber druhotných surovín – prehodnotiť počet, stav a stanoviská kontajnerov, zabezpečiť častejší odvoz
- vybudovať kompostáreň pre zelený odpad s možnosťou predaja kompostu občanom
- upraviť otváracie hodiny zberného dvora
- zabezpečiť pre obyvateľov viackrát do roka kontajnery na veľký odpad
- z Mandľovej ulice vybudovať centrálné námestie, vybudovať pešiu zónu
- zvýšiť starostlivosť o zeleň, rozširovať plochy zelene, zabráňovať likvidácii existujúcej zelene, vytvárať tlak na investorov na zachovanie zelených zón a koridorov
- riešiť otázku menšieho využívania starého hraničného priechodu - ohrozovanie obyvateľov výfukovým plynom z motorových vozidiel prechádzajúcich centrom Jaroviec
- zvýšiť starostlivosť o ŽP zo strany obyvateľstva obce – obnoviť brigády obyvateľov počas roka
- vychovávať ľudí k ochrane ŽP – realizovať osvetové aktivity, verejne vyzývať obyvateľov k starostlivosti o životné prostredie
- „starostlivosť o životné prostredie je záležitosťou štátu a EÚ a nie obce“.

V rámci odpovede na záverečnú otvorenú otázku „**Aké iné aktivity by mali byť v centre pozornosti miestneho zastupiteľstva z hľadiska dlhodobého rozvoja Jaroviec**“ odpovedalo 23 zo 45 respondentov, ktorí vyplnili dotazník, teda 51,1 %. V odpovediach uviedli predovšetkým nasledovné vyjadrenia:

- Jarovce by si mali zachovať svoju identitu, je potrebné citlivo zvažovať výstavbu, zabrániť tomu, aby sa Jarovce stali perifériou Bratislavy
- riešiť otázky, čo najmenšieho naviazania sa na bratislavský magistrát
- rozvíjať výstavbu RD skôr ako budú v Jarovciach paneláky
- prejsť viac záujmu o využívanie hrádze, dunajských ramien a Veľkého Zemníka, ktoré sa nachádzajú v katastri Jaroviec; zamerať sa nielen na intravilán, ale aj na extravilán mestskej časti
- zveľaďovať verejné priestranstvá, na cintoríne opraviť miesto na urny
- pokračovať v obnove chodníkov a v opravách ciest porušených pri budovaní kanalizácie (viac ako 80 % ciest bolo poškodených zlým zasypáním a obnovou asfaltového koberca, dobudovať vodovod a kanalizáciu, riešiť problematiku dažďovej kanalizácie
- vyriešiť problémy s verejnou dopravou a s poštou
- vyriešiť problém s nebezpečným železničným priecestím – závary, mimoúrovňová križovatka
- zaviesť WIFI pre internet
- spolu s Rusovcami, s Čunovom a možno aj s časťou Petržalky založiť skautskú organizáciu
- zvýšiť záujem o starousadlíkov
- pokúsiť sa riešiť otázku vrátenia pozemkov, ktoré po 1. svetovej vojne darovalo knieža Ladislav Batthányi jarovským bezzemkom
- vykonať generálnu opravu verejného rozhlasu
- raz za štvrtrok organizovať zasadnutia miestneho zastupiteľstva ako verejné – za účasti občanov
- organizovať verejné zhromaždenia občanov a prerokovať s nimi jednotlivé oblasti tohto dotazníka
- zvýšiť informovanosť občanov o dianí v obci využívať obecné noviny, miestny rozhlas na informovanie o dôležitých záležitostiach – nielen formou vývesky na informačnej tabuli miestneho úradu
- viac sa orientovať na prácu s deťmi a s mládežou
- „v Jarovciach je veľa psov, nariadiť susedovi, ktorý si chce zadovážiť vlčiaka, aby mu dal sused k tomu povolenie, v noci ruší psí brechot“
- „sústrediť sa najmä na tie aktivity, ktoré zastupiteľstvu vyplývajú zo zákona“.

IV. Záver

Predložené výsledky dotazníkového prieskumu vytvárajú istý obraz o tom, ako Jarovce vnímajú jej vlastní občania na rozhraní júla a augusta 2007, teda v období približne pol roka po uskutočnení komunálnych volieb a po zmenách v personálnom zastúpení volených funkcionárov mestskej časti – starostu i poslancov miestneho zastupiteľstva. Je to pohľad ľudí, ktorí v Jarovciach žijú, pracujú, oddychujú a trávia svoj voľný čas. Je zrejmé, že zväčša poznajú Jarovce dobre, uvedomujú si ich silné i slabé stránky, vedia povedať, ktorým smerom by sa mali Jarovce vyvíjať, kam by mali smerovať v blízkej i vzdialenejšej budúcnosti. Toto poznanie je dôležité a svedčí o tom, že respondenti si zodpovedne uvedomujú kvalitu prostredia Jaroviec, záleží im na nich, zrejme chcú s nimi aj naďalej spájať svoj život a čo je nesmierne dôležité pre nové samosprávne orgány obce, mali by byť aj ochotní aktívne participovať na zmenách k pozitívnemu a trvalo udržateľnému rozvoju Jaroviec. Z uvedeného dôvodu budú závery prieskumu využité pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava – Jarovce a tiež v ďalšej činnosti novozvolených samosprávnych orgánov obce.

Štrukturálne fondy EÚ

Jarovce

DOTAZNÍK

Príprava na spracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja a Územného plánu MČ Bratislava - Jarovce

V súvislosti s prípravou programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja a územného plánu našej mestskej časti ako kľúčových strategických dokumentov, ktoré budú profilovať budúce smerovanie Jaroviec, si Vás vážení spoluobčania, dovoľujem požiadať o spoluprácu pri spracovaní podkladov potrebných pre ich tvorbu a to formou vyplnenia tohto dotazníka.

Za prejavenu ochotu a vyslovenie Vašich zainteresovaných a úprimných názorov Vám vopred ďakujem. Verím, že sa nám spoločným úsilím podarí zdynamizovať rozvoj našej obce a zlepšiť kvalitu života nás všetkých.

Ing. Pavel Škodler
starosta MČ Bratislava - Jarovce

Miestne zastupiteľstvo MČ Bratislava – Jarovce má záujem, aby spracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja a územného plánu bolo realizované s finančnou podporou Európskej únie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja prostredníctvom programu JPD NUTS II Bratislava Cieľ 2, ktorého riadiacim orgánom je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR. Z uvedeného dôvodu bola v máji 2007 podaná žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku

I. Základné údaje o respondentovi

1. Pohlavie:
Muž	☐	Žena	☐
2. Vek:
- Do 18 rokov ☐
 - 18 – 39 rokov ☐
 - 40 – 59 rokov ☐
 - 60 a viac rokov ☐
3. Vzdelanie:
- Základné ☐
 - Stredoškolské ☐
 - Vysokoškolské ☐
4. Ekonomické aktivity:
- Študent ☐
 - Zamestnanec ☐
 - Podnikateľ ☐
 - Dôchodca ☐
 - V domácnosti ☐
 - Nezamestnaný ☐
5. Miesto ekonomických aktivít:
- Pracovne pôsobím v Jarovciach ☐
 - Dochádzam za prácou mimo Jaroviec ☐
6. V Jarovciach bývam:
- Menej ako 1 rok ☐
 - 1 - 5 rokov ☐
 - 5 - 10 rokov ☐
 - Viac ako 10 rokov ☐
7. V Jarovciach obývam:
- Starší rodinný dom ☐
 - Zrenovovaný rodinný dom ☐
 - Nový rodinný dom ☐
 - Byt v obytnom dome ☐
 - Iné ☐

II. Podmienky na súčasný život v Jarovciach

8. Vnímanie výhod bývania v Jarovciach
- Život je tu pokojnejší, má skôr vidiecky charakter

Súhlasím	☐
Čiastočne súhlasím	☐
Nesúhlasím	☐
• Ľudia sa vzájomne poznajú, sú si bližší ako priamo v meste	
Súhlasím	☐
Čiastočne súhlasím	☐
Nesúhlasím	☐
• Dôvodom je vlastníctvo domu, záhrady, hospodárskeho dvora	
Súhlasím	☐
Čiastočne súhlasím	☐
Nesúhlasím	☐
9. Vnímanie nevýhod bývania v Jarovciach	
• Veľa vecí je treba vybavovať mimo Jaroviec, je potrebné dochádzať	
Súhlasím	☐
Čiastočne súhlasím	☐
Nesúhlasím	☐
• V Jarovciach je málo pracovných príležitostí	
Súhlasím	☐
Čiastočne súhlasím	☐
Nesúhlasím	☐
• V Jarovciach je málo príležitostí pre trávenie voľného času a sebarealizáciu	
Súhlasím	☐
Čiastočne súhlasím	☐
Nesúhlasím	☐
• V Jarovciach je nedostatok služieb	
Súhlasím	☐
Čiastočne súhlasím	☐
Nesúhlasím	☐
10. Susedské vzťahy v Jarovciach vo všeobecnosti	
• Priateľské, až rodinne dôverné	
Súhlasím	☐
Čiastočne súhlasím	☐
Nesúhlasím	☐
• Kamarátske	
Súhlasím	☐
Čiastočne súhlasím	☐
Nesúhlasím	☐
• Chladné, trochu napäté	
Súhlasím	☐
Čiastočne súhlasím	☐
Nesúhlasím	☐
• Nepriateľské, niekedy sprevádzané zvadami	
Súhlasím	☐
Čiastočne súhlasím	☐

Nesúhlasím

☐

11. Sociálna starostlivosť v Jarovciach

Veľmi spokojný

☐

Spokojný

☐

Ani spokojný – ani nespokojný

☐

Nespokojný

☐

Veľmi nespokojný

☐

12. Zdravotná starostlivosť v Jarovciach

Veľmi spokojný

☐

Spokojný

☐

Ani spokojný – ani nespokojný

☐

Nespokojný

☐

Veľmi nespokojný

☐

13. Vzdelávanie v Jarovciach

• **Materská škola**

Veľmi spokojný

☐

Spokojný

☐

Ani spokojný – ani nespokojný

☐

Nespokojný

☐

Veľmi nespokojný

☐

• **Základná škola**

Veľmi spokojný

☐

Spokojný

☐

Ani spokojný – ani nespokojný

☐

Nespokojný

☐

Veľmi nespokojný

☐

• **Možnosti pre mimoškolské aktivity**

Veľmi spokojný

☐

Spokojný

☐

Ani spokojný – ani nespokojný

☐

Nespokojný

☐

Veľmi nespokojný

☐

14. Spokojnosť s obchodom s potravinami v Jarovciach

Veľmi spokojný

☐

Spokojný

☐

Ani spokojný – ani nespokojný

☐

Nespokojný

☐

Veľmi nespokojný

☐

15. Spokojnosť so službami v Jarovciach

Veľmi spokojný

☐

Spokojný

☐

Ani spokojný – ani nespokojný	☐
Nespokojný	☐
Veľmi nespokojný	☐

16. Pracovné príležitosti v Jarovciach

Veľmi spokojný	☐
Spokojný	☐
Ani spokojný – ani nespokojný	☐
Nespokojný	☐

17. Príležitosti na podnikanie a podnikateľské prostredie v Jarovciach

Veľmi spokojný	☐
Spokojný	☐
Ani spokojný – ani nespokojný	☐
Nespokojný	☐
Veľmi nespokojný	☐

18. Spokojnosť s dostupnosťou dopravy v Jarovciach

• **Stav miestnych komunikácií**

Veľmi spokojný	☐
Spokojný	☐
Ani spokojný – ani nespokojný	☐
Nespokojný	☐
Veľmi nespokojný	☐

• **Verejná doprava do iných mestských častí v rámci Bratislavy**

Veľmi spokojný	☐
Spokojný	☐
Ani spokojný – ani nespokojný	☐
Nespokojný	☐
Veľmi nespokojný	☐

19. Spokojnosť so situáciou v oblasti bezpečnosti a kriminality v Jarovciach

Veľmi spokojný	☐
Spokojný	☐
Ani spokojný – ani nespokojný	☐
Nespokojný	☐
Veľmi nespokojný	☐

20. Ako zvýšiť bezpečnosť a znížiť kriminalitu v Jarovciach

Zavedenie obecnej polície	☐
Zlepšenie verejného osvetlenia	☐
Zvýšenie informovanosti miestnych obyvateľov	☐
Sledovanie pohybu cudzích osôb miestnymi obyvateľmi	☐
Iné opatrenia	☐

Aké?

.....
.....

21. Hodnotenie zapájania sa miestneho obyvateľstva do verejného života v Jarovciach

Veľmi spokojný	☐
Spokojný	☐
Ani spokojný – ani nespokojný	☐
Nespokojný	☐
Veľmi nespokojný	☐

22. Spokojnosť s prácou miestneho zastupiteľstva a poslancov

Veľmi spokojný	☐
Spokojný	☐
Ani spokojný – ani nespokojný	☐
Nespokojný	☐
Veľmi nespokojný	☐

23. Spokojnosť s prácou starostu

Veľmi spokojný	☐
Spokojný	☐
Ani spokojný – ani nespokojný	☐
Nespokojný	☐
Veľmi nespokojný	☐

24. Spokojnosť so službami a s prácou Miestneho úradu

Veľmi spokojný	☐
Spokojný	☐
Ani spokojný – ani nespokojný	☐
Nespokojný	☐
Veľmi nespokojný	☐

Pripomienky a námety na zlepšenie služieb

.....
.....
.....
.....

- 25. Oblasť občianskych práv** - Ste si vedomý práv a povinností občana mestskej časti? Teda práva byť informovaný o zámeroch rozvoja obce, o krátkodobých a dlhodobých zámeroch zastavaného územia, katastrálneho územia a vyššieho územného celku a o súvislostiach so susednými obcami; práva vyjadrovať sa k predloženým zámerom a predkladať iniciatívne podnety; ale i povinnosti upozorniť na rozpory a možné negatívne výsledky; povinnosti oboznámiť sa s predkladanými územnoplánovacími podkladmi a s dokumentáciou a tiež vyjadrovať sa k nej z pozície dotknutej osoby a z pozície vzťahu občana k celospoločenským zámerom (k akciám verejného záujmu); povinnosti dodržiavať rozhodnutia prijaté vo VZN obce

Áno, som si vedomý a využívam uvedené práva i povinnosti	☐
Áno, som si vedomý, ale využívam uvedené práva i povinnosti iba čiastočne	☐
Áno, som si vedomý, ale nevyžívam práva i povinnosti	☐
Nie som si vedomý uvedených práv a povinností, budem ich však od dnešného dňa využívať	☐
Nemám záujem využívať uvedené práva a povinnosti	☐

26. Stav technickej infraštruktúry v Jarovciach

Veľmi spokojný	☐
Spokojný	☐
Ani spokojný – ani nespokojný	☐
Nespokojný	☐
Veľmi nespokojný	☐

Námety na zlepšenie

.....

27. Stav a ochrana životného prostredia v Jarovciach

Veľmi spokojný	☐
Spokojný	☐
Ani spokojný – ani nespokojný	☐
Nespokojný	☐
Veľmi nespokojný	☐

Námety na zlepšenie

.....

28. Aké sú podľa Vášho názoru hlavné prednosti a silné stránky Jaroviec?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

29. Aké sú podľa Vášho názoru hlavné negatíva, problémy, resp. slabé miesta Jaroviec?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III. Perspektívy rozvoja MČ Bratislava - Jarovce

30. Aká je Vaša predstava o ďalšom rozvoji Jaroviec?
Ako by podľa Vášho názoru mali Jarovce vyzerat' o 10 – 15 rokov?

.....

.....

.....

.....

.....

31. Odvetvia/sektory, ktoré sú podľa Vášho názoru v Jarovciach perspektívne

• Poľnohospodárstvo	☐
• Potravinársky priemysel	☐
• Obchod	☐
• Obchodné služby	☐
• Verejné služby	☐
• Cestovný ruch a agroturistika	☐
• Ľahký priemysel	☐
• Remeselná výroba	☐
• Stavebná výroba	☐
• Štátny a verejný sektor	☐

32. Na ktoré aktivity by sa mal sústrediť rozvoj Jaroviec v jednotlivých oblastiach?

Oblasť zamestnanosti a trhu práce

.....

.....

.....
.....

Oblasť hospodárskeho rozvoja a podnikania

.....
.....
.....
.....
.....

Oblasť služieb

.....
.....
.....
.....
.....

Technická infraštruktúra

.....
.....
.....
.....
.....

Dopravná infraštruktúra

.....
.....
.....
.....
.....

Sociálna infraštruktúra

.....

.....

.....

.....

.....

Zdravotná infraštruktúra

.....

.....

.....

.....

.....

Školská infraštruktúra

.....

.....

.....

.....

.....

Oblasť spoločenská, kultúry a športu

.....

.....

.....

.....

.....

Oblasť bývania

.....

.....

.....

.....

.....

Oblasť ochrany životného prostredia a využívania obnoviteľných zdrojov energií

.....

.....

.....

.....

.....

33. Uved'te iné aktivity, ktoré by podľa Vášho názoru mali stáť v centre pozornosti miestneho zastupiteľstva z hľadiska dlhodobého rozvoja Jaroviec

.....

.....

.....

.....

.....

Vážení spoluobčania,

ešte raz mi záverom dovoľte poďakovať Vám za pozornosť a čas, ktorý ste boli ochotní venovať vyplneniu a doručeniu tohto dotazníka.

Vyplnený dotazník, prosím, vhod'te do schránky, ktorá sa nachádza pri vstupe do budovy Miestneho úradu MČ Bratislava – Jarovce najneskôr do soboty 4. augusta 2007.